Самопознание и богопознание II
Теософия, христология и митология

GA 90b

Рудолф Щайнер

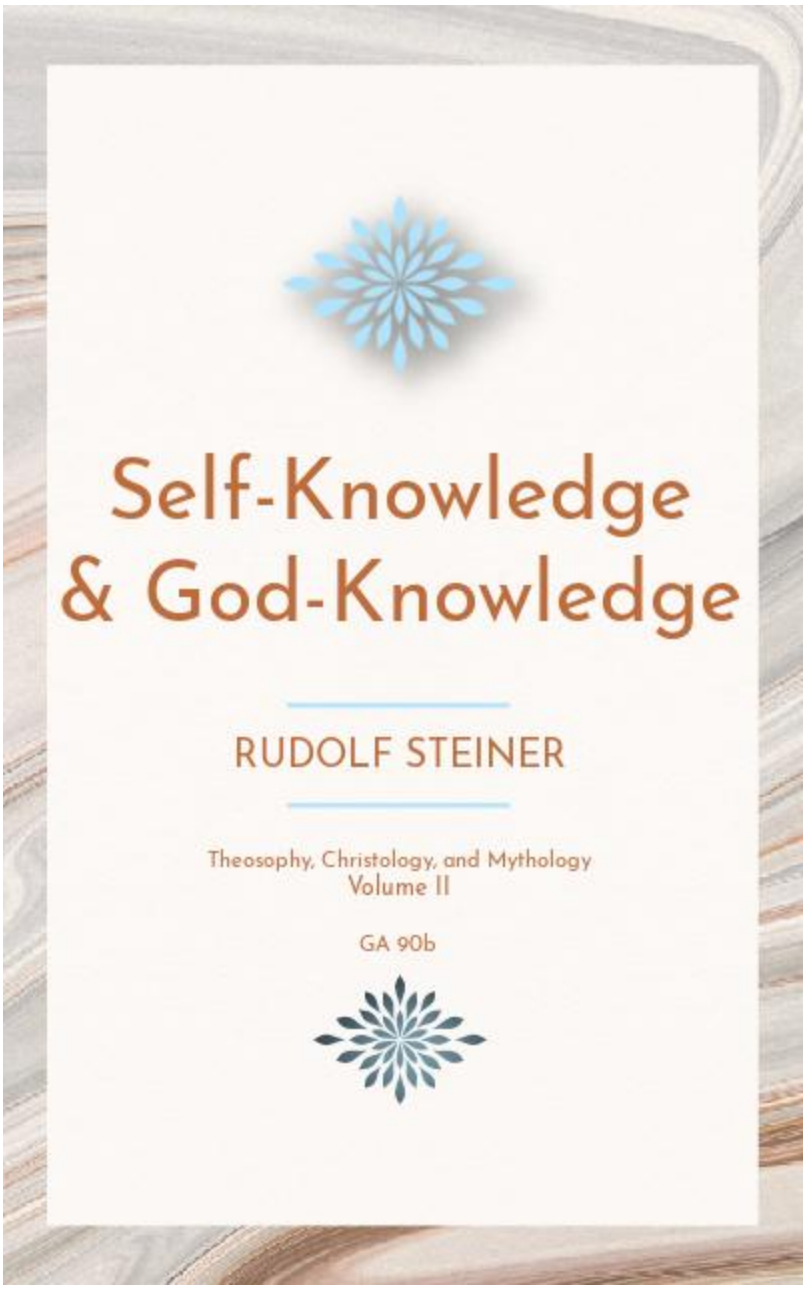

Настоящият том съдържа лекции, изнесени от Рудолф Щайнер в Берлин, Кьолн, Дюселдорф, Хамбург и Лугано през 1905 и 1906 г. Той е пряко продължение на том GA 90a, който съдържа берлинските лекции пред членовете от 1903 и 1904 г.
Лекцията от 10 януари 1906 г. в Лугано е включена в този том, защото е близка по време и тематика до останалите лекции в този том, а останалите непубликувани лекции на членовете от 1906 г. са вече запазени за други томове (напр. GA 111).
Често вече не е възможно да се определи дали бележките са водени на лекциите на Бранч, на беседите на Рудолф Щайнер в по-малки кръгове или дори на частни уроци за отделни лица. Вероятно в ранните дни на теософската работа на Рудолф Щайнер границите също са били флуидни.

Рудолф Щайнер разработва по-голямата част от темите, разгледани в този том, едновременно или по-късно в писмената си работа. Тук се обръща специално внимание на:

- Мистицизмът в зората на съвременния духовен живот и връзката му със съвременния светоглед (1901, GA 7)
- Християнството като мистичен факт и мистериите на древността (1902, GA 8)
- Теософия: Въведение в свръхсетивното познание за света и човешкото състояние (1904, GA 9)
- Как да познаваме висшите светове (1904-1905, GA 10)
- От Хрониката на Акаша (1904-1908, GA 11)
- Етапите на висшето познание (1905-1908, GA 12)
- Луцифер-Гнозис, фундаментални есета по антропософия (1903-1908, GA 35)

I.	**За коренните раси на атлантите и арийците**	**1 януари**
II.	**Елементарни, звездни и небесни божества — Човешкото развитие и зодиакът**	**2 януари**
III.	**Обожествяването на човека – задачата на изкуствата**	**15 януари**
IV.	**Апокалипсисът и теософската космология I**	**30 януари**
B.	**Апокалипсисът и теософската космология II**	**6 февруари**
VI.	**Апокалипсисът и теософската космология III**	**13 февруари**
VII.	**Апокалипсисът и теософската космология IV**	**20 февруари**
VIII.	**Апокалипсисът и теософската космология V**	**27 февруари**
IX.	**Апокалипсисът и теософската космология VI**	**6 март**
X.	**Великден и теософия**	**21 април**
Единадесети.	**Проповедта на планината**	**19 юни**
XII.	**Относно Евангелието от Йоан**	**26 юни**
XIII.	**Седемте принципа**	**18 август**

XIV.	Субективна — обективна Дхарма в кармата	20 август
XV.	Духовната наука като източник на изцеление	9 октомври
XVI.	Самопознание и познание за Бога	16 октомври
XVII.	Връзката на окултизма с теософското движение	22 октомври
XVIII.	Теософията в ежедневието	30 октомври
XIX век.	Теософията и концепцията за свободата	6 ноември
XX.	Познание за висшите светове I	11 декември
XXI.	Познание за висшите светове II	18 декември
XXII.	Познание за висшите светове III	28 декември
XXIII.	Апокалипсисът на Йоан I	16 януари
XIV.	Относно книгата Битие	17 януари
XV.	За значението на католическата литургия в смисъл на мистицизъм	17 март
XVI.	Върху планетарната еволюция	18 март
XVII.	Апокалипсисът на Йоан II	19 март
XVIII.	Романът в проза на Новалис, „Хайнрих фон Офтердинген“	26 април
XXIX.	Йога и Съюз на мистиката	27 април
XXX.	Проповедта на планината	2 декември
XXXI.	Върху концепцията за Бог	19 януари
XXXII.	За живота на духовен търсач	20 януари
XXXIII.	Старите скандинавски саги за боговете	22 март

XXXIV. **Йога** **4 декември**

XXXV. **Дните на седмицата - Сибилската мъдрост** **9 април**

XXXVI. **Духовното развитие на човека** **15 октомври**

XXXVII. **Върху немската митология** **10 декември**

XXXVIII. **Преходното и Вечното** **10 януари**

1. За коренните раси на атлантите и арийците

Основната задача на четвъртата раса е била да развие вътрешното си „аз“. Преди това хората са живели много общо. Човешката кама е била много тясно свързана с общата кама. Тя все още не се е отделила.

Разбираме какво всъщност означава топлокръвната кама, когато търсим противоположния полюс, защото в природата всичко възниква в полярност. Докато Кама за човешкото същество - в средата на лемурийската раса - се е разделяла, нещо друго е трябвало да възникне в света; това друго е естественият огън, огънят в света. Следователно двете са в окултна връзка и злоупотребата с Кама у човека е означавала смущение в огнената стихия на земята. Защото връзката е била много по-тясна, отколкото е сега, когато разделянето е завършено. Точно както хората все още са били способни да контролират огъня чрез своята Кама, да извличат огън от камък, те са можели да злоупотребяват с огъня, за да се самоунищожат. Падението на Лемурия е причинено от злоупотребата с огъня във връзката му с камичния елемент. Грехът е означавал много повече тогава, отколкото по-късно.

Когато Кама ставала все по-изолирана, което довело до все по-затваряща се в себе си душа, се появила атлантската раса. Но праната все още била в същия контекст и атлантите могли да използват тази сила, могли да приложат покълващата сила към индустриални начинания. Първите раси, Рмоахалите и Тлаватлисите, все още притежавали магическата дума, подобните на мантра звуци, разработени от лемурийците, които имали пряко въздействие върху силите на живота. Когато езикът излязъл на преден план, познаването на магическата дума постепенно се загубило. По време на толтекската раса тя имала все по-малко влияние върху външния свят. Някои обаче я запазили като изкуство.

В миналото хората са обръщали по-малко внимание на този контрол над живота. Сега някои са искали да систематизират това и в известен смисъл са постигнали и господство над смъртта. Патриархалната епоха, позната ни от Библията, се основава на изкуството да се удължава човешкият живот до изключителна степен. Така това се е превърнало в изкуство; и в случая с четвъртата, туранската подраса, е довело до ужасна черна магия, доколкото животът има окултна връзка с всичко, което е воден елемент. Именно този изходен материал са използвали атлантите, за да постигнат такова високо господство; те са имали същата власт над него, каквато лемурийците са имали над огъня, и по този начин тяхното падение също е било причинено от водата. Съществува дълбока макрокосмическа връзка между природата и човека. По този начин фауната и флората също са различни в зависимост от коренните раси и подраси. Например, в случая с четвъртата подраса на арийците - в която е възникнало идеалното, романско християнство - фауната и флората, които са останали, са съответствали на тези страни. Материалистичната германска раса, от своя страна, има своя собствена. Външният вид зависи от това,

което човек развива в себе си. Днес хората все още не са наясно с това; те контролират само това, което контролира умът им. По време на шестата подраса обаче те ще се научат отново да контролират силата на живота; по време на седмата ще се научат да контролират огъня, вътрешния огън, огъня кундалини, който сега контролира само адептът. По време на петата подраса на атлантите, пресемитската, умът е бил установен, както знаем, чрез предишното разклоняване на някои животни, копитните, коня. Възниква способността за логика, за комбиниране, за лична правилна нагласа; възниква личен конфликт, произтичащ от противопоставянето на убеждения и мнения; специалното същество, което намира своя външен израз в петата, арийската коренна раса. Това е необходима точка на преход; но е естествено това да доведе и до падението на петата коренна раса. Чрез войната на всички срещу всички, арийците ще загинат, както някога атлантите загинаха чрез вода, а лемурийците чрез огън.
Човекът все още не е бил способен сам да ръководи този интелект, така че водещият Ману все още е бил свръхсветски. Групата, която е била водена в пустините Гоби и Шамо, сега е била отделена, а именно от Урсемитите. Преди всичко тази група е трябвало да има чисти тела, така че Ману е наредил подбрана растителна диета. Това е произходът на упадъчните хранителни закони, които все още съществуват. Но намерението на Ману е било преди всичко да остави хората свободни – да ги остави на влиянието на луциферически образовано жречество. Ето защо само малка група е останала вярна, докато останалите са отпаднали. Ето защо етапите на развитие са толкова различни. Учителят се различава от всички други водещи сили на човечеството по това, че достига най-висшето развитие по същия начин, само че по-бързо.
Когато Учителите бъдат открито признати за лидери на човечеството, ще се появи шестата подраса. Седмата подраса всъщност ще загине. От друга страна, малката група от ‹Homines religioses› ще бъде събрана в шестата подраса, която ще има необходимия темперамент в кръвта си. Малката група, която остана вярна, беше основата за арийската раса; оттук и прекрасното, чисто, блестящо духовно учение на индийската подраса, която се премести на юг. Еднообразно божественото се разпознава и почита. Чрез ума, който достига до Девачан, Девите бяха разпознати и почитани за първи път. Ведите са само по-късни формации; те са възникнали по времето, когато третата подраса вече е присъствала. От оригиналната религия на Риши има само традиции. Тя е повторение на това, което лемурийците все още инстинктивно са усещали; единната религия тук е преживяна отново с ума. Дуалистичната [религия], с разделянето на добро и зло, е била повторение на преживяното от атлантите и преживяно отново в съзнанието на персите.
В третата подраса се появява резултатът от монистични и дуалистични религии: Троицата - служба на Озирис и Митра. Едва от третата раса нататък се разпознават три Логоса. Под това влияние се формира и индийската Троица. Детето е

олицетворено за първи път в Хор. Личностното вече е възможно, в което Христос се потапя. Бог се появява под маската на човека. Троицата се превръща в трите лица. В петата подраса всеки иска да решава сам, полиличността се утвърждава, чиято кулминация се случва във Френската революция. Свободата, равенството, братството са водещите абстрактни идеи, които заместват боговете.

2. Елементални, звездни и небесни божества. Човешкото развитие и зодиакът.

Ако проследим цялото развитие на човека, ще си спомним, че първоначално си имаме работа с Питри, които идват от лунната епоха, защото Питрите са действителните хора, дошли в семето и формират предразположението към земята. Те вече са се освободили от трите царства и ние си имаме работа с лунните Питри. Това е първият фактор. Вторият е къде трябва да се въплътят Питрите, което идва от самата земя, защото лунните форми са изчезнали. Има втори поток, който трябва да се свърже с първия. А третият е този, който е дошъл по време на Лемурийската епоха като манасично оплождане.

Душата идва от луната, тялото от земята, то е образувано от земята. А духът идва отгоре като божествено въздействие. Така са съставени трите крайника.

Тези три течения са представители на три същности:

1. Човешко същество
2. Свръхчовешко същество
3. Подчовешко същество. Свръхчовешките същества наричаме „божествени същества“; мистиците ги наричат още „небесни богове“. Второто течение, от което произлизат душите, наричаме „звездни богове“ или „планетарни или звездни богове“.

[*празнина в преписа*]

Три групи, от които е изградено тялото, наричаме елементарни духове. По този начин можем да кажем, че човекът е изграден според тялото си от елементарни, подземни духове. Те постепенно са оформили телата на минерали, растения, животни и хора до точката, в която той свети от планетарния [празнина в преписа] дух. Едва в края на своето развитие той ще бъде дух или логос.

Трябва да разберем и други характерни черти. Можем да характеризираме елементарните същества, като кажем, че те имат воля, ум и мисъл в един център. Ако изучаваме всички елементарни духове, които творят в нашата еволюция, и питаме: „Какво искаш?“, няма смисъл в това. Защото общият дух има воля, елементарният дух е изпълнителят. По същия начин, той има общо съзнание - не можете да питате: „Какво чувстваш?“, както ръката при хората. Следователно, дейността на елементарните духове се проявява под формата на необходими природни закони. Те изглеждат без чувство и воля като необходимост, защото съзнанието е в центъра на целия макрокосмос.

Сега стигаме до звездните същности. Когато те са достигнали най-високото ниво, те имат своите чувства за себе си и своите мисли за себе си, но все още не и своята воля за себе си. Когато човекът е достигнал края на земното развитие като планетарен Логос, той ще може да мисли и чувства всичко, но не и да желае. Това ще стане едва когато е одухотворил следващите три планети. Тогава ние сме

всечувстващи и всеволеещи същества, но все още не сме всемогъщи същества. Обаче, човешкото същество сега постепенно придобива воля. Елементът на волята е това, което постепенно се появява и развива свобода от средата на Лемурийския период. Елементарното същество не е свободно, нито по отношение на [празнина в преписа] план. Логосът е свободен по отношение на мислите си, когато е достигнал най-високата точка, и по отношение на чувствата; а божественото духовно същество е свободно по отношение на мисълта, чувството и волята. Това обяснява и защо християнският езотеризъм не приписва свободна воля на човека, а само на човека до ограничена степен. Ангелите изпълняват Божията воля, те са пратеници. Те виждат, че мисълта и чувството са в баланс в средните [празнина в преписа] звездни същества. Двете все още не са овладени от волята, следователно все още са в конфликт;
Те ще ги доведат в пълна хармония чрез волята на следващата планета. Така че тези планетарни духове, по-специално, които влизат на нашата земя, поддържат баланс в мисълта и чувството, като по този начин все още се колебаят напред-назад, все още не са стабилни – оттук и Кама-Манас.
Третата степен на божествените същества има стабилно равновесие чрез волята, която ги държи в равновесие. Ако следвате това, ще си кажете: В началото на първата планета виждаме само елементарни същества в действие, защото Питрите са все още деца. След това, в средата на планетарното развитие, започва и продължава влиянието на звездните същества, а от средата до края настъпва влиянието на божествените същества.
Следователно, от самото начало имаме само едно централно съзнание за планетарния космос; след това започва да се развива звездно съзнание, а след това и небесно. В началото човек е съзнателен, а накрая всички участват в съзнанието на единия; в началото - единно съзнание, накрая - множествено съзнание. Сега, ние наричаме крайния продукт на такова същество, надарено със съзнание, „Атм“. А единното съзнание в началото наричаме „Ишвар“, така че трябва да си представим цялата еволюция като преход от единното съзнание, Ишвара, към единното съзнание на „Атвар“. Той продължава да дава, докато не се постигне симфония.
Ако сега си представите развитието, трябва да си кажете: В началото си имаме работа с неразделено съзнание на Ишвара, което се е разделило някъде, докато не се появят притъпените его съзнания. Тази точка езотерично и астрологически се нарича Везни. Така че можете да кажете: Езотеричното значение на статуята на Везни е появата на Атма от Ишвара.
И сега настъпва важен момент в еволюцията: съществото, от което е възникнал Азът, е дуалност; защото в края на краищата то е макрокосмическо същество. Микрокосмосът е ембрионът Атма, а макрокосмосът е това, което действа отвън като съзнание на Ишвара. Така че, след съзвездието Везни, където те след това се разделят, имате дуалността: девствената душа, Дева, и това, което идва отвън,

могъщото. Това може да се нарече и воля, Лъв. И сега вече сме стигнали до точката, в която Лъв и Дева, които преди това са се утвърждавали само в естествените царства, постепенно се събират в човека, хермафродитния човек, Близнаци. Разбира се, между Лъв и Дева и Близнаци трябва да се случи обръщането; това, което е било отвън, трябва да влезе вътре, това е, което означава Рак. Сега го оценихме в хермафродитния човек, дуалността, която сега се появява от другата страна. Това, което преди е било висша природа, става по-нисша природа: Телец. И сега изкачването започва отново, то се изкачва до Овен. Това, което е било по-нисша природа, се превръща в представител на справедливостта - сагата за Джейсън.
Следващото нещо е, че справедливостта не остава външна, а обзема вътрешното същество: Кама, водата. Имаме съзвездието Риби. Настоящ момент. Теософското движение [празнина в преписа]
След това продължава. Бъдеще: Водолей, Стрелец, Скорпион и отново Везни.
Нов цикъл от Бог към човека. Това, което се случва между Везни и Овен – Дева, Лъв, Рак, Близнаци, Телец, Риби – е открито видимото човешко развитие на нашата Земя.
От друга страна, имаме скритото развитие в божеството. То се намира между Везни и Риби. Така че всичко, което се намира от другата страна, външно видимо развитие, може да се види през G/празнината в преписа]. Всичко останало се намира от външната страна, когато се развива вътрешно - нощта, южната половина. Едната, видимата, е в цялостен смисъл съдържанието на науката. Другата половина е съдържанието на мистериите. Разбира се, само пълната наука осветява цялото. Следователно, теософското развитие е разкриването на другата страна, действителната нощ, която става ден за тези, които влизат в нея. Следователно, по Коледа слънцето изгрява в Дева и се издига все по-високо и по-високо; по Великден има прераждане от човек Телец в Овен Овен; и след това преминава през Риби до пълната височина на слънцето.

3. Обожествяването на човека – задача на изкуствата

Средновековните мистици говорят за така наречената обожествяване на човека. Това е изключително подходящ израз за вътрешен процес, за определени духовни преживявания. То се основава на факта, че човек може да се развива все повече и повече чрез своята вътрешна сърцевина, може да позволи на духовния човек да блести все повече и повече през външната обвивка.

Това е същността на обожествяването. Тези, които говорят за него, имат предвид, че човешкото същество също произлиза от духовното. Сякаш слиза от духовното към физическото съществуване, за да се издигне отново до началната си точка. Защо е трябвало да поеме по пътя, отдалечаващ се от божественото, ако пътят обратно трябва да се поеме отново? Един виден мистик на нашето време е казал, че онези, които са натрупали дори малък опит, вече не задават този въпрос толкова лесно и в основата си гръцкият мистицизъм е дал отговора, наричайки душата пчела. Точно както пчелата напуска кошера, лети в полето и събира мед, екстракта, най-благородното, от растението и го връща обратно – душата прави същото в света, тръгва в полето, събира съкровища от мъдрост за изследване, които могат да бъдат преживени само тук за душите, за да обогатят отново обиталището на Бога. Бихме могли да научим повече от такива прости образи, отколкото трезвият ум е в състояние да схване.

Вчера успях да говоря за трите изкуства и тяхното развитие, като ги представих като отражение на онези светове, предшествали нашия настоящ. Трите елементарни сфери са отразени в архитектурата, скулптурата и живописта. Всичко в трите елементарни сфери е, в известен смисъл, все още неуплътнената отправна точка на нашия свят, дремеща сякаш погребана, и която човекът изважда отново. Ето защо те са сравнявани с едно дремещо място на Бог, където те почиват, за да бъдат възкресени отново чрез човека. Вече не можем да видим царството на трептящите образи с външните си очи. Човекът се стреми да го съживи в себе си чрез трите изкуства, да го възкреси.

Великата задача на изкуството е чрез неговото създаване нашето същество да бъде освобождение на Бога, който спи в природата, така че в душата ни Бог да се събуди отново и да се влее в нашите творения, така че в замисълите на човешките произведения божествеността да може да живее.

И правейки това, човекът обожествява себе си и по този начин се превръща в същността, което трябва да върне меда на света обратно на Божия олтар.

Нека погледът ни се скита по произведенията на великите художници. Това, което Рафаело и Микеланджело извикат върху платното, това, което възвисява хиляди души, е творение на духа, велико и могъщо, но то ще премине, произведенията на великите гении ще се разпръснат на малки атоми. Но с това човешко творение е свързано нещо нетленно, това, за което човешката душа е работила. Те са

придобили нещо вечно; те ще пренесат във вечността това, което са внесли в духа си, това, което са вложили в него. Когато земното кълбо бъде взривено, съществата ще вземат със себе си това, което душите са научили и преживели тук. Те връщат това обратно на олтара на Бога като пчели на живота. Това е, което мистицизмът нарича обожествяване. Отново и отново човечеството изкупва скрития Бог. Тогава става ясно това, което толкова малко хора разбират днес: че това, което човекът в крайна сметка създава като божествен свят, вече е било там в началото. Така че най-висшето, до което човекът в крайна сметка достига, е най-нисшето. Така че в познанието в крайна сметка имаме това, което Бог е вложил в света. Хелшерското прозрение е общуване с божествения свят.

Говорихме за специална тренировка на изпълненото със сънища съзнание по време на сън, което води до познанието на трите елементарни сфери, до света на плаващите образи, формациите на безформените сили и този на светообразуващата глина. Сега има други преживявания. Сънят е този, който ни е обградил със символични представи, които могат да доведат до възприятие на формиращите сили. Сега е налице пробуденото съзнание по време на сън без сънища.

Когато се постигне непрекъснатост на съзнанието, човешкото същество възприема звучащия свят: духовният свят започва да отеква. Това, което Питагор е описал като музика на сферите, е истинска истина. Вътрешната същност на света се изразява в звука: „Слънцето отеква по древния начин.“ Това би била пълна фраза, защото слънцето не отеква във физическия живот, но отеква, когато го разпознаем като тяло на духовно същество. От хаоса на света го чуваме да се подрежда, хаосът като звук, като духовна хармония: „Звуци възникват за нови уши... Нечувани неща не отекваха.“

Но духовният чува. Духовете, които притежават теософска мъдрост, следователно са говорили за звука като за формата на света. В духа на Шопенхауер е живяло предчувствието за един изключително важен факт. За ясновидеца същността на света е свят от звуци. Ако проникнем във вътрешното същество на нещата, това е чрез музикалната същност, чрез света на звуците, и това е вярно.

Формациите се изтласкват навън и дори формиращите сили проникват в пространството, а техните огледални образи са външни известия за вътрешни същества. Това, което възприемаме в трите изкуства, е най-одухотворената форма. С музиката ние не проникваме през повърхността, а директно в същността на нещата. Когато камбаната бие, най-съкровеното ѝ същество наводнява света. Звукът е насочената навън красота на най-съкровеното същество. Ето защо той е и външно отражение на това, в което Хелсехер се потапя в най-съкровеното си същество.

Говорим и за три сфери във вътрешния свят. Когато говорим за най-съкровеното същество на световния дух, ще трябва да го възприемем като усещане за троичността. Точно както човешкото същество е излязло от минерала, който пулсира във физическото тяло, така и животът пулсира във физическото във

висшето същество. Воля, мъдрост, дейност. В това отново изплува волята, за която Шопенхауер говори като за същността, която се издига от бездната. Тя живее в нас, конституира нашето същество.
Идеята се превръща в образ и тогава се осъществява връзката с външния свят; най-вече там, където има действие и дейност. В тях ние въплъщаваме себе си и присъстваме, както е Божеството в своето царство. Така имаме бездънна воля в мъдростта, която установява връзка със света, и имаме дейност, в която тя е скрита. Ако волята е най-дълбокото нещо в нас, тогава тя е и в природата. Когато волята се събуди в душата на човека, Бог празнува своето възкресение – по същия начин в мъдростта и в действията на човека. Както музиката ни води в същността на нещата, така и най-дълбоката същност на самите неща живее в тоновете на музиката. Тонът е духовното тяло на волята. Най-оригиналната същност на духа е във волята на музикалното. Красива мисъл от философията на Шопенхауер е, че загадката на света се решава в музиката.
Ницше, който искал да търси подобни връзки на мислите с несравним копнеж на духа, стигнал до смътно предчувствие от най-красивия вид: в „Раждането на трагедията от духа на музиката“. Какво искал да постигне в тази книга? Ницше се опитал да опише пътя на духа към неговия вътрешен живот. Той се опитал да проникне до точката, в която човекът чувства как световната воля пулсира в него. В музиката човекът превръща волята в духовно тяло. Човекът е най-силно съединен със своя Бог, когато музиката отеква от душата му. Така и за Ницше музиката е поставена във вселената.
От по-висша перспектива, Гьоте позволява на Фауст да стигне до „В началото бе делото“. „Делото“ е изблик на волята и ако човек иска да създаде образ на делото в произведение на изкуството, той трябва да го роди от музикалното. И тогава ще открием космическата позиция на говорещите изкуства в духа на света.
Мъдростта е силата на духа, половината от която прониква навън и позволява на другата половина да бъде осигурена от света: проникването на духа със същността отвън. Хармонията на вътрешното и външното - това е мъдростта. Истинска мъдрост е, когато човек намери хармонизирането на вътрешното си същество с външното. А истинската мъдрост включва доброто. Тя е мъдрост на чувството.
Точно както волята намира израз в звука, така и душата намира пътя си към словото чрез смисъла. Подобно на мъдростта, словото има част, която идва отвън, и част, която идва отвътре. В значението си то ни съобщава нещо външно. Точно както изначалната воля се изразява в изкуството на чистия звук, така и мъдростта на душата се изразява към душата в ритъма на словото.
Лирична поезия – звук, изпълнен със смисъл.
Песен – мъдрост, излята и въплътена.

Третото е мястото, където духът се оттегля и се въплъщава в действие. Действието на човека е негово творение; третото царство на духовното привлича драматичните изкуства. Драмата е образ на третото царство, на дейността.
Така човек оставя зад гърба си фазите на своето същество в това, което създава като образ. Музика, лирика, драма.
Докато съществата около нас се обявяват чрез звук, ние оставаме до известна степен извън тях. Те изразяват смисъла си чрез вътрешното слово, когато не само звучат, но и говорят. Това е нещо, което се вижда като идеал в много далечното бъдеще, но е и нещо, което стои в началната точка на света. И художникът го представя като пророчество.
Музикантът, текстописецът и драматургът са пророците на това, което предстои. Другите три изкуства представляват миналото; тези три представляват бъдещето. По този начин художникът създава рай за нас, където миналото, настоящето и бъдещето са свързани. За това говори Гьоте:

Но вие, истинските синове на боговете,
радвайте се на живите, богати красоти!
Това, което става, това, което вечно работи и живее,
прегърнете със сладките прегради на любовта,
а това, което се носи в трептящ вид,
укрепете с трайни мисли! [Фауст I, стихове 344-349]

[Така говори Господ на тримата архангели Гавраил, Михаил и Рафаил в пролога към Небето във „Фауст“ I на Гьоте.] Това, което живее в променлива привидност, мисълта го закрепва.
Няма по-красив начин да се опише космическата мисия на изкуството. Самото вечно е в този свят. И ако сме способни да гледаме красотата с преданост, да я прегърнем с любовта си, да усетим вечното в образа, тогава ние укрепваме красотата с трайни мисли. Когато целият земен кълбо се разпадне на милиони атоми, вечното ще бъде пренесено в нови светове. Изкуството със сигурност има роля в това. В произведението на изкуството човек може да създаде ограничено отражение на красотата на света, ограничено отражение на божественото съвършенство е изкуството.
В изкуствата ние също така вкусваме от онази блажена свобода, която произтича от знанието. Изкуството изглежда най-сигурната гаранция за способността ни да постигнем свобода. Така красивата външност се превръща във велик възпитател към най-висшето, към свободата. Германецът, който не познава „Писма за естетическото възпитание“ на Шилер, не познава важна част от немския дух. Те са пълни с теософско чувство; преживяването на божествената същност е това, което теософията иска; ето защо наслаждаването на изкуството издига човека до състояние на безкористност, защото създава безкористно удоволствие от най-висшата духовност. Човек трябва да проникне през материята до духовното, тогава

най-висшето се постига чрез одухотворяване на материалното; тогава красотата се превръща в образование към духовното и чрез естетическото възприятие на красотата човек прониква до мъдростта.

4. Апокалипсисът и теософската космология I

Ако човек иска да разбере по-дълбокия смисъл на такива значими произведения като Апокалипсиса, тогава трябва да придобие дълбока представа за структурата на света и цялостното му развитие. Затова, за времето, когато не можех да присъствам, помолих г-ца фон Сиверс да обсъди тук за няколко часа теорията за еволюцията, теорията за развитието на различните светове, които по някакъв начин са свързани с нашата Земя. Стана ясно, че начинът, по който развитието е представено тук, е бил възприеман като нещо индивидуално. (Това се е случило изцяло в съответствие с моите намерения, в рамките на които аз самият съм провел проучване по въпроса.)
Преди да можем да постигнем какъвто и да е полезен напредък в Апокалипсиса - към който може би скоро ще се обърнем отново, където ще видите какви дълбини се съдържат в него, в езотеричното християнство като цяло - първо трябва да си изясним някои концепции за нашата слънчева и планетарна система. Затова аз самият ще направя някои вмъквания относно развитието на нашата планета и нашата слънчева система. Сега ще се заемем с някои много трудни части от теософските или мистичните учения и затова трябва да кажа няколко думи предварително за това как трябва да се подхожда към такъв материал.
Преди всичко, имайте предвид, че Апокалипсисът е едно от най-важните и дълбоки произведения в света, съдържащо най-великите тайни. И също така имайте предвид, че обяснението на Апокалипсиса е изключително трудна задача, защото в днешно време може да има толкова малко подготовка за подобно разбиране. Почти не е дадено обяснение на Апокалипсиса в Европа през деветнадесети век. Едва сега, след дълго време, можем да говорим отново за Апокалипсиса. Имайте предвид, че обяснението на Апокалипсиса, както го даваме ние, е свързано с най-дълбоките тайни и че чувате нещо в наше време, което е било затворено за човека през хода на духовното развитие и през общия ход на света. Човек трябва да бъде снизходителен към себе си, ако не всичко може да бъде ясно и прозрачно от самото начало. Не е възможно трудното да бъде ясно от самото начало.
Окончателното обяснение на Апокалипсиса е една от най-дълбоките тайни на посвещението, а завесата, която може да бъде повдигната днес, е вече изключително дълбока. Не бихме могли да продължим напред, ако не включим известна информация за световната система, с която е свързана нашата Земя.
Във връзка с въпросите, които бяха обсъждани в мое отсъствие, бих искал да изпратя предварителна информация. Г-ца фон Сивърс представи развитието на Земята и Слънцето по начин, който аз мога да представя. Възгледите на различните окултни изследователи в тази област обаче са само привидно противоположни. Не бива да вярвате, че ако нещо изглежда противоречиво, това е истинско противоречие. Така че, ако г-н Шутен вярва, че е открил противоречие между представеното тук и това, което знае от нашия уважаван другар Ледбийтър, тогава,

разбира се, е необходимо един вид просветление като цяло, как да се разбират подобни неща; ще обсъдим това подробно. Преди всичко, моля, обърнете внимание, че никой практичен мистик не твърди, че представя универсално валидна догма. Нито Ледбийтър, нито аз правим такова твърдение. Всеки представя това, което е в състояние да представи, като резултати от своите наблюдения. И моля, не тълкувайте представеното тук като нещо различно от история, която някой разказва за това, което е преживял. То може да се обсъжда, не претендира за догматична стойност, не са принципи. В началото някой би могъл да възрази: Ако различните изследователи в тази област си противоречат, как е възможно някога да се стигне до яснота? Но това не е така. Ако прочетете пътеписи на най-разнообразни региони, ще видите колко различни са дори тези описания. И наблюденията на окултните изследователи са също толкова разнообразни, колкото и тези наблюдения. С известно разбиране, което е трудно в тази област, човек винаги, без изключение, стига до абсолютно едни и същи резултати. Никога няма истинско противоречие между двама окултни изследователи, ако и двамата действат по необходимия обективен начин, работейки наистина с всички средства на окултното изследване. Човек обаче може дори да не осъзнава начина, по който се осъществяват изследванията в тази област. Бих искал да говоря тук преди всичко за случая, който беше обсъден тук, а именно случая, който представлява точка на разлика - не в останалата част от езотеризма, а в по-младото течение, което е намерило израз в теософското движение [както при Синет, Ледбийтър и Блаватска]. Теософското движение всъщност е много младо движение в сравнение с окултното движение. То е основано през 1875 г. Но окултизмът е на хиляди години. В Европа е имало същите учения като тези, донесени от теософията; теософията също е съществувала в Европа, само че през осемнадесети век тя е отстъпила донякъде, защото материализмът не е позволявал да се говори за тези неща. Материализмът е нещо, което има плашещ ефект върху свещената наука на окултизма.
В рамките на самото теософско движение възниква очевидно противоречие по отношение на това учение за развитието на нашата земя. Когато великите учители на теософското движение, които наричаме учители, за първи път споделиха някои от тайните знания с европейски ученици, така наречените миряни чела, всъщност този европейски мирянин, нашият почитан приятел Синет, написа първата ефективна книга, „Езотеричен будизъм“, основана на ученията на учителя. Имаше много неясноти за този мирянин-ученик. Това можеше да се очаква, защото цялото европейско мислене се различава доста съществено от начина, по който мисли един истински окултист, истински езотерик. Човек, който е въоръжен с европейски културни концепции – и не бива да забравяме, че съвременният човек израства изцяло в предразсъдъците на днешния ден – лесно разбира погрешно какво казва езотерикът, защото го превежда в своите концепции, които произлизат от материализма. Така е имало известно първоначално несъответствие, когато

възвишеният учител е дал първите учения на Синет чрез посредничеството на Елена Петровна Блаватска за развитието на нашата земя.
Нашата Земя е достигнала сегашното си състояние, след като е преминала през много различно състояние, и тя ще се промени отново в различно състояние, когато е преминала през това сегашно състояние. Можем да изразим това, като кажем, че Земята претърпява трансформации. Първите теософи илюстрирали тези три метаморфози - състоянието на нашата Земя, което предшества сегашното, сегашното състояние и това, което следва - като нарисували три сфери, които също били наричани кълба.

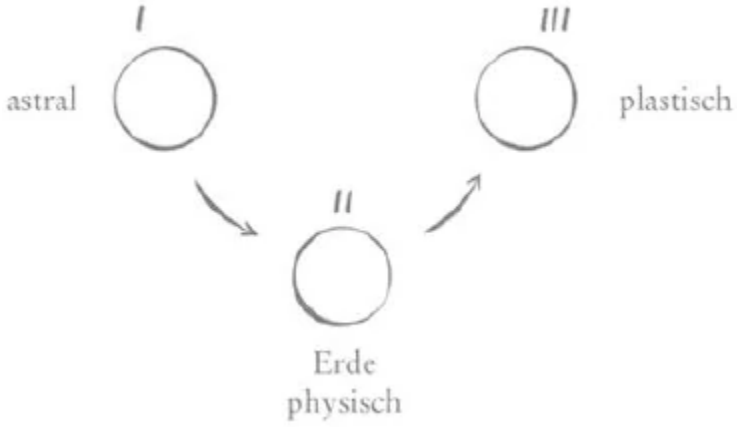

Езотерикът не нарича „земя“ скалните и метални комплекси, а по-скоро това, което принадлежи на земята: минералния свят, растителния свят, животинския и човешкия свят. Тогава трябва да си представим тази земя като излязла от по-ранно състояние. Не е нужно да си я представяте и като сегашната земя, а по-скоро да си представим земята по онова време в много по-фина материя, съвсем не във физическа материя, а в материя, която може да се представи, нещо като това, което наричаме човешкото астрално тяло, което обгръща и прониква в човешкото същество под формата на облак. Земята по онова време се е състояла от такава материя. Това състояние се е кондензирало до нашето сегашно физическо състояние. Ето защо е било наречено астрална сфера, предхождаща нашата Земя. Следващата, в която нашата Земя ще се трансформира, е отново подобна на това състояние по отношение на материята; тя също е астрална. За разлика от астралния глобус, третият глобус се нарича пластичен глобус, защото ако погледнете земята в това астрално състояние, тя ви изглежда недиференцирана, маса, в която можете да различите много по-малко същности, отколкото в третия глобус.
Преди всичко ще видите разликата, когато погледнете хората. Хората присъстват и на трите глобуса. На първия глобус хората са били в такова състояние, че са били напълно зависими от външните сили, действащи върху тях. Хората в наше време, на нашата физическа земя, имат ръце, крака, могат да ходят, могат да се движат, могат

да движат устата си - днес всичко това е по тяхна преценка. Това все още не е било налично в същата степен на астралния глобус; по онова време човекът е бил все още много по-скоро автомат. Той е възпроизвеждал това, което външните сили са стимулирали в него. Движел е ръцете си, защото външни стимули са му влияели. Той е бил на милостта на външните стимули. Това се е променило, човекът е станал по-независим на глобуса, който наричаме нашата земя. И това ще бъде още по-различно, когато бъдем на третия, пластмасов глобус. Физическото тяло е изчезнало, земята е в разпад, паднала е тъмнина. Тогава човекът не само ще може да движи крайниците си, но и ще може да оформя собствената си форма по желание, така че човекът – макар че днес има постоянна физиономия – няма да може да скрие чувствата си чрез физиономията си. Във външния си вид той ще дава непосредствено впечатление за това, което живее в него. Ще можем да протягаме ръцете си, а не само да ги движим. Човекът ще може да се оформя пластично отвътре. Формата му ще бъде резултат от това, което живее в него. Животът ще се изразява повече във форма.

Тези три етапа на развитие не са единствените, през които преминава нашата Земя. Този астрален глобус е предшестван от друг, а пластмасовият ще бъде последван от друг. Докато тук [на астралния глобус] същества, с които си имаме работа – включително човешките същества – са в субстанция, еквивалентна на нашето астрално тяло, тук [на глобуса, който е предшествал астралния] човешкото същество и всички същества, всъщност цялата земя, са в материя, еквивалентна на менталната аура, мислещото тяло на човешкото същество. На този глобус всичко зависи от външни стимули. Но това не се проявява в нашата астрална материя. Това, което живее тук, никога не може да се види, дори със сетивата на ясновидец. Има само звук, който „ясночуващият“ може да възприеме. Всичко е духовен звук. Духовните звуци бръмчат на този глобус в объркване и са същите като смесващите се цветове на астралния глобус. Това е глобус, който се нарича Рупа глобус. Това е формата, която познаваме на нашата Земя във физическо състояние във въздушните вълни. Така е и с безкрайно фината материя, от която са формирани нашите мисли. Само мисловната материя е присъствала на земята по това време, когато тя е била в това състояние. Тази сфера постепенно е преминала в астралния свят чрез кондензация. „Рупа“ означава форма.

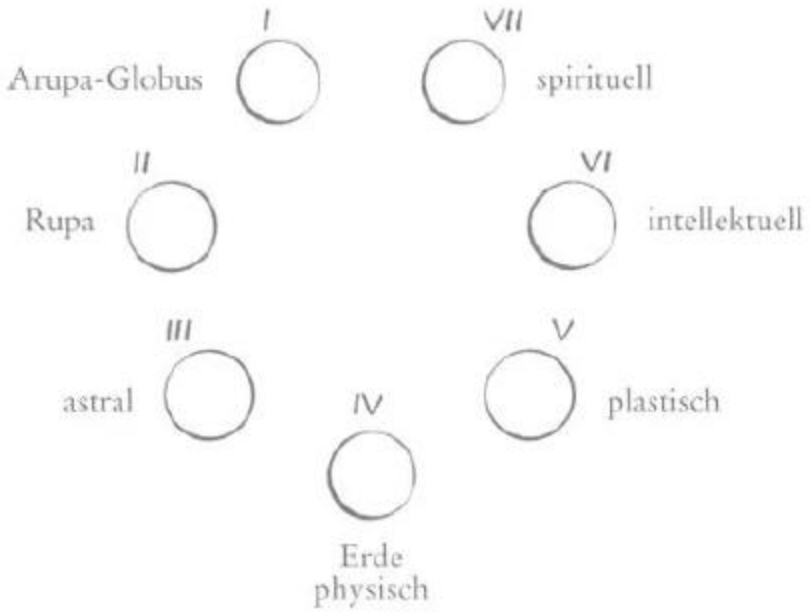

Човекът ще бъде отново в подобно състояние, когато премине през пластичното състояние. На пластичната сфера страстите и чувствата се изразяват изключително ярко, докато тук [на интелектуалната сфера], в по-висшето състояние, всичко се изразява в тонове. Този звуков свят, в който човекът ще живее, ще бъде доста различен от звуковия свят на низходящата линия на Рупа сферата. Когато ясновидецът се движи в тази сфера и възприема целия звуков свят, той възприема нещо подобно на това, което чувате, когато седите в зала, в която се свири симфония, но то е чисто духовно и не се чува с физически уши. Докато възприемате нещо като симфония, която се спуска [на рупа сферата], вие възприемате думите, които се издигат [на интелектуалната сфера], един артикулиран звуков свят с израз на света на мислите и идеите, живеещи в човека.
Тези две сфери са предшествани от една друга – едната низходяща, другата възходяща. Това са сферите Арупа. Те са безформени. Хората в онези дни са били такива, че в целия този свят, който е дори по-фин от света Рупа, нищо не е живяло освен отделни звуци, с много специфичен тембър. Тези отделни тонове, които все още не са хармонизирали, които все още не са се оформяли в мелодии, а са живели като отделни тонове, са били много съществени. Сред тези същества са били отделни основни есенции на растения и животни и най-вече всяко човешко същество, каквото е днес, вече е присъствало като тон. Всеки човек по това време е имал различен тон. Това прави човешкото същество същество, което е различно от всички останали. Този тон, с много специфично оцветяване, е отново човешкото същество, когато то пристигне на сферата, която ще наречем архетипен сфер. Там човешкото същество отново е тон, но от този тон отеква всичко, което е преживяло. Това е тон [с голямо изобилие], от който отеква целият богат опит на човешкото

същество. Трудно е да се визуализира това, но както казах, може да се представи по такъв начин, че това [на глобуса Рупа] е лош тон, докато [на архетипния глобус] това е тон, който говори за всичко, през което човек е преминал на различните етапи на развитие.
Ако следвате това, ще добиете представа как Земята преминава в различните си състояния. Група от свързани метаморфози се нарича планетарна верига. Терминът не е напълно точен, защото е схематичен чертеж. Ако трябваше да проектирам чертежа по такъв начин, че да отразява по-добре фактите, щеше да се наложи да нарисувам всички сфери на едно място. Нямаме поредица от нови сфери, появяващи се една след друга, а трансформация.
Тази първа сфера Арупа се кондензира и от нея възниква състоянието на сферата Рупа. От това възниква астралната сфера, а тя след това се кондензира до такава степен, че от нея се образува земята. И тогава би дошло следващото, но по такъв начин, че ще трябва да нарисувам всичко това едно върху друго. Може би разбирате рисунката само като схематична. Така че имаме работа със седем последователни трансформации, които планетата претърпява.
Първоначално погрешно се е смятало, че трансформациите не се случват, а че има седем сфери, разпределени в пространството, и че животът преминава от една планета в друга.
Това не е проблем, ако така си го представяте в началото, защото така или иначе е трудно да се схванат идеите правилно на толкова високо ниво. И затова не е зле да се говори за вълна от живот, течаща от земно кълбо на земно кълбо.
Различно е, че следната идея е създадена от първото послание на учителя. Смятало се е, че вълната на живота тече от едната планета към другата. По отношение на планетите - поне по отношение на две от тях - са се прокрадналии идеи, сякаш първата и третата планета съответстват на Марс и Меркурий.
След допълнително запитване, учителят обяснил, че Марс и Меркурий нямат нищо общо с развитието на човечеството на Земята. За окултиста това е абсолютна невъзможност, защото Марс и Меркурий са физически глобуси, но останалите не са физически. Марс и Меркурий са в същото физическо състояние като Земята, така че те също имат физическата форма на планетарна верига като Земята.

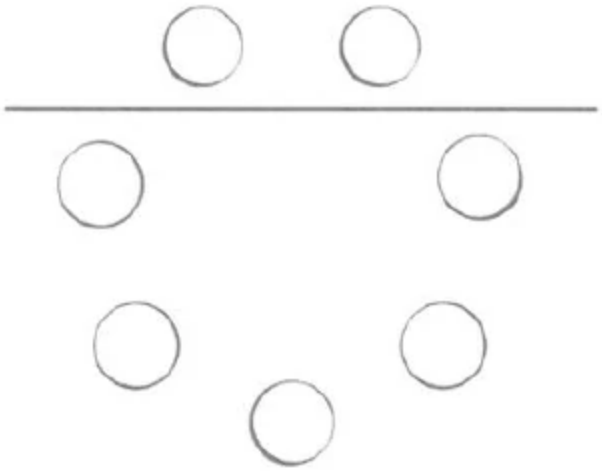

Така че Марс е физическият представител на планетарна верига, точно както нашата Земя. Същото е и с Меркурий. По-късно при нас идваха все повече изследователи, които не само успяваха да проследят тези неща от казаното от учителите, но и се учеха от собствените си наблюдения. Те научиха методите. Тази гледна точка може да бъде донякъде подвеждаща по отношение на фактите. Съществуват методи, чрез които ясновидецът може да се пренесе обратно в астралния свят, а също и напред към пластмасовия свят, света „Три“. Когато се поставите в състояние на астрално ясновидство и насочите мислите си към точката, където трябва да се намери астралният свят, тогава можете да видите какво е било, когато нашите животни, растения и минерали са били в това положение. Можете да го видите ясно пред себе си. Когато се поставите в такова състояние, в състоянието на астрален ясновидец, вие не само сте обединени с, не само в астралния свят, който сте посетили, но сте и в астралните светове, които са свързани с този, който сте посетили, които следователно са в същото състояние. Човек присъства във всички космически тела, които са в едно и също състояние. В това отношение ясновидците възприемат пространството и времето по абсолютно един и същи начин. Те изобщо не правят разлика. Когато човек се проектира обратно към света, който е предшествал нашата Земя, когато е на планетата, той е и на всички планети, които наподобяват състоянието на Земята по това време. Тогава ясновидецът всъщност се намира на онези планети, които днес принадлежат към планетите на нашата слънчева система и са в това състояние. Не всички планети са в едно и също състояние. Марс е физически днес, но е само на етапа на развитие, на който е била нашата Земя по времето, когато е преминавала през астралното състояние. Земята тогава е могла да се втвърди, да стане физическа. Днешният Марс е в това положение. Той е на етапа на третата сфера, но не астрална, а физическа. Сега човек може да възприеме какво присъства в това състояние. Ако се поставите в това състояние на Марс, тогава не сте само на нашата Земя, но и на Марс.

Така че сега можете да изучавате сегашното състояние на Марс ясновидски и може да направите интересно откритие. Това, което иначе бихте могли да наблюдавате само астрално, в облачните образувания, можете да наблюдавате на Марс днес. Сякаш внезапно се е превърнал в камък. Така че, когато изследваме Марс, може да се почувстваме почти сякаш сме напуснали този Марс преди време. [Човек днес, тук на нашата Земя, никога не е живял на Марс.] Ние обаче бяхме в астрална форма, когато го напуснахме. Днешният Марс изглежда така, сякаш човек го е напуснал и е дошъл на Земята. Това е интересният проблем, който може да накара човек да повярва, че някога е живял на Марс. Този астрален глобус „Един“ не бива да се бърка с Марс.
Меркурий е по-напреднал в развитието си от нашата Земя. Той вече е достигнал състоянието, което хората ще са достигнали, когато имаме астрална пластичност. Същества на Меркурий могат да издържат физическото състояние. Земните хора ще преминат през това състояние върху астрален пластичен глобус. Но Меркурий ни дава представа в какво ще се превърне човекът, когато е върху пластичен глобус. За тях пластичността е съвместима с физическото състояние. [Така че има връзка]. Но самите планети имат своите вериги и само чрез техните етапи на еволюция може да изглежда, че развитието на Земята има нещо общо с тях. Същества, които живеят на Меркурий и Марс, не са човекоподобни. Те претърпяват напълно различни еволюции. Хората могат да бъдат физически само на физическата Земя, докато марсианците могат да бъдат физически с качествата на астралния човек, а същества на Меркурий са пластични на физическия глобус, каквито хората могат да бъдат само върху пластичния глобус.
Така завършихме това, което наричаме планетарна верига, а именно планетарната верига на нашата Земя. Тази планетарна верига произлиза от друга планетарна верига. Следващия път ще покажа как нашата Земя се е развила от друга планета, точно както сме имали лунната епоха в миналото. Това, което е останало от тази епоха, се съдържа в нашата настояща Луна. Нашата настояща Луна не е предшественикът на Земята, тя е само кондензирано физическо парче от нея, шлака, така да се каже. Когато казваме, че същества на Земята са се развили от Луната, това не е напълно точно, но в рамките на казаното от мен е съвсем правилно. Ще се запознаем с донякъде подобна седемчастна верига през тази лунна епоха, за да можем да кажем: Преди Земята да влезе в своята седмократна структура, тя се е развила в седмократната структура на лунната епоха. Тази седмократна лунна епоха се характеризира с факта, че хората по това време все още не са имали яркото съзнание на ума, което хората имат днес, а по-скоро съзнание, подобно на сънлив транс. Това е ехото на по-ранното притъпено съзнание.
Освен това, ние си имаме работа с планета, която вече не може да се намери в нашето пространство. Тази планета се е превърнала в това, което слънцето е днес,

през различни междинни фази. Ето защо слънцето е планета в стария езотеризъм. Езотеризмът не означава физическо слънце, а баща на нашето физическо слънце. Следващия път ще обясня слънцето, предшественик на земята.
Следователно нашата Земя е преминала през един, два, три глобуса от по седем звена всеки и сега се намира в четвъртия глобус от веригата, който също има седем звена, което прави общо 28 звена. В бъдеще тя ще премине през още три звена, които ще бъдат подобни на Юпитер и Венера и така нататък. Следващото звено във веригата, което ще съдържа високоразвити човешки същества, планета, която не е във физическо състояние, ние все още ще опознаем и накрая ще можем да преследваме действителната цел на нашето земно развитие.
Така че все още предстоят три глобуса, всеки със седем члена, равни на 21 члена, така че имаме 7 x 7 члена, тоест 49 метаморфози, през които трябва да преминем. Тези 49 метаморфози не се записват от езотерика по същия начин, както от съвременния човек. [Езотериката не използва десетичната система, а системата от седем.] 66 не означава 66 за езотерика, а [6 x 6 =] 36; според системата от седем, това прави: 7 x 7 = 49. Така можете да разберете какво означава, когато езотерикът пише 77. За него това не означава 77, а 7 x 7 = 49 метаморфози. На всяка планета има седем коренни раси. Така имаме седем вериги, всяка със седем планети или глобуса, и всеки глобус със седем коренни раси, което прави общо 343 състояния. Това число играе определена роля в Тайната Доктрина. В ранните дни въпросът е бил много слабо разбиран. Връзката с учителя е такава, че човек сам решава проблема и след това получава отговора от учителя, независимо дали е правилен или не.

Допълнителни бележки, вероятно от сесия с въпроси и отговори относно лекцията от 30 януари 1905 г.

Когато погледнете Земята отвън, тя изглежда като сфера със зелен подтон. [Земята има зелен основен цвят.] Макар че е сравнително лесно да се изследват по-ранните етапи, е трудно да се видят по-късните. Акашовите записи не говорят за това, те само предоставят намеренията. В науката има подобни методи за гледане назад и за гледане напред. Ако един учен има водород и кислород и електрически ток, той знае, че ще се получи вода.
Астралният свят на нашата Земя е напълно рематериализиран астрален свят – само че по-сложен. Астралният свят вече е подготвил раждането и смъртта.
Луната има много плътно физическо тяло. Тя има и нещо подобно на астрално тяло. Тя се отнася към Земята така, както негативната фотографска плака се отнася към позитивната. Всичко, което изглежда радостно на Земята, е много тъжно нещо, когато се появи на Луната. Всичко там означава точно обратното. За психичното зрение е невъзможно да се види астралната материя. С психическата сила на Земята човек не вижда астралната сфера на Луната. Когато човек изучава

операциите, извършвани по време на кармични изследвания на кармата на хората, той навлиза в областта, където може да възприеме нещо от самата тази Луна. Числото 666 означава 216 - 6x6x6. Най-съвършеното състояние, седмото, липсва в Апокалипсиса.
[666 е числото на звяра и това число се получава чрез зачеркване на двете горни сфери на всяка верижка. Тези две горни сфери са тези на божеството. Верижката е кръгла.]
Трудно е да се каже нещо за времето на следващата катастрофа, защото този, който знае за нея, не може да каже нищо. Нашата пета раса ще загине чрез борбата на всички срещу всички. Не може да се каже нищо за времето. Не трябва да се говори и за числа. Може би нещо може да се каже за това в хода на поредицата от лекции. В края на краищата, ние сме във време, когато нещата се развиват изключително бързо. Деветнадесети век в астралния свят означава толкова, колкото и предишното хилядолетие. Той напредва с все по-бързи темпове. Това може да се наблюдава и при коренните раси. Към края на циклите животът се ускорява значително.
Библията нарича седмото състояние на интелектуалния свят блаженство. В Индия то се нарича Девачан. Седмото състояние винаги е състояние на блаженство, само че в съвсем различна степен на различните планети.

5. Апокалипсисът и теософската космология II

Последния път се опитах да дам общ преглед на процесите в земната система, които са най-близо до нас. Опитах се да направя това вмъкване за космическите процеси, защото ни е необходимо, за да разберем по-добре Апокалипсиса. Последния път посочих, че преди да се формират съществата, които населяват нашата Земя днес – преди всичко хората и другите три природни царства, които им принадлежат: животинското царство, растителното царство и минералното царство – преди тези същества да са на Земята, те са били на други планети.

Сега ви моля да разберете това, което ще кажа днес, в смисъла, в който вече го посочих в последния урок, и да го приемете още повече днес. Навлизаме в особено високи сфери на свръхсетивното виждане, сфери, за които можем само да правим предположения. Те са не само трудни за разбиране, но самото наблюдение и това, което можем да знаем за него, е толкова фино, че е доста трудно за онези, чиито мисли и особено чувства все още са вкоренени в материалистическите възгледи на нашето време, да надминат думата „фантастично“, когато чуят за нещата, които ще бъдат обсъждани днес. Не е толкова лесно за хората в материалистичната епоха да се откъснат от материалистическите идеи. Мислите могат да бъдат освободени по-лесно, но чувствата все още казват твърде много: това е нещо, което не мога да схвана, нещо, което лежи толкова далеч отвъд това, което наричаме реалност. Именно защото чувствата ни изостават малко от това, до което се издигат мислите ни, бих искал да отбележа, че си имаме работа с времена, които са далеч зад нас и които са много различни от това, което сме свикнали да наричаме реалност днес.

За да ви дам представа какво искам да кажа, трябва да започна от самото начало. Трябва да започна от планета, от която, така да се каже, човекът се е развил за първи път, от планета, от която той всъщност произхожда. Преди човекът да се появи на тази земя, той е преминал през три такива планети. Последната планета, през която преминахме като човешки същества, се нарича Луна на езотеричен език. Това не е сегашната Луна; сегашната Луна е само пепел. Луната, за която говорим тук, е предшественикът на нашата Земя, на която, при примитивни условия, се е развило това, което човекът днес. Това е било предшествано от друга планета, която наричаме „слънце“ на езотеричен език. Следователно това старо слънце също трябва да се брои към планетите. Днес и следващия път ще мога да кажа повече за това. Ще се върнем към времената, когато човекът отново е напускал Луната, за да премине през етапи на развитие на Земята, които тепърва ще опознаем.

Но сега трябва да се върнем към третата или последната - или дори първата - планета, където човекът се е появил за първи път, така че да имаме три планети, които са под въпрос за нас, хората, които всъщност са били наши обитатели, преди да дойдем на тази земя. Ще ви дам, доколкото е възможно, описание на тази първа планета. Тази първа планета се различава коренно не само по отношение на

физическата си природа, но и по отношение на цялата си природа от всичко, което днешният човек е свикнал да си представя. Това, което сме свикнали да виждаме днес, дори това, което сме свикнали да мислим, все още не е съществувало по онова време. Всичко това се е развило само от това. Следователно ще мога да дам само образно и приблизително описание на това първо планетарно състояние, в което се е намирал човекът.

Нека да разгледаме самия човек по време на това първо състояние. По време на първото състояние човекът е имал съзнание, което е било много различно от съзнанието, което човекът има на земята. Съзнанието, което човекът е имал по онова време, е било притъпено. То е било същото съзнание, което камъкът има днес. Но не бива да го сравнявате с това, което живее съзнателно в камъка днес. Макар че е било притъпено, това, което е живяло в съзнанието, както в камъка по онова време, е било едновременно всеобхватно. Цялата сфера на развитие, която човекът е разпознал като свое обиталище, а също и всичко около нея в звездите, което е било в контакт с тази сфера на развитие, всичко това е можело да бъде обхванато от това съзнание. Това съзнание все още може да се произведе при определени обстоятелства у хората днес, макар и при много необичайни условия, когато другите състояния на съзнание на сънливо съзнание и дълбок транс вече не са налице, но когато настъпят много необичайни условия. Медицината също е запозната с тези състояния. Тогава настъпва много дълбок транс и този дълбок транс е свързан с факта, че тези хора започват да рисуват цели планетарни системи по хаотичен и безпорядъчен начин. Можете да преживеете например, че в санаториуми, където са настанени хора с подобни патологични състояния, тези пациенти записват цели планетарни системи. Те обаче само бегло наподобяват това, за което говорим в теософията. Но едно нещо излиза от състоянието: хората имат притъпено съзнание и това съзнание се разпространява не само около планетата, на която живеят, но и върху съседните световни области. То може да се нарече всесъзнание. И такова всесъзнание е присъствало у хората, които са били на първата планета.

Целият живот на тази първа планета е бил такъв, че може да се сравни само с това, което бихте преживели, ако можехте да си представите неживата земя, каквато е днес, не само като пропита с камъни и скали, но ако можехте да си представите самата земя като оживена, като оживена топка – и освен това цялата тази оживена топка е пропита с чувство; така че щяхте да имате чувство от впечатление, което някой е направил на планетата по това време – например, ако някой е ритнал земята с крак.

По това време планетата е имала и най-разнообразни условия на растеж и живот. Там се е издигала планина, там долина и всичко е кипяло от живот и е било изцяло усещане. Формите върху нея могат да се сравнят само с последователни морски вълни, с елементи, които изригват и след това се връщат обратно в най-

разнообразни форми. Цялото е прекрасна вълна и живот. Цялото расте и умира само по себе си. Планетата е била в това състояние в средните си етапи. Трудно е да се характеризира с изрази, взети от съвременните неща. Но планетата не е била същата и в първите си етапи. Ако се бяхте пренесли с очи, с физически сетивни органи в пространството, нямаше да можете да видите първото състояние на тази планета. В първото си състояние тази планета е била в състояние Арупа. Тя е там в материално състояние, което не може да бъде възприето от сетивата, дори ако такива сетива са били налице. Така че е била във високо пречистено състояние. В това състояние само високо развитият ясночуващ би могъл да го възприеме. Високо развитият ясновидец не би видял нищо; Дори психическите очи, ясновидските очи, не могат да видят нищо в тези първи етапи. Можете само да чуете планетата. Само финото ясночуване може да я възприеме. И всичко, което чувате, е един-единствен основен тон, който обаче се развива по най-разнообразни начини. Но присъства един-единствен основен тон; той варира и става многообразен сам по себе си. Когато планетата влезе във второто си състояние, вие също не можете да я видите, дори с ясновидски очи. Но след това тя влиза в третото състояние, астралното състояние, и вие можете да я видите. Но това не е астралната материя на Земята, това е по-висше състояние, но мога да го нарека така сравнително. Във всеки случай, тук вече можете да видите преплитане. Всичко, което описах по-рано като вихрушка и бушуваща вълна, може да се види тук с въображението. Можете да видите вълнообразни и вихрушещи се образувания, но не можете да ги видите в материя, която бихте могли да схванете, а само в материя, която виждате с психическото око в маси от цветове и игри на цветове с изключителна финес - и във формация, която се отличава с цветове, които не могат да бъдат сравнени с никой от тези земни цветове. Това е цветна картина.

След това стигаме до четвъртото състояние. Там имаме състояние, което приблизително можем да наречем физическо състояние, физическо състояние. Ако имаше око, то вече би могло да види това физическо състояние.

Това е състоянието, което описах като съзнателно и живо – но едновременно с това и в минерална формация, но все още не е равномерно, все още не е плоско. Там имате подобни на черупки формации и всичко е в постоянно състояние на формиране, както описах. Това е четвъртото състояние. Това всъщност е първият път, когато присъстват това, което можем да наречем най-първите предци на човека. Такъв е човекът. Той е неопределено същество, приемащо различна форма във всеки момент, метаморфозиращо във всеки момент. След това цялото нещо отново регресира или, през същите състояния, също се издига отново, подобно на това, което описах последния път: през астралното, рупичното, до арупичното. Видяхме развитието да преминава от арупичното през физическото и обратно към арупичното. Там долу, в четвъртото състояние, човекът е станал физически за първи път.

Наричаме този процес първия кръг от нашето човешко развитие. Именно този първи кръг е най-важният, който се взема предвид. Той довежда човека на планетата дотам, докъдето изобщо може да стигне на тази първа планета. Следващите кръгове нямат по-нататъшно значение за по-нататъшното развитие на човека до неговото съвършенство. Сега, след преминаване през един вид състояние на сън, всичко започва отначало. Условията се преживяват два, три, четири, пет, шест пъти. Но по време на тези шест следващи кръга или цикъла, действителният човек, това, което сега наричаме човек, не прави голям напредък. Защото това, което постига по-нататък, по-късно се губи и няма значение за по-нататъшното развитие. За разлика от това, по-висшите същества, по-възвишените същества, които са дошли от по-ранни етапи на развитие, се развиват и достигат своето съвършенство. В тези следващи шест кръга те достигат своето значение.
Когато човек е тук, той е в така наречената елементарна сфера. И пребивавайки там, той става физически за първи път като човешко същество. Първата елементарна сфера става физическа там. Важно е да се отбележи, че ние наричаме това „първа елементарна сфера“. А състоянието на съзнанието, в което той е имал един вид всезнание, но по един притъпен начин, се нарича „тамас“. Това е една от така наречените гуни. Там човешкото същество е на първия етап от еволюцията. Цялото нещо се повтаря седем пъти. Така че тези цели планети са приели седем различни форми седем пъти. Така че може да се каже, че си имаме работа със 7x7 състояния, равни на 49 състояния. Тези 49 състояния се наричат системата на първата планета. Тези седем състояния обикновено се наричат планетарна верига - но това е лошо описание. Планетата, която описах по този начин, се нарича Сатурн на езотеричен език - и по много специфична причина.
Всеки, който иска да достигне тази планета, трябва да е способен на следното. Обикновеният човек на днешния етап от своето развитие има своето светло дневно съзнание. Той е със съзнанието си на физически план, той е в сетивно съзнание. Той престава да има съзнанието си, когато спи. Той или сънува, или спи без сънища. Сънуващият може да си спомня сънищата си. По време на съня си обаче той обикновено няма съзнание. Сега съществува възможност човек да е също толкова съзнателен по време на съня, колкото и по време на ежедневния си физически живот. Това е друго състояние на съзнанието. Той не просто сънува, той е съзнателно в свят, в който иначе само би сънувал, и това е така наречения астрален свят.
Този свят му дава възможност да се върне към това, което наричаме развитие на Луната. Там човекът може да преживее отново случилото се по време на лунната епоха.
Още по-дълбоко състояние е, когато човешкото същество е в съзнание в сън без сънища. Тогава се получава така наречената непрекъснатост на съзнанието. Човекът

е в съзнание, докато спи. Съзнанието никога не спира; само тялото спи, духът е буден.
Това състояние на съзнание, когато бъде постигнато – тоест, когато човек, дори когато заспива, въпреки това продължава да бъде в съзнание, а когато се събуди, също така съзнателно навлиза отново в светлото дневно съзнание – му дава възможност да се пренесе обратно в все още предходния период. Тогава човекът е способен да осъществи истинско единение с това, което днес е слънцето. Той живее на настоящото слънце. За тези, които нямат истинска представа за природата на ясновидството, е трудно да разберат какво казвам. Но трябва да споделя някои преживявания тук.
Сега има още по-висше състояние, което издига съзнанието на още едно ниво. Това е състоянието, което се простира отвъд това, което се нарича непрекъснатост на съзнанието. То е състояние на специално просветление на самото съзнание, на това дълбоко съзнание без сънища. Това прави възможно да се преживяват преживяванията на първата планета през този живот и едновременно с това, когато ясновидецът се фокусира върху първата планета, се случва фактът, че той е обединен с това, което в момента е физическата планета Сатурн. Но това няма нищо общо със Сатурн от онова време. Така ние сме се пренесли обратно в 49-те състояния, през които човекът се е развил.
Сега бих искал да продължа, като ви покажа как продължава развитието. Мога да продължа да използвам същата рисунка и просто да кажа, че за всички същества, които са били в това планетарно състояние, настъпва малко по-дълъг междинен период, един вид безсъзнателно състояние, състояние на сън, и след това цялата игра започва отначало.
Отново имаме тези седем последователни състояния, което означава, че имаме още един кръг. Този кръг сега има много специфична задача, той има задачата да повтори всичко, което се е случило по време на предишните 49 състояния, така че по време на първото състояние от седемте състояния, накратко, със седемкратна скорост, това, което се е случило по време на първите 49 състояния, се повтаря, така че човекът се променя незначително, но сега се появява отново тук физически. Едва във втория цикъл има реорганизация. И този втори кръг е това, което има значение сега.
В този втори кръг, след като сферите Рупа и Арупа са преживени и сме влезли във физическо състояние, ние вече нямаме жива, растяща земя, а сме отделили едно царство и сме построили второ над него, и в това царство човекът е въплътен. Сега имаме царство, което не е толкова различно от нашето минерално царство; имаме царство, което е минерално, но в него имаме растящи минерали, точно като нашите растения. Това са живи минерали. Но това също поражда нещо мъртво. Човекът не може да използва това. Той не би могъл да се развива по-нататък, ако не отделя това. И оставя след себе си отделената материя като специално минерално царство.

След това човекът се е развил нагоре в царство, което се издига над минералното царство, чиято природа може да се опише като растителни животни. Днес няма такива същества. Но можем да ги сравним с животни, които приличат на днешните медузи. Това са животни от много ниско ниво и дори те са доста различни. Съществата, които са живели тук, са имали много по-голяма плътност и съвсем различен вид вещество, което дори не може да се сравни с...
какво е човешката субстанция. Трябва да си представите тези неща като изтънчени, етеризирани, не по-малко благородни, но по-благородни от човешката субстанция. Всички същества имат най-разнообразни форми на звезди. Те бяха полиформени звезди, многостранни и многоъгълни фигури. Всичко това е свързано по подвижен начин, структурирано според числата.
Много е важно – трябва да запомните това – че човешкото съзнание се е развило до по-висока степен, до съзнание, което вече не е всевиждащо, а е станало по-ярко. Цялата втора планета, която наричаме Слънце, вече не знае всичко, а е станала по-ярка. Това състояние на съзнанието се нарича раджас. То е съзнание, което прониква във всички висши сфери. Това съзнание не е ограничено до отделни индивиди, защото съществата все още не са толкова строго отделени едно от друго, те все още непрекъснато се сливат едно с друго. Но съществата непрекъснато възникват и непрекъснато изчезват. Те се разтварят и се оформят отново. В първото състояние трябваше да се занимаваме само с възникването и изчезването на тъпи форми; тук трябваше да се занимаваме само със същества в това тъпо съзнание. Човекът наистина се развива допълнително в следващите цикли, но това не е от особено значение за възходящото развитие. Това, което има трайна стойност за неговото развитие, е състоянието, което е достигнал през втория кръг.
Цялото нещо сега започва отново, след като е преминало през същото седем пъти – тоест, втори път след един вид сънно състояние.
Сега, в първия цикъл, си имаме работа с кратко повторение на случилото се на Сатурн. Човекът се появява отново като вид минерално разумно същество, с изключение на това, че разумът вече не се изразява по същия начин. Разумът изчезва; остават само растежът и животът. Във втория кръг човекът повтаря случилото се на слънцето. А в третия кръг се осъществява по-нататъшно развитие на човешкото същество. Там човешкото същество първо преминава през старите условия отново и след това се появява в този трети кръг във физическо състояние. Това е лунното състояние, което познаваме като предшественик на сегашното ни земно състояние. В резултат на това сега са се образували три царства, които се различават едно от друго до известна степен.
Тези три царства не са подобни на нашите три царства - животинското, растителното и минералното, а са нещо друго. Минералното царство е такова, което все още има следи от растеж и живот, от подвижни и растящи минерали. Растенията са тези, които все още имат следи от животинска природа в себе си. А над това е

трето царство, което е по-висше дори от най-висшето ни сегашно животинско царство, но все още не е толкова високо, колкото сегашното човешко царство. Но всичко това е било едновременно.
Когато казвам, че тази трета сфера не е била толкова високо развита, имам предвид съзнанието и духовните качества. Материята е много по-фина от материята на съвременния човек. Човешкото същество е в етерноподобно състояние, което донякъде наподобява това на медуза. Формата на човешкото същество не е много подобна на днешната човешка форма, особено при тези условия. Ако искате да го опишете, бихте могли да кажете, че е било вид четириного, но от специален вид. Има четири крака и всички те се използват за някакъв вид движение. Те не се използват като краката на днешните маймуни, но и четирите се използват за движение. Използването на ръцете все още не е било необходимо.
Това са трите сфери, които съществуват тук. Съзнанието, което човекът е постигнал, е съновидното съзнание. Човекът е загубил способността да вижда цялата земя, но все още има способността да възприема астрални състояния. Той има психическо съзнание в лунната епоха. Той вижда хората, които живеят с него едновременно, не само във физическата им форма, но и в техните страсти и в емоционалния им живот. Човек може да се постави на тяхно място и да го възприеме. Това е по време на третия цикъл. Но сега човекът се развива по-нататък в състоянията, през които преминава в четвъртия, петия, шестия и седмия цикъл. Те не са от толкова особено значение за по-нататъшния му напредък. Той се променя, но тези промени не са толкова важни за човешкия напредък.
И така, добавихме още 49 състояния към предишните и стигнахме до последното състояние, в което човекът навлиза, когато е преминал през лунната епоха. Сега има друг вид преспиване и след това стигаме до развитието на Земята. Там началото се поставя отново по същия начин. Имаме друг кръг, в който се преминава през седем състояния. В този първи кръг човешкото същество повтаря преживяното на първата планета. Сега човекът е в състоянието на минерала. Минералното царство сега е станало безжизнено и в това състояние Земята се появява в първия кръг. Във втория кръг имаме работа с повторението на слънчевото съществуване, в третия кръг с повторението на лунното съществуване и едва в четвъртия кръг настъпва действителното ново образувание, към което принадлежи нашето земно развитие.
Тази нова формация се характеризира с факта, че когато настъпи физическо развитие, към трите предишни се добавя четвърта сфера. Появява се физическият човек. Сега човекът на земята става физически и имаме сегашното минерално царство, сегашното растително царство, сегашното животинско царство и човешкото царство. Това е средата на физическото развитие.
И сега следващите цикли започват да имат значение за по-нататъшното развитие на човешкото същество. Те вече не са черупки, които се отхвърлят, а започват да имат

значение за следващите цикли на човешкото същество. В средата на този кръг, където говорим за лемурийското време, се случва нещо много специално с човешкото същество. Настъпва ново начало. Дотогава наблюдавахме как човекът, така да се каже, се развива от несъвършено състояние до сегашната си човешка форма. Тук, в средата на лемурийския период, той е надарен с това, което наричаме дух, мислене, а по-късно и с още по-висши способности, които ще развием. Духът започва да движи човека. Този дух сега претърпява своето развитие, така че следващите кръгове, четвъртият и петият, са предназначени да водят този дух към по-високи нива. Шестият кръг тогава води още по-високо, а седмият още по-високо. Виждате, че отсега нататък си имаме работа с нещо съвсем ново в човечеството. Нещо навлиза в човека, което не е присъствало в него преди. Следващия път ще говорим откъде идва това. Днес искаме да сме наясно с факта, че човекът е станал физически по време на този четвърти кръг. Говорих за това как човекът се е развил до това физическо състояние. Човекът не би могъл да напредва, ако не беше надарен с искрата на духа в средата на развитието на земята. Това образува ново влияние, семе, квас, чрез който човекът е вдъхновен за ново развитие. В противен случай човекът би станал само външна форма. Ако духът не беше достигнал до него, нямаше да има развитие нагоре на физическия човек. Само чрез духовното въздействие върху човека е станало възможно по-нататъшното развитие. Ще видим как това е свързано с цялото развитие. Човекът би ставал все по-външен, душата би се изгубила във външното и човекът постепенно би се превърнал в собственото си вкаменение. Той би бил само обикновена външна форма, би преминал напълно в осмата сфера. Той би престанал да бъде същество, което може да се развива по-нататък. Когато нещо престане да може да се развива по-нататък, казваме, че е преминало в осмата сфера. За да се предотврати това, е било предвидено въздействието върху духа.

И така, днес научихме за четирикратното планетарно развитие. Научихме за развитието, което се е случило на това, което наричаме Сатурн - състояние, което има известно сходство с това, което се случва на Сатурн днес. Но то не е същото като случилото се тогава.

Седем пъти по седем метаморфози са се случили. Най-важната от тях е първият кръг или цикъл. По време на него човешкото същество се е развило до притъпено съзнание и един вид живо, растящо минерално съществуване. Следните състояния принадлежат на висши същества, които сега ни интересуват по-малко. Второто планетарно състояние на развитие започва на слънцето. То отново преминава през седем пъти по седем състояния на развитие. Имаме седем кръга и седем планети или глобуса – терминът „глобус“ е доста неподходящ. Вторият кръг е най-важният, който трябва да се разгледа тук. Човекът се развива до един вид растително животно.

На третата планета или по време на лунната епоха, първите два кръга са повторения. Третият кръг носи нови условия. Той се развива и е проникнат от един вид сънно съзнание. Това се нарича състояние Сатва. През това преминава човешкото същество. Следващите четири кръга носят по-нататъшно развитие, но то не е съществено. След това, след междинно състояние, започва земната епоха. В четвъртия кръг на земната епоха, това, което ни заобикаля, се развива в четирите царства, които са ни познати: минералното царство, растителното царство, животинското царство и човешкото царство.
Това е, което имам да кажа за развитието досега. Трябва да сме наясно, че подобни неща, които са толкова различни от това, което човек вижда около себе си днес, могат да бъдат описани само приблизително. Не е възможно да се опишат тези неща точно; човек трябва да използва помощни понятия. Въпреки това бих предпочел да ги опиша живо, а не схематично. Ако имате само имената и диаграма, ще имате известно удовлетворение за ума, но ми се струва, че е по-подходящо да опиша нещата живо, както наистина са се случили в различните метаморфози. Знам, че това е трудно, но се надявам, че ви дадох представа.
Духовното съзнание позволява възприемането на най-високия тон.
Хиперпсихичното съзнание позволява възприемането на най-ниския тон, а психичното съзнание позволява възприемането на света на цветовете. Физическата част на земята не се слива напълно с астралната част.
Следващия път ще говоря за Марс и Меркурий. Това, което ви казах, е написано в обикновени документи. Вие сте описали седемте условия в дните от седмицата: Сатурн-ден, неделя, понеделник, Марди, Сряда, Юда, Петък. Тези неща са дадени от старите мъдреци. Нашите делнични дни са моделирани по планетарната система. Вие сте записали в делничните дни това, което древните мъдреци са знаели. Това, което е написано на небето, те са го записали в делничните дни.

Отговаряне на въпроси

Мислите ли, че сегашната Луна е предшествала физическата Земя?
Сегашната луна е материя от по-ранната Земя. Луната [от лунната епоха] навлиза в осмата сфера. Тези, които гледат луната с „окото на Дангма“, могат да видят, че лунните планини са кристализирали и са втвърдили състоянието на онова време.
Слънцето вече ли беше там тогава?
То не е било такова, каквото е днес. То вече е светело само по себе си, но в същото време светлината е звучела. Гьоте описва състоянието на небесата по това време в „Пролог в небето, Фауст, първа част“, където описва състоянието на слънцето, което съответства на по-нисшия ментален план, като звучещо: „Слънцето звучи в братските сфери по стария начин на песенните състезания...“ и така нататък. Нашето сегашно слънце е принадлежало към слънчевото тяло от онова време.
Каква е разликата между астралното зрение и менталното зрение?

Астралният ясновидец може да разпространи съзнанието си върху цялата раса, до коренната раса. Но менталният ясновидец може да разпространи съзнанието си върху седем раси, по този начин до началото на първата, полярната раса. Всички тайни школи първоначално имат 49 степени.

Как тези теософски открития се свързват със съвременната геология?

Периодите, които са релевантни за нас тук, биха били Алувиумът, след това Дилувиумът и след това стигаме до Третичното състояние, което приблизително съответства на епохата на Атлантическия период, така че по същество повърхността на земята в това Третично състояние образува дъното на Атлантическия океан. Ако търсите хора от това време, ще трябва да ги търсите на дъното на Атлантическия океан. Този Третичен период е предшестван от Вторичния период; това приблизително съответства на Лемурийския период. В средата на този период се е появила днешната форма на човек. Още по-рано си имаме работа със същества от толкова „тънка“ материя, че е невъзможно да се получат отпечатъци от тях. Животните, които са се развили по същото време в Лемурийския период, са били влечуги, подобни на саурии същества и други подобни. След това, паралелно с атлантите, са се развили бозайници. Това би било горе-долу паралелно на геоложките периоди. Тогава трябва да направите паралел и с вкопросните останки. Тогава ще можете да видите, че палеонтологията също е правилна в определени отношения. Много от областите, които разглеждаме, сега са покрити от морето. Това е една от причините, поради които не можем да имаме точни техни снимки. Мъглявината Синове на Огъня – най-старите същества – са живели в огнено състояние. Ако се върнем към Третичния период, все още имаме влечуги, а в Първичния период все още имаме риби. Тези същества вече са присъствали като такива по това време, само че са били в различно материално състояние. Те са били такива, че имат същите отпечатъци. Съществото е присъствало. Състоянието на огъня им е придавало пластичност. Чрез по-нататъшен синтез е създадено сгъване – това е състоянието на натрупване.

Всеки, който се занимава с тези неща окултно, трябва да внимава да не започва от външни неща. Във втори том на книгата ми „Теософия“ ще дам насоки и препратки към съответната паралелизация на науката. Не трябва да има противоречие между съвременната наука и теософията. Науката е възникнала чрез необходима еволюция и трябва да бъде доведена до абсолютно съгласие с всички неща, които са факти, във всички неща, с това, което е теософията.

Как трябва да си представим кондензацията, втвърдяването на материята?

Добър образ за това са парчета лед, плаващи във вода. По-добре е обаче да не казваме, че водата има способността да се превръща в лед, а да се задоволим с израза за лед, плаващ във вода. Подобно е и с материята в космоса. Те са втвърдени по-фини материи. Интересното образуване на световните мъглявини трябва да разбираме като спускане на най-ниските астрални състояния. Човешкото

астрално тяло прилича на мъглявината Орион, на световна мъглявина, на вихър. Елементарно астрално тяло може да се намери само в близост до човешкото същество, но развитите могат да се отдалечат по-далеч от него.

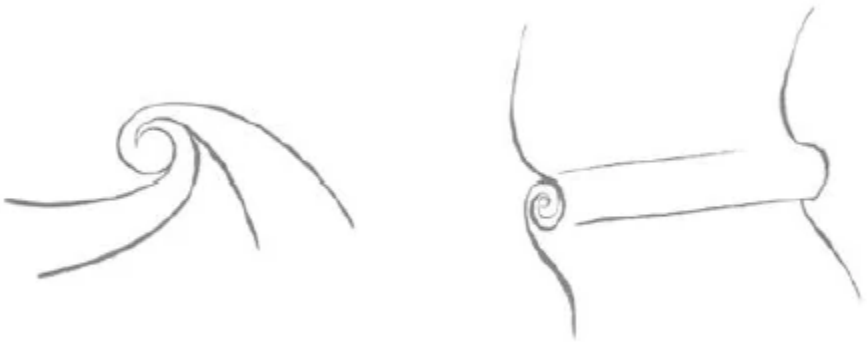

Бихте ли искали да ни кажете нещо друго за чакрите?
За сравнение, чакрамите се наричат още лотосови цветове. Има чакрами или лотосови цветове с шестнадесет, дванадесет, десет, шест, четири и два листа. Двулистният лотос не може да възприема себе си, но шестнадесет, дванадесет, десет и шестлистните лотосови цветове могат да възприемат себе си, точно както окото може да възприеме върха на носа.
Астралното тяло е подобно на човешкото само при високоразвитите хора; иначе е съвсем различно.
[Двулистният лотосов цвят при по-слабо развитите хора:

Вътрешният лотосов цвят е дванадесетлистният лотос в по-високоразвития човек. Тази вътрешна тръба е сякаш пръстите на двете ръце са преплетени.

„Лотосов цвят е израз, подобен на начина, по който говорим за белите дробове във физическото тяло.“

6. Апокалипсисът и теософската космология III

Все още имаме един въпрос: Каква е връзката между Земята и другите планети? Марс и Меркурий могат да хвърлят известна светлина върху това, но тъй като за тях са формирани погрешни представи, това е трудна тема. От самото начало Учителите на Мъдростта не са отговаряли доброволно на въпроси.

Някои думи на велик учител, които се намират в Тайната Доктрина: „Не давайте велика мъдрост!“ И така нататък. Те изразяват ясно предупреждение. Има причини, поради които не е позволено да се говори за това, докато човек не е достатъчно узрял.

Връзките на Земята с Марс и Меркурий.

Преди да обитават тази Земя, хората са живели на Луната. Луната, която може да се види днес, е само част от нея. Преди това са били на Слънцето, а преди това на Сатурн. Три планети подред. Дните от седмицата са кръстени на тях. Безцветни: Събота.

А сега към Земята: кълбо в метаморфоза, която завършва за седем пъти по седем цикъла.

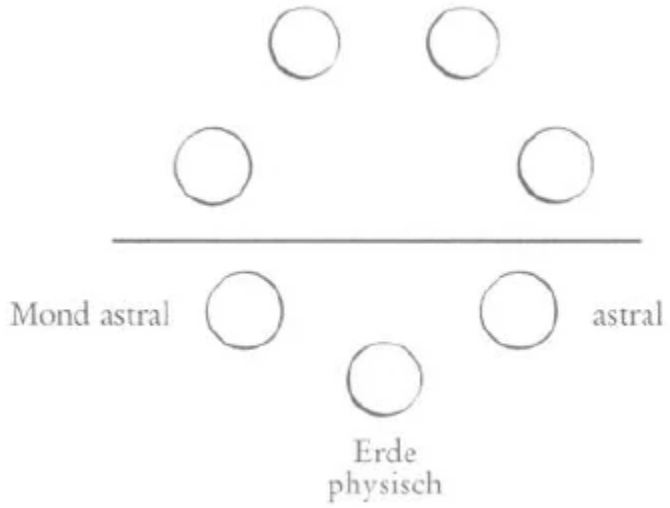

Луната е оранжева, после по-тъмна, после зелена - с цвят на Земята, после преминава към следващото състояние, отново по-тъмно, така че последователните състояния.

И така, след като Луната – която стана оранжева – завърши своите 49 метаморфози и човекът се разви до целта, поставена му тук, в третия кръг, целият живот се сви в зародишно състояние, за да процъфтява отново на Земята. Земята трябваше да премине през състоянието на Сатурн в седем цикъла, след това през състоянието на слънцето, след това през състоянието на луната и сега става физическа в четвъртия си кръг, където сега сме в най-твърдата материя и имаме зеления цвят, предишната фаза беше оранжева.

Луната е била само астрална в началото, след това е станала плътен етер. Земята е била първо етер, после твърда, после астрална и така нататък.
Ще разберем истински нашата Земя само когато се запознаем с това, което се е случило на нея. Земята преминава през седем етапа на развитие, които са седемте раси.
I. Полярната коренна раса. Етерна субстанция. След това по-плътна, не като нашия въздух,
II. коренна раса, хиперборейците.
III. Раса, лемурийците, мъглявина въздушен огън, все още не плътна. До лемурийците хората са били бисексуални, но оттогава нататък стават еднополови. IV. Раса, атлантите, които загинаха при потопа. V. Арийската раса, нашата настояща раса.

След това шестата и седмата раса, чиито имена ще бъдат дадени по-късно. От седмата раса, след това, към следващия цикъл. Тук, в този четвърти кръг, земята е достигнала пълното си развитие. В лемурийската раса човекът е достигнал пълната си съдба. Ако човекът не може да достигне друго ниво, той слиза от Луната, защото е бил на високо ниво на сънно съзнание.
Той слезе от Луната, защото беше в силно съзнателно състояние на съществуване. Лемурийците са подобни на състоянието на лунните хора. Най-зрелият плод на лунното развитие е бил бисексуален. След това той е преминал през всички кръгове на земята, за да стане лемуриец (празнина в преписа).
Душата на лемурийците е била различна от нашата сегашна. Той също е имал само две сетива. Слух и допир. Но това не е било чувството за допир, каквото го имаме ние, за докосване на твърди предмети, а е било усещане за топлина и студ, за въздух. Човекът е бил като резонаторна дъска. Въздухът е бил по-плътен, водата по-рядка. Маса от мъгла е бил въздухът.
Човекът живееше в огнена мъгла. Всичко около него отекваше, той чуваше сякаш ясночуващ. Чуваше въздуха да пука като тътен на гръмотевична буря. Тогава можеше да подреди живота и дейностите си съответно. Чрез чувството за допир можеше да се ориентира в храната. Нямаше образи, които да са като картини, а като образи от сънища, но редовно в цветове, това беше вътрешно кипене и преплитане. Когато се чувстваше червен, това беше самият му живот и не беше насочен към външни обекти, а имаше магнетизиращ ефект, например: когато изпитваше страх, това бяха грозни образи. Те бяха донесени от хора от Луната. Човекът от лемурийската раса не би могъл да прогресира, ако не се беше случило другото въздействие.
Нямаше възможност за това допълнително обучение. Но освен тези обикновени хора, там вече имаше и по-висши същества. Например, имаше същества, които вече се бяха издигнали до толкова високо ниво на слънцето; те вече не трябваше да преминават през лунните фази. Това са слънчевите Питри. На слънцето те вече бяха постигнали тази свръхчовешка природа. Тази природа е също много по-напреднала и по-съвършена в своя душевен живот. Докато обикновеният човек виждаше само

образи в заобикалящата го среда, тези Питри виждаха истински откровения в образите, по-висш вид образи. Това беше израз на висша духовна същност. Това беше различен вид знание от нашето днешно знание, беше като интуицията. Те не изучаваха природните закони, а възприемаха природата. Такива същности трябваше да се разкрият на хората.
Преди лемурийците човекът би се превърнал в статуя, в пепел – сега той се нуждаеше от ново влияние. Той не би могъл да развие живота на мисълта. Тези водачи бяха там, те имаха много сила, съвсем за разлика от днешните майстори. Те можеха да се намесват в развитието – точно както химиците използват вещества. Те формираха астрално вмъкнатото човешко тяло, което беше взето отнякъде другаде. Тези висши водачи никога не са били свързани със земята, тези слънчеви същества можеха да се съберат с други планети. Първите три раси – земните – бяха важни, където това можеше да се осигури; и това трябваше да се изучава на [други] небесни тела. Лидерите са го изучавали, те са го донесли от Марс, който тъкмо щеше да потъмнее. Марс има различни обитатели от земята. Земята е физическа по природа, но Марс е астрален, но замръзнал и в това състояние е в същата ниска сфера като нашата Земя. Марс има две по-висши планети. Тази астрална е в същата сфера, в която сега е Земята във физическото. Марс е астрален, но марсианците са станали физически осезаеми директно от астралното състояние. И тази астрална обвивка е била свалена от Марс и е включена в човешкото същество, като по този начин му е дала възможност да се развива по-нататък.
Второ въздействие на най-висшата духовност се е превърнало в земята чрез съответствие с Венера, тъй като съставките, от които човекът все още се нуждае, са получени чрез изучаване на съществата на Венера. Тези синове на Венера са слезли, за да донесат на земята това, което те - синовете на Венера - са изучавали на други планети.
Сега предстоеше трети удар. Човекът, който вече притежаваше искрата на духа, трябваше да бъде воден по-нататък. Първо трябваше да премине през страх и борба, през страст, през желания и мечти, но сега трябваше да бъде воден към духовност без желания. Меркурий е в етап на просветване, което показва високо развито астрално същество, откъдето са били взети манасичните тела.
Първата раса на нашата Земя е имала развитието на Марс и Меркурий. Всъщност ние дължим свойствата си на Луната и Слънцето, но след това на Марс и Меркурий.
Стадий на Сатурн = събота
Стадий на Луната = понеделник
Удар на Марс = вторник
Удар на Меркурий = Ден на Меркурий

Толкова за настоящето, но те сочат към бъдещето. Стадият на Меркурий се достига от нашата Земя на следващата планета. Земята не е обозначена с дните от седмицата, защото тя е самата себе си, тя се намира между тях.

Днес човекът вече има началото на висшата, най-чиста мъдрост в себе си, на следващия девачан; но тя ще стане физическа едва в бъдеще.
Ако наблюдаваме Юпитер, научаваме как хората, как се превръщат същества на Юпитер. Има връзка с Юпитер. Същества са пример за нас.
Юпитер = Зевсова държава. Минерва = Атина Палада, произлязла от главата на Юпитер.
Същества вече не са свързани с Кама-Рупа, а са същества с най-висша духовност.
И накрая, с Венера. Тази планета е толкова далеч от нас, че същества имат само косвено въздействие върху нас. Тези планети също имат свои собствени вериги. С Венера се говори за Кронос - Уран - Юпитер - Юди, Венера - Петък - Фрея - Вендреди.
Дните от седмицата са записани, мъдреците са ги свалили от небето. Тук научихме една тайна, как великите водачи са слезли, за да ни вдъхновят.
Затова се казва: Бог Юпитер слезе, за да се ожени за човешки жени.
Зевс и Дионис. Меркурий на гръцки. Мит = Меркурий, син на Зевс и Мая, елинска нимфа. Но езотерично свързан с Меркурий.
Елинските нимфи. Арес има потомци, които имат драконови зъби.
Немски мит Вотан = Меркурий = Сряда
Меркурий се свързва с Ерда, тя е ясновидка, може да вижда бъдещето. Брунхилда е родена от нея - от Ерда. Брунхилда = момиче на желанията, страст.
Затова посветените мъдреци отишли да напомнят на хората за настоящото им положение. На времето трябвало да се даде име, което да им напомня. Четвъртък вече ще бъде празник за хората, защото те се развиват в същества на Юпитер.
Земята от Меркурий и Марс.

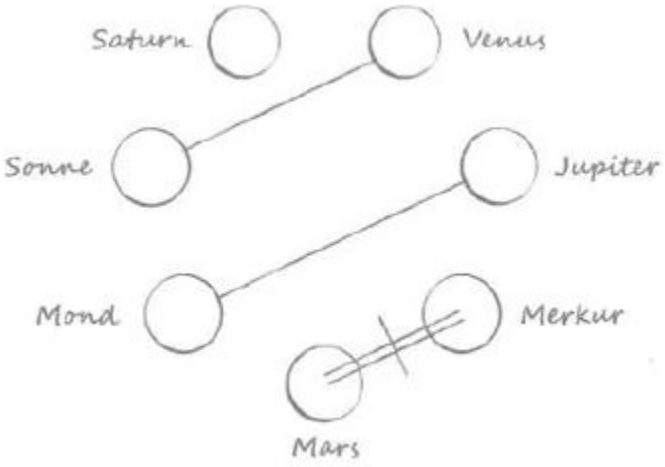

Низшите същества са изоставени и изтласкани обратно в животинската форма, за да подпомогнат развитието на човека, а със следващата раса нисшите отново биват елиминирани, така че при лемурийците влечугите са били отхвърлени.

С атлантите бозайниците са се отделили. Нашите диваци днес са дегенерирали същества.
Човекът е бил потиснат надолу, но вината ще бъде изкупена отново. Кармата е възникнала, защото човекът е трябвало да се спусне надолу и да стане физически. Такова слънчево същество е въплътено в Хермес; хермафродитно време. Когато бяхме на слънцето, слънцето беше пространствено друго слънце; така че днешното слънце е на различно място. Но ясновидецът вижда слънцето на мястото, където е било тогава. Старото място все още е на менталния план. Луната също е претърпяла промяна.
През Средновековието Птолемеевата система е била все още известна. Според астрономическите наблюдения, Земята е била в центъра и езотерично това наистина е така.
Коперник показвал небето само външно, физически.
Петата раса започва през дванадесети век.
Допълнителна информация от машинописен препис на бележките на Камила Уондри:
Соларпитрите били свръхчовешки същества, те имали коренно различен нрав, особено в духовния си живот, от този на хората. Тези възвишени същества взели младото човечество под своя закрила. Те били способни да преживяват откровения на висши духовни сили и същества, възприемали боговете, притежавали знание, което живеело в боговете чрез интуицията, възприемали директно живите божествени същества.
Човекът се нуждаел от нов тласък, който да го предпази от осификация; той не можел да развие духовен и душевен живот по собствена воля. Тези могъщи Соларпити имали визията, която наистина можела да ги свърже с други планети. Те изучавали другите същества на другите планети, за да използват плодовете на своите изследвания за човешките същества. Така те наблюдавали развитието на съществата на Марс. Марс сега има астрално състояние, а не физическо, като най-дълбоко. Те изучавали обвивките на съществата на Марс и се случило един вид „издърпване надолу“ на астралните обвивки на марсианските същества. Това било въздействието. Чрез това въздействие от Марс хората успявали да получат страстите, желанията, сексуалното - КамаРупа.
Второто въздействие, това, което като духовност, като чиста, девствена духовност, може да лежи в основата на страстното, алчното, духовно-алчното, стана възможно за тези Соларпити чрез същото изследване, протичащо във връзка с Венера.
Тогава човекът получи третия удар, който дойде малко по-късно. Сега човекът имаше искрата на духа, от една страна, и страстите, от друга. Сега той трябваше да бъде воден по-нататък. Трябваше да му се даде нещо, за да не потъне в дълбините на Кама-Рупа, донесена от Марс.

По-деликатната Кама-Рупа, която служи на мисловния живот и дава възможност на човека да успокои страстите си, е донесена от Соларпитрис от Меркурий. Така човечеството е получило духовно импрегнация чрез Соларпитрис от Меркурий, Марс и Венера: двете Кама-Рупа и това, което трябва да установи баланса между двете.
От Юпитер, Соларпитрисът донесе това, което сега искаме да развием, духовната същност на човека, която може да постигне мъдрост, манас. Юпитер даде на човека възможността да постигне мъдрост, докато от Венера извират девствените висоти на духа, които можем само да усетим, които са все още далеч от нашия обсег, дори ако имаме потенциала, способността да приемем това божествено наследство от Соларния Питрис в нас.
Езотеричната седмица, която ние, като истински езотерици, би трябвало да преживяваме отново и отново в мислите и чувствата си, е земно отражение на ефективността на Соларпитрис за човечеството.
Изброихме Сатурн, Слънце, Лунен ден. След това идва Марсов ден - вторник. Тук Марс се смята за тъждествен с първата половина от развитието на Земята. След това Меркурий. Меркурий или Вотанстаг, сряда - сряда, Вотан е същото като Меркурий. След това Донарс-ден. Донар е Юпитер. Винаги трябва да има Ден на Юпитер, четвъртък, денят на бъдещето, празник и свят ден за всеки езотерик, а също и за всеки, който иска да стане езотерик. И накрая, денят на Венера, на Фрея. Venerdi на италиански, Vendredi на френски, тези думи извикат древното знание за бъдещата тайна на човечеството, която се отбелязва с деня на Венера, петък.

7. Апокалипсисът и теософската космология IV

Днес бих искал да кажа няколко думи за развитието на бъдещето. Трябва да сме наясно с земното човешко развитие, защото то е необходимо за апокалипсиса, защото съмненията са много лесно възможни.
Ако човек може да погледне назад посредством определени методи, които трябва да приложи, все още може да е съмнително да погледне в бъдещето.
Но пророчеството е по-малко съмнително сега, защото всичко в природата има закони, но само тези, които виждат през законите, могат да кажат нещо.
Който познава законите на химията, знае точно как да смесва веществата, така че този, който познава духовните закони, може да направи правилните заключения.
Така че ние използваме методи, за да видим в бъдещето. Бих искал да обясня подробно какви са етапите на миналото и какви са обстоятелствата, при които човек може да вижда, и то ясно. Има нива на ясновидство. Развитието преди нашето земно състояние е било астралното, преди това рупа и преди това арупа.
Земното състояние се възприема чрез физическите сетива. Всеки може да види това. Предходното, както и бъдещото състояние, не могат да бъдат видени с физически сетива, но все пак е възможно да бъдат възприети. В допълнение към будното си състояние, човек има и две състояния на сън: без сънища и сън.
Тези, които не са претърпели никакво развитие, ще имат само оборкани сънища, но тези, които са обучени, могат да внесат редовност в съновния си живот.
Мечтите на чисто материалистичния човек ще се занимават само с материални неща. Но за тези, които живеят според принципа на поговорката на Гьоте „Преходността е само притча“, мечтите се превръщат в символи.
Разбира се, това все още не е ясновидство; ясновидец е някой, който по време на дневното си будно съзнание може непрекъснато да скача в астралното зрение; той трябва да е буден и да гледа в астралния свят. Ясновидецът вижда аурата на човека. Аурата обгръща човека като облак. При неразвитите хора този облак е оборкан; колкото по-ясни са мислите, толкова по-подредена и структурирана е аурата.
Как човек развива сетивните си органи за виждане?
Тези сетивни органи са разположени на различни места в аурата. Вижда се удължена структура от мозъка до гръдния кош, в която са вградени „свещените колела“, наречени „лотоси“. Всъщност в това тяло има шест лотоса. Това са астралните сетивни органи. Между двете вежди се намира двулистният лотос, който се завърта отдясно наляво. Този, който вече е способен да вижда, в него започва да се завърта лотосът.

Втори лотосов цвят се намира в ларинкса, той е шестнадесетлистният, завъртян отдясно наляво. В миналото човекът, подобен на сън, е бил надарен с него, не е допринесъл за него, той му е бил даден от природата. Той е бил загубен отново по време на развитието на ума. Осем венчелистчета са били напълно развити в ярки, блестящи цветове, но по-късно това цвете е потъмняло, защото човекът е узрял до светло съзнание.
Сега можем да надникнем в тайните на посветения и да разберем кога Буда говори за осемстепенния път в своето учение.
Има осем добродетели, които тайният ученик трябва да придобие:
I. Вяра и разбиране на кармата
II. Ясно мислене
III. Ясна реч
IV. Правилни действия
V. Правилен поминък
VI. Изпълнение на задълженията
VII. Контрол на паметта
VIII. Концентрация на мисълта.

Който и да се движи по този път, останалите осем листа започват да се движат, първите осем се дърпат напред. Така шестнадесетте листа се завъртат отдясно наляво. Буда не е говорил напразно за осморния път.
Трети орган е близо до сърцето, това е дванадесетлистният лотос. За да се развият тези сетива, са необходими други методи. Всеки теософ знае за шест добродетели, които трябва да се развиват.
I. Толерантност
II. Спокойствие, търпение
III. Вяра, доверие

IV. Любов към свободата
V. Контрол на мислите, контрол на действията
VI. Концентрация на мисълта.

Шест от тези дванадесет са били развити у хората преди. И тук следващите шест ще започнат да се въртят и след това ще задвижат първите шест заедно с тях. Ето как човек придобива способността за астрално виждане. Чрез усърдна медитация човек постига тези добродетели, чрез тези добродетели човек постига астрално виждане. Медитацията е здравословна, тя води до морално здраве. След това, малко по-ниско, е десетлистният лотос, още малко по-ниско - шестлистният лотос и след това, още по-ниско, четирилистният лотос.
Тези, които са развили астралното чувство за шестнадесетлистния лотос, могат да виждат мислите на другите хора. Тези, които са развили чувството за дванадесетлистния лотос, могат да виждат в сетивния свят на другите, но тези, които са развили чувството за двулистния лотос, горния между очите, могат да виждат кармата на другите. Мога да обсъждам развитието на това чувство само в много интимни кръгове.
Способността на човек да възприема двете глобуси преди и след земната - физическата - се проявява, когато е способен да възприема нещо в дълбок сън, без сънища. Тогава той преживява какво се случва в менталния свят или в Девачан и може да го погледне тук. Но не само в съня, но и в ясновидството той може да възприеме двете по-висши глобуси.
Важно е да вложите цялата си енергия в първите две изречения на „Светлина по пътя“, но не само в мисълта; те трябва да бъдат усетени. И по същия начин, другите две изречения

Преди господарите гласът да може да говори,
той трябва да се откаже от раните.
Пред тях душата може да се изправи,
кръвта на сърцето ѝ трябва да напои нозете ѝ.

След като светлината е абсорбирана, сетивата се пробуждат, за да могат да видят висшите сфери. „Светлина по пътя“ е написана на такъв възвишен символичен език и е продиктувана от висше същество.
Но има и други методи, които ще бъдат обсъдени друг път.
Манасът се пробужда именно чрез усърдна медитация.
Този, който може да види висшето състояние, е адепт. Само адептът е способен на това.
Нека се поставим в развитието на нашата земя. Нашата земя става все по-тънка и по-тънка, все по-фина и по-фина, в крайна сметка само астрална и след това само духовна. В бъдеще всички хора ще я възприемат. Така земята преминава през седем пъти по седем състояния.

Нека разгледаме какво се случва днес. Човек може да възприема само по минерален начин, той не може да възприеме живота на животно или растение директно; той първо трябва да му бъде направен познат чрез сетивата. Човек не може да приготви растителен зародиш, но може да направи машини, защото е настроен към неодушевеното; то е най-нисшата форма на неговия дух.
Някога нямаше машини, но по-късно ще има съвършена обработка на неодушевения камък, на кристала - камъкът също има притъпено съзнание. В края на втория кръг човекът е преобразил цялата почва и след това е вложил ума си във физическия свят. Той налага законите си върху минерала, неодушевеното, като преработва минералния свят. След това е вложил ума си в него. Земята тогава е продукт на човешкия ум.
Ясновидецът може предварително да преживее това, през което преминават всички хора днес. Той може да развие лотосовите цветове като астрален сетивен орган в себе си, по-рано отколкото обикновеният човек ги има; когато съществата са в астрално състояние, те също ще ги имат. Лотосовият цвят играе в красиви цветове, редовно.
Така човек постига превръщането на природни продукти в изкуствени продукти с ума си. Астралният свят е отпечатък на умовете на хората. Движенията на цветята след това съответстват на това, което той е вложил в тях.
Това, което преди е било действано в неодушевеното, сега се оживява от въртящия се лотосов цвят. Той превръща земята в живо астрално същество.
Така, на по-късния глобус, духът ще движи телата. [Форма на състоянията]
Точно както днес думата излиза от човешкия ларинкс, така и тогава той самият ще бъде думата. Той е духовно същество, което вибрира само, което звучно издава манасичното си аз. Сега, когато е станал духовен, той оживява всичко около себе си, след това изпълва земното кълбо със своето същество; той ще проникне със собственото си съзнание това, което е направил с лотосовия си цвят. След нас растителният живот ще бъде най-ниското царство, след това ще изчезне, а животинското царство ще бъде най-ниското; след това животинското царство също ще изчезне, след което цялата земя ще бъде творение, което самият човек е подготвил за себе си. След това идва пралая. След това идва следващият цикъл на земята - кръг -, всичко се повтаря отново. След това в петия кръг земята е толкова развита, че има състояние като физическо, което ще бъде следващото от нашия настоящ кръг - кръг четири, подобно на астралната растителна природа. Тогава човекът ще бъде на земя, чието най-ниско царство е растението; така че следващата ни метаморфоза ще бъде по-плътна - това, което ще стане нашето следващо състояние, ще бъде по-плътно. Тогава лотосовият цвят наистина ще разцъфне.
Човекът днес е на етапа на своето минерално развитие. В петия кръг той ще бъде в етапа на растителното си развитие; това, което сега е „механизирано“, след това ще бъде „организирано“.

Когато е работил с физическата земя, той сам ще я оживи. Това, което е направил с технически средства, той ще го открие; има форми - ентелехии - които той създава днес, които след това ще оживи.
Това са по-висшите етапи на човешкото развитие. Не е глупост, когато говорим за бъдещето. Посветените могат да се поставят в определени състояния на съзнанието, за да видят какви са сегашните идеали на ума.
Възвишеният човек се издига до нивото на пророчеството, поради което терминът „пророк“ се използва в еврейския таен език, когато божествено надареният получава импулса да види бъдещето.

8. Апокалипсисът и теософската космология V

Днес искам да развия нещо за човешкото бъдеще. Трябва да разбираме перспективата по такъв начин, че да я правим в смисъл на естествен закон, защото посветеният разглежда законите на света. Човек не бива да си въобразява, че тези цели ще бъдат постигнати без човешка намеса. Защото, ако погледнем назад в миналото, ще открием, че човечеството в своите кръгове и раси се е развивало съвсем закономерно.

Хората са били водени от божествени същества. Но сега живеем във време, в което ръководството се предава на самото човечество, докато в миналото човечеството е било водено от велики същества, които не са имали нужда да се въплъщават.

Това е задачата на нашата коренна раса - хората да стигнат до точката, в която трябва да поемат ролята на Бог. В онези дни учителите са били великите водачи, които са били отвъд Ма/празнината в преписа], които са сътрудничили; те са познавали законите на Кама-Манас, които са донесли от Марс.

Но сега, когато нашата пета коренна раса се развие до седма, са замесени повече човешки същества. Човечеството ще стигне до точката, в която самото ще изпълнява божествени функции. Тогава хората ще познаят законите на ефективността.

Можем само смътно да го схванем: живеем в развитието на интелекта. Всичко, което имаме, е нещо, което се простира в нас от миналото; или нещо, което вече се простира в нас от бъдещето, е това, което вече използваме. Масите използват интелекта. Какво може да направи този интелект? Той може да опише това, което е пред него, като обект, това, което сетивата възприемат; но не може да има интелектуална наука [за духа], трябва да има обект. Той отпечатва интелекта си върху природата, но се нуждае от суров материал. Артистичните способности вече блестят от бъдещето. Интелектът обаче се нуждае от материал; интелектът се нуждае от комбиниране, той няма да може да направи повече, докато земята е физическа.

Но сега наближава ново състояние, нова метаморфоза на земята, първо етерна, но след това астрална; отначало няма съпротива пред нас. Тогава човекът вече няма да строи машини от дърво и желязо, парче по парче. Тогава светът ще бъде гъвкав и податлив. Ясновидецът го вижда в цветове, сравними с нашите усещания. Тогава той ще може да твори свободно в астралното царство; няма външна материя, той ще твори от астралната субстанция.

Манас - немска „мъдрост“, повече от знание; мъдростта създава от интуицията. Как да създадем картина от интуицията, за да я вложим в същността.

След това човек твори от астралната субстанция, тогава той има способността да формира с мъдрост; и това е така, защото човекът е бил на физическия свят - четвърти кръг - и е придобил способността на него.

Масонство - Архитектура

Когато построи църква на този четвърти кръг във физическото, той овладява материалното; придобива способности; защото църквата изчезва, но способността не се губи. Тази способност възниква на астралния свят, издигайки се в астрални образи. Там тя приема странен характер. Тогава човекът не гради камък върху камък - форма и материал не са необходими. Точно както растението създава нова форма от собствената си сила, така е и с този вид творение, с истинско създаване от самия себе си. Няма разлика между човешкото творение и растителната форма. Неговото дело ще поникне и ще процъфтява като това на растението. След това ще има човешкото, животинското и растителното царство; но тогава той ще твори живо - което се случва днес в органичното - но само в астралното.
В следващата метаморфоза астралното ще се разпръсне и човекът ще бъде само чисто духовно същество. Тогава той ще може да твори дори по-високо от растението; растението не чувства нищо при това, но тогава човекът ще твори като духовно същество. Всичко, което създава физически тук, ще се случва там с пълно съзнание. Има чувство на удоволствие от това, което се създава, той вече не се разграничава от това, което прави днес с животното [празнина в преписа].
Той не само ще създаде живот, той ще създаде всичко с чувство. Той ще се превърне в същество, което чувства себе си. Човекът не само ще строи църкви, както прави днес, но и сградите ще имат живот в себе си. Той вече няма да създава форма, а ще създава самата мисъл. Неговите произведения на изкуството ще бъдат живи същества – животинска природа в сферата на духовното. Всичко ще се слее с животинска природа.
Тогава ще има само две царства, самото човечество и животинското царство.
Сега стигаме до следващата метаморфоза: тук човекът е достигнал най-високото ниво –
Анимализмът е изчезнал тук. Всичко, което е отделил по време на спускането си в материята, той ще трябва да абсорбира обратно в себе си.
Минералното царство някога е било съединено с нас, проникнато от нас. Яростта на лъва, хитростта на лисицата, човекът е имал всичко това в себе си; той е слязъл в животинството, което някога е било негови братя.
Когато се отърси от минералното царство, той стана по-мек, след това се отърси от растенията, успя да се усъвършенства стъпка по стъпка. Той създаде царствата. За всеки светец има престъпник, иначе светецът не би напреднал. Човекът трябва да потиска другите надолу, но трябва и да ги издига отново. Човек може да се развива, но не заради себе си, а само за да се развива, за да издърпа отново другите нагоре със себе си. Той трябва да балансира всичко отново. Тогава нашият кръг е приключил. Тази мисъл е в ума на учителя, никоя друга мисъл, и ако такава мисъл е нашият идеал, ние ще се развиваме по следния начин.
Сега настъпва състояние на здрач.

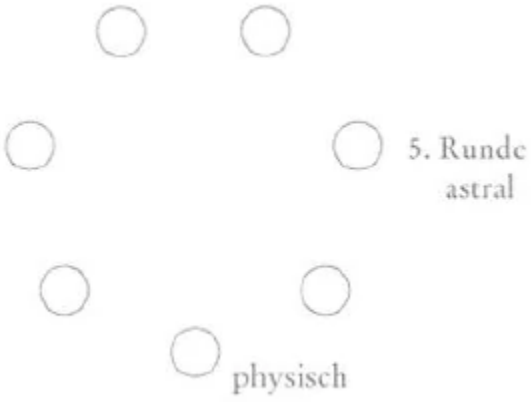

В петия кръг не е необходимо да прилагаме законите на химията и минералите, защото човекът тогава работи в астралното ниво, както в следващото астрално състояние на четвъртия кръг, но това астрално ниво след това ще бъде отново физическо в най-ниската сфера.
Тогава земята ще бъде видяна отново с физически очи, но това ще бъде най-нисшата сфера, растителното царство. Няма да има химичен закон или вещество, а преплетено растително царство.
Човекът е изцяло растеж, подобен на растение. Точно както се храни с минерални вещества във физическия свят на четвъртия кръг - днес - тогава той ще се храни само с растения.
Тогава човекът [е] голямо растение.
Чрез неговата дейност ще се появи
Църкви – всичко [ще] тогава само расте. Той ще посее семето за църква или сграда и то ще расте. Тогава земята ще получи още по-висша способност, ще се добави по-висш свят. Днес той живее в минералното, растителното и животинското царство, той чувства само ума. Но над ума, в петия кръг ще се установи нов свят.
Днес има кръвно родство, физическо съвместно съществуване, но това вече няма да съществува, то ще престане. Тогава би ни се струвало напълно немислимо да принадлежим към общност, ако тя не принадлежи на цялото човечество.
Моралът - [празнина в преписа]
Днес говорим за раси и народи, това би било безсмислено там. Човекът ще създаде своето царство, своята общност, но според принципите на разума. Морални общности.
Едно нещо ще бъде техният основен принцип. Животът ще бъде организиран според принципите на изпълнената карма. Кармата е обусловена само от раждането и смъртта, но това вече спира в нашата шеста коренна раса в четвъртия кръг; вече на астралния план няма повече въплъщения, няма раждане и смърт.
Пети кръг без карма. Човек преминава с определена карма и след това хората ще бъдат разделени според тяхната карма.

Това обяснява нещо, което е необяснимо в Европа: кастовият дух. В Индия това вече е било така с брамините. Те са дошли с определена карма, те са били висши същества.
Човек не бива да критикува кастовия дух, защото трябва да знае материята.
Следващата ни сфера – от четвъртия кръг – е модел за физическата сфера от петия кръг и тук човекът се появява в най-висшето си състояние, „слава“.
След това настъпва състояние на сън и започва шестият кръг. Тук съществата живеят по такъв начин, че животинското царство е най-ниската сфера. Животинското царство има същия ум в себе си. Сега се добавя още по-висша сфера - духовната способност да се надхвърли чистият морал. Това е било царството на Заратустра, Христос, Буда, поради което те се наричат изкуствени шестокръгли. Платон е бил изкуствен петокръгли.
Следователно, подобни същества водят двоен живот, те се извисяват далеч над човечеството със своята духовност. Не е нужно веднага да се обръщаме към големите непознати и дарители на нашата цел, има безброй степени - творец е в смисъл на развитие. Ако имаше само Христос и Платон, нямаше да има еволюция, но затова едни трябва да се открояват, за да настигнат останалите.
В началото изглежда несправедливо, но само времето прави това, но този, който е издигнат над времето, намира великите хармонии. В противен случай би било безсмислено - като Деветата симфония на Бетовен. Хармониите трябва да възникнат чрез дисхармония. Затова някои трябва да бързат пред тълпата.
От дискусията
Меркурий сега е в състояние да става по-лек между четвъртата и петата метаморфоза.
Марсианските същества Кама-Манас в най-ниската си форма, те сега навлизат в астралното състояние от третия до четвъртия кръг. В нашата слънчева система цял набор от планети са в различни етапи; това, което виждаме с физическите си очи, може да се смята за седем или осем пъти по-голямо в астралното.
Петият кръг ще развие манас.
Шестият кръг ще развие будхи манас.
Седмият кръг ще развие атма.

На Луната например същества са се спуснали толкова ниско, че на Земята се появяват като врагове на човечеството.
Непоколебливост, спокойствие, търпение, доверие, контрол, концентрация на мислите и действията –
Двулистният лотос между очите развива прозрение за кармата и собствените превъплъщения. Всички хора днес са преродени атланти.
В шестия кръг, унищожаването на души, които са изостанали толкова много, че се считат за черни магьосници; те отпадат. Това трябва да се разглежда като

наказание, защото хората вече имат по-висше съзнание; след това те ще бъдат прогонени в черупка, за да бъдат отнесени отново по-късно; но те трябва да чакат толкова дълго и да останат запазени в дебела черупка; това обаче е ужасно състояние, няма нищо по-трудно от това да стоят неподвижно. След това те навлизат в развитие, за да си проправят път през него отново под ужасни мъки. Съдбата вече е решена в петия кръг, но Атма все още трябва да бъде развита. Така че от шестия нататък Атма не би могла да развие най-дълбокото си аз. Но съдбата е решена. - „Лауе в Апокалипсиса“. Но който е пропит с истинско знание днес, от това, което чухме днес, не може да стане черен магьосник с тази мисъл.

9. Апокалипсисът и теософската космология VI

Днес ще продължа размислите от последните няколко часа, за да продължа след това апокалипсиса, което вече може да се направи много накратко, ако човек подходи към документа с предварителните знания, които сме придобили през последните няколко часа. Това са идеалите на посветения, да гледа на всичко с впечатлението, че ще се сбъдне. Но то трябва да може и да се оформя, не просто така, сякаш е изневиделица.

Нашият кръг ще завърши с абсорбция на минерала; след това в следващия, растителното царство като най-нисше царство -—

Физическото е всичко, което може да се види; минералът е подчинен на химични и физични закони. Минералните същества са и всички останали същества в природата; растението също има химичен процес.

Всички царства са минерални. Следователно, четвъртият кръг е минералният.

Петият кръг вече няма да има нищо минерално, само растителното царство на дъното. В петия кръг ще бъде установен морален световен ред. Благополучието на индивида няма да се различава от това на всички останали същества. Кармата ще бъде изпълнена. Тя ще бъде изпълнена в следващата раса - шестата - от четвъртия кръг. Тя ще бъде реализирана в петия кръг - край на кристалите - всичко ще бъде една голяма градина под формата на преплетени кристали.

Всичко се трансформира в растящи същества.

В четвъртия кръг се формира умът. Стига човек да разбира с ума, [празнина в преписа]

Живото не се схваща с ума, само чистият дух ще разбере това. Човек трябва да се научи да мисли, без да използва сетивата си. И Гьоте, и Платон са имали такова мислене. Това е процесът до петия кръг. В момента живеем в петата коренна раса. Атлантите все още не са имали трезви умове. Животът е бил пронизан от притъпено ясновидство.

Първата коренна раса, полярната, е могла да живее по този начин само защото земята е била от по-фина субстанция и с по-висока температура. Тя е била фина, етерна субстанция. Душите са се въплъщавали в тази субстанция. Те са били хора от различен вид – етерни хора.

Размножаването е било следното: хората са били удължени, ръцете все още не са се развили – съществата са се разделили, едното същество е родило другото. Все още не е имало смърт. Смъртта не е настъпила до втората раса. Първата раса е живяла в района около полюса. Температурните условия са били различни. Всяко същество е било изпълнено с душа. Нямало е умиране. Земята се е охлаждала все повече и повече и материята вече не е могла да се възпроизвежда по същия начин. Душата е губила способността да въздейства върху материята по първия начин и е създавала други органи за размножаване. Дъщерните същества са били по-малки и сега

съществата са могли да абсорбират повече вещество, за да предизвикат деленето. Но дъщерните същества са били много малки в началото; но след това са пораснали много бързо. Химикалът умира. Сега съществата са трябвало да развият нови органи. Защото при втората раса се появява усещането. При първата раса е присъствало само чувството за слух. Цялата среда е била звукова. Звукът е бил възприеман.
С втората раса се е добавило чувството за допир. Човекът започва да прави топлинни разлики. Това е хиперборейското време. Втората раса са били хиперборейците. Третата раса, лемурийците, са развили нещо много специално. Преди това човекът е бил пренасян от външна топлина, но сега земята е ставала все по-студена и по-студена и е възникнал един вид реакция. Сега човекът е имал своя собствена топлина, докато преди съществата не са могли да имат своя собствена топлина.
Така че третата раса имаше своя собствена топлина.
Душата сега се превърна в място на независим живот. Израз на Кама във физическото тяло. Чрез емоционалния живот съществата можеха да абсорбират външната топлина. Следователно човекът сега се превърна в пламък.
В онези дни, преди човекът да е могъл да генерира вътрешна топлина, инстинктите, страстите, все още са били неразвити, в смисъла на външния свят.
В ранните дни на лемурийската раса съществата са били бисексуални, мъжко-женски и хермафродити. След това същество се разделило и се появили мъж и жена.
Избраните от атлантите били отведени в пустинята Гоби и от тях се появила петата коренна раса - нашата настояща коренна раса - която имала специфичната задача да развива интелекта. Първата подраса на тази пета била изпратена от Гоби в различни части на юг, в Индия.
Първата подраса са индийците; високата култура на този народ все още може да се открие в ехото на Ведите. Втората подраса са мидо-персийците, жителите на Близкия изток. Появила се е двойствената божественост.
Третата, близкоизточно-египетската раса.
Появи се триадата от богини.
Четвъртата, гръко-латинската, а също и келтската, южноевропейската, централноевропейската, християнската култура.
Петата е нашата арийска раса и тя за предпочитане трябва да развие интелекта. — Тази раса трябва да се спусне напълно до физическия план. Следващата шеста подраса, може само да се загатне в перспектива, ще възникне от никой друг освен от славянската раса. Няма друга по-нататъшна подраса освен славянската; на Изток от „потиснатата“ раса.
Тази подраса в своята скучна детинщина днес [празнина в преписа]

Умът ще бъде зает от източните народи и тогава ще има по-духовно чувство. Може да изглежда мечтателно, но чувството вече е предопределено.
Петата коренна раса ще достигне своя край чрез унищожение – третата коренна раса ще загине чрез огън, четвъртата коренна раса чрез вода – петата коренна раса ще загине чрез зло, чрез война, конфликт, зло.
Но ние се приближаваме към моралната коренна раса, шестата.
Когато шестата подраса на нашата пета коренна раса се формира от славянските народи, седмата подраса се формира от американците. Останките от последните тогава ще изглеждат като китайците днес, които са останки от монголската, седмата подраса на Атлантика, четвъртата коренна раса. Но духовната, шестата подраса, ще достигне различно физическо състояние, веществата ще бъдат по-фини, втвърдяването на твърдото ще се случи по съзнателен начин, ще се роди първата подраса на шестата коренна раса. В тази шеста коренна раса - по средата - ще се случи разделяне. Мъжкото и женското ще престанат, регресия към по-ранно поведение. В седмата коренна раса умът ще достигне най-висшето си съвършенство.
След това е преход към следващата планета, към следващия кръг. След това физически живот / празнина в преписа.
Но ще се добави ново чувство, моралното чувство. По време на нашия четвърти кръг, мнозинството от хората вече имат това чувство; те са изкуствени участници в петия кръг. Тези, които не могат да достигнат това високо ниво, не могат да се развиват по-нататък.
Тези, които са останали, имат много специална задача.
Физическата материалност вече я няма, тя ще е охладняла у онези, които не са постигнали духовност, които са останали на това ниво, това ниво на днешната пета раса от четвъртия кръг.
Те сега имат един вид склонност към физическото и носят тази склонност със себе си. Настоящият кръг е минералният, земята ще загуби този състав.
Вече нямаше да има физическо състояние, ако тези изостанали същества [...] не бяха развили нов вид минерално царство. Земята вече няма да влезе във физическо състояние. Тези изостанали същества ще представляват това, което беше представено във великите лемурийски същества, въплътени в тази раса, по средата на третата раса, това, което в Библията е посочено като Падението на човека, доброто и злото се появиха; а животните останаха [празнина в преписа]
И точно когато този тежък елемент се изрази, земята се превръща в появяваща се звезда и човекът ще се приближи до своето обожествяване; така са се образували планетите. Образуването на планетите се случва от само себе си – така се образуват нови планети.
Точно както някои животни са меки отвътре и имат твърда кора отвън, тези животни вече са се втвърдили преди това – лунни животни – и по този начин са се

превърнали в материално възприемаеми същества. Така че хората, които са останали на това материално ниво, които не могат да се развиват по-нататък, ще могат да работят материално в петия кръг.
Има още нещо, една мистерия. Дошло е времето за разкритие и всеки нормален човек ще стигне дотам. Хората ще донесат кармата си със себе си в петия кръг. Тази карма, която са придобили до края на четвъртия кръг, след това се предава нататък. Тогава се появява същество, чиято карма е завършена.
Сметната книга е затворена, балансът по кармата му е нула.
[Пропуск в преписа]
засега само подбалансирани Слънчеви същества.
[Пропуск в преписа]
Сумата на кармата се изразява във външната си форма, на лицето си.
Днес хората могат да се крият, но в петия кръг хората вече не могат да бъдат лицемери – те ще станат това, което сами са си направили. В шестия кръг хората ще развият Будхи; духовно възприятие, много по-висше, свръхфизическо ясновидство. Човекът ще има връзка със света, която ще не му допадне. Чувството за себе си ще бъде интегрирано и ще преживее свят, който се основава на чувствата, както живее вътрешният човек днес.
Той ще изрази себе си, човекът ще се е превърнал в слово.
В шестия кръг това, което чувства, ще се материализира, само че той вече няма да говори - външното ще бъде отделено, затова Христос казва: „И Словото стана плът“.
В шестия кръг, човешкото същество ще се превърне в думата.
В петия кръг емоционалният живот ще приеме фиксирана форма.
В шестия кръг обкръжението му ще бъде изпълнено с неговия живот.
В седмия той ще бъде толкова напреднал, че ще бъде подобен на Бог.
Цялата природа е престанала в него.
Днес човекът казва „аз“.
Никой не може да каже „аз“ на друг, само на себе си човек може да каже „аз“.
Назоваването на всички същества е етапът, в който неговият „аз“ се пробужда.
С аз-а се произнася божеството.
Тогава той го нарече Йехова, което означава „неизразим“.
В седмия кръг той ще бъде като голяма его-концепция – световен комплекс с егото.
В Битие – първите четири дни са първите четири кръга, а следващите три кръга са на Юпитер, след това на Венера, накрая на Вулкан. И етапът на Марс вече би трябвало да е тук. Юпитер би трябвало да е същият като Венера. Следващата планета – петият кръг – ще има етапа на Марс, седмият може би все още не е наименуван, защото човек не може да си представи това състояние, засега се нарича Вулкан.

Човекът ще открие петата планета на етап, различен от днешния, защото е творчески активен. Въображаем творец, творец, той самият е творец. Ето как се развива в седемте кръга на земята.
Но той ще бъде повече [празнина в преписа]
Той ще бъде творец, магическите образи ще бъдат негови, а цветните образи ще бъдат реалности. Създаване на образи, отделени от материята.
Третото елементарно царство произлиза от човешкото същество; то ще бъде това, което християнският езотеризъм нарича „слава“. Шестата планета ще бъде такава в четвъртото елементарно царство.
Човешкото същество ще може да прави повече от това просто да плете въображението си.
Защото, докато в петия кръг човекът е способен да твори само като привидност, както прави нашето слънце днес, от друга страна, в шестия кръг този създаден цветен образ ще бъде продуктивно същество. На Венера такова състояние на творене, докато е жив, е постигнато днес; човек може само да си представи това състояние.
За седмото все още не може да се говори.
Ако човек можеше да го види – гледката е толкова ужасяваща, че не може да я понесе. Само някой, който може да мисли без физически мозък, може да си представи подобно нещо.

10. Великден и теософия

Всички празници имат жив смисъл в теософията, който е възстановен и за материалистичния мироглед. Хората днес са свикнали с общоприетото. И все пак можем да разпознаем, че древната мъдрост е нарекла теософски мироглед.
Нашите предци са били надарени с различни дарове; все още е съществувала жива връзка с източниците на съществуване, от които ние самите произлизаме и към които се завръщаме. Великден е приел нова форма чрез християнството. Той е най-почитаният празник сред всички народи. Но Великден не е празник само от времето на християнството; той е съществувал много по-рано. Целта, към която се е стремяло, е можела да бъде постигната в мистериите; това, което е трябвало да дойде на съзнание, се е състояло във възкресението на вярата. Емпедокъл го описва с думите: „Когато напуснеш тялото и се пренесеш в свободния етер - във възкресението на вярата - ще бъдеш безсмъртен дух, избягал от смъртта."
[Това, което преминава през цялото човечество като колективно съзнание и се изразява в най-великите му представители, е обобщено в християнската вяра във възкресението.]
Това се открива най-поразително и мистериозно във вярата за Великден в мистериозните места [на мистериите]. Където слънцето придобива сила, победа над всички препятствия на природата, там трябва да ви заведа. Водени сме към древните пирамиди на египтяните, към местата на Ришите. Няма нито един велик дух, който да не е вярвал във възкресението. Платон, Питагор, Джордано Бруно, Николай Кузански са черпили от тази вяра във възкресението и тя им е давала сила. Победата на духа над материята в низините на тялото? Това е вярата от култа към жертвоприношението на древните мистерии. Душата побеждава тялото. През пролетта слънцето придобива нова сила, тогава постига победа над всички препятствия в природата. Древноиндийските Риши не са поучавали, а са създавали нови хора. Само онези, които чрез изключителни качества са свидетелствали за духа във външния свят, са били допускани до Великден. Човекът е трябвало да практикува добродетел, да развива интелектуалните си сили и яснота на ума. Той е трябвало да стане толкова чист, толкова добродетелен, че да може да се каже, че се е одухотворил до такава степен. Тези, които били признати за добри от свещениците, били допускани до Великден, празникът на познанието и преобразяването на човешката природа. Трябвало да им се изясни какво се случва с мистиците.
Гледаме тялото на човека, само част от него може да се възприеме с очи. Но все пак имаме етерно тяло, което не е съвсем като физическото тяло. Когато погледнем физическото тяло, пространството е изпълнено с второто тяло, етерното тяло, и третото, астралното тяло, [което обгражда и прониква в физическото тяло като

вихрушка от мъгла]. И двете обграждат физическото тяло, а в него обитава четвъртото, [егото на] човешкото същество.
Нека разгледаме човешкото същество. Той има работа само със себепознанието и астралното си тяло, но това може да бъде пречистено. - Когато погледнем неразвит човек, неговото етерно и астрално тяло изразяват нисшето страдание, то бушува в него. В човек, който е осъзнат за своя морален дълг, възниква състрадание към хората; в този случай се появяват цветовете зелено, синкаво, виолетово и червеникаво. Зеленото е цветът на мисловната дейност. Синьо-виолетовото е знак за преданост и всички [подобни] чувства. Червеното оцветяване показва желание. Оранжево-жълтото означава амбиция.
Ясновидецът може да разпознае нивото, което човек е достигнал. Когато неразвитият човек започне да пречиства мислите си, се появяват червени нюанси. Чрез много превъплъщения човек става астрален в себе си, той се култивира и усъвършенства. Когато човек е създател на своето астрално тяло, той е триумфирал над смъртта. Ако човек все още не е господар на астралното си тяло, тогава физическото и астралното тяло се разтварят в космическата мъгла. При смъртта душата се разтваря отново във вселената. Етерното тяло също се разтваря. Защо телата се разтварят? Защото човек все още няма власт над телата си. Това, върху което човек е работил в астралното си тяло, е вечно. Това, което е преживял по отношение на пречистването по време на физическото си съществуване, той го взема със себе си и в новото въплъщение отново носи тези преживявания със себе си. Етерното тяло е носител на живота; по време на живота във физическото, физическото тяло е владетелят. Човек не може лесно да стане владетел над жизнения принцип. Човек не знае нищо за законите, които протичат в тялото - кръв, бъбреци. Всички тези процеси са обусловени от живота. Всички физически процеси влияят на етерното тяло. Едва когато човек се освободи от телата, той започва пътя на живота.
За чела е различно: когато човек е претърпял трансформация чрез мистериите, етерното му тяло не изчезва. Чела се учи да работи върху етерното си тяло. Този, който започне да работи върху етерното си тяло, който е преживял посвещение, ще постигне контрол над етерното си тяло. Човек трябва да работи върху етерното си тяло, точно както е работил върху физическото си тяло и астралното си тяло преди. Когато ученикът преживее „умирането и превръщането“ в тайните школи, той е получил контрол над астралното си тяло. Чела ще победи смъртта, защото се е подчинил на мистериите. Чела става нечувствителен към физическото си тяло - то вече не упражнява контрол над чела; тялото тогава е станало меко и гъвкаво. Това е символ, че мистикът получава ново име, защото принадлежи към висшите светове. Така мистикът се явява пред своите събратя като пратеник и това, което сега му се явява, е образ на това, което е нахлувало в него.

Чела чу музиката на сферите с вибрациите на вселената; това беше неговото собствено възприятие. Той беше преживял безсмъртието. В продължение на три дни чела трябваше да работи върху себе си, след което можеше да застане пред хората като пратеник, пророк. След това той беше преживял в себе си мистериозния живот, великото слово на Логоса, духовното звучене, звънене и вибриране на вселената: „Когато напуснеш тялото и се залюлееш в свободния етер, ще бъдеш безсмъртен дух, избягал от смъртта!“ Емпедокъл.

През трите дни такива мистици са живели в ковчега на живия дух на безсмъртието. Те са победили смъртта, защото са оживили етерното си тяло. Неслучайно се говори за слънчеви герои, те са тези, които контролират етерното си тяло. Слънчеви герои съществуват във всички религии. Слънцето, което виждаме, е само част от цялото слънце. Говори се за слънцето като за „звучащото“, което ни изпраща живот; то е победата над тъмнината, победата над материята. Когато чела се превърне в слънчев герой, той казва: „Видях слънцето да грее в полунощ.“ Той вижда слънцето през твърдата материя на земята. Това не трябва да се разбира само преносно; слънцето е модел за подражание за героя, който се е научил да контролира етерното си тяло.

„Фауст“ I на Гьоте, Пролог в небето: „Слънцето отеква в братските сфери по стария начин на песенно състезание.“ А във „Фауст“ II: „Слушайте, чуйте бурята на часовете, новият ден вече се ражда за ушите на духа.“ Навсякъде, където е извършено посвещението, се говори за „звучане“.

Думата, която ни дава християнството: „Блажени са онези, които вярват, дори и да не виждат“, има за цел да подчертае начина, по който човекът е преживял посвещението. Аристид, след като преживява посвещението, казва: „Чувствам приближаването на Божеството, ръката ми го е докоснала.“ - Софокъл: „Истината за безсмъртието се разпознава само от онези, които са посветени.“ Онези, които все още не са успели да бъдат посветени, са се надявали на бъдещия живот. Би било немислимо за един роб да понесе трудностите на своята участ, ако не можеше да си каже: Днес съм роб, но в следващия живот ще бъда цар.

Посвещението се дава на всички хора; от това осъзнаване се формира характер. Такъв човек се нарича още „беден човек“, защото вече не притежава живот; царството Божие е било погълнато от вътрешното му същество. Блажени са онези, които вярват, дори и да не виждат. Това ще ни стане ясно, когато разпознаем във Великденската мистерия момент във времето, който все още не е настъпил преди появата на Христос. Това се случи в Дамаск: Савел стана Павел. Кой би преживял това, преди Христос-Исус да е бил там! Никой не би могъл да го преживее – освен ако не беше отишъл в школите на мистериите. Всички учения учеха едно и също. Но не това е важното, важното е, че Христос е бил на земята.

[Кришна,] Хермес, Моисей, Заратустра, Буда и всички останали [почитаеми учители] можеха да кажат за себе си: „Аз съм пътят и истината.“ Но Христос можеше да каже: „Аз съм пътят, истината и животът.“
Следователно, никакво учение не е било изоставено. Важното е, че Христос е живял. Той наистина се е явил. Това, което е проникнало в мистика, когато е победил смъртта, е станало плът. Логосът е станал плът и е живял сред нас. Словото, което иначе е звучало само за посветения, е станало плът. Досега само жреците са го преживявали в мистериозните храмове. Това, което по-късно е трябвало да стане ясно за всички хора. Че Христос живее, е трябвало да се случи в света.
Навън в света, на историческата сцена, се е случило нещо, което се е случило в дълбините на мистериите и култовете; това, което на индивида е било позволено само да види, се е превърнало в събитие, което се е случило пред очите на всички. Посветеният е знаел изречената дума.
Това, което се е случило като историческо събитие, е било предварително пророчески посочено. Пророческото съвпадна със случилото се; сега то беше доказателство за безсмъртие, не беше просто вяра. Кръстът, който преди това само ученикът беше виждал, сега беше издигнат пред очите на всички. Вярата се зароди в Савел, без той да влиза в школите на мистериите. Това, което ученикът в школата на мистериите трябваше да придобие чрез обучение, се зароди в него.
Тунелите Симплон и Сен Готард нямаше да са възможни, ако Лайбниц и Нютон не бяха живели преди тях.
Всички те ограничават вярата в мистични факти – сега божествеността се е въплътила. Така че животът на Христос Исус е трябвало да се случи като факт, ако е могло да се случи такова събитие, което е трябвало да обърне Павел във вярата. – Ето защо нарекох книгата си „Християнството като мистичен факт“.
Това е видението на Пасхалната Тайна – не става въпрос само за това, че се говори за „смирения човек от Назарет“, а за факта, че Христос Исус е живял, че се е явил в плът. Това е същото, което е лежало в основата на всички хора, преди човечеството да се спусне в плътност. Това е било Падението на човека по времето, когато светът е бил основан. Тогава Словото е в основата на това, което е било преди да бъде светът, и на това, което ще бъде, когато всяка външна мъдрост е погинала. Павел първо изрича думатаФихте казва: „Паднете върху мен, всички вие, скали, и ме унищожете... защото аз съм по-силен от вас, когато изпълня съдбата си.“
Това беше преживяването в школите на мистериите: посветеният проникваше през чувствеността, той преживяваше, че Логосът е там преди основаването на света. Той виждаше звучащия Логос, виждаше живота, беше постигнал свободния етер. Това, което той поглъщаше в мистериите, това, което го проникваше, беше Словото, което беше там преди основаването на света. (Целият свят е основан на Словото, божествения Логос. Това Слово беше там преди светът да е съществувал.) Когато посветеният беше осветен до безсмъртие, тогава Словото живееше в него.

„Отец Ми Ме е възлюбил преди създанието на света...“, „Дадена Ми е всяка власт на небето и на земята.
Състав на Слънцето и Луната. Астрално тяло – лунно тяло.
Великденската вяра трябва да ни дава силата да живеем за великия Великденски празник, който се ражда от най-дълбоката мъдрост. Това са събития, които побеждават мрачното съществуване и имат съдържание за всички, които са пропити с тях. Когато човешкото същество е озарено от светлината на Великденската вяра, победата над тъмнината става осезаема. Великденският празник е победата на светлината над тъмнината.
Слънцето придобива нова сила през пролетта, възраждайки се в човека, побеждавайки лунното тяло.

11. Нагорната проповед

Тези, които знаят как да тълкуват знаменията на времето, знаят също, че се насочваме към велики събития в близко бъдеще. В такива времена е необходимо да се издигнем над перспективата на по-нисшия ум. Мисълта и идеята трябва да блестят. От тази гледна точка нека сега разгледаме една важна глава от Библията – Нагорната проповед.

Без да се познава Нагорната проповед, човек не може да разбере и християнството. Не е случайно, че Нагорната проповед стои в самото начало на Евангелието. Но както толкова много други неща, тя не само е била неразбрана, но и е до голяма степен непозната. Това непознаване на толкова важна глава произтича от факта, че нито сред учените, нито в църквата може да се открие дори следа от духовно разбиране на по-дълбоките християнски истини. Ако искаме да разберем нещо подобно на Нагорната проповед, трябва да сме наясно, че днешният домошарски, филистерски възглед по никакъв начин не съответства на истинското християнство. Такъв възглед, какъвто се поддържа не от християнин, а по-скоро от защитника на така наречения френски държавен морал — l'état c'est moi — никога не би притежавал силата, която е имало християнството — такава сила, която е действала по този начин през вековете, никога няма светски източници, а по-скоро духовно-окултни източници. И нека сега ги изложим във връзка с Нагорната проповед.

Това неразбиране на Библията и Нагорната проповед произтича от факта, че всъщност нямаме правилен превод на Библията, че не са спазени най-основните изисквания. Хората могат да кажат, че буквата е мъртва, но Духът дава живот. — И все пак всеки се гордее с факта, че, черпейки от „фантастично“ въображение, би могъл да тълкува нещо подобно на Нагорната проповед; но в това се крие голяма доза произвол. Първо трябва да се познава буквата; трябва да се знае какво е написано там, за да не се цени собствената баналност на духа повече от мъртвата буква. Едва когато човек е разбрал буквата, може да се предположи, че обяснява духа. Следователно днес задачата ще бъде първо да се разбере буквата, а след това да се тълкува тази буква в правилния дух.

Няма нужда да обсъждаме богословското тълкуване на Нагорната проповед. Всеки я познава от стандартните проповеди. Няма да стигнем далеч, ако се опитаме да обобщим дори няколко от тези проповеди. Наред с това богословско тълкуване, съществува и либерално тълкуване, произтичащо от филистерска етична и морална доктрина. Такова тълкуване ще намерите в книгата „Какво е учил Исус?“ от Волфганг Кирхбах. Този писател, който има заслугата да е превел малко по-точно, отколкото е направено в Лутеранската Библия, е толкова изпълнен с възвишената перспектива на своя възглед и толкова неразбиращ за каквато и да е окултна духовна дълбочина, че грешките могат да се натрупат една след друга, ако човек се посвети на изучаването на този либерален възглед за Библията. Човек трябва да

знае основните понятия, които правят книга като Библията разбираема, ако иска да се задълбочи в материята.
Библията е изцяло окултно произведение. Когато скоро ви обясня дълбините, които се намират в тринадесета глава на Евангелието от Йоан, ще осъзнаете още по-добре колко дълбока книга имаме пред себе си в Библията. Съвсем неуместно е днес, когато онези, които са възприели някои концепции от така наречения либерален мироглед – дори и да са теолози – ни разказват какви ли не неща за пасажи като тези, които се намират в Нагорната проповед. И все пак тези хора дори не се замислят, че си имат работа с нещо съвсем банално, когато подхождат към тези възвишени истини със своите предубеждения.
Знаете, че първото изречение от Нагорната проповед обикновено се превежда като:
Блажени нищите духом, защото тяхно е небесното царство. [Матей 5:3]
Всяко по-дълбоко, по-смислено разбиране трябва да бъде ударено право в лицето от аргументите, които обикновено се свързват с тези изречения от Нагорната проповед: „Обща награда“ би била идеята за онези, които са духовно бедни. И ако позволим на тези думи да ни говорят така, сякаш става въпрос за получаване на награда за духовна бедност, за милост и т.н. – ако вярваме, че основателят на християнската религия е имал предвид да каже: „Бъдете милостиви и ще бъдете благословени като награда!“ – тогава той би трябвало да похвали всяко пазарене за награда като път към спасение. Но етичните врабчета на покрива вече знаят това; за това не е необходимо етично учение като Нагорната проповед. Учения като Нагорната проповед, които са дадени от самия посветен, правят самия човек посветен.
Още в началото на Нагорната проповед е достатъчно ясно, че си имаме работа с окултно наставление. В повечето окултни писания се появява изразът: „Учителят поведе учениците си на планината.“ — Това не означава нищо друго освен да се говори за най-съкровени неща, за истини, които се изплъзват на ежедневието. Тук не се произнася проповед за обикновените хора.
Всеки, който чете внимателно, може сам да види от превода на Библията на Лутер, че това не е проповед за обикновените хора:
А като видя тълпите, Той се качи на планината. [Мат. 5:1]
Оригиналният текст гласи: Той се отдалечи от хората, отдели се от хората и там изложи по-дълбокото учение, което само посветените, които бяха по-дълбоко свързани с него, можеха да разберат. Можете да проследите този мотив за „изкачване на планината“ във всички мистични писания. Това означава: да се оттеглиш на място, където човек може да обсъжда най-съкровените истини на душата.
Нека сега заемем позицията, че Христос Иисус [е говорил] дълбоки истини по най-съкровен начин, истини, които не са били предназначени за масите, а за сърцата на посветените, за да даде сила на думите им, за да могат те да излязат пред масите и

думите им отново да проникнат дълбоко в сърцата на другите. Нека заемем тази позиция изцяло без фанатизъм, изцяло обективно, основавайки се на ученията, които чухме в цялата поредица от лекции напоследък. Тук първо трябва да повторя нещо, с което тези, които са слушали моите лекции за астралния свят и за четириизмерното пространство, вече са запознати в известен смисъл. Но нека позволим на тези важни истини да преминат през умовете ни още веднъж. Говорихме там за навлизане във висш свят, в който са налице причините за следствията, които можем да възприемем със сетивата си. В този свят се намира и нашето собствено висше аз. Нисшето аз принадлежи на сетивния свят, на ежедневието. Това твърдение ни изяснява какво трябва да постигнем в рамките на непосредствената си работа, но също и в рамките на нашата епоха, нашия народ и т.н. Дори в това, което християнството нарича духовния свят, „небе“, можем да открием същото нещо, което теософията нарича духовен свят. Нашият висш аз също почива в това небесно царство. Трябва да опознаем това висше аз; до него трябва да се издигнем. И това висше аз, когато го опознаем, като навлезем в астралното царство или дори в едно още по-висше царство, първоначално ни представя нещата малко по-различно, отколкото биха могли да изглеждат според навиците на мислене и понятията, които сме придобили в обикновения свят.
Посочих ви, че когато като окултист човек получи достъп до този висш свят, първо трябва да се научи да вижда нещата там и да ги разпознава в тяхната реалност. Пример за това е, че човек трябва да разчете число в неговия огледален образ; тоест, когато като окултен ученик човек е посветен във висши мистерии и учителят по окултни мистерии, по окултна наука, покаже числото 561, човек трябва да го разчете така, както го показва огледалото, а именно 165. Знаете също, че човек вижда сфера или куб, сякаш е в центъра им и гледа във всички посоки. Не отвън, от всички страни, а отвътре. Знаете също, че времето тече наобратно в този висш свят. Свикнали сме да си представяме света такъв, какъвто ни е представен чрез сетивата. В астралното царство е различно. Първо трябва да свикнем правилно да разпознаваме това, което виждаме там наобратно. Първо трябва да се научим да четем. Моралът също се представя по различен начин в тези висши светове. Най-добре можете да изпитате това, когато в патологичен случай астралното царство внезапно се отвори пред човек. Много хора изучават това. Фактът, че има много хора, за които астралното царство внезапно се отваря, произтича от факта, че материализмът вече е проникнал във всички сфери на живота. Но нуждата да се види духът е толкова дълбоко вкоренена в човешката душа, че именно когато човек е напълно обграден от материалната среда, вътрешните сетива се отварят. Но тогава той изпада в състояние на страх и отчаяние. Всичко, което извира от нас като инстинкти, желания и страсти – всичко, което лежи в дъното на човешката душа, независимо дали е низко и подло, но и това, което ни изпълва с висш ентусиазъм – всичко това се появява в образи. Огледален образ на нисшия аз се появява в

астралното царство. Човекът вижда цялото си вътрешно същество като във велика картина. Тогава го обзема страх, защото не е маловажно да се види какво се крие в дъното на душата. Това окултно видение изразява велика, ужасна истина. И няма забулване, няма скриване. Не е без основание, следователно, в индийския мироглед – който не е теософският – нашият сетивен свят се нарича илюзия, Мая. Човешките същества често се заблуждават относно качествата на собственото си вътрешно същество. Но окултното разкрива всичко, което се крие в него. Именно това придава на окултиста най-съкровеното изражение на лицето му, след като е влязъл в този свят. Говори се за сериозността и достойнството, които са неразделни от окултния мироглед. Знаете, че в това няма нищо фантастично. На ученика се налагат най-строгите изпитания.

Знаете, че човек първо трябва да развие трезвен интелект, така че да е далеч отвъд всичко съноподобно или фантастично.

Ако човек внезапно навлезе в астралния свят, той не го разбира. Това обаче може да се случи патологично. От тази характеристика на астралното пространство, духовния свят, можете да видите, че човек първоначално има формата на огледален образ. Точно както положителното и отрицателното, точно както топлото и студеното, това, което преживяваме във висшия, духовен свят, е свързано с това, което имаме тук, в сетивния свят. Това не е произволна връзка, а необходима, като тази на природен закон. Всеки човек, който познава връзката между тези два свята от личен опит, може да потвърди, че елемент в единия свят непременно привлича противоположния си полюс в другия свят. Копнежът [във физическия] е единият полюс; удовлетворението [в духовния] е другият полюс. Състраданието е единият полюс; състраданието е и другият полюс. Чистотата на сърцето е единият полюс; божественото видение е другият полюс. Бих могъл да цитирам още много от тези така наречени патологични полюси, от които бихте могли да видите, че всичко, което пребивава в душата ни, се появява като огледален образ в другия свят.

Ако в този нисш аз съм човек, нуждаещ се от истина и просветление, тогава копнея за истината и за окултния наблюдател този мой копнеж се отразява като удовлетворение във висшия аз. Това, за което копнее нисшият аз, непременно показва неговия противоположен полюс в духовния свят. Дали удовлетворението идва в този живот или в друг, е друг въпрос. Но това, което е копнеж за нисшия аз тук, е удовлетворение за висшия аз. И това, което се издига от нисшия аз като удовлетворение към висшия аз тук, се превръща в копнеж на по-висше ниво. Че това е така, беше дълбоката мъдрост, която Христос Исус предаде на най-съкровените си ученици в Нагорната проповед, в тази проповед за посвещение.

С книга като Библията, трябва да приемаме думите много по-буквално, отколкото обикновено е така. „Блажени“ – какво всъщност означава това? Хората, които са притежавали окултни знания, винаги са знаели това. И Гьоте, който, както знаете, трябва да се счита за един от истинските и истински окултисти, е знаел много добре

какво означават тези думи. Ето защо той е изобразил пробуждането на висшия аз – макар и не в най-висшия смисъл на думата – във втората част на *Вилхелм Майстер* чрез герой на име „Макарие“, „Благословеният“. Гьоте описва вътрешния живот на тази „благословена личност“ по начин, по който очевидно е възнамерявал да бъде взета на сериозно, въпреки че Гьоте е представил тези неща с известен хумор. Но всеки, запознат с тези въпроси, знае колко сериозна е петнадесетата глава на „Годините на калфата на Вилхелм Майстер“. Само ако учените на Гьоте се решат поне веднъж да вземат на сериозно това, което Гьоте е изразил съвсем сериозно на толкова много места. Петнадесетата глава започва така:

Макария е във връзка с нашата слънчева система, която човек трудно смее да изрази. В духа, душата, въображението, което тя цени, тя не само я съзерцава, но и сякаш е част от нея; тя се вижда привлечена в тези небесни сфери, но по свой собствен начин. Още от детството си тя обикаля около слънцето и наистина, както сега е открито, по спирала, движейки се все по-далеч от центъра и обикаляйки към външните области.

Ако може да се предположи, че съществата, доколкото са физически, се стремят към центъра, а доколкото са духовни – към периферията, тогава нашата приятелка принадлежи към най-духовните; тя сякаш е родена единствено, за да се освободи от земното, да проникне в най-близките и най-далечните сфери на съществуването. Това качество, колкото и великолепно да е, въпреки това ѝ е било дадено от най-ранните ѝ години като тежко бреме. От детството си тя помни най-съкровеното си „аз“ като проникнато от светещи същества, осветено от светлина, която дори най-ярката слънчева светлина не може да затъмни. Често е виждала в небето две слънца, едното вътрешно, а другото външно, две луни, от които външната остава с еднакъв размер през всички фази, докато вътрешната става все по-малка и по-малка.

Това, разбира се, е изразено по начин, който е екзотерично неизбежен. Но всеки експерт знае, че Гьоте е бил запознат с окултното и че е познавал това, което може да се нарече „благословена личност“ – личност, способна да схваща понятия като вътрешния, висшия, духовния Аз и т.н. Когато разглеждаме този духовен Аз като отражение в света на отраженията, той ни разкрива противоположностите на полярните качества. Така можем да си кажем: Тъй като нашият висш Аз е в небесните сфери, ние можем да подредим живота си в небесните сфери, тъй като сме способни да оформим живота си тук.

Сега стигаме до текста. Опитах се да преведа Блаженствата правилно, както слово в слово, така и по смисъл. Ще видите колко точен е този превод.

I) Блажени са онези, които просят дух, защото в самите тях са небесните царства. [Матей 5:3]

Това „Аз“ присъства и в гръцкия текст. Не се казва „духовно бедните“, а „тези, които просят Духа“, тоест тези, които се нуждаят от Духа. Във висшия Аз, този, който проси Духа, намира небесните царства на земята, [за които е копнеел в нисшия си Аз]. Христос Исус също е говорил за небесните царства или за Божието царство в други пасажи. Тези пасажи също обикновено се превеждат доста неправилно. Бих искал да ги преведа така, както трябва да се превеждат в съответствие със значението им, като се позовавам на всичко, което може да се извлече не от

речник, а от Духа и по-дълбоко разбиране. Исус Христос е бил попитан от фарисеите кога ще дойде Божието царство. Той отговорил: „Божието царство не идва чрез [външно] възприятие – и под това се разбира сетивно възприятие. Нито пък хората ще кажат: „Вижте, тук е!“ или: „Ето го!“ Защото ето, Божието Царство е сред вас. Божието Царство е навсякъде около нас, точно както и физическо-сетивният свят. Ако нямахме очи, нямаше да виждаме цветове и форми. Ако нямахме уши, нямаше да чуваме звуци. Същото е и за този, чийто висш, духовен сетивен свят се е отворил: Там тази среда вече не е просто сетивна; тя е пълна с духовни същества, които са навсякъде около нас. Христос Иисус е учил за духа. Ето защо той казва: Не с очите, с които [виждате], не с ушите, с които чувате, ще възприемете Божието Царство, а с очите и ушите на духа, както и ние виждаме Царството Девакан.

Дали виждаме дадено царство или не, зависи от това дали имаме сетивните органи за него. Същото царство, което наричаме Девачан, е и това, за което Христос Исус говори в Нагорната проповед [като небесата].

II) Блажени кротките, защото те ще наследят земята във висшето си Аз. [Матей 5:5]

Чрез кротостта на нисшия си аз, те ще генерират сила във висшия си аз, която ще направи тази земя тяхно притежание – тоест, силата да оформят земята в духа на човечеството. Не чрез гняв, не чрез дивите страсти на нисшия аз, а чрез кротостта на нисшия аз се генерират противоположните качества във висшия аз, в сили, които се проявяват на Земята в мирно съществуване, в царство на човечеството.

III) Блажени страдащите, защото те ще намерят утеха в себе си. [Матей 5:4]

За онези, които търпеливо понасят страданието си в нисшия си аз, в Небесното царство ще се роди висш аз, където ще намерят утеха. Това е важното учение на окултизма: че това, което е посеяно в нисшия аз, ще поникне във висшия аз.

IV) Блажени са гладните и жадни за правда, защото те ще се наситят от себе си. [Матей 5:6]

[Но тук няма необходима връзка. Следователно не се има предвид, че блажените, които гладуват и жадуват за праведност, ще бъдат задоволени вътре в себе си.] Гладът и жаждата за праведност в нисшия аз е укрепване на праведността във висшия аз.

V) Блажени милостивите, защото те ще бъдат помилвани. [Мат. 5:7]

Тоест, когато разберем какво се има предвид под термина „състрадание“, ще имаме усещане за хармонията на човечеството и ще излъчваме тази хармония към висшите светове.

VI) Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога. [Матей 5:8]

Това е поговорка, която би могла да служи като фундаментална максима на цялата теософия и целия окултизъм. Този, който не е чист по сърце, който таи предразсъдъци от интелектуален или морален характер, е като онзи, чието око или кристална леща е проникнато от лъжливи сили. Но който има чисто сърце, ще излъчва лъчите на чисто сърце и ще вижда Бога. — Виждате отново двата полюса.

[Точно както зрението на окото може да се развие само ако кристалната леща е чиста.] Точно както външният свят може да стане осъзнат само чрез чисто зрение, така и Бог може да стане осъзнат само за чистото сърце.

VII) Блажени миротворците, защото те ще се нарекат Божии чада. [Матей 5:9]

Знаете, че в последните лекции описахме възвишеното бъдеще на християнството. От това стана ясно, че християнството притежава Христовата сила на бъдещето, че то ще става все по-чисто, по-велико и по-благородно и че това, което това християнство ще излее върху народите на земята, ще бъде мир. Този мир може да стане Бог само когато мирът се издигне от нисшия аз към висините. Онези, които се подготвят чрез мир, ще се издигнат до висшия аз и като такива ще бъдат наречени „деца Божии“.

VIII) Блажени гонените заради правдата, защото тяхно е [царството] небесно. [Матей 5:10]

Преследването означава убежище; то е противоположен полюс. Ако днес бъда преследван в нисшия си аз, ще намеря убежище във висшия аз, защото това е другата антитеза.

Следователно, тези възвишени истини трябва да се тълкуват в теософски смисъл. Днес е необходимо да се подчертае тази същност на Нагорната проповед, защото живеем във време, когато една част от човечеството трябва отново да осъзнае този висш аз, това небесно царство, за да може съзнателно да се стреми към него. Част от човечеството трябва отново да стане истински, истински християни. Знаете ли, хората често използват погрешно разбрания Гьотеов термин „безкористност“, за да опишат преодоляването на индивидуалността. В действителност обаче това е отключване на духовния аз.

Тези, които са слушали моите лекции на Вагнер, знаят това, което ние в теософията наричаме еврейски дух. Те също така ще знаят, че от окултна гледна точка, от гледна точка на езотеричната доктрина, този еврейски дух е сред най-значимите. Колкото и вярно да е това, също толкова вярно е, че бъдещето може да доведе до духовно човечество само ако бъде преоткрит изцяло чистият, свободен, християнски дух. Нуждаем се от изначалната сила, защото висшият Аз трябва да възникне от нещо първично. Помислете за момент какво се е случило. Обикновено страниците на световната история не се изследват достатъчно задълбочено. Вярно е – защото всички исторически събития са необходими – че в миналото вълната на материализма също се е надигала високо, че се е появявал духът, който е ограничен единствено до външния сетивен свят. Този дух е духът на материализма. Но този материализъм е загубил значението си за човечеството. За проницателния човек материализмът днес е идолопоклонство; за проницателния човек е вярно, че спиритизмът трябва да замени материализма.

Ако погледнем на въпроса по този начин, ще видим, че в известен смисъл съдът вече е налице за духа, който трябва да бъде излят в него. Трябва само да разгледаме това, което някога нарекох „северно течение“ и „южно течение“ в нашия

културен живот, които текат от изток на запад. Едното е това, което се нарича индо-персийско-германско културно течение. Другото е течението, което преминава през халдейските, вавилонските, египетските и южноевропейските гръко-римски земи. Трябва да правим разлика между тези две течения. За окултния наблюдател те изглеждат съвсем ясно, така че това, което идва от Испания, което даде окончателния тласък на Средновековието, трябва да бъде заменено от санскритско-персийско-германското течение. Шестата подраса ще бъде изцяло доминирана от северното течение. Обаче можем да постигнем това, което сме предназначени да постигнем като самоосъзнаващи се същества, само ако съзнателно го разпознаем. Теософите със сигурност не са сред онези, които казват, че това, което трябва да се случи, ще се случи от само себе си, защото човечеството трябва да го осъществи. Затова трябва да се задълбочим в задачата, която световната история ни поставя. Трябва да разпознаем кое е в упадък и кое е във възход, кое стои на пътя на изгряващото слънце.

Кармата не е фаталистична книга на природата. Трябва да осъзнаем какво означава да работим за бъдещето в християнския смисъл. Съдът ни е предаден от миналото. Но точно както водородът и кислородът не се превръщат във вода, освен ако химикът не ги смеси, [кармата няма да генерира нова карма], освен ако човекът не действа. Нисшето, лично его е изиграло основна роля в материалистичната епоха, която току-що е приключила. От този елемент ще се издигне Висшият аспект на човечеството и след това ще се разкрие в своята слава.

Казах, че хората не се вглеждат достатъчно дълбоко в съвременната история; ние сме забравили как да го правим заради материализма. Но материализмът е достигнал своята крайна точка. Ако можете да наблюдавате в малък мащаб, ще видите това. Бих искал да цитирам само няколко малки симптома за това; те са решаващи за онези, които са способни да се вгледат по-дълбоко във връзките. Няколко часа преди лекцията, когато прочетох във вестник за бившия [унгарски] министър Стефан [Тиса], прочетох и изречение в редакционна статия във „Neue Freie Presse“ във Виена, което изразява дълбока ирония за цялата ни епоха. Ако е възможно навиците на мислене на човек да са такива, че да се осмелява да пише подобни изречения, тогава вътрешният живот на този човек е празен. Изречението гласи приблизително: „Това, което различих в този човек по онова време – тъй като никой не можеше да знае, че падението му бележи края на едно развитие – е пълната сериозност на неговите цели.“ – Следователно е възможно целите на един велик държавник да не са сериозни. Следователно е дошло времето, когато човек вече нарича велик човек, който има сериозни цели.

Материализмът е трябвало да съществува; той е създал нашата естествена наука, цялата ни външна култура. Трябва също да признаем, че начинът на мислене, насочен към сетивната сфера, е породил нашата индустрия и технологии. Но сега отново е времето на възход. Отвъд нисшата личност, човечеството трябва да се

стреми към това, което е висшият Аз в смисъла на Нагорната проповед. Следователно то трябва да разбере връзката между нисшия и висшия свят. То трябва да надхвърли духа на петата коренна раса. В петата коренна раса има и много безлично. Това също се е разгърнало по безличен, естествено необходим начин.

За един теософ е напълно чуждо да гледа на нещата по какъвто и да е начин, освен обективно. Следователно, това, което ще кажа, също трябва да се разбира обективно. Никоя личност не бива да бъде омаловажавана. Тези личности представляват симптом на материализма, който всъщност вече е преодолял себе си. Двама членове [на семейство Ротшилд] починаха в бърза последователност наскоро. Днес вече не би било възможно този символ, който беше определящият за световния дом на Ротшилд – това е петолъчна стрела – да придобие значение. Тази петолъчна звезда – какво означава тя? Означава, че до известно време в края на деветнадесети век тази глобална династия е присъствала на пет различни места в Европа и че нейният дух е взаимодействал на тези пет места. Чисто личностното „аз“ е действало там и напоследък то има далеч по-конструктивен ефект от всеки, който познава историята само повърхностно и може да каже нещо за това какво се крие зад респектабилността на определени банкови къщи, кой знае какво господство е произлязло от този материалистически дух, че той е тегнал върху нашата държава и че националната ни история вече не може да бъде разбрана, без да се вземе предвид този материалистически дух. Ето една важна характеристика: Веднъж Ротшилд получил посещение от държавник. Той седял на бюрото си, забелязал посетителя, но продължил да пише. След известно време държавникът казал: „Аз съм граф еди-кой си.“ — На което Ротшилд отговорил: „Моля, седнете, вземете стол.“ — Държавникът бил напълно озадачен и повторил още веднъж: „Аз съм граф еди-кой си и дойдох от името на краля.“ — И на това Ротшилд отговорил: „Моля, вземете два стола.“

Тази петлистна детелина [на Ротшилд] е придобила такова огромно влияние. Материализмът обаче сега е станал безличен; той е дори по-могъщ, отколкото са тези пет индивидуални личности днес. Пред лицето на безличния дял, когато той се обедини, дори тези личности биха били безсилни. Безличният дял, такъв, какъвто управлява света днес, е външният символ на нашия свят, който е станал изцяло външен. Международен, космополитен по сила, но лишен от всякаква индивидуална сила - такъв е безличният, материалистичен дух днес. Той ще бъде победен само от висшия, духовен дух, който тогава ще изтече от човешките същества, след като те са намерили своето висше аз.

Ако Теософското движение не докаже, че е способно да образова самата същност на човешките същества, тогава

Много зли неща биха могли да последват след него. Теософското общество е създадено от нуждата на нашето време и всеки, който допринася за него – дори

само като слуша теософска лекция от време на време, за да попие теософски идеи и да ги възпроизведе в най-малкия кръг – наистина допринася за издигането на човешката духовност. Само онези, които нямат представа за задачите на нашето време или са напълно безразлични към тях, биха могли да подминат теософския дух, теософското отношение.

Трябва да схванем християнството в най-дълбокия му смисъл. Павел е първият, който използва думата „теософия“. Той вече я е използвал в нашия смисъл. Важното е: да се издигнем над така наречения дух на либерализъм, толкова разпространен днес – който не е нищо друго освен колективния дух на егоизма – да се издигнем над него в духа на общност, родена от ясно, светло прозрение, а не просто от чувство – защото това не е истинското нещо. Ето как трябва да разбираме и живеем теософията. Тогава ще ни стане ясно, че ще виждаме всяка дума в нова светлина, в ново сияние. Не се подвеждайте от онези, които говорят за теософията като за „нов будизъм“, които говорят за нея сякаш въвежда изцяло нов мироглед в Европа. Истинският теософ ще търси истината там, където тя се намира в корена на народната култура. Ето защо и аз се постарах [в книгата си „Теософия“] да заменя индийските термини с добри немски термини. Мнозина са разбрали погрешно това. Но не това се има предвид, както вие го разбирате. Истинският теософ не казва: „Аз нося нещо чуждо на всеки“, а по-скоро си казва: „Всеки човек и всеки народ е роден от Духа и ако разпознаем Духа, ние разпознаваме и най-дълбоката душа на народа.“

Ето как са работили великите учители на световните религии. Буда не е отишъл в Индия, за да преподава на учениците си нещо, което е било характерно за Европа. Всички те са черпили от един и същ източник - мъдростта Божия; но всеки е представял мъдростта по начин, подходящ за неговия народ. Великите мъдреци са обединени в Бялото братство. Но всеки говори на езика на своя народ, своята епоха и своето образование, за да могат хората да го разберат.

Така и Христос дойде сред човечеството. Той не проповядва мъдрост, взета от друга субстанция. Ако приемем този дух, ще открием отново духовния дух. Ще открием, че не ни е уместно да оставаме заседнали в старите начини, нито да се поддаваме на материалистичния дух. Трябва да се изпълним с души, свободни от материализма, които водят нагоре към висшето аз. Тогава ще започнем да усещаме вътрешния смисъл на това, което се има предвид под „блажен“ в Нагорната проповед. Ако по този начин станем просяци за Духа, тогава в бъдеще ще споделяме Небесното царство.

12. Евангелието от Йоан

Тъй като днес е последният път, когато ще се видим преди празниците, бих искал накратко да обсъдя един обект, който е наистина подходящ да осигури храна на хората за празничния сезон. Това, което искаме да разгледаме днес, е духът на Евангелието от Йоан. Това евангелие се счита от учените богослови днес за най-малко важно за религиозното образование на човека.

Първите три евангелия се наричат трите синоптични евангелия и се смята, че тези трима евангелисти до известна степен съобщават за случилото се в Палестина между 3 и 33 година. От друга страна, днешните теолози са на мнение, че Евангелието от Йоан е вид измислица и всъщност не представя факти. Те го отхвърлят и го смятат за вид пламенна изповед на автора му, но не искат да действат въз основа на него.

Сега ще се опитаме да проникнем малко в смисъла и силата на това Евангелие от Йоан. За тези, за които е основното да проникнат в духа на християнството и в задачите на нашето непосредствено бъдеще, за тях Евангелието от Йоан е най-важното и само поради неразбиране на нашето време Евангелието от Йоан е пренебрегнато днес. Мистиците са знаели, че Евангелието от Йоан е книга на живота. Споменавал съм нещо подобно и преди. Всеки, който чете Евангелието от Йоан от тринадесета глава нататък, не просто чете книга, не просто усвоява знанията за определени факти; всяко изречение е източник на окултни сили. И когато четем това Евангелие оттам нататък, ние генерираме духовни сили в себе си, ставаме други хора. Не е важно да знаем изреченията наизуст, а да преживеем значението им, да станем едно с него. Окултистът казва: Всяко изречение от тринадесета глава нататък е написано за вас по такъв начин, че първоначално означава вътрешно човешко преживяване. Нещо се случва в нас, когато се потопим напълно в него и позволим на магията на думите да ни въздейства. Неща, които не сме знаели преди, проблясват в нас и чрез това разбираме задачата си за близкото бъдеще.

Дори в последните ни часове казах, че сме изправени пред важна задача, че можем да се издигнем до нея само ако я схванем в духовен план, ако изобщо сме погълнали духа на нашето време в себе си, а този дух е духът на истинското, автентично християнство.

Към какво се е стремила цивилизацията през последните няколко десетилетия? Към външни притежания, към такава организация на външния, материален свят, че този външен свят да е възможно най-удобен, че да задоволява максимално външните, сетивни нужди. Дори най-големият духовен прогрес е служил само за това да направи живота на сетивата по-удобен. По същия начин всички наши изобретения, всички наши постижения в технологиите, усилията на най-великите ни мислители и т.н., са ни осигурили само средства за задоволяване на нуждите на нашите сетива.

Животното излиза на паша и се храни само, а човекът е използвал разума си през последните векове, за да задоволи в крайна сметка същите тези нужди. Нека се потопим в това: каква умствена сила е необходима, за да се изобретят железопътната линия, телефона, парната машина и т.н.; и ние ги използваме, за да задоволим хранителните си нужди. [Говорим по телефона, пътуваме с влак до най-отдалечените краища на земята. И за какво? Защо използваме телефона и защо пътуваме с влак?] Телефонираме, за да си набавим зърно, пътуваме с влак, за да си набавим неща, които обслужват чисто чувствени нужди. В крайна сметка ние използваме средствата на нашата култура, за да могат хората да задоволят своите чисто чувствени и материални нужди. Сякаш животинското царство в нас иска да задоволи чувствените си нужди по най-изтънчения начин.
В далечното минало е било различно. Тогава първобитните хора са осигурявали необходимото за материалното си съществуване по възможно най-простия начин, докато, за разлика от това, духовните нужди на човешкото същество са били на преден план. Днес всичко това е станало по-сложно, що се отнася до материалния живот. Човекът се е вплел в мрежа от интелект и разум, за да задоволи само външния живот. Но в онези дни, когато обърнем поглед назад, в центъра на живота е било високо духовно движение. Хората са били прости, но пред нас се разкрива висока духовна култура. В рамките на тези маси от хора е имало места, където високо развити духовни същества са завладявали високи духовни сили, с които са създавали духовна култура. Поток от духовен живот е извирал от тези мистериозни центрове. [В прости басни и приказки мистериозните жреци разказвали на масите за своята мъдрост.] Старият жрец друид е разказвал приказки, които може да ни се сторят много елементарни, но са произлизали от най-дълбокото духовно прозрение. [Но те не са, както вярват нашите фантастични учени, създадени от детския дух на популярната фантазия, а са се появили от дълбоко духовно прозрение.] Гоблините, ундините, никсиите, които сега се смятат за суеверие и фантазия, произлизат от живото взаимодействие с най-висшите духовни същества, обитавали други планове. Защото сме заобиколени от духовни светове. Астралният свят е навсякъде, той е също толкова [оживен и също толкова] пъстър и звучен, колкото и нашият [физически] свят, [не, той е дори много по-звучен и много по-пъстър].
Всичко това се вижда пред напредналия човек [за когото чакрите са отворени; той вижда нов свят, донякъде като някой, който преди е бил сляп или глух, а след това, поради някакви обстоятелства, е станал виждащ или чуващ]. В частност, той опознава цяла гама от нови същества, които не могат да станат видими на физическия план, защото не могат да дойдат в този материал, а защото имат своята телесност в астралния материал. Легендите и приказките произхождат от взаимодействието с тези висши същности. Духовните сили са правили чудеса в нашия настоящ смисъл по онова време. Примитивните условия, за които ни разказват натуралистите, не са верни. Тези хора са задоволявали материалните си

нужди по най-простия начин, но за разлика от това, те са участвали в духовния живот на тези висши личности.
[Тяхните държавни и полови асоциации бяха пропити с духовната сила на духовните същества.] Мравунякът [или кошерът] е много по-разумно устроен от много съвременни държави. Но къде е водачът на съвременната държава в този смисъл? Зад всички тези държави в миналото обаче е стояла интелигенцията и онези индивидуалности, за които говорим тук, са управлявали всичко около себе си със своите духовни прозрения. Външният живот е бил прост и примитивен, но зад него е стоял духовен живот. Така светът е символичен отпечатък на един по-висш духовен живот.
Дори и днес живеят онези, които притежават висши духовни сили, които могат да виждат във висшите светове, които могат да се съветват със същества от висши светове. Но тяхна съдба е станала така, че са трябвало да се отдръпнат за известно време, че са трябвало да останат на заден план.
През последните няколко хилядолетия вълната на материализма се е издигала все по-високо, а вълната на духовността се е спускала все по-ниско. Затова днес те живеят в неизвестност, тези майстори [на мъдростта и] на хармонията на усещанията, и затова само онези, които са преминали специално обучение, за да им отворят достъп до тях, знаят за тях.
В продължение на две хилядолетия човечеството е било ръководено от различна сила; но тази сила е развила само първата глава тук, на земята, днес: това е християнството.
Християнството има задачата съзнателно да насочва човешкото същество, което трябва да навлезе в материалния план. Все още трябва да правим сравнения с животинското царство, ако искаме да разберем как нашите предци са били водени от духовни същества. Нека използваме отново образ, който може да направи целия процес ясен. Армия от роби е работила върху египетските пирамиди и то по начин, който хората днес дори не могат да си представят. Но всеки един от тях е имал съзнание: „Този живот е един от многото ни - но аз ще живея много на тази земя; и както този, който командва днес, където аз съм роб, така и аз ще командвам един ден.“ - Така че животът е бил поносим за тях. Те са знаели, че ако страдат сега, са положили основата за това в предишни животи. Те са знаели, че са посетители тук на Земята. Това е представлявало съвсем различно културно осъзнаване.
Но не можеше да остане така, защото човешките същества имат съвсем различна задача. Ние не сме предназначени да бъдем просто посетители; ние сме предназначени да преобразим Земята по такъв начин, че всички материални неща да стават все по-духовни; ние сме предназначени да вложим духа в Земята. Всичко, което правим за земята, сме го направили за Бог, независимо какво постигаме, всички ние сме звена в една голяма верига. Ние сме пратеници на божеството и

земята един ден трябва да се превърне в златен век, в рай; хората трябва да преобразят земята като свободни творчески същества.
За да постигне това, човекът на земята е трябвало да се подготви, като първо погледне към небето. Но след това е трябвало да дойде време, когато човекът е осъзнал важността на материалното – осъзнал е, че всяко движение е важно. Всичко, което изглежда суетно, един ден ще стане важно на други нива.
Християнството трябваше да се превърне в образование: първо, за да отклони погледа от духовното. На нещата на земята трябваше да се придава такова значение, че човекът от две хилядолетия изобщо не бива да мисли за духовното. Така че имаше епоха, в която духовното отстъпваше. Хората бяха забравили връзката с духовното, но затова трябваше да останат и осъзнати за нея. [Ето защо се появи Христос Исус, за да могат да издържат да живеят на земята две хилядолетия.] Ето защо Христос дойде на Земята; ето защо той даде заповед на учениците си да не казват нищо за прераждането в сцената на преображението. Христос каза: Илия се върна и хората не го познаха. След това им обясни доктрината за прераждането; но те не трябваше да казват нищо за това, докато той не се появи отново. [Доктрината за прераждането е истински християнска доктрина. Той избра Петър, Яков и Йоан да станат свидетели на преображението. Разликите във времето изчезват, Моисей и Илия стават видими. От въпроса на учениците: Какво казват книжниците, Илия трябва да се върне първо? - става ясно, че те са знаели за доктрината за прераждането. Исус каза: Илия вече е дошъл, но те не са го познали.] Той им обяснил превъплъщението, но казал: „Не казвайте на никого за това, докато не се появя отново.“ Появата се отнася до нашата собствена епоха.
В продължение на две хилядолетия хората все повече се потапят в материалния свят - Христос е бил техен водач. Но сега човечеството е призвано отново да преживее Христос в себе си. Окултистът знае истината:
Аз съм с теб винаги, дори до края на времето.
Това винаги се отнася до края на текущата ера и зората на нова. [Христос беше издигнат в така нареченото общо астрално тяло на човечеството. Ще дойде време, когато той отново ще бъде тук; ще дойде време, когато всеки, макар и по различен начин, ще знае, че Христос ще се появи отново в етерния план.]
Ще дойде времето, когато всеки ще знае в съвсем различна светлина какво всъщност е Христос. Христос ще се появи отново на земята в слава и тогава ще започне втората глава на християнството. Тогава ще започне „новото евангелие“ - „новото евангелие е Евангелието от Йоан“. Правилното разбиране на старото евангелие е Евангелието от Йоан.
Чрез материалистическата наука възникна въпросът за „простия човек от Назарет“. Теолозите се заеха да интерпретират събитията в Палестина по чисто материалистически начин от своята либерална гледна точка. Материализмът беше необходимо явление; но той е неразбран по много начини и теологията също е

обхванатa от това неразбиране. [Училището на Харнак също подчертава, че важното е историческото. Това е чист материализъм. Ние не се борим с него, защото знаем, че е необходим. Материалистическата липса на разбиране е обхванала и теолозите. И тази материалистическа липса на разбиране сега се преподава в университетите и училищата. Те се подиграват на себе си и не знаят и не го осъзнават.]
Ще се пробуди ново разбиране за християнството и човекът трябва съзнателно да се приближи до него - култура, изпълнена със светлина, в която насилието няма да заплашва, в която духът на посветените ще залее душите и ще донесе различна епоха.
Водени сме към тази епоха не само духовно и психически; не можем да останем в летаргия; последният момент е пред нас. Световната история е свързана с духовния свят.
Днес съществува болест, която е болестта на всички болести – наричаме я „нервност“. Хората в миналото не са страдали от това състояние. Ако не можем да внушим на младото съзнание на нашата епоха колко голяма е материалистическата опасност, то поне трябва да внушим на хората факта, че са нервни. Само преди век само онези, които можеха да използват мускулите си, можеха да бъдат наречени „нервни“. Сега се появи нещо ново: чувствителност, която стига до външните сетива – досега ни е тласкал материализмът. Материалните неща във външния свят имат свой еквивалент в нервността и тъй като стремежът в материалния свят става все по-разпространен, хората ще съсипят нервите си в същата степен.
Барон Ротшилд, който вече почина във Виена, беше знак за този пример. Той остави двадесет милиона за фондация в полза на хора с нервни разстройства. Той натрупа това състояние като болен през целия си живот. Влезе в живота с разрушени нерви и така го и напусна. Не може да се раздели: гоненето, бързането и простото мислене за материалното с колапса на нервната система. Двадесетте милиона би трябвало да са за грижа за нервни хора – знак за разрушението на нервната система. – Окултистът знае тази дълбока връзка между духовния и външния физически живот – но днешният човек все още не знае това.
Особено в материалния живот, живеят днешните лекари. Но знаем, че истината ще излезе наяве. Ако не искаме материалистичното отношение да съсипе хората и физически, трябва отново да се заемем с духовния живот. Всички, които не виждат това, казват: Зад нас е потопът! Той ще си отмъсти, че мнозина днес вече не искат да знаят нищо за проникването в дълбините на мистичните писания на християнството. Друга зора ще е изгряла в наше време, когато християнските църкви ще имат по-добро разбиране за това какво е християнството. С мощни йероглифи нашата епоха е записана и в Библията: Кой предава Христос Исус? Този, който има тридесетте сребърника, който представлява материалните притежания. В началото на християнската ера божественият дух слезе. Християнският дух слезе, за

да освети и земната долина, и всеки, който не смята, че е призван да въведе различна ера, нарушава най-дълбоката си отговорност. Човекът трябваше да подаде ръка на две хиляди години образование. Юда от Кариот трябваше да направи жертвата. Той трябваше да предаде Христос на материалните сили на живота. Тъй като човечеството последва тридесетте сребърника, Христос изчезна в астралния план. Чрез предателството на Юда вие сте характеризирани с това, каква е била задачата на християнството през двете хиляди години. Но друга задача предстои на християнството днес. Трябва само да почукаме отново на портите, от които отекват думите, изречени на апостолите по онова време:

[Казвам ви, Илия вече дойде.] [Матей 17:12]

Днешното християнство се нарича „теософия“ и е фалшиво християнство, което отрича теософията. Някой от днешните теолози замислял ли се е върху библейския пасаж от Йоан 13, стих 16?

Слугата не е по-голям от господаря си, нито апостолът е по-голям от този, който го е изпратил.

Човек би искал да разбере защо хората не размишляват върху толкова важен въпрос, когато би било обратното: Господ не е по-велик от слугата си и Онзи, Който Го е изпратил, не е по-велик от апостола.

Това следва измиването на краката. Знаете тази значима сцена. Отначало Петър отказва, но след това моли Учителят да измие и цялото му тяло. Тогава Учителят посочва, че има един, който не е чист, който ще го предаде.

[Ако не се оставиш да бъдеш измит, нямаш дял в Мене.] [Йоан 13:8] ... Чистите имат нужда само от измиване на краката си. Вие сте чисти, но не всички.] [Йоан 13:10]

Цялата мистерия на сегашното човешко състояние е скрита в тази глава. По същество образованието през последните две хилядолетия трябва да бъде измиване на краката. Докато от едната страна Юда стои със знание [с тридесетте сребърника], Христос измива краката на другите.

Нека разгледаме нашето физическо тяло и нашето астрално тяло. Физическото тяло е в този физически свят. Същите физически и химични сили, които действат отвън [в камъните и машините], действат и вътре в нашето физическо тяло. Нашето астрално тяло се определя от нашите импулси и страсти.

Какво искаше да постигне Христос, като изми нозете си? Често съм казвал, че физическото тяло на съвременния човек е най-съвършеното и значимо и че другите му тела първо трябва да достигнат това ниво.

Вземете например парче от бедрената кост. Никой техник не би могъл да сглоби такова парче по-добре. Нашето физическо тяло е изградено по мъдър и съвършен начин, отпечатък на най-висшата мъдрост. Ако физическото тяло беше само на земята, физическият свят щеше да бъде по-съвършен. В нашето физическо тяло няма низки дейности. Това е, което астралното тяло първо работи там долу. Нищо не е греховно, което прави физическото тяло, само астралното тяло е грешно.

Астралното тяло действа като враг на нашето физическо тяло и по този начин грехът и неправдата се раждат във физическото тяло.
Астралното тяло трябваше да се адаптира към физическото. То трябваше да се спусне през последните две хилядолетия – Христос трябваше да слезе, той трябваше да бъде предаден. Той трябваше да намери онези неща, чрез които може най-добре да служи на физическото тяло. Страстите трябваше да се излеят върху физическия живот. Юда с кесията трябваше да се намеси, за да постигне хармония с физическия свят. [Пауза в преписа]
[Ще приключим с тези въпроси едва когато отново достигнем духовния живот.]
Астралното тяло не се е свързвало безнаказано с материалния свят – то е било потопено в него. Точно както ние, хората, живеем във физическото тяло с астралното тяло, така и висшите същества живеят в нашето астрално тяло с висшето си духовно тяло; и те могат да злоупотребяват с астралното си тяло, точно както ние правим с физическото. Това са диаволите, демоните. Юда е бил хванат от демоните. [Сатана е влязъл в него, се казва.] Това съответства на реален факт. Юда наистина е повел астралното тяло надолу [но не без присъствието на онази сила, която злоупотребява с астралното тяло]. Но сега трябва да се освободим от Юда.
Нашето физическо тяло е печат на съвършенство и мъдрост; затова окултистът ще каже: съвършените богове са създали физическото тяло в съвършенство и астралното тяло първо трябва да се развие до това съвършенство; то трябва да стане самото божествено. Астралното тяло трябва да се пречисти, точно както физическото се е пречистило, слизайки във физическия свят, който е представен от земята. И когато слизаме на земята, трябва да очистим краката си; и когато астралното тяло слиза на земята, краката му трябва да бъдат особено чисти. То трябва да може да слезе в материалния свят, да участва във всичко, но да остане чисто.
Ако тези, които сега живеят в астралното си тяло и искат да го облагородят, искат да изпълнят задачата си, тогава трябва да вземат този мъдрец за свой модел. В наше време астралното тяло е слуга на физическото тяло; защото във физическото тяло живее Богът. И би било лошо за човека, ако постави физическото си тяло под астралното тяло. „Господар“ е това, което работи в нашето физическо тяло, а „слугата“ е астралното тяло. Той самият, Богът, е усъвършенствал физическото тяло; Той е изпратил астралното тяло и го е поставил завинаги под влиянието на духовни сили, които трябва да го усъвършенстват и да го направят все по-съвършено. Това ни прави слуги и би било арогантност от наша страна, ако се поставим по-високо от висшите сили, действащи в природата. Трябва да се назидаваме от божествената природа [и да се назидаваме от слънчевите лъчи, от орбитите на планетите и т.н.] и да не се поставяме над нея, иначе нарушаваме тази заповед [която е изразена с думите: Слугата - астралният човек - не е по-велик от този, който е създал физическото тяло].

Днес, от теософска гледна точка, ние разбираме такъв дълбок пасаж, когато се казва: „Апостолът не е по-велик от своя учител.“ Такива думи имат подобен ефект на начина, по който са работили девите. И те са работили като нашите предци, гласът на господарите в народните приказки и легенди – вътре е Господ. Материалната ни мъдрост е станала объркана и сервилна; тук ни се казва, че слугата не трябва да се издига над Господа.
В полето може да се добави: човек не може да направи по-смирено признание от Шелинг и Хегел. [Хегел, Фихте, Сен Мартен, Баадер - всички те казват]: Ще дойде време, когато цялата материална наука [тоест, познанието за външния сетивен свят] ще се възприема като детска игра - и ние отново ще застанем там като деца и ще се поклоним пред старите легенди и ще търсим в тях древната мъдрост.
[Това време е дошло. Търсим тази мъдрост във всяко религиозно изповедание.]
Знаем, че сме християни; и нека не разбираме погрешно задачата си да работим духовно сега; колкото по-добри християни и толкова по-добри теософи ставаме. Няма по-добро ръководство за това от Евангелието от Йоан. Ако живеем с Евангелието от Йоан, тогава живеем в ново бъдеще на християнството; тогава ние също следваме изречението, че слугата не трябва да се поставя над господаря си. Но ако дойдеш с материална, хаотична мъдрост и критика и искаш да я овладееш, тогава това е престъпление и самонадеяност – преди човекът да е разпознал книгата. Да разпознаеш и да мълчиш и да се предадеш в смирение на това, което е вкоренено в тези писания, да не правиш нищо друго, освен да изпълниш тази задача на времето, господарите са ни научили отново на хармонията на древните истини. Те самите са работили по изграждането на нашия свят. Така говори този, който от теософска гледна точка е погледнал в суматохата на света, не като човек, говорещ от теория, а от знанието, извлечено от самите източници.
Този, който е седнал на Стъпалата на Мъдростта – пред нашите по-възрастни, по-съвършени братя – който е целунал нозете им и е чул гласа им, черпи думите си от самото бъдеще, което апокалиптично блести пред него; той може да говори отново, както някога е било позволено да се говори пророчески, и ще има силата да говори за това, което ще дойде някога.
Тази сила ни е дадена от великите учители, които са пазители на печатите и в чиято служба се поставяме. Защото вярваме, че можем да различим пулса на бъдещето и защото знаем какво ни говори от звуците на бъдещето, затова сме теософи, защото не можем да се сдържим. И когато позволим на духа на духа да тече през душите ни, тогава ние сме истински теософи. Този дух е дух на поклонение и смирение. Христос е роден от духа; и когато духът ни понесе отново, тогава ще станем отново истински християни.
Нека работим заедно, където и да сме, като братя; всеки от нас не е твърде слаб, за да го направи; всеки може да го направи: да работим в духа на светлината, която

идва при нас от нашия най-велик Учител, Христос Исус. Така ще се срещнем отново през есента и ще се опитаме да проникнем по-дълбоко в залите на духовния живот.

13. Седемте принципа

Атма се състои от седем принципа: 1. аурично покритие, 2. Будхи, 3. Манас, 4. Кама Манас, 5. Кама, 6. Физис.

Това същество от седем принципа има три състояния на съзнанието, наричани още „съдби“ или „упадхи“. Атма живее в три упадхи:

1. физически - сила
2. астрален - живот
3. манасичен - мислене.

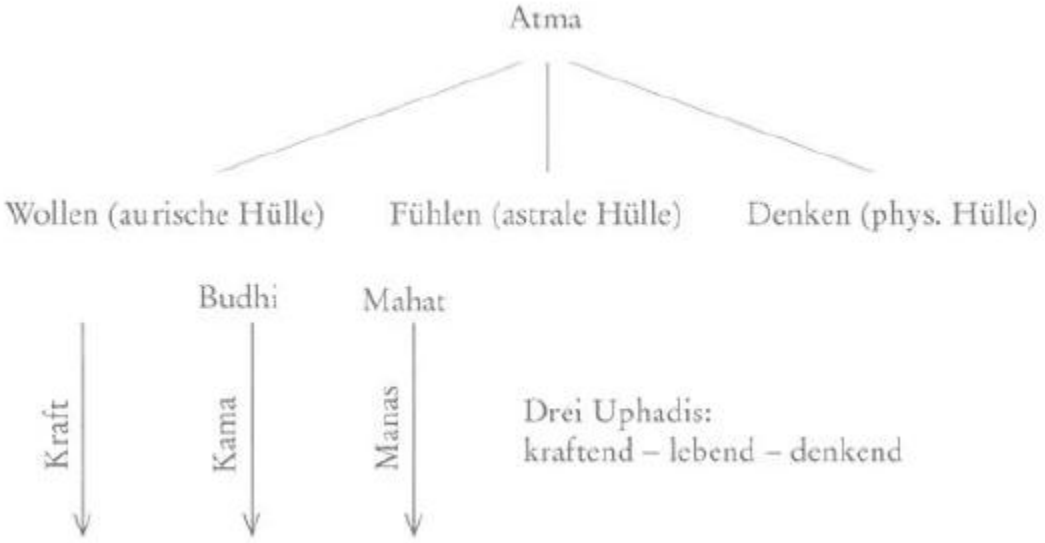

Стхула Шарира: Цялото минерално царство не се е пробудило. То е могъщо, тоест, то е, но не чувства и не мисли за своето битие.

Линга Шарира: Растенията и животните са се пробудили частично. Те живеят, тоест чувстват, но не мислят за своето съществуване.

Карана Шарира: Хората са се пробудили. Те мислят, тоест, мислят своето същество. Нека си представим личност, тя се възприема и се разпознава. Следователно имаме субект и обект. Освен това, субектът възприема себе си, той се поставя, така да се каже, извън себе си и се прави обект; неговият Аз стои над външния израз на неговия Аз. Той е, възприема себе си и мисли.

Нека си представим Атма. За да се възприеме, Атма трябва да се прояви, тоест, трябва да се разкрие чрез акт на воля; тя трябва да бъде и затова се обгражда с фина обвивка, която наричаме аурична обвивка.

Сега Атма възприема себе си, чувства, усеща себе си като същество и по този начин формира астралната обвивка в ауричната обвивка. - Втори аспект: светът като чувство/Будхи.

За да има представа за себе си, Атма трябва да излезе от себе си, сега той се обективира и по този начин създава физическата обвивка. - Трети аспект: светът като мислене / Махат.

Сега имаме Атма, която прониква във всичко седем пъти: три пъти субективно и три пъти обективно в своите аспекти, и веднъж като самата себе си.
Ако разгледаме обективната страна в нейното спускане, в отделянето на Атма, откриваме воля без дух като сила, чувство без дух като Кама, мислене без дух като конкретен Манас. В своето издигане, тоест в своето завръщане към бликащия Атма, Кама става Будхи, Манас става Махат, силата става аурична обвивка. Всичко се абсорбира отново в Атма: ако едно същество иска да дойде при себе си, то трябва да се състои от седем принципа. Числото седем в обективния свят и в човека:

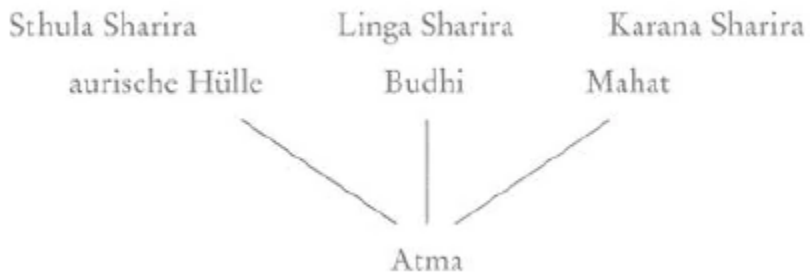

Едно същество може да се пробуди в три състояния на съзнанието, тоест в трите си обвивки: като енергия, като живот – или като чувство – и като мисъл.
В минералното царство съществото се е пробудило само като енергия; в растителното царство – като живот; в животинското царство – като живот и чувство; в човешкото царство – като мисъл.

14. Субективна — Обективна Дхарма в Кармата

Това, което се събужда на даден план само субективно, може да работи на този план, но не и да възприема. Минералът се е събудил – субективно на физически план.

Това, което се пробужда субективно и обективно на даден план, може да действа и възприема на този план.

Човек се е събудил:

на физически план – субективно и обективно

на астрален план – субективно

на ментален план – субективно

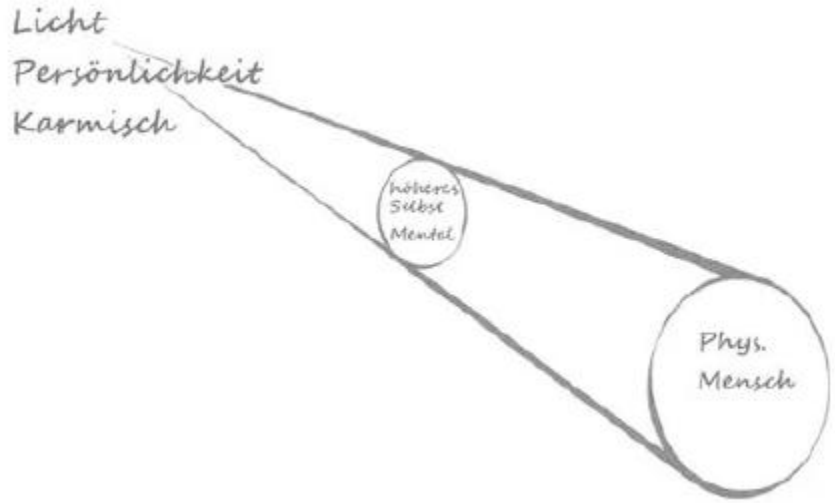

Физическият план е там за човешкото същество само защото то се е пробудило субективно и обективно на него.

Ако той се събуди обективно на астралния план, тогава целият свят на желанията ще има обективно съществуване, както целият физически свят има сега.

Ако той се събуди обективно на ментално ниво, тогава всичко, което сега е просто свят на мислите, ще бъде обективен свят сам по себе си.

Човешката еволюция се състои от поредица от последователни обективни светове.

1. Цел във физическия свят: физическо съществуване
2. Цел в астралния свят: съществуване в Камалока
3. Цел в менталния свят: съществуване в Девачан

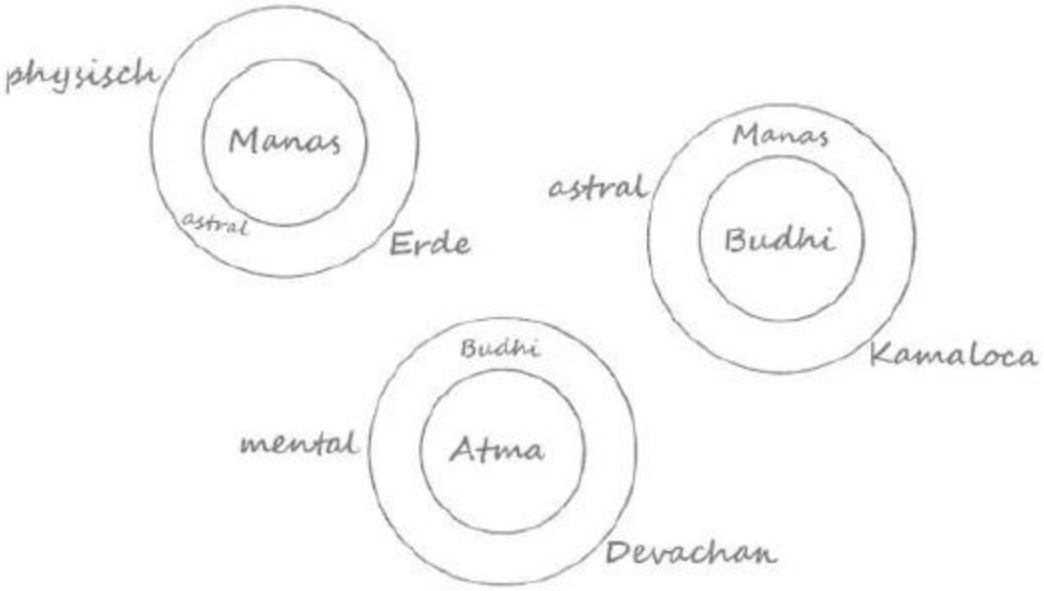

Земя: физическо, астрално, манас
Камалока: астрално, манас, будхи
Девачан: ментално, будхи, атма

Развитието се състои в непрекъсната трансформация на субективното в обективното или на закона в реалност. Дхарма в кармата.
Функцията се реализира във формата.
Ръката е резултат от работата.
Окото е резултат от светлината.
Функцията е съществуване в действие, замислено.
Ръката е резултат от работата

Развитието в процес на развитие се нарича: Дхарма.
Чрез своята дейност, тя получава от средата си органите за своето бъдеще.

Карма е Дхарма, разпната в материята.
Кармата е проявената Дхарма и трябва да действа, защото носи непроявената част от Дхарма, заключена в себе си.
Дхарма е едновременно трансцендентност на битието.

Самопознанието означава да разпознаеш нивото на собственото си битие в правилния смисъл; тогава самопознанието служи на Дхарма.
Самопознанието е осъзнаването на степента на несъвършенство на всеки индивид.
Следването на закона в смисъл на истинско себепознание е Дхарма.

Дхарма приема материята и е активна в материята.
Баща: битието отвъд
Майка: развиващото се битие
Син: това, което възниква чрез силата на битието отвъд.

Дхарма е творческият принцип, тя е непрекъснатата намеса на битието в съществуването. Карма е дхарма, разпната в материята. Докато кармата не се е превърнала в дхарма, тя трябва да подтиква към действие.
Идеал: състоянието на същество, което е разкрило цялата си дхарма и по този начин е изгорило кармата си.
Нирвана. Нирвана е нищото на кармата, защото цялата дхарма е била разкрита.

15. Духовната наука като източник на изцеление

Последния път си позволих да кажа няколко думи за задачата или значението на един теософски клон. Това, което казах тогава, е наистина нещо, което може би не може да бъде достатъчно подчертано за онези, които са в теософското движение или които искат да участват в това, което днес се нарича теософия. Нищо не е по-често срещано днес от противопоставянето, от борбата срещу чистата теория, срещу простото учение, а от друга страна, отново, желанието за живот, за усещане и чувство, за това, което не е теория и не е учение; защото никое време не е било толкова обсебено от теории, учения и догми - без човек наистина да го осъзнава - както сегашното.

Това изглежда силно твърдение и въпреки това бих искал да го поддържам, дори срещу онези, които възразяват: Не са ли това тъмните векове, тъмната догма и не е ли нашето време отвъд това? Тази седмица ще намерите изложено известно списание, в което на първата страница се говори за книга, която се занимава с християнството и е написана от философа Едуард фон Хартман. Днес не е достатъчно очевидно за нас, за да се занимаваме с идеите на това писание. Но един известен борец за настоящото обновление на християнските идеи е изразил идеи за „бъдещето“ във връзка с това писание, които ни дават храна за размисъл, защото са много разпространени в нашето настояще време. Йенч казва, че Хартман е казал в това писание нещо, което често е било казвано преди, но което логическият ум на Едуард фон Хартман е заявил възможно най-ясно за пореден път, така че всички сега знаят, че никога повече не може да се работи с каквато и да е теоретична или систематична, доктринална основа на религиозните възгледи или истини. Времето, когато религията е била философски или теологично оправдана, е отминало. Днес знаем много добре – и казвайки това, той изразява нещо, което ще резонира в много сърца – че всички системи на мислене се заплитат в противоречия и че само животът, вглеждащ се в един отвъден свят, в един божествен световен ред, може истински да ни интересува.

Добрият човек не осъзнава, че макар да отхвърля всички останали догматики, две или три догми, дори и да останат просто абстрактни, имат определена стойност за него. Той иска да отхвърли всяка догматика и е именно догматик от най-ясно изразен вид. Въпреки че човек не иска да бъде догматик, и все пак е такъв, без да знае колко силен е като догматик. Това е довело и до факта, че всички подобни движения - било то „Лигата на Джордано Бруно“ или „Дружеството за етична култура“ - повече или по-малко стоят на строго доктринална гледна точка, че затова за тях е по-важно да разпространяват учения. Независимо дали става въпрос за учения за правилното морално действие или за монизъм, или за реформа на нашето религиозно образование в училищата, която трябва да бъде заменена от морално образование, което се свежда само до определена морална догматика - защото все

пак нещо трябва да се преподава - няма значение. Така старите догми се заменят с нови, с догмите на либерализма. Навсякъде се свежда до доктрината, навсякъде до съдържанието на словото.
Това изобщо не е необходимо в теософското движение. Исках да подчертая следния момент: Каквото и да проповядваме, каквото и да пише или проповядва единият или другият в книгите си, нека това са висши истини и нека има много хора, които се чувстват адресирани от такива истини, защото те представляват световна система без противоречия и т.н. – това не е важното в теософското движение. Важното не е какво проповядваме, какво твърдим, какво казваме, а как живеем заедно в теософското движение, какво отношение развиваме. Това отношение, което трябва да развиваме и искаме да развиваме, е, че в душата ни живее съзнанието за духовна дейност, съзнанието, че мислите, усещанията, чувствата са също толкова реални сили в света, колкото магнетизма, електричеството, светлината или парната енергия. Не този, който признава, че има истина в нещата, разпространени в нашата литература, е истински теософ, а този, който заедно със своите събратя, се намира в постоянно повтарящото се осъзнаване в душата си, че когато мисли, чувства или желае нещо, което може дори да не се превърне във външно действие, тогава то ще има ефект.
И когато някой от нас говори пред такава група, която му носи това осъзнаване, тогава думите му са съвсем различни от думите на всеки друг лектор или друг оратор. Защото тогава ще седите тук със знанието, че не само вашето физическо тяло, което е тук, е нещо реално, но че вашите чувства, емоции и вашите мисли, които преминават през ума ви, са също толкова присъстващи, колкото и физическото ви тяло. И когато прекрачите прага с това осъзнаване и поемете думите, които се казват тук, тогава тези думи ще намерят пътя, по който са предназначени да попаднат в света. Думите на теософа не се казват, за да може единият или другият да се съгласи или да не се съгласи с тях. Не е от първостепенно значение дали са верни или не, а фактът, че те са сили. Колкото и красиви и превъзходни да са мислите, изразени в думите на индивида, това е от по-малко значение; от първостепенно значение е през кои канали преминават тези мисли. Теософската ложа или клон е отправната точка за множество канали, през които тези мисли, когато бъдат изречени, намират своя път в целия свят.
Но тези думи ще бъдат чути по този начин само ако слушателите са наясно с духовния свят. Тогава силите на говорещия се укрепват от съзнанието на всеки присъстващ; тогава духовните сили са като тези в електрическа батерия и проникват в света като вълни и са ефективни, където и да се появи възможност. Именно това отношение, това съзнание, този живот в учението е важно, а не съдържанието. Нашите учения са извлечени от съзерцанието на великите духовни връзки на съществуването и от съзерцанието на природата на човешкото същество. Целта не е да ги познаваме, а те да имат ефект. И този ефект е важен, защото тези

мисли са същите, чрез които всичко в света се е случвало в продължение на милиони години, откакто е имало време. И колкото е истински светът, какъвто е сега, чрез тези мисли, толкова истински ще стане светът и в бъдеще чрез същите мисли, какъвто трябва и трябва да стане.
Но има един фактор, който трябва да бъде включен, за да се случи правилното нещо в бъдеще, и този фактор се нарича „човешко същество“, този фактор се нарича „знаещо и съзнателно човешко същество“. Можем да кажем: Имаше време, когато великите мисли за световния ред бяха реализирани от това, което наричаме богове. По това време човекът все още беше напълно несъзнателен. По това време човекът все още не можеше да участва в изграждането на света. Виждате ли, човекът сега е в началото на развитието на своето съзнание. Той ще наближи времена, когато това съзнание ще привлече все по-широки и по-широки кръгове. По този начин той ще бъде все по-призван да сътрудничи в това, което някога са правили боговете. Ето защо наричаме нашата теософия „Божествена мъдрост“, защото имаме мъдростта от нея и защото трябва да имаме своя дял, ако искаме да изградим нашето строителство в бъдеще.
В бъдеще човекът ще бъде призван в по-широк смисъл да участва по-съзнателно, отколкото прави днес. Точно както днешното общество създава морален световен ред за себе си, така ще дойде време, когато духовните сили ще проникнат в душата на човека в много по-голяма степен, отколкото днес, а твърдият социален ред ще има много по-дълбок, по-интензивен смисъл. И точно както човекът днес използва законите на природата само на повърхността, за да прави това, което живее и работи в индустрията, така ще дойде време, когато човекът ще използва духовните закони на света, за да създаде нашите институции. Човекът ще постигне господство над здравето и болестите, като прилага великите закони на света. В човека в началото на неговото развитие има божествено същество и да извлече това божествено същество и да го направи творческо е целта на теософията или „божествената мъдрост“. Теософията не съществува, за да задоволи любопитството на онези, които искат да знаят нещо за Бога, а за да даде на хората силата да изпълнят задачата си като обожествяващо същество. Въпреки че може да не се случи за кратък период от време, ние ще можем да осъзнаваме това все повече и повече.
Това, което сега бих искал да обобщя в едно изречение, може да изглежда доста странно за някои хора, но това е истина, която окултистът знае, както естественият учен знае някаква друга истина, някаква външна истина. Има такава истина. Вече посочих това в двадесет и седмия брой на „Луцифер-Гнозис“. Тя е свързана със здравето в света. Това е истина, признавам, в духовен смисъл и връзката не е толкова очевидна. В крайна сметка е абсолютно вярно, че здравото външно физическо тяло е резултат от вътрешен живот на духа в истината. За да се изразя по-ясно, но някак отдалечено: теософската ложа, теософският клон също е източник

на здраве. Докато седите тук заедно в нагласата на ума, за която говорих, и попивате в съзнанието си онези истини, които не са нищо друго освен ехо на великите световни мисли, създали хармониите на света, трептете и вибрирайте през душата си истинските мисли на света. И точно както е вярно, че всичко физическо е ефект на духа, също толкова вярно е, че състоянието на физическото ще се определя от вибрациите, от вълните, които сега трептят през душата ви. Ако мислите, които стимулират вълновите вибрации на душата ви, са здрави, тогава те също ще стимулират физическите вибрации и тогава те трябва да бъдат здрави. Като излъчваме тези вибрации във всички посоки по целия свят, ние създаваме източник на здраве. Източник на здраве произлиза от теософските ложи. Няма да забележите това възстановяване в живота си утре или вдругиден. Но в бъдеще може да откриете, че здравето е резултат от настоящото търсене на истината. Ние изграждаме здрави тела за бъдещите поколения, като позволяваме на душите си да култивират истината в духовния живот. Ние се поставяме в целия ход на времето, ние се поставяме в хода на света, ако имаме правилната вяра.
Мнозина казват „да“: Каква вреда ни е нанесъл материализмът? Той ни е донесъл много мощни устройства и толкова много знания и разбиране за живота на всички събирания на натуралисти и медицински специалисти. Можете да чуете толкова много за живота там. Можете да чуете колко голям е хигиенният прогрес и т.н., колко по-ниска е смъртността днес, отколкото е била преди век. Всичко това ни е донесено от изучаването на природните закони, изучаване, което работи с чиста материя. Но трябва да се гледа и по-дълбоко. Трябва да се види, че външното не винаги съответства на вътрешното и че външното е много измамен индикатор за вътрешното.
Да, не искаме да отричаме, че в нашата епоха на материализма са създадени велики и величествени неща. Но кой ги е създал? Тук стигаме до момент, който ни учи на разликата между това, което човек просто мисли, това, което просто живее в човешкия ум, и това, което се крие дълбоко в дъното на душата му. Трябва стриктно да разграничавате тези две неща. Вие вървите по света и вършите ежедневните си задачи според това, което мислите днес. Но това, което мислите днес, се основава на причина, която не е от днес. Това, което мислите днес, се основава на по-дълбока душевна причина, която е резултат от миналото. Дори от чисто външна гледна точка, дори материалистичните мислители от деветнадесети век са израснали от мисленето на миналото. Те са били образовани в училища, които все още не са станали жертва на материализма. Къде са научили своя предмет великите учители на материализма като Бюхнер, Фогт, Молешот и защо книгите им имат толкова съблазнително качество? Това е така, защото тяхното училище е било във време, когато то все още не е било толкова завладяно от материализма. Всъщност ние носим в себе си същността на това, което сме били в минали животи.
Индийската философия ни казва с дълбока мъдрост: Това, което мислиш днес, ще

станеш утре. Това важи за хората и за всички факти и същества в света. Днес нашето мислене е повърхностно. Днес ние сме това, което сме мислили в миналото. Те вярват, че сме преодолели старото. Хората говорят за мрачното, сиво Средновековие. Но първите времена на Средновековието почиват като най-дълбокото ни същество в душата ни. По това време сме живели в по-ранно въплъщение. Това, което мислим днес, ще бъдем едва в бъдещо въплъщение. Не бива да се изненадваме, че мислим материалистично, но въпреки това сме пожънали плодове, които са резултат от по-ранни епохи. Това, което имаме днес, е само резултат от епоха, на която сме склонни да гледаме с подигравка и презрение. Именно от това дълбоко осъзнаване се е зародил импулсът, довел до теософското движение през последната третина на деветнадесети век.
Сега сме изправени пред плодовете на по-ранни времена и по-ранни начини на мислене. Но тези, които наблюдават знаците на времето, знаят, че нашите мисли, това, което имаме в душите си днес, определя бъдещия ни живот. Това бъдеще ще бъде все по-бързо и по-бързо разгръщане на живота. Трябва да сте наясно, че животът не протича с еднакъв темп във всички епохи. Всички, които седяха тук, са чували много теософски лекции и затова често мога да казвам дума, взета от по-дълбока мъдрост. Знаем, че освен физическия план съществува и астрален план и този, който познава висшия живот, знае също как да предскаже хода на развитието в този висш свят и да следва хода на прогреса.
Ако сравним периода от времето на Карл Велики до края на осемнадесети век с периода от началото на деветнадесети век до началото на двадесети век, сравнявайки по този начин хилядолетие с век, ще отбележим изненадващия факт, че приблизително едни и същи неща са се случили и в двата периода. Прогресът на човешката вълна е бил само десет пъти по-бърз и ще бъде все по-бърз и по-бърз във времето, което предстои. Следователно, трябва да сме подготвени нещата, които нашите мисли предизвикват, да станат външна реалност в не твърде далечно бъдеще. Това ви показва импулса, от който е произлязло теософското движение. Възстановяването на следващото поколение трябва да се дължи на нашите мисли, точно както дължим напредъка, който сме постигнали, на предходните поколения. Тези, които гледат на теософското движение в тази светлина, могат да бъдат наречени „пророчески“ по природа. Но във всички времена пророците са били и е трябвало да бъдат тези, които наистина са искали да ръководят хода на събитията. Защото, за да се определи какво трябва да се случи в бъдеще, в голям мащаб, човек първо трябва да знае какво е законно за това бъдеще. Великите личности, които знаят какво е законно за бъдещето, ни дадоха възможност да опознаем отново великите закони на света, които бяха забравени толкова дълго, и да ги почувстваме за духовното и физическо възстановяване на нашата раса. Приемете това съвсем буквално, че истинските мисли имат лечебен физически ефект и че тези мисли, които се събуждат в теософската ложа чрез вибрациите на нашата душа, са

медицински сили, които пулсират през човечеството. Почувствайте тази истина, тази истина на живота, с цялата си душа и почувствайте важността на теософското движение, тогава ще стигнете до друга глава и ще можете да го схванете.
Много от нас казват: Да, теософското движение разпространява красива, висока етика, то разпространява красиви учения, които са последователни сами по себе си. Но човек трябва да се придържа към нея и да не вдига очи и да обърква хората в мистични, загадъчни, абстрактни и ментални светове. Колко много има в Теософското общество, които казват: Оставете ни на мира с астралното и менталното царство, ние искаме да развием съзнанието за единство. Може да се забележи известна срамежливост към това, което познаваме като доктрина за астралното и менталното. Но един ден трябва да се каже: Този, който искаше да изключи това учение за тези висши светове от теософското движение, действаше против намеренията, които великите личности, които наричаме учители, ни дадоха. Можем все едно да изоставим теософското движение, ако забраним учението за висшите светове от него. Разбира се, днес може да се говори за етика, за етично учение. Това етично учение вече се въвежда в училищата. Основани са етични общества, които се опитват да установят и въведат общи човешки задължения, без оглед на този или онзи мироглед, на това или онова религиозно вярване. Но вие можете да установите задължения само въз основа на това, което знаете. Но вижте тези учения за дълга. Те са истинско отражение, съвършен отпечатък на материалната епоха, в която живеем. Това, което откривате под формата на нови задължения сред новите просветлени, не е нищо повече от следствие от материалистичен мироглед, следствие от това, което очите могат да видят, ушите да чуят и ръцете да докоснат. Това със сигурност е идеализъм и човек може да бъде благороден идеалист в тази област – без съмнение. Но това е последното следствие, последният отлив на едно материалистическо време.
И тъй като дори онези, които вярват, че са идеалисти и които се стремят с мислите и чувствата си към един висш свят и поне искат да запазят мрачно предчувствие за един висш свят, защото искат да започнат да мислят, чувстват и действат, а не само да говорят, веднага се връщат към материалистични навици на мислене. Тъй като в теософското движение има много такива хора, идеята се разпространява и в него: трябва да се ограничим до такава материалистична етика, до единно съзнание, което човек не може да схване и не иска да схване, защото хората се страхуват да се докоснат до висшите светове по определен начин.
Теософите, които казват, че не бива да се говори за астралния и менталния план, също така посочват, че известна част от теософската истина може да се разпространи само с интелект. Те също така искат да намекнат каква е по-дълбоката същност и основа на цялата реалност, като божествена реалност, лежаща в основата на всички реалности. Но за да я видят сами, да я схванат, да се изправят пред нея такава, каквато е, те се отдръпват от това. Това би било все едно някой да

иска да каже: Да, има електрическа сила, ние искаме да я признаем; но да я прилагаме, да я изучаваме, за да конструираме електрически машини и т.н., ние не искаме да се забъркваме в това. Това е опасно, можем да се объркаме, това дава на света различна картина. Но такъв човек всъщност не се доближава до силата на електричеството. По-скоро правилният подход е този, който казва: „Искам да опозная силата на електричеството във всяко отношение, за да мога да я създам и да я използвам във външните устройства на хората." Първият последовател на силата на електричеството би приличал на теософа, който казва: „Нека не се занимаваме с астралния и менталния свят, а само със съзнанието за единство." Той не би приложил духовната сила към непосредственото настояще.
Но ако не искаме просто да мечтаем за божественото, не просто да имаме предчувствия, не просто да говорим и най-много да чувстваме смътно, а действително да го прилагаме в реалността, тогава трябва да го опознаем в неговите отделни форми, както се разкрива във висшите светове, и тогава можем да проникнем във висшите светове. Точно както завладяваме физическия си свят, като опознаваме отделните форми на електрическата енергия, ние опознаваме живота си като осезаема реалност, когато направим тази енергия своя. В бъдеще тази енергия, която днес се осъзнава в света само от универсални същества, ще бъде съзнателно осъзната и контролирана от човешките същества.
Не за да задоволим любопитството си, ние гледаме в духовния свят, не напразно се стремим да отворим очите на ума и душата за онези същества, които не живеят във физическото тяло, а сякаш от нашите страсти и инстинкти и вътрешни душевни сили. Не без причина се издигаме до онези същества, чието тяло не е физическо, чието тяло е изтъкано от същия материал, от който са изтъкани нашите мисли, до онези същества, които наричаме същества на умствения свят. Издигаме се до тях, за да научим какво трябва да бъде втъкано в света, в който живеем. Това е фундаментална истина, че духът винаги присъства. Когато видите цвете, вие не виждате просто физически обект – днешната наука не иска да знае нищо за това: това цвете е дух, а чувствената му форма е само израз на духа. Казвал съм много пъти: ако имате повърхност на вода и оставите водата да се охлажда все повече и повече, ще се образува лед. Някой сега ще дойде и ще каже: ледът е истинска вода, само че в различна форма. Тогава друг човек идва и казва: Но това не е вода, то е твърдо, а не течно. Всеки знае, че ледът е кондензирана вода, оформена от студ и различно оформена. Съвсем подобно е и с цветето. В това цвете имате само различно оформен дух. Точно както можете да превърнете леда във вода, така можете да разтворите и цветето в неговата духовна същност. Нашият физически свят не е нищо друго освен астрална и ментална субстанция, която е станала твърде твърда. Всички, които седят тук, също са ментални същества и се изразяват във физическите си тела в кондензирана форма. Ако искате да работите за по-висшето благо, трябва да познавате силите. Ако искате да създадете лед, трябва да имате

студ и вода. Ако искате да оформите физическия свят по правилния начин, трябва да познавате духа.
Трябва да изследвате силите на духа, не за да задоволите любопитството си към висшите светове и да научите всякакви интересни неща, а защото черпим от тях знанията си за практическия си живот. Това, което е астрално днес, ще бъде физическо в бъдеще; а това, което е ментално днес, ще бъде астрално в бъдеще и физическо в по-далечното бъдеще. Когато говорим за астралния план в теософска ложа и позволим на тези астрални истини да проникнат в душата ни и да създадат вибрации в нея, тези души в бъдеще ще се въплътят в хора, които са предразположени към астралния план. Ако след това се въплътим отново на земята, тези истини ще изтекат от нас. Това, което тогава ще приеме физическа форма чрез нас, са нещата, които са слезли в душата ни като части, като деца на астралния свят. Ние сме тук, за да свалим законите на нашата работа и живот от висшите светове. Следователно въпросът не може да бъде дали единият или другият обича да се издига към висшите светове, а само дали трябва и трябва да се издигаме. Че трябва да се възнесем, че отново ще настъпи епоха, която одухотворява света, която разпространява духовни възгледи сред човечеството, това е било осъзнаването на великите същества, вдъхновили теософското движение.
Епохата, която е зад нас, епохата, в която човекът е станал материален, е била предшествана от друга. Тази епоха се е основавала на велики, възвишени духовни същества, които са били учители и водачи на човечеството. В древността, когато велики свети водачи са ръководели човечеството, всички тези водачи са били поне дълбоко пропити с истините, които теософското движение разпространява сред човечеството днес, включително истината за многократното въплъщение на човешката душа. Ако си представите връзката на великите учители от древността с масите, ще получите представа за начина на преподаване в древността. Спомнете си онези времена и за великите напреднали личности, които са се вглеждали в мистериозната, тайна структура на света, която е била затворена за очите на другите - както го изразява Свети Йоан в Апокалипсиса. Те са говорили на хората в картинна форма, която те все още не са могли да схванат с ума си, но за която е трябвало да бъдат подготвени, за да я схванат с ума си в по-късни въплъщения. И това е довело до формата на езика, която се е говорила по това време, до езика на легендите, митовете и приказките.
Ето къде седите днес. Но всички ваши души някога са били въплътени в онези далечни времена, всички ваши души са слушали един от великите учители на далечното минало, докато е разказвал приказките. Тези приказки не са били от същия вид като онези, заченати от лека, повърхностна фантазия, както са днешните, но в тези приказки е живяла и е дишала великата истина на съществуването. И дори истината да не е била изразена концептуално в тях, не е било концептуалното, което е слязло в душите ви с фигурите и лицата на приказката, а по-скоро

интуитивното възприятие. Приказките, които четете в сборника с приказки на братя Грим, съдържат предимно такива учения за мъдрост. Когато те са били погълнати от човешката душа, вие сте ги научили по такъв начин, че днес сте способни да схванете истините, които някога са се съдържали в приказката. Най-голямата неистина е да се каже, че приказките не съдържат истини. Те съдържат най-древните истини на човешкия род. Душата, която позволява на приказката да се влее в нея, получава зародиша на чувството за истината, който по-късно се разкрива. В младостта си, тъй като всичко в света трябва да се повтори, което е било там в миналото, ние трябва за кратко да преживеем отново онези души и състояния на ума, през които сме преминали в по-ранни времена, когато сме чували вечните думи на светците на човечеството. И когато днес майка разказва на детето си приказка от съкровищницата на древните времена, тогава истината се влива в душата на детето. Така детето многократно се подготвя за по-късната си възраст, когато тогава е способно да поеме тези истини с ума си.
Ако го погледнем по този начин, разбираме хода на времето. Чуваме за времето, което описахме, когато великите мистерии на човечеството са били дадени чак до нашето време. Нашето време трябва да стане велико чрез това, което самият човек може да създаде. То трябваше постепенно да се развие от това, което е било обгърнато в приказки, точно както детето се развива във величие и независимост. Добре беше, че човечеството за известно време се обърна към себе си, към собствената си душа. Това е междинно състояние. И до какво доведе то? Доведе до поговорката: не можем да знаем нищо за отвъдното. Не знаем нищо за това, което първо се отваря отвъд смъртта. Голяма нескромност е да се говори така. Не тези, които не знаят нищо за него, могат да говорят за него, а тези, които знаят нещо за него. Тези, които правилно са разбрали теософското движение в най-дълбоката му същност, също са се опитали да схванат правилното нещо чрез това чувство. Настояването върху себе си неизбежно е довело човека до невежество. В началото човешкият интелект вижда само това, което лежи от тази страна на смъртта. Така че, когато се погледне, той не може да знае нищо за това, което лежи отвъд смъртта. Но те ще свикнат да слушат учителите, които вече са прекрачили прага на смъртта в този живот и които знаят как да разкажат за този живот от собствения си опит. Това, което се случва тук, поражда нова скромност. Не е нескромност, когато онези, които говорят от името на Теософското общество, подчертават отново и отново: „Ние не говорим нашата мъдрост, не, ние не говорим нашата мъдрост, ние говорим това, на което великите водачи и мъдреци на човечеството все още ни учат днес. Ние не говорим за учители, защото предполагаме, че черпим висшите истини от себе си, от собствения си източник. Ние седим в краката на учителите, защото знаем, че докато настояваме за собствената си правота, докато не се правим ученици на учителите, трябва да останем на ниво „Не знам“. От това смирение ние не изразяваме собствените си мисли. Аз говоря чрез това, което искаме да

вдъхновим в света, говоря мъдростта на великите, превъзходни, мъдри водачи, които са оставили нашия етап на развитие зад гърба си. И ние се опитваме по всякакъв начин да чуем гласа на тези учители. Ето защо учения като тези в „Светлина по пътя“ са били разпространени като златните учения на теософското движение. Това изречение...“

Преди Майсторите да могат да изговорят гласа, нараняването трябва да бъде отучено.

става наш водещ принцип. Опитваме се да се отучим от нараняването. Опитваме се да отчупим върха на всяка наша мисъл, която наранява, защото знаем, че думите, които наранят другите, се отразяват зле на Словото на Учителя. Острите мисли, които наранят, се отразяват зле на думите на Учителя. Но когато сърцето ни се отвори като цвете на камбанка, когато думите ни са меки и благи и не наранят, тогава гласът на учителите, словото на учителите, преминава през нас чисто и ярко като камбана.

Ще чуете гласа на учителя, когато можете да преминете през думите, които не раняват, без съпротива. Тогава ще чуете думите на учителя. Чрез такива мисли текат мислите на учителите. И когато човек се държи по този начин, гласът на учителите отеква чрез него, чрез това, което мисли и казва. „Майсторите на хармонията на мислите и чувствата“ стават чути за него. Тези, които имат истинска връзка с Учителя, говорят в този смисъл. Само в този смисъл могат да говорят. В противен случай тяхната дума не е истина, а измама и лъжа. Всичко, което се носи като послание от Учителя в какъвто и да е друг смисъл, не е истина. Вярно е обаче, че мислите и импулсите на висши същества текат през теософското движение, ако не искаме да разпространяваме мислите си, а да се превърнем в инструмент на онези, които днес искат да възродят духовния живот в света.

От въпросите и отговорите

Може ли човек да култивира изкуството да слуша вътрешния си глас, докато е сред природата?

Училището за уединение сред природата е много важно. Повечето хора не могат да свържат никакво истинско усещане с това, което някога се е наричало „тишина в гората“. И все пак зад него се крие нещо много значимо. Представете си много силен звук, който става все по-слаб и по-слаб, а след това си представете как затихва напълно. В противен случай не мислете за нищо. Тогава няма да чуете нищо около себе си. Представете си същото със светлината. Виждате светлина. Светлината става все по-слаба и по-слаба; след това виждате тъмнина. И все пак тъмнината не е нищо. Тъмнината е също толкова положително усещане, колкото и белотата. Но виждате ли, нищото на слуха и виждането е причинено от постепенното отслабване на светлината и звука. Пълната тъмнина и беззвучие са настъпили постепенно. Запитайте се сега, не би ли могло това отслабване и отслабване на звука да продължи още по-нататък? Под този нюанс, дотам, че е дори по-тихо, отколкото когато не чувате нищо. В обикновения живот всеки признава това. Този, който

винаги и винаги харчи парите си, няма нищо; но все пак може да има още по-малко. Може да се задлъжнее. Тогава има дори по-малко от нищо. Когато тонът става все по-дълбок и по-дълбок, стигате до точката, в която чувате тона отново от другата страна на природата. Но първо трябва да се научите да живеете гласа. В началото това може да се усети като настроение. Ако правехте такива упражнения, вече щяхте да откриете, че от другата страна на умствения свят се ражда новият ден за духовните уши. Тези, които могат да направят това, са на прав път. Много може да се постигне с него. В нашите градове обаче това е почти невъзможно. Лесно е сред природата, където пролетта наистина се раззеленява, където дърветата, листата и гората изглеждат различно всеки ден. Неслучайно окултните места, където се е култивирала култура, са били разположени сред природата.

Чуват ли се цветовете на растенията? Прочетох едно изречение от Щифтер: „Чух синия цвят на цветето."

Звуците в цветовете, и не само цветовете в звуците, също изглежда имат по-малка чувствителност. Това стига дори по-далеч, че когато се произнесе друго „аз", определени хора имат определен цвят в съзнанието си. Началото на Деветата симфония вече е прекомпозирано в цветове. Физиологът Нусбаумер е изследвал това, както и френските физиолози.

Имат ли градовете и определени цветове?

Да, Берлин е сив, Виена е червена. Готическата църква е музикално произведение в астрала, звукова структура в ума.

16. Самопознание и познание за Бога

В петък от седем часа има събрание на клон „Безант“. В дневния ред е: „Предварително обсъждане на общото събрание, което ще се проведе в неделя“. В неделя от десет часа е общото събрание: отчет за управлението и т.н. Ако общото събрание позволи, в 16 часа следобед ще се проведе по-фактологично обсъждане на теософията. На събранието следващия понеделник ще говоря на тема „Окултизъм, езотеризъм и теософия“. Бих искал да отбележа, че тази тема ще бъде свързана с актуалните тенденции. Бих искал да поканя колкото се може повече външни членове.

Днес бих искал първо да ви поговоря за „Самопознанието“ и „Познанието за Бога“. Това са два термина, които много лесно се разбират погрешно в смисъла на стремеж към окултен свят и, от опит, също много лесно и често се разбират погрешно. Отново и отново четете в теософски книги и чувате в едни или други популярни теософски лекции или в други лекции, принадлежащи към сродни школи на мисълта, че човек носи божественото „аз“ в душата си, носи го в себе си и че за да стигне до познанието за Бога, той трябва само да позволи на това „аз“ да говори, тогава той ще намери и най-висшето познание за Бога в себе си. „Познанието за божественото „аз“ се е превърнало почти в позната поговорка. Колкото и вярно да е, че старото изречение „познай себе си“ трябва да стои като свещено мото пред всяко теософско събрание, вярно е също така, че това „познай себе си“ причинява най-големи трудности. Днес ще отделим малко време, опитвайки се да разберем тази поговорка: „Познай себе си“ - и другата поговорка: „Самопознанието е първата стъпка, началото на усъвършенстването“. „Самопознанието“ звучи много по-тривиално, но е също толкова вярно. Тези две поговорки трябва да се допълват взаимно. Срещал съм хора, които са се обръщали към мен с думите: „Аз съм Атма, божественото аз живее в мен, божественият човек живее в мен“ – и други подобни. Преди всичко, всеки, който иска да проникне в окултните възгледи за живота, трябва напълно да се отучи от тривиалния възглед на подобни поговорки. И днес искаме да обсъдим някои от тези поговорки от гледна точка на окултиста. Окултистът не говори така и думите му никога няма да бъдат: „Самопознанието е познание за Бога“. Но за да видим това в правилната светлина, трябва да се запитаме: Какво всъщност можем да открием в себе си? Колко можем да научим от себе си? Ще започна тази лекция с поговорка на такива личности, които са напреднали далеч над всички нас и от които всички ние имаме много да учим. Те ни казват за самопознанието: „Ние научаваме много“ - тоест, висшите индивиди - „от природата около нас, ние научаваме много от човешкия живот около нас. Ние научаваме безкрайно ценни неща от по-големите си братя; не научаваме абсолютно нищо от себе си.“

Нека имаме предвид тази поговорка. Тя е поговорка на онези, които са напреднали далеч пред нас в развитието си. Тези, които осъзнават какво всъщност е човекът, постепенно ще се научат да разбират тази поговорка. Какво е човекът? Тук трябва да погледнем назад към част от това, което беше обсъдено тук по време на тези уроци. Разбира се, знаем, че човекът не е нещо, което се ражда от нищото. Знаем, че той е превъплъщение на по-ранната си личност. Когато погледнем днешния човек, трябва да се запитаме: в кои личности е бил въплътен този човек по-рано? И така стигаме до поредица от жизнени пътища на индивидуалността, стояща пред нас. И дори когато сме достигнали първото въплъщение на такъв човек, ние все още не сме стигнали до начало. Стигаме само до по-стари области. Човекът все още не е бил нещо, което да прилича на това, което е днес. Но той вече е бил нещо. И по-назад откриваме човека, вграден във фактите и същества на нещата от миналото. Там откриваме причините за сегашното човешко съществуване. И когато се запитаме: „Какво сме ние?“ Трябва да кажем: „Ние сме резултат от минали животи, от дни в отминали времена.“ Ако се вгледаме в себе си днес, ние по същество не сме нищо повече от това, което е съставено от причините за миналите ни действия и действията на силите на света, които действат в нас. Ние сме следствие от миналото и всичко, което можем да открием в себе си, се е случило веднъж в миналото. Каквато и да е личността в нас, е била действие - карма, лична, индивидуална или световна карма - в миналото. Ние сме израз на тази карма. И ако можехме да се вгледаме в себе си с истинско себепознание, тогава, когато преминем през обучението, което ни предлагат окултните школи, ние откриваме собствените си минали животи, хората, които са били свързани с нас в миналото, тогава се оказваме заплетени в света на хората около нас.
Ако вземем предвид казаното от мен в предишните уроци, ще знаем къде да търсим, ако искаме да видим материята в различна форма. Преди да станем физически, ние бяхме астрални тела. Това е сборът от страсти и желания, както са били подготвени по онова време и както след това са се появили във физическото тяло. Това, което действа в нашето физическо тяло днес, е астралното тяло от миналото. То е съдържало инстинктите и страстите. А това, което виждаме извън нас в животните, са страстите, които са се отделили от нас. Ако погледнете лъва, можете да кажете: Някога имах тази лъвска природа в себе си; изхвърлих я, за да мога да се развия по-високо. Това, което е в мен като импулс, съм го отхвърлил и пречистил. Слял съм го в хармония вътре в себе си, докато те са се разпространили в животинското царство. Виждам астралното си минало разпространено в различните животински групи по света.
И преди да бъда в астралното тяло, бях в менталното тяло. Дори тогава се освободих от същества, за да се развия по-високо. И в растителния свят, който виждам около себе си, виждам цялото минало в менталното тяло. Вкусните плодове на растенията го изразяват.

И когато погледна в самите дълбини на природата, в това, което се е превърнало в ум и съзнание в мен, тогава трябва да възприема този мислещ ум в неговите различни образи и форми в цялата минерална природа. Това също е част от моето собствено минало.
Виждате ли, ние разбираме минералния свят, защото някога сме били самите ние. Разбираме планинския кристал, защото сме го отделили от себе си. Това, което мисли умът ни, някога е създало целия минерален свят. Така нашето собствено същество е разпространено около нас и като се оглеждаме в този свят, виждаме само себе си, миналото си аз. И като виждаме хората около нас, хора, които може да са на по-ниско ниво на развитие, като виждаме всичко около нас, виждаме образите на собствените си минали въплъщения и формираме собственото си по-късно въплъщение. Точно както някои хора около нас са днес, така и ние някога бяхме себе си. [Каквито бяха хотентотите, така бяхме и ние; в Божественото ще бъдем.]
Така стигаме до картина на миналото и картина на бъдещето. Познанието за природата е познание за себе си, огледало на миналото и бъдещето. Имайки това предвид, единствената истински изясняваща дума за себепознанието, която идва от дълбините на нашето същество, е мъдростта Веданта, най-чудесната мъдрост, която светът някога е създавал: „Тат твам аси“ - „Това, че ти си“. Няма нищо във външния свят, което да не е част от нашето същество, от нашето аз. Вижте камъка, върху който стъпвате - това е нещо, което някога е било свързано с вашето собствено аз. Вижте растенията и животните - всички те са части от нашето собствено аз. Някога са били вплетени в нашето аз. Ние принадлежим към едно единствено същество, с миналото и бъдещето. Ето защо казваме на това, което се разпростира в пространството: „Това си ти.“
Самопознанието не идва от поглед навътре, а по-скоро от поглед навън към света със съзнанието, че част от вашето собствено същество пребивава във всяко същество: Светът не е във вас, а отвън, върху необятното платно на вселената. Творческият Бог говори не от вас, а преди всичко от необятното платно на вселената. Вие постигате самопознание, като придобивате познание за света, като слушате всяко същество на природата, като отваряте сетивата и духовните си способности за това, което ви говори от външния свят. Не трябва да се изключвате от външния свят, а да отворите себе си навън, като първо се изпразните от себе си и осъзнаете, че във външния свят се крие вашето истинско аз, което в най-древни времена е създало това, което все още почива във вас като възприемаемо. Почувствайте се като едно цяло с това, което живее и тъче във външното пространство, и почувствайте това в поговорката: „Това си ти.“ [Камъкът отвън е причината определени неща да са във вас. Почувствайте, докато гледате минералите: „Това си ти.“]

Човекът принадлежи не само на миналото, но и на бъдещето. Той трябва да работи в бъдещето; трябва да научи в какво ще се превърне. Това „аз“, което носим в себе си, един ден ще бъде нещо съвсем различно от това, което е днес. Но това, което ще бъде в бъдеще, не можем да открием в себе си. Това не е в нас. Нашето „аз“ е карма – ефектът от миналото. Това, което „аз“-ът прави от това, ще бъдем само в бъдеще. Но не можем да научим това от себе си, а само от онези, които са напреднали с една крачка напред от нас, от по-големите ни братя, които са в по-напреднало прераждане от нашето. Ето защо по-високоразвитият човек казва: Трябва да науча какво бях и какво ще бъда. Мога да науча много от природата около мен, много от хората около мен, безкрайно ценни уроци от по-големите ми братя, но абсолютно нищо от себе си – и под това той има предвид „аз-а“, който присъства в момента. Може би е необходимо да се разбере по-добре, че в природата е разпространено едно по-дълбоко „аз“, доколкото то има своята причина в миналото. И също така трябва да се разбере, че това, което нашите по-големи братя, мъдрите братя на човечеството, са преживели, е предзнаменование за нашето собствено бъдеще днес. Така че трябва да разберем, че не можем да противопоставим себепознанието с това, което нашите по-големи, мъдри братя учат, а че трябва да видим собственото си „аз“ в тези по-големи братя, че трябва да видим бъдещето си в тези по-големи братя. Това, което са те днес, ще бъдем и ние един ден, и ако искаме да научим какво ще бъдем в бъдеще, тогава трябва да си позволим да ни се каже през какво вече са преминали. Как биха могли животните, растенията и обикновените хора да дадат обяснение за собственото си „аз“? Това, което сме ние днес, ще бъдат те в по-късен момент. Но ние можем да получим обяснение за собственото си „аз“ само от онези, които са достигнали етапите, до които ние все още трябва да стигнем.

Така можем само да седим смирено в нозете на великите учители на човечеството. Мъдреците на Индия казват: Ученикът трябва да седи благочестиво в нозете на великия гуру. Това не изключва себепознанието, а включва истинското себепознание. Представете си: Седя в нозете на възвишения гуру – не смея да кажа: Не искам да се уча от вас, а от себе си. Това би било неразбиране на истинския, висш аз. Висшият аз говори от всички. От неговите думи говори и моят аз.

Това, което мога да науча от себе си, звучи от устата на моя гуру. Теорията, сивата теория, е когато смяташ, че трябва да позволиш на собственото си аз да говори. А истинската езотерична практика е, когато слушаш по-големите братя на човечеството. Това, което сме ние, това, което нашето аз има да ни каже, е най-добре изразено в книга като „Светлина по пътя“ или подобна. Във вечните изречения, които намирате в тази книга или в Новия завет, а именно в Евангелието на Йоан или в почитаните писания на великите учители, вашето аз ви говори. И когато станете мълчаливи и неподвижни в това, което сте дори сега, като ефект от

миналото в краката на гуруто – той трябва само да е по-развит от вас – тогава вашето собствено аз ви говори поучително в ушите ви, в душата ви.
И когато се сблъскате с изречение, както е написано тук: „Очаквайте разцъфването на цветето в тишината след бурята, а не преди това“, тогава това е поговорка на учител, който отдавна е преминал през етапа, на който аз стоя и който може да ме научи за моето аз. Ето защо окултистът казва: Преди всичко, трябва да се потопя в това, което са създали мъдрите водачи на човечеството. И така, със смирение и спокойствие, той постепенно се издига. Първо, ние слушаме какво имат да кажат великите на човечеството, които са се появили във всички области и които са били по-мъдри от нас. Ние гледаме към великите творци, към великите мъдри водачи, доколкото те идват при нас във външната, екзотерична история.
Когато позволим на картина на Рафаело да ни въздейства, когато позволим на великите произведения на Платон за безсмъртието на душата или на неговия „Федон“ да проникнат в нас, когато позволим на писанията, оставени ни от нашия немец Йохан Готлиб Фихте, например, или подобни велики мъже, тогава нашето аз ни говори, тогава нашето аз ни говори и тогава се издигаме на първото стъпало към по-висш елемент от нашето аз. Тогава, когато сме погълнали това, което е на това ниво в нас, поне частично, тогава можем да достигнем дълбините на онези, които не се наричат, защото името им не е важно, например в писание като „Светлина по пътя“, което е написано само чрез инструмента на Мейбъл Колинс, но което идва от велик, мъдър водач, тогава можем да се изкачим на по-високи нива.
По същия начин, нашият Аз ни говори чрез Евангелието, чрез Бхагавад Гита, чрез древните писания на човечеството. Всичко наше Аз говори и ние го намираме най-добре, когато го търсим не вътре в себе си, а отвън, както се казва в стиха на Веданта: „Тат твам аси“ - „Това си ти“.
И тогава, когато вече не чувстваме, че имаме какво да си кажем, когато просто искаме да бъдем съд, когато сме се отказали от всичко, което е свързано с нашето по-тясно „аз“, което е следствие, тогава, едва тогава ни говори висшата индивидуалност. Но има още нещо от това. Преди всичко, трябва да приемем присърце поговорката, че себепознанието, познанието на така нареченото ни вътрешно същество, е началото на волята да усъвършенстваме не само знанията си, но и себе си. Ние не научаваме абсолютно нищо от себе си. Всъщност, човек е подложен на най-сериозните измами чрез това „аз“. Това „аз“ – само го погледнете. Вие ли сте в ежедневните си дейности? Вие ли сте, когато отивате да ядете? Вие ли сте, когато си вършите работата? Ясното себепознание ще ви каже, че не сте вие самите, а че това са естествени инстинкти. Това, което вашето физическо тяло, това, което природата прави от вас, ви движи, което само ви тласка и тласка. Най-голямата илюзия е, когато някой каже: Аз ям, разхождам се, върша тази или онази работа - защото той не е шофьорът, а движението. За тези, които се потапят в това себепознание, то не е източникът на истината, която биха могли да открият в себе

си, а осъзнават, че именно в себе си намират външния свят, това, което ги тласка и движи отвън. Колкото и да сте свързани с настоящата си индивидуалност, какво сте вие? Вие сте резултат от вашето кармично развитие от миналото. Това, което мислим и чувстваме днес, го мислим и чувстваме по този начин, защото сме били водени към това или онова в минали животи. Миналите животи продължават да оказват влияние през целия ни живот.
Когато в процеса на самопознание се питате защо правите това или онова, вие не стигате до себе си, а до по-ранните причини в миналите си животи. И ако отидете по-нататък и изследвате сами какво сте придобили в настоящия живот, ще откриете същото. Вземете например езика. Езикът твой ли е? Ти говориш, искаш да говориш. Може ли човек да говори от себе си? Ако беше така, всеки човек би трябвало да може да образува нови думи, всеки човек би трябвало да роди език от себе си. Но езикът говори, езикът на племето, на народа. Цялата нация говори чрез езика. Цялата нация стои зад нас и ни говори, чрез нас.
Винаги можем да се стремим към себепознание и ще открием, че аз-ът отива все по-далеч от нас. И когато разберем „Тат твам ас“ и видим това аз, разпространено и излято върху външния свят, тогава живеем в себепознание. Просто трябва да осъзнаем това ясно и да го почувстваме веднъж, какво означава да застанеш пред себе си, толкова изкупан от себепознанието. Изкупан, самоосъзнаващият се стои пред себе си. Първо трябва да стане мрачно и тъмно в нас, ако искаме да стигнем до края на себепознанието. Там, където преди сме чувствали топлина, по-късно чрез себепознанието усещаме, че тази топлина не идва от сърцето ни, а че е излята в него само от външния свят и че нашето аз е само сливане на силите на външния свят. На мястото на всяко арогантно чувство за себе си идва най-съвършената скромност и осъзнаването, че сме нищо в сравнение със света около нас. Безплодието, празнотата и кухината са резултат от това себепознание, което иска да търси само в себе си. Когато сме пристигнали там и осъзнаем, че нашето „аз“ се намира изцяло във външния свят, тогава сме узрели да позволим на ученията на нашите по-големи братя да се влеят в нас, тогава те ни говорят, пазителите на печата на нашето висше „аз“, когато не искаме да бъдем нищо повече от това висше „аз“. Нашето нисше „аз“ е разпространено в различните етапи навън, а нашето висше „аз“ е разпространено навън в онези, които са стигнали по-далеч от нас. Самопознанието е познание за света, а началото на самопознанието е, че нашето аз трябва да се влее в нас отвън. Никой не може да върви по пътя и да чувства поговорката: „Търси пътя на вътрешното съзерцание“, без да бъде подтикнат от другия да каже: „Търси пътя, като смело излезеш от себе си.“ Това е истинското самопознание, че вече не търсим в себе си, а във външния свят. И тогава нещо от бъдещето ни се разкрива, от това, което все още не е. Има хора, които, благодарение на по-нататъшното си развитие, вече могат да видят това, което нашето собствено аз ще види едва в бъдещето.

Преминахме през астралния и ментален свят и ще се борим да се издигнем отново до астрален и ментален свят чрез този наш физически свят. Но за да направим това, първо трябва да развием силата да се издигнем до тези по-висши светове, откъдето си отиваме със смъртта; те могат да бъдат видени от нашите по-големи братя. Тези, които смирено са достигнали нивото на по-голямото братство, вече виждат в живота онези сфери, в които човек навлиза, когато е преминал през портата на смъртта.

И как човек се учи да вижда в този свят? Не като се самозамисля, а като слуша какво ни казват по-големите ни братя; като разбира изречението, че себепознанието е слушане на учението на по-големите ни братя. В думите на по-големите ни братя се крият силите, които не само ни учат и наставляват, но и събуждат органи, духовни очи и духовни уши в нашето собствено астрално тяло и нашето собствено ментално тяло. Когато гуруто ми говори, в мен се вливат течения, които събуждат духовни очи и духовни уши в мен, чрез които се уча да виждам в световете, в които той може да вижда. Едва когато вече не искам това, което е в мен и е само ефект от миналото, когато съм се издълбал и съм позволил на съдържанието на висшите братя да се влее в празния съд, тогава получавам съдържанието, което ми позволява да виждам в бъдещето на човешкия живот. Така, за истинския окултист на практика, себепознанието е смиреното слушане на онези, които вече са научили, това, което той все още има да учи. И от тази гледна точка човек научава най-много. Следователно, окултистът се покланя на ученика и учителя и търси ученика и учителя не в себе си, а в другото, по-висше аз, което е там, в света. За окултиста себепознанието означава преданост към ученика и към учителя; и търсенето на по-висшето аз в него, поговорката е вярна и тук: „Това си ти.“

И би било нескромно, в най-висшия смисъл на думата, да се каже, че човек би могъл да открие в себе си това, което ни учат по-големите ни братя. Ето защо човек става толкова скромен, когато напредне малко в знанието. Ето защо от определен момент нататък човек спира да казва собственото си мнение. Защото какво е то? Нищо друго освен ефект на кармата. Но когато стоим там и потискаме собственото си мнение, първоначално мълчейки за всичко, което самите ние вярваме, че сме поискали, и вместо това слушаме това, което идва при нас от външния свят от онези, които са напреднали по-далеч от нас, тогава заслужаваме да бъдем наистина чути. И тогава дори простият човек, който живее по този начин, има красиви и велики неща да каже. Ако човек изразява само мнението си, той ще има много малко да ви каже. Ако човек дойде при вас, но иска само да изрази мнението си, той ще има много малко да ви каже. Но ако позволи на вечните истини на онези, които са по-мъдри от него и за които е наясно, да отекнат от неговата индивидуалност, тогава ще има безкрайно много да ви каже, дори и да изглежда просто.

Най-висшата истина звучи от най-дълбока скромност и смирение. Тези, които са говорили най-висшите истини, са говорили различно от онези, които толкова често ни говорят, казвайки: „Имам предвид това, вярвам онова, това е моята гледна точка, това е моето мнение.“ Тези, които са напреднали, не говорят по този начин; те се обръщат към онези, които стоят зад тях. Те знаят, че собственото им мнение е безполезно.

Тези, които основаха Теософското общество, тези, които го представляват по правилния начин, винаги са се позовавали на индивидуалността зад тях, на истински висш аз, който говори зад тях, [индивидуалност], която е господар и следователно е нашето висше аз. Думите на външните майсторски личности предават действителното разбиране за работата на Теософското общество. Те [основателите на Теософското общество] напълно се отказват от волята си и се превръщат в техни инструменти. Това е тяхното отношение. Те предпочитат да могат да застанат пред другите и да кажат: Няма нищо в мен, нищо не трябва да идва от мен, искам да се направя на празен съд, от който господарят да говори. Но той не трябва да бъде моето собствено аз, а това висше аз трябва да бъдат мъдрите водачи и братя на човечеството, които живеят редом с нас и чиито думи искаме да чуем и разберем в правилния смисъл.

Можем да научим много от природата около нас, много от хората и живота около нас и можем да научим най-ценните уроци от по-големите си братя. Но не бива да учим нищо от себе си, защото сме само точка на преход. Не можем да постигнем нищо в света, ако искаме да направим тази точка на преход в нашето настояще ефективна. Помислете какви бихте били, ако искахте само да направите настоящето си ефективно. Това е само ефектът на кармата. Ако отхвърлите всичко, което е над вас, нищо не се случва чрез вас, което вече не се е случило. Бихте били безплоден плод върху дървото на човечеството. Защото всичко, което би могло да се случи чрез вас, вече се е случило, ако останете със себе си. Само когато оплодите себе си с висшия аз, с висшия аз, присъстващ в света, можете да внесете нещо ново в този свят. Тогава от вас се получава нещо, което не е просто миналото и неговите последици. Само връзката с постигнатото в света като по-висше от самите нас, само тази връзка и това пълно, скромно осъзнаване ни дава силата да внесем нещо продуктивно в света. И това решение да търсим връзката с това, което е по-висше в света от нас, извън пустинята на собственото ни аз, това решение е първата стъпка към това да станем ученици. Тези, които търсят различно себепознание от предложеното, никога не могат да станат ученици или чела в окултния смисъл. Само това ни дава силата да научим нещо в света. Без това осъзнаване ние сме безсилни и безсилни - нищо.

Всички окултни школи са обобщили това осъзнаване като пълна реалност в две изречения, които, ако човек не просто ги държи в ума си теоретично, а живее според тях във всеки момент от живота си, му дават безкрайно изобилие от

душевна сила, толкова, колкото човек може да има. Целият окултизъм и всички човешки стремежи са включени в тези две изречения, които ще обсъдим след малко. Но тези изречения трябва да бъдат преживени по такъв начин, че да бъдем напълно пулсирани и обзети от тях на всяка стъпка, че да не правим нищо, без да осъзнаваме тези две изречения. Тези две изречения по същество вървят заедно, защото това, което е около нас, се е сляло в нас и ни е довело до настоящата гледна точка. Там стоим и си даваме всичко, което е около нас. Това е нашето собствено разширено минало.

Не можеш да откриеш повече в себе си. Усещанията са разпространени навън, в собственото ти астрално тяло. Всичко, което може да усеща, е огледален образ на това, което живее във твоето астрално тяло. [Всичко, което живее, е огледален образ на нашето етерно тяло.] Това, което е около нас като камък и минерал, е огледален образ на това, което живее в нашето собствено физическо тяло.

В началото вашето „аз“ е напълно празно, защото не му казвате нищо друго освен „аз“. Ако искате да имате повече в това „аз“, тогава трябва да погледнете в бъдещето, трябва да погледнете това, което не е миналото за вас самите. Тогава трябва да осъзнаете, че нещо важно се изразява в моста между тези две неща, а именно, че вие самите сте изразени в моста между тези две неща, че вие сте само мост между това, което сами сте развили, и това, което тепърва ще бъде развито. Това, което можем да видим, вече сме били; това, което се научаваме да виждаме, когато погледнем ученията на по-големите братя, ще видим, че работи за бъдещето. И така, този, който е разбрал това, гледа навън в света и казва: Това е било и е там заради мен, за да мога да се издигна. Това, което мога да възприема, е част от него. Ако извадите каквото и да е от тази среда, няма да сте същият, какъвто сте днес. И всичко е трябвало да е там, за да бъдете вие. Точно както строите къща тухла по тухла, така и тя е там. Най-долният камък трябва да е там, за да могат да се построят горните етажи. Ако извадите дори един камък, къщата вече няма да изглежда така, както трябва. Същото е и с хората. Ако извадите един градивен елемент, те вече няма да изглеждат така, както изглеждат сега. Не разбирате това веднага. Но както казва ученикът по йога, чрез някои йога упражнения се научавате да разбирате това. Ако погледнем света, виждаме какво е около нас в света. Ако погледнем в себе си, откриваме какво ще стане, откриваме пъпките за плодовете на бъдещето. И тогава осъзнаваме също, че не сме тук заради себе си, а за да станем това, което са по-големите ни братя, че се стремим към тях като към наши идеали. Не към изтънчени идеи, а към примера [на по-големите ни братя], към който трябва да се стремим. Трябва да живеем в реалността, а не в абстракциите. Това е второто изречение.

Ето как се развива божественото, като се свързва с това, което е настояще за нас, и с това, което сме предразположени да станем в бъдеще. Ние сме тук заради божественото, а не заради самите себе си. Така, този, който разбира тези две

окултни изречения, изобщо не мисли за себе си. Той мисли за това, което е там заради него, и за това, което ще стане заради това, за което е там. От тези две перспективи извира силата да работим не за себе си, а за Божественото, което се развива от нас. Това са двата стълба на целия окултизъм. Ако искате да се издигнете до висшите източници, тогава трябва да живеете под егидата на тези две изречения. Те трябва да проникнат и пулсират през всичко и трябва да ви станат много близки и познати. Двете изречения, в които трябва да се обобщи смисълът на нашата дискусия днес, са изреченията, които стоят пред всяка тайна школа със златни букви, букви, които говорят само на душата, но които се изтриват, когато някой иска да ги погледне с личен интерес или егоизъм. Този, който влезе през портата на тайното училище с пълна безкористност, вижда тези два стълба на цялото познание за реалността, които гласят:

„Всичко около нас е за нас. И ние самите сме за Бога."

Това са две изречения, които дават сила на окултиста, когато ги е схванал напълно. Ние наистина трябва да искаме да научим какво ни заобикаля.

И когато някой ни пита за нашето висше аз, трябва да посочим отвъд себе си, не към неопределена, абстрактна празнота, а към конкретна реалност. Нямаме нищо в себе си; всичко около нас е там за нас, а ние сме там за божественото.

Двата принципа на целия окултизъм са написани със златни тайни букви, които губят блясъка си, когато невежо око ги погледне, над порталите на всички окултни школи. Не само че не може да ги прочете, но дори и да може, няма да ги разбере. Това са изречения, които дават сила на окултиста, когато той ги разбере напълно. Ето как трябва да говорим днес. Защото, когато тези неща бъдат разбрани, тогава човек разбира и че теософското движение не е възможно без окултна основа, без знанието на учителите и без знанието на висшите светове. Тези висши светове са нашето бъдеще. Това, което правим днес, се вгражда в нашето астрално тяло и това ще изгради идния свят. Има и души, които са работили в него повече от самите нас и те ни предоставят образи на нашето действително висше аз.

Когато живеем под влиянието на такова знание, можем да срещнем всякакви трудности в теософското движение. Тези трудности обикновено идват от хората, а не от нашите по-големи братя. И човек все повече осъзнава, че грешките на такива велики движения, каквото е теософското движение, не идват отвътре, а се внасят в него. Какво е движение като теософията? То може да се появи, когато редица хора са събрани заедно и животът и мъдростта на учителите трябва да текат през душите им. Сега те са заедно и този живот тече през тях. Но тези души са дошли отвън, те са се събрали от всички страни и носят със себе си своите недостатъци, не ги изоставят веднага и затова техните недостатъци трябва да се появят в движението. Но това не са грешките, които идват от самото движение. Хората внасят своите грешки в движението. Ако в движението има лоши навици, те не са тези, които се крият в теософското движение, а тези, които са и там, в света. Трябва да сме наясно

с това: все още могат да възникнат сериозни кризи. Трябва да понесем и грешките на хората, влизащи в теософското движение. Трябва да гледаме на всичко, което се случва в нашето движение, по този начин. Някои от нещата, които всички ние правим, са отворени за критика. Но ние сме дошли отвън и все още имаме недостатъците на външния свят. И нека бъдем наясно с факта, че трябва да отхвърлим тези недостатъци чрез теософското движение. И ако това бяха най-ценните членове, те също биха се стремяли да отхвърлят своите недостатъци. Грешка е да се посочват грешките. Трябва да търсим грешките в себе си, а ако има величие и възвишеност, извън себе си. Тогава правилно сме се привели в съответствие с теософското движение. Ако критикуваме себе си, а не движението, можем да постигнем напредък. Думите на Учителя в изреченията: „Учим се много от природата, много повече от хората и безкрайно ценно от по-големите братя. Нищо от себе си.“ Най-много едно нещо: как трябва да се усъвършенстваме по примера на по-големите братя.

17. Връзката на окултизма с теософското движение

Бих искал още веднъж да съобщя, че ще си позволя да изнеса лекция утре сутринта по някои актуални окултни въпроси, свързани с масонството. И това ще стане според стар окултен обичай, отделно за господа и дами. Лекцията за господа ще се проведе в десет часа, а за дами в единадесет и половина. Може би ще попитате защо съществува този обичай, който ще бъде преодолян едва в теософския мироглед. Това ще стане ясно от съдържанието на лекциите, а също така бих искал да си позволя да отбележа, че клонът „Безант“ ще проведе редовното си заседание утре вечер в осем часа.

И така, бих искал да поговоря за връзката между окултизма и теософското движение, както и за някои други свързани въпроси. Многократно е обсъждано дали теософското движение, особено както е изразено в Теософското общество, е окултно движение или трябва да се пренебрегне целият окултизъм в теософското движение. Теософското движение като такова, доколкото се изразява в Теософското общество, не може да бъде окултно движение. Окултното движение има различни предпоставки от тези, които могат да бъдат изразени в Теософското общество. Окултни общества е имало по всяко време. Преди всичко те са имали едно съществено изискване: а именно, че са вид йерархична структура по самата природа на своите стремежи. Това означава, че членовете на такова общество, братство, са били организирани в степени. Всяка степен, от първа до деветдесета степен, е имала своя специфична задача. В рамките на всяка степен е имало много специфични задачи. Никой не е можел да бъде повишен в по-висока степен, докато не е изпълнил задачите на по-ниската степен.

Мога само да дам много общо обяснение защо е така. Всъщност, трябва да говорим най-общо за задачите на подобни окултни братства. Тези уважавани приятели, които са ме чували да говоря за подобни неща преди, ще ме разберат още по-добре днес. Окултните братства са братства на водачи за човечеството. Тяхната задача е да подготвят нещата на бъдещето. Всичко, което трябва да се случи в бъдеще, вече се подготвя в настоящето, намирайки своя израз в настоящето като идея, като план и след това се реализира в бъдещето. Дори ако погледнете развитието на човешката раса на външен физически план, пак ще откриете, че нещата, които по-късно са били реализирани, първо са покълнали като идеи в умовете и душите на водещи личности и индивиди, стремящи се към изразяване. Вземете например парната машина. Ако проследите въпроса назад, ще откриете как парната машина се е развила от най-простите факти; как дори тенджерата, пълна с вряща вода, съдържа идеята за парната машина, която след това се развива от тази най-проста форма до най-сложния механизъм. Но това са тривиалности в сравнение с великата структура на човечеството, която имаме пред себе си. Най-важните неща предполагат много по-големи и много по-смислени перспективи. Те

предполагат, че това, което ще се случи в далечното бъдеще, в известен смисъл вече се подготвя днес. Как е възможно подобно нещо?
Чрез факта, че е в наши ръце да вложим силите в света днес, които ще влязат в сила в бъдеще. Всичко, което ще се случи в бъдеще тук, на физическия план, вече се подготвя много по-рано на астралния и девачан план; така че всъщност далечните бъдещи събития могат да бъдат проследени във висшите планове и светове, според тяхната сила. Но човек не може да работи добре в бъдещето, ако не подготви този ефект от знанието за действащите сили. Човекът е самосъзнателно същество и трябва да вземе съдбата си в свои ръце. Следователно, винаги е имало напреднали братя от нашата човешка раса, които могат да виждат не само на физическия план, но и на висшите планове.
Нека се опитаме да разберем какво означава да предвиждаш по-висши планове. Да предположим, че имате езеро с вода. Можете да предвидите, че когато температурата падне, езерото ще замръзне, че в него може да има скейтъри и т.н. По подобен начин се занимаваме с връзката между така наречения астрален план и физическия план, тоест с нашия свят. Ако човек проследи събитията на астралния план, тогава наистина може да види с помощта на астралното събитие какво ще бъде там по-късно, така да се каже, като негова кондензация. И така, от астралните събития може да се види какво по-късно ще се появи в кондензирана форма на физическия план. Физическите събития не са нищо друго освен такива кондензирани събития, които преди това са се случили във висшите светове.
Пример: През цялата древност е имало мистерии. Те са имали задачата да приемат отделни хора и да ги посвещават в тайните на съществуването или - както казва Йоан Откровител - да покажат накратко какво ще се случи в бъдещето. Когато влезем в такъв храм, откриваме, че там се провежда обучение за онези ученици, които са приети в първа степен. Откриваме също обучение за ученици, които са по-високо развити и все по-високо развити. Първата стъпка е била учениците да пречистят астралното си тяло. Това се е състояло не само да приемат обичайната буржоазна етика. Буржоазната етика е била предпоставка; това, което се разглежда тук, е трябвало да се следва при стриктно изпълнение на дълга. Когато ученикът след това се е издигал все повече и повече към по-висши идеали, издигайки се от страстите и импулсите на обикновения живот до желания, които са над всяка дребнавост на човека, и е пречиствал удоволствието и неудоволствието си, така че великите световни дела на човешката раса да станат негови, когато е чувствал и е симпатизирал на другите, тогава той е бил на път да постигне това, което се е наричало „пречистване на астралното тяло“.
След това му беше позволено да се намеси в по-плътните тела; беше му позволено да работи върху етерното си тяло, не само му беше позволено да преобразува мекота, гъвкава и еластична астрална материя в духовното и душевното си тяло, но

му беше позволено да работи и в етерното си тяло. Тогава той беше това, което се нарича чела.
Такъв чела е този, който не само осъзнава по-висши задължения, който не само се е пречистил до степен да направи човешките задължения свои, но е израснал отвъд по-нисшите и по-висши грижи на отделните народи, дори на отделните вероизповедания. Погледът му е насочен към живота на цялото човечество. И чрез по-добре организираното етерно тяло той става участник във великите дела на изграждането на земята. За да се случи това, е трябвало да се случи следното.
Чела е трябвало да парализира всички сили, които са му пречили да работи върху етерното си тяло. Когато имате човек пред себе си, той има физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло. Чела е пречистил астралното си тяло и сега може да работи върху етерното си тяло. Ще разберете защо човек трябва да пречисти астралното си тяло. Какво се случва, когато астралното тяло се пречисти? Какво влиза в етерното тяло? Това, което е в астралното тяло.
Нещата, които живеят в астралното тяло, се отпечатват върху етерното тяло. Докато работите върху астралното тяло, можете да преработвате грешките отново и отново: астралната материя е тънка и мека. Винаги можете да приведете това в баланс. Но след като човек е започнал да развива етерното тяло като чела, тези качества се отпечатват върху етерното тяло и то е много по-издръжливо. Като направим това, което е дефектно в земното, постоянно, човекът би се превърнал в опасен член на човечеството. Оттук и постоянният акцент върху необходимостта от пречистване.
Това етерно тяло е впечатлено от силите, които действат върху него. Мислете за него като за отделно от физическото тяло и то има съвсем различна еластичност. Когато е вътре, то държи физическото тяло във форма; но докато остава вътре, първоначално е твърде слабо, за да задържи това, което е преминало през катарзиса като астралност. Следователно, през цялата древност човек е трябвало да прави следното.
Първо трябваше да се премахнат силите, които пречеха на еластичността на етерното тяло. Това се правеше чрез привеждане на цялото физическо тяло в състояние на летаргия. Човекът лежеше там и етерното тяло се изваждаше от физическото тяло. След това физическото тяло оставаше сякаш мъртво, а етерното тяло се формираше според собствените си сили. Това е „погребението“. Съответният човек беше поставен в състояние на летаргия за три до три дни и половина. И тогава той можеше да работи върху етерното тяло. И след това, след като беше оформил етерното тяло според астралното тяло, той се връщаше във физическото тяло. Тогава той събуждаше вътрешния живот в себе си, тогава той беше възкръснал и му беше дадено ново име. Това беше акт на астралния план. Всичко, което описах, се случи на астралния план; физическото тяло нямаше нищо общо с това. Това събитие се е повтаряло във всички древни мистерии. Всеки посветен го е знаел. Сега си го представете в кондензирана форма, свалено на физически план,

така че с това събитие се е случило нещо, което преди се е случвало само в астралния план. Сравнително казано, все едно сега имате парче лед там, където преди е имало вода. Много такива астрални събития трябва да съвпаднат, да се слеят, за да може един ден физическото сгъстяване да стане възможно. Чрез появата на Христос на физически план, това, което толкова често и многократно се е случвало в мистериозните центрове на астралния план, Мистерията на Голгота е станала исторически възможна. Тя би могла да бъде свалена на физическия план. От този пример се научаваме да разбираме как всъщност се подготвя бъдещето в окултните братства.

Ако сега се запитаме: „Какво всъщност се случва там?“, отговорът е: Разбира се, в мислите, в идеята, човек може да схване много. Но идеята няма реалност. Идеята не е нищо повече от това, което е свалено от по-висшите планове на физическия план. Но това, което човек мисли за нея, е най-неефективното нещо, защото то присъства само на физическия план. Различно е, когато към тази идея се добави нещо, което също идва от по-висшите сфери.

Вземете например учението на Питагор за музиката на сферите, както той я е преподавал на своите ученици. Философите се стремят да представят окултната музика на Питагор като много проста система. Интелектът може да схване това бързо. Но за него е било важно ученикът да стигне до нея едва когато умът, настроението му са били подготвени за нея. Също така е невъзможно някой, който няма усет за образи, произхождащи от астрала, да иска да обясни по-дълбокия смисъл на „Сикстинската мадона“ на Рафаел: чувството, умът трябва да се изкачат до него. Това, което иначе оставя идеята студена, тук в картината се появява артистично изпълнено с живот, както е мислил божественият свят, като това, след което божествените сили са създали света - и една проста линия се превръща в нещо свещено! Чрез преплитането на мислите около елемента на божественото, мисълта се довежда до божествено влияние.

По този начин, целта на подобно обучение е човекът стъпка по стъпка да се подготви да се доближи до великите световни мисли, да ги възприеме. След това, чрез постепенно проникване в тези велики световни мисли, той свързва онази ефективна, но иначе окултна сила, която в астралното пространство вече подготвя бъдещето за физическия план. Ако водещият човешки брат има ученици, които са привързани към такива пропити с дух идеи, тогава те са сила, която му помага и да напредва в работата си за външния свят; възникват великите духовни центрове на духовна работа.

Така че можете да видите, че това, което нарекох окултизъм, всъщност има много общо с прогреса на човечеството. А в наше време имаме особено важна задача. Нека се опитаме да загатнем как сме стигнали до тази наша задача само с няколко думи.

Ние сме част от великата коренна раса на човечеството, която е населявала тази земя. Откакто земята, на която живеем днес, се е появила от морските дълбини, откакто атлантската раса постепенно е започнала да изчезва, великата арийска коренна раса е тази, която е управлявала земята. Ако се вгледаме в себе си, ние тук, в Европа, сме петата подраса на великата арийска коренна раса. Първата подраса е живяла в древна Индия в далечното минало. А днешните индийци са потомци на тази първа подраса, чийто духовен живот все още присъства в древните Веди на индийците. Ведите обаче са само отгласи от древната култура на Риши. По това време не е имало писменост; имало е само традиция. След това са се появили втората, третата и четвъртата подраси. Четвъртата подраса е приела християнството. След това виждаме, че около средата на Средновековието се е образувала петата подраса, към която принадлежим ние и съседните народи. Древните индийци от първата подраса са живели при различни условия от нас и са били организирани по различен начин. Дори техните днешни потомци, днешните индийци, са организирани съвсем различно от нашите европейски народи. Окултистът, който изучава разликите, установява, че при древния индийски народ етерното тяло е много по-слабо обвързано с физическото тяло, не е толкова дълбоко вградено във физическото тяло, но е много по-лесно повлияно от астралното тяло.

Ето защо индийската раса може лесно да прехвърли нещо от астралното тяло в етерното тяло и защо тази индийска раса може лесно да работи в етерното тяло. Това не означава нищо друго освен това, че чрез окултно обучение е по-лесно за индийците да достигнат до определени по-висши прозрения. Колкото по-лесно етерното тяло може да бъде повлияно от астралното тяло, толкова по-лесно е да се повлияе на етерното тяло с картини, без абстрактни понятия. Много по-лесно е за някой, който преминава йога обучение в астралното тяло, да се свърже с по-висшите сфери чрез картинни изображения. Те действат върху етерното тяло, което е все още меко. Няма нужда да се работи със строги понятия, но с най-простите образи може да се работи върху душата на индийския човек и той ще може да достигне много високи нива на развитие.

В различните подраси човешката раса се е променила. Нашето етерно тяло сега е много по-силно повлияно от физическото тяло, отколкото е било при древните индийци. И затова трябва да работим много по-силно и навътре, за да повлияем на етерното тяло. Не можем да прибягваме до полусънни образи. Трябва да подложим всичко на остра концентрация, да работим върху вътрешното си същество чрез силна душевна концентрация в чистото свръхсетивно, а не само чрез образни понятия. Такава концепция, която води до силна концентрация на вътрешното ни същество, може след това да има много по-силен ефект върху етерното тяло, което е свързано с физическото тяло. За да може астралното тяло да повлияе на етерното тяло, то е трябвало да бъде извън етерното тяло. Но сега етерното тяло може да

бъде повлияно и отвътре във физическото тяло от астралното тяло. Ако извършим същия експеримент, който е бил обичаен в древните мистерийни центрове, и предизвикаме летаргия, бихме могли да въздействаме върху етерното тяло. Но когато земното съзнание и подвижността на мисленето се завърнат, те веднага биха угасили това, което астралното тяло е отпечатало в етерното тяло. Трябва силно да въздействаме върху етерното тяло, ако искаме то да запази това, което сме отпечатали върху него. Окултната задача днес е станала различна, сега е по-вътрешна.

И така, можете да видите как с течение на времето възникват големи различия в окултните школи, които следват една друга. Йога системата на индийците е различна от обучението на розенкройцерите. Розенкройцерското обучение е изчислено върху това, което сега ви обясних. Освен това се случва и нещо друго: за да се случи изобщо такъв прогрес, е трябвало да се повлияе на силата на интелекта. Умът е бил напрегнат много повече от преди и след това, чрез силата на вътрешната концентрация, е успял да развие способността си да схваща свръхсетивното. Така че в днешно време е трябвало да се преподава много по-концептуално; акцентът е трябвало да се постави върху развитието на интелекта и върху абстрактното въображение. Сравнете промените в културата от древна Индия до нашето време. В древна Индия е имало високо ниво на интуиция и малко външно въздействие на цивилизацията. Сега, в наше време, е обратното. Това означава, че позицията на окултизма също постепенно се променя. Голяма част от това, което преди се е пазило в тайна, сега е станало общоизвестно. Много, много подобни прозрения и концепции преди са били пазени в рамките на окултните братства и човек е можел да получи достъп до тези неща само ако е преобразил напълно сърцата си. Днес окултистът вече не разполага с това в ръцете си. Голяма част от това, което преди се е пазило за по-късни етапи на обучение, сега трябва да се разпознае като вече разкрито от културата на външния свят. Посветеният в мистериите трябва да вземе това предвид. И толкова много истини, които са били преподавани в окултните школи, е трябвало постепенно да бъдат изведени на физическия план.

Дори това, което се преподава в днешните начални училища, би ни отдалечило от духовното, ако не беше окултният фон, който идва от друга страна. В по-ранни времена ученикът е знаел, че зад това, което е получавал като учебен материал в училище и в света на учените, се крие нещо по-висше и че самият той един ден може да има достъп до това висше знание. Той е знаел, че е звено в духовен организъм; днес, в демократичния свят, се възприемат много концепции, които не водят до подобно прозрение. Върхът на пирамидата е трябвало да бъде добавен към структурата на външното демократично знание, така да се каже. Елементарното познание за скритите сили в света вече е било дадено. Върхът, водещ до духовен мироглед, все още липсвал. За да се осигури това, е трябвало да се основе движение, обхващащо света. Теософското движение е било замислено като такова.

Следователно, в някои братства, когато популяризирането на преди това скритата мъдрост е продължило и е продължило, е било решено да се разкрият на света толкова тайни зад нея, колкото е необходимо, за да се хармонизира познанието за външния свят с всеобхватното окултно знание на братствата.
Ето ни точката, в която можем да видим връзката между Теософското общество и Теософското движение и окултизма. Теософското общество не е окултно движение или окултно братство; то е изградено върху демократична основа, в която всеки човек е равноправен член с останалите. Съвсем друг въпрос е обаче да се разбере задачата на Теософското общество. Задачата на Обществото е на физически план. Ако човек иска да разбере това напълно, той трябва да може да вижда нагоре във висшите светове. Но не става въпрос за това, че теософистът вече е способен да вижда нагоре във висшите светове, а по-скоро за това, че в движението се развиват и окултни сили, така че Теософското общество може да бъде място, от което окултизмът може да излъчва и да се изразява. Едно е едно общество да бъде окултно братство, а съвсем друго е то да каже: Ние не сме окултно братство, но окултизмът отново се обсъжда в нашето общество.
Днес, когато на практика цялото човечество гледа с копнеж към висшите светове, без да намира начини да стигне до тях, днес още по-голяма част от окултното знание трябва да бъде популяризирано съответно. И тази задача е поверена на окултизма в рамките на Теософското общество. Духовните движения винаги са имали плодотворно въздействие върху развитието на културата и на физически план. Тяхното външно изразяване не е нищо друго освен земна реализация на това, което е било подготвено духовно. Какво е тогава, когато разгледаме например произведенията на Микеланджело и Леонардо да Винчи? В тези произведения те са извикали нещо духовно на стената в цветове и форми: картината е пропита от това, което първоначално е живяло в душата на художника като духовно същество. Духовното предшества това, което по-късно се появява като негов израз в материалния свят.
А материалистичната външна култура е само отпечатък на вътрешните нагласи на хората, които са станали материалистични. От 1850 г. насам в цивилизованите страни се разпространява чисто материалистичната градска култура. Виждаме великите неща, които тя е постигнала на физически план, но виждаме и това, което не е успяла да постигне. В областта на изкуството например тя не е създала никакъв истински нов стил, освен един: и това е стилът на универсалния магазин. Това е нещо, което е вътрешно вярно по отношение на нашата външна цивилизация. Всичко останало, което е заето от древни времена, няма връзка с настоящето. Едва когато сме формирали общество, чиито членове са обзети от духовна сила, както е живяла в християнството и както все още живее в най-добрите християнски души като копнеж и може да бъде възвърната, тогава ще имаме отново духовна култура. И такава култура отново ще произвежда творци във всички области на живота.

Нека теософията живее в душите на хората, тогава тя отново ще изтече от душите като стил, като изкуство, ще бъде там за нашите очи и уши. Външният свят ще може отново да изрази духовното, което вече се преживява в такова общество днес. В този смисъл Теософското общество би могло да служи за оформянето на по-далечната култура.

Когато сме заедно, трябва да осъзнаем, че сме като клетки, които трябва да се обединят, за да оформят бъдеща култура. В душите ни се подготвят онези сили, които в бъдеще ще преобразят света по такъв начин, че той да се превърне във физически израз на нашите настоящи настроения и възгледи за живота. Всичко, което се разкрива и проявява днес, някога е било окултно. Точно както електричеството е проявена сила днес, то някога е било окултна сила. И това, което все още е окултно днес, е предопределено да се превърне в движеща сила за бъдещето. Точно както преди милиони години нашето настоящо човешко тяло е било подготвено от сили, които са в нашата среда, така и днес в нас се подготвя едно по-висше тяло, тяло на бъдещето; но едва в далечно време това тяло на бъдещето ще бъде наше.

Нека проследим малко пътя на нашето развитие. Какво е било някога? Едно притъпено човешко съзнание. Светът около нас изглеждаше различно и беше огледало, подобно на сън. Хората имаха сънливо съзнание. И дори с напредването на развитието на тяхната общност, те нямаха парламенти, основани на обмен на мнения, нищо подобно. Всичко просто се отразяваше в съзнанието, което възникваше в човешкото същество. А днешните телесни органи: как са се появили те? Чрез факта, че тези сили са действали върху човешките същества. Точно както животните в тъмните пещери на Кентъки загубиха зрението си, защото не се нуждаеха от него, така и външните сили организираха това, което имаме като очи и уши. Те са се развили и еволюирали от нашия организъм чрез силите на звука и светлината. В бъдеще нашият духовен организъм ще се развие от това, което сега живее в нас. Нещата, които стоят пред нас като изрази на нашата духовна култура – църквите и т.н., културните произведения, които ни предават красота и истина – ще се отпечатат върху нашето висше същество. И когато те един ден се разгърнат в собствен живот, тогава това, което живее като красота и истина във външната култура, ще се появи в нас. Това, което очите и ушите възприемат сега, са градивните елементи за организирането на едно по-висше бъдеще. Ако погледнем света от тази гледна точка, човешкият вътрешен живот придобива съвсем различен смисъл.

По този начин сме изправени пред факт, който лесно може да направи разбираемо това, което се нарича йога обучение или вътрешно окултно обучение. От думите, които казах, ще можете да видите, че това, което някога е било създадено в света, което е работило и е укрепвало в света, е било възприето от нашето вътрешно същество. Това, което е в мен днес, някога е било извън мен: това е основната идея

на окултното обучение. Преди да съществува нашето физическо тяло, нашето етерно тяло вече е присъствало. Нашето етерно тяло, от своя страна, е структура, която е била образувана от нашето астрално тяло. И това е отправната точка на йога обучението. Тези, които се занимават с йога обучение, се спускат в своето етерно тяло и знаят, че в етерното тяло ще намерят силата, която някога ги е изградила преди милиони години. Физическото тяло бавно се е появило от основата на етерното тяло.
Мога само да дам грубо описание на това как се осъществява спускането в етерното тяло. В етерното тяло има определени течения, които са предшественици на органите на физическото тяло. Нервната система, нервните връзки, симпатиковата система, която се простира нагоре по гърба, нервните ганглии на симпатиковата нервна система - това са части, които са се образували от етерна материя в далечното минало. Това е процес, който се е случил в далечното и смътно минало. След това, след като човекът е напреднал все повече и повече, е имало време, когато в това тяло се е развила структурата, която сега е имала потенциал за физическа нервна система, която ни позволява да развиваме вътрешна телесна топлина и да приготвяме топла кръв. Това е отново по-късна структура на етерното тяло, което тогава вече е било силно повлияно от силите на астралното тяло. И от това, което впоследствие откриваме като основа на мозъка, се е развил гръбначният мозък - отново от етерното тяло, като другия полюс на етерното тяло, което от една страна се е развило в мозъка, а от друга - във вътрешната топлина на кръвта. Това се е случвало в миналото. Не само силите на природата са работили върху това формиране на човешкото същество, но и висши духовни същества.
Когато йогинът сега се спуска стъпка по стъпка в това етерно тяло, той прониква във времената на миналото, където неговата духовна форма на произход е била повлияна от тези сили и същества и е родила това, което живее в нас днес. Когато човекът е слязъл в живота по този начин, той може да достигне тази точка отново по време на спускането. Той се спуска от главата надолу в по-нисшите области, които са били изградени в най-древни времена, и след това отново обратно в главата си. Това е описание на окултния път на познанието, макар и оскъдно описание. Повече може да се даде в окултните школи.
Така ученикът на мистериозната мъдрост развива способността да гледа в миналото; тогава идва времето, когато може да предприеме окултното поклонение. Той постига това чрез определена практика, чрез която преодолява личността си и по този начин престава да бъде малкото, ограничено его. Едва тогава може да се издигне във вселената. Още веднъж той се спуска, отнасяйки със себе си световната сила, в морето на миналото, по възходяща линия. След това може постепенно да следва пътя, който е поел. Бавно и постепенно човешкото същество се учи да се спуска в морето на своите формиращи сили и накрая достига до точка близо до

началото. Това сигурно е било преживяването на онези човешки същества, на които за първи път е било дадено окото да насочи погледа си към вселената.
Тогава ученикът осъзнава сливането на Аз-а с големия световен Аз. И сега той трябва да се научи да казва на малкия Аз: „Аз не съм ти.“ Важен момент е, когато осъзнава какво означава това: „Аз не съм ти.“ Това е момент, в който човек започва да осъзнава, че в природата действат по-висши сили от мисленето, че има нещо отвъд самия него, което не може да бъде изразено с думите на настоящето, но което има ефекта, че когато двама души могат да говорят за едно и също нещо, речта на единия е ясна, но скучна, докато тази на другия пулсира с топлата светлина, която ще създаде бъдещето.
Когато ученикът достигне този етап, той може да учи по съвсем различен начин от този, който е могъл да учи досега. Той преживява нещо много специално. Среща духовно същество в свръхсетивния свят. Среща индивидуалността, която някога е била свързана с него. Велика и важна мистерия е, че определени етапи от нашето съществуване се повтарят. Ние съзнателно се издигаме от манас към висшите сили. Някога сме слизали от духовните светове и по това време същото същество е слязло в нас - нещо, което сега срещаме отново на етапа, съответстващ на този момент в миналото, когато е било с нас тогава. Това е учителят, така наречения гуру. Срещнахме го за първи път тогава; сега го срещаме отново, когато можем съзнателно да схванем това, което той е потънал в душите ни и ние несъзнателно сме получили.
И ако се спуснем по-надолу, ще срещнем духовете, които са ни помогнали да се изградим преди еони. Срещаме дванадесетте духа: духовете на волята, духовете на мъдростта, духовете на формата, духовете на движението, духовете на личността или егоизма, духовете на огъня или топлината, духовете на зората или здрача и т.н. Всичко това се представя пред нашето въображение при това спускане във вселената, при това поклонение. И само това ни дава възможност да зърнем бъдещето, да предвидим какво ще се случи „в близко бъдеще“, както казва апостолът.
Това е задачата на окултизма. Тя трябва да бъде решена, защото това решение е необходимо. Има достатъчно движения, които са идеалистични и етични. Но движението, наречено Теософия, се различава от другите по това, че окултизмът съзнателно се проявява в това движение. Това изяснява връзката между окултизма и Теософията. Теософското общество никога не може да се стреми да бъде окултно братство. Силата, от която се нуждае, за да изпълни задачата си, животът, от който се нуждае, може да дойде само от теченията на окултизма. Следователно Теософското общество ще процъфтява, когато има разбиране за култивирането на окултни учения и окултен живот. Това не означава, че самите членове трябва да бъдат окултисти. Но ако Теософията забрави, че тази кръв пулсира в нея, тогава тя

може да е интересно общество, но няма да изпълни това, което е било замислено от възвишените сили, които са стояли в нейната отправна точка.
Всеки, който разбира това, никога няма да иска да отнеме окултния характер на Теософското общество. Но всеки, който заема този пост в Теософското общество, е поставен в противоречива позиция. Той ще трябва да обърне ухото си към страната, от която окултните истини текат към нас, а от друга страна, да насочи вниманието си към външния екзотеричен живот на Обществото. Тези неща трябва да бъдат строго разделени; никога не трябва да се смесват. Но когато се говори за външното Теософско общество, не бива да се говори за окултните личности, които са в началната точка. Силите, които живеят на по-висш план, и тези, които живеят извън физическото тяло в името на човешкото развитие, никога не се намесват в тези въпроси. Те никога не дават нищо друго освен импулси. Когато работим обективно за разпространението на Теософското общество, великите индивидуалности, които наричаме Учители, винаги са на наша страна; можем да се обърнем към тях и да им позволим да говорят чрез нас. Когато темата е разширяването на окултния живот, говорят Учителите. Когато става въпрос само за организиране на Обществото, те го оставят на тези, които живеят на физически план. Това е разликата между окултното течение и структурата на Теософската организация.
Нека изразя разликата между това, което протича като вътрешен духовен поток, и това, което се преживява чрез отделните личности, по може би най-добрия начин: Когато става въпрос за духовен живот, тогава говорят Учителите. Когато става въпрос за обикновена организация, тогава е възможна грешка, защото тогава Учителите мълчат.

От сесията с въпроси и отговори

Какво е значението на паметта в окултното обучение?
Паметта е едно от нещата, които трябва да бъдат пожертвани в окултното обучение. Всичко, което е било загубено при спускането, обаче се възстановява при изкачването. Когато се развивате окултно, вече нямате никаква памет. Паметта се е развила в нещо друго. Можете да прочетете за това в брой 14 и 15 на „Луцифер“. Тук се случва истинското четене в миналото. Първо на астрален план, а след това в Хрониката на Акаша. Загубената памет на ученика се заменя със силата за четене. Той вече няма да знае кога е роден Цезар, но ще може да проследи целия процес до този момент.
Как трябва да се разбират Блаженствата в Нагорната проповед?
Нагорната проповед е учение на Христос към учениците му. Преди всичко, човек трябва да знае какво означава да бъдеш „на планината“. Там Христос Исус обясни великите световни връзки на учениците. Това е изключително интересно от окултна гледна точка. В окултния свят всичко ни се явява в огледален образ. Те виждат собствените си страсти погрешно. Като диво животно, животинското в него среща човешкото същество. Именно изливането на собствената страст се връща към него в

огледалния образ. Следователно можем да кажем, че човекът непременно предизвиква отражението на действията си на по-висш план чрез себе си. Числото 126 се появява като 621. Че е така, Христос е казал на учениците си в Блаженствата. „Да бъдеш благословен“ означава да се приближиш до душата. Светият Дух е Духът, който лекува.Първото изречение, ако е преведено правилно, би звучало нещо подобно:

Блажени са онези, които се молят за Духа, защото те намират в себе си Небесните Царства.

И още:

Който е гонен заради Мене, намира небесното царство в себе си. [Матей 5:6]

Тогава нещо изплува от вътрешното същество във външния свят и във външния свят го среща отново в огледален образ. Всичко това може да се види прекрасно в добър гръцки превод. Но правилното значение може да се разбере само с окултно знание.

Каква е разликата между високоразвит и по-слабо развит човек в окултизма?

Разликата е само въпрос на време. Защо високоразвитите са достигнали духовно величие по-рано? Защото са проследили произхода си до по-ранни световни творения. Окултистът говори от опит и отвъд определена точка човек не може да каже нищо. След това има само спекулации. Едва след края на всички неща ще бъде възможно да се говори за онези неща, които отиват отвъд края на всички неща.

Съществуват ли и опасности в окултните стремежи?

Да, в окултния стремеж има опасности. Преди всичко, трябва да сте бдителни, будни. Не медиумистични. Окултистът не навлиза в никоя област на висшия живот, освен с ясно съзнание, така че да присъства, подобно на начина, по който ходи във физическия свят. Не трябва да губя физическото си съзнание. Ако направя това, тогава започва опасността. Може да не поема нищо в притъпено състояние на съзнанието, а само в напълно ясно състояние на съзнанието. Хората, които навлизат в състояния на здрач, транс и медиумистични състояния, трябва да внимават да не се обръщат към своите учители, освен в пълна свобода. Като цяло, развитието не е такова, че ученикът да се обръща към астралното, но методите водят до факта, че човек стига до астралното ниво само когато може да има по-висши преживявания на астралното ниво, когато вече не е изложен на всички объркващи впечатления. Човекът, който е на физически план, живее в себе си на девачан план. Това, към което трябва да се стремим, е човекът да запази този живот, който има на девачан план, точно както запазва физическия, така че да не се случи следното.

Да предположим, че човек внезапно прозрее на астралния план. Тогава той ще се отклони от пътя, защото е свикнал външният свят да го нахлува. Неговото его не може да бъде там, защото не е свикнало да живее на астралния план, защото е свикнало да има контакт със света само чрез физическите сетива. Ако поставите човек неподготвен в астралния свят, той е изложен на всякакви опасности. Той трябва да може да се свърже отново със света, трябва да има основа, от която да

продължи напред. Да се постигне тази опора се нарича „построяване на колиба“. В сцената на Преображението Христос въвежда учениците в равнината Девачан и там учениците казват: „Нека построим колиби тук“.
Ако астралната сила е развита преди менталния център, тогава е възможно ученикът да се изложи на всякакви импулси и страсти. Това трябва да се избягва чрез новия метод.
Повдига се въпросът за окултната страна на християнството и дали черната магия е възможна по този начин.
Вярно е: това, което се нарича християнско развитие, не е идентично с окултизма, нито пък е идентично с източните философии. Въпросът изглежда още по-дълбок, когато човек погледне окултната страна на християнството. Християнството се е появило в четвъртата подраса. Има дълбоко значение във факта, че то е дошло на света във формата, в която е. Но не е нужно да остане такова. Това християнство, както всяко духовно течение, приема специална форма в зората на четвъртата подраса.
Ще характеризирам само накратко как се появява там. Представете си, че сте в древна Индия и сред хората, които са били носители на древната култура на Заратустра. След това във времето на културата на семитите, евреите, евреите и тогава виждаме как се издига четвъртата човешка раса. Това е гръко-латинската култура, която се развива в Южна Европа. Възходът на гръко-латинската раса е изразен в древното изкуство, например в групата на Лаокоон. Ако погледнете тази група Лаокоон, ще видите Лаокоон да се бори със змиите. Лаокоон е бил стар жрец в Троя. А културата на древна Троя е била все още жреческа култура. Както е добре известно, Анхиз избягал след превземането на Троя. Тогава в Италия е основана жреческа колония: Алба лонга. Алба лонга означава също дългата риза, дрехата за жреческа култура. Алба Лонга е основана за нова жреческа култура, като клон на старата троянска. Змията се увива около жреца. Това е символ за преодоляване на жречеството, което няма нищо общо с хитростта, а само с духовността. Това виждаме в групата Лаокоон. Това е чудесен документ за прехода от третата към четвъртата подраса.
В окултното съществува закон, който се изразява във факта, че в една раса - не мога да докажа това днес - в която водещите индивиди подхранват своя организъм, тоест инструмента на духа, с алкохолни или подобни напитки, е просто невъзможно да се стигне до познание за висшите членове на човешкото същество. Има само две възможности: или познание за висшите светове и никакъв алкохол, или алкохол и развитие на физически план с перспективата, че може да има други планове, но ние самите не можем да ги видим. Ето защо всички древни култури са били повлияни от идеята за прераждането. Дори робът, който е работил по египетските пирамиди, е знаел истината за прераждането. Той е знаел, че един ден и той ще заеме мястото, от което се дават заповеди, точно както трябва да се подчинява сега.

Християнството е било образование на човечеството за важността на физическия план. Тогава е била подготвена петата подраса с културата на авторитета. Как се подготвя тази пета подраса външно? Като поема съвсем различна посока в мистериите. Преди Дионис няма следа от по-късното жертвоприношение. Има измивания, а водата е жертвоприношението. С Дионис, богът на ставането влиза в сила. Появява се културата на овена или агнето. Омир. Христос е индивидуалността, която слиза от най-висшите сфери. Днес тя вече съдържа във физическото си същество това, което другите човешки същества също ще съдържат в много далечното бъдеще. Ако искате да съзерцавате Христос, той е най-добре описан в Евангелието на близкия ученик Йоан. Словото стана плът, се казва там. Човекът един ден ще стане Словото и това Слово живее в плът в Христос. Когато съзерцавате този Христос в четвъртата подраса, тогава той би могъл да каже едно нещо: „По определен начин аз съм дълбоко свързан с тази подраса, тази четвърта, но в същото време аз също израствам от тази четвърта подраса. Аз представлявам това, което ще се появява отново и отново в бъдеще. Ето как той е свързан с развитието на човечеството, със земната вълна на еволюцията, която съставлява четвъртата и петата подраса и след това ще съставлява шестата подраса. По този начин той гледа на всичко, което се развива като материален живот на земята.“
Животът на Христос принадлежи към това; и как това тяло стана член на четвъртата подраса? Защото се появи култура, която отхвърли учението за прераждането. В края на краищата, Христос също учеше учениците си за прераждането. Защото те самите го попитаха: „Това не трябва да се случва, докато Илия не се появи отново.“ Тогава той каза: „Той се появи отново. Йоан беше Илия, но те не го познаха.“
Следователно, ние разбираме теософията като реализация на християнството. Тя учи това, за което християнството само е загатнало. Древните жертвоприношения са били водни жертвоприношения. Жертвоприношенията на четвъртата подраса са винени жертвоприношения. И Христос превръща водата във вино. Това трябва да се разбира физически и материално. На християнските монаси е позволено да пият вино. Не им е забранено да пият вино. Това прави християнството различен вид развитие. Християнското развитие трябва напълно да се повери на водача. На ученика не е позволено да вижда сам, не му е позволено, защото е пил вино. Това се случва и на Господната вечеря.
Какво е налице тогава? Тялото на цялата земя присъства в Христос. Той може да каже: „Това е моето тяло.“ А какво е кръвта? Тя е, което веднага поражда страстите в идното време. Това е жизнената сила на Дионисиевата култура. Виното е астралният елемент. В неговата всеобхватна индивидуалност в концентрирана физическа форма. Мога само да загатна за всичко това сега. Вземете индивидуалностите, които са израснали от християнския живот: за тях това може да важи. Те се предават на този, който ги води, защото само за известно време ходят по физическия план. Това е християнско окултно развитие.

Но след това съществува и християнска черна магия. Тя наистина съществува и играе определена роля. В разговор може да е възможно да се предостави конкретна информация и за това. Вземете един напълно развит окултист от стария свят, такъв, в когото светлината първоначално свети от самото начало, и след това съвременния окултист, който започва от розенкройцерите и сега се развива. Това е този, където светлината е мястото, където човек се развива с определено осъзнаване и се доверява на водача. Това е будност, когато човек иска да се развива окултно.

Можете ли да ни разкажете повече за Ной и Потопа?

Въпросът за Ной е свързан с най-новото ми окултно проучване. Никой няма да намери нищо в „Луцифер“, което да не съм знаел по времето, когато писах статиите. Но сега знам малко повече за това. Сега климатичните условия ми станаха ясни и живи. Разбрах нещо, което щях да спомена тогава, ако го бях разбрал тогава. Заех позицията на Ной алегорично по онова време. Това беше картина за дълбокия духовен смисъл. Но сега знам, че тази дъга в Библията съответства на буквален факт. В старата Атлантида климатичните условия са били различни. Разпределението на въздуха и водата е било различно. Неслучайно германската легенда говори за „Фогхайм“. Там все още няма дъжд. Има различно разпределение в цикъла на водата във въздуха и има различни облачни образувания, така че човек установява, че в старата Атлантида образуването на дъга все още не е възможно. Такива условия станаха възможни едва когато Атлантида беше наводнена и новите континенти се издигнаха.

Сега ни е дадена подсказка как дъгата се появява от потопа. Ной е библейският представител на определено племе, което първоначално е дошло от Атлантида. Говорим за протосемитите. Всички подраси произлизат от тях по определен начин. Това ни е добре известно от теософската литература. Така че в известен смисъл е правилно да се каже, че всички произлизат от протосемитската раса. Четвъртата подраса, която се е развила от тогавашната, е предразположена в протосемитите, така че едно племе, което ни е представено библейски като Ноево, се характеризира особено с пиенето на вино.

Как е свързано формирането на расата с германската митология?

В пустинята Гоби е имало център. Оттам е текло северното културно течение, което е имало трагичен ход. То се съдържа в „Нибелунгите“, в сумрака на боговете. Друид означава дъб. Пристигането на християнството е едно от очакванията във всички скандинавски мистерии. Това е изразено в символ. Определени истини са посочени на посветените чрез определени символи. Какво е трябвало да бъде донесено, което е било предсказано от старите друидски жреци? Това е бил кръстът.

Сега има един нордически посветен, до когото всички тези неща водят началото си. Той се казва Зиг. Всички имена като Зигфрид, Зиглинде, Зигмунд и т.н. водят началото си от този Зиг. Този нордически посветен е намерил израз в по-късния

Зигфрид. Той е описан като посветен. Твърди се, че е бил неуязвим чрез драконовата кръв, но че все още е бил уязвим в определена точка на лопатката си. И се е учело: Ще дойде друг, който ще преодолее това уязвимо място. От оплождането на четвъртата подраса с това, което е останало назад и е дошло от по-рано, се е развила петата подраса. Това е дало тласък за основаването на петата подраса.

18. Теософията в ежедневието

Често чувате, особено от учените или, да речем, от прогресивната страна: Да, духовни същности присъстват за онези, които все още се придържат към стари детински вярвания, които живеят във въображението и чувствата си. Но за хората, които имат ясни, логични понятия, такива духовни същности не съществуват. Бих искал да ви припомня какво е написал професор Вундт от университета в Лайпциг, в което той се бори срещу всички духовни факти. Той казва: Хората, които вярват в такива духовни същности от самото начало, виждат тези неща, но тези, които не вярват в тях, не ги виждат. За тях това остава нещо, в което винаги трябва да се съмняваме. Но това е решаващият фактор.

Нека сега се запитаме дали онези, които виждат света с ясни логически понятия, са наистина решителни в твърденията си за явленията на един висш свят. Тук трябва да вземем предвид малко от това, което е условие за живот на цяла поредица от първоначално елементарни явления във висшия свят.

Ние не само сме постоянно заобиколени от сетивни неща и същества, но сме и винаги заобиколени от свят от свръхсетивни същности. Не бива да се мисли, че тези свръхсетивни същности нямат връзка с видимата природа. Точно както човекът се състои от видими и невидими части, от видимото си физическо тяло и от невидимия си дух и душа, така и други същности се състоят от видима и невидима част. Връзките тогава обаче могат да бъдат много различни от тези при хората.

Най-простите свръхсетивни същества, с които трябва да се занимаваме, са така наречените елементарни същества. Това са същности, които ни заобикалят на всяка крачка. Цялото пространство около нас е изпълнено с такива същности. Точно както растенията, животните и хората живеят около нас, така живеят и свръхсетивните същества. Но те не винаги са напълно развити; те са в повече или по-малко несъвършено развито състояние. Ако погледнете природния свят около нас, ще разпознаете същото нещо във видимия свят на сетивата. Ако имате тук боб, семе от боб, а там бобово растение, което е израснало, увива се около пръчката и разгръща цветове, тогава можете да си кажете: В известен смисъл семето от боб и бобовото растение, което е израснало и се увива около пръчката на много завои, са по същество едно и също нещо от определена гледна точка. Ако днес сложите боба в земята, той може да поникне по абсолютно същия начин на лозата след известно време и може да бъде абсолютно същият като напълно порасналото бобово растение, което стои пред вас днес. Така че тук, в света на сетивата, вие сякаш имате две същности. От различна гледна точка обаче, те всъщност са едни и същи. Същото е и в духовния свят. Там всъщност имате същества, които, подобно на боба в състояние на семе, съществуват като духовни зародиши, които ни обграждат през цялото време в духовния свят. Точно както давате на боба възможността да бъде изразеното бобово растение, можете също така да дадете на тези духовни

зародиши, които постоянно ни обграждат в астралното царство, почва, в която те могат да се вкоренят. Ако държите боба на повърхността на земята, върху камениста почва, той никога няма да може да се развие. Но ако го потопите в подходяща почва, той ще поникне. Същото може да бъде и с духовното семе. Има същества около нас, такива същества-семена, които просто растат чрез това, което ние развиваме, които по този начин имат почва, в която растат и процъфтяват. Да предположим, че има духовни същества около вас, които, точно както бобовото растение се нуждае от физическа почва, соли, физическа светлина и т.н., за да изгради физическо тяло, искат да изградят астрално тяло от астрална материя. Какво е астрална материя? Това са например човешките страсти, импулси, желания. Астралната материя е алчност, щедрост, която развива любов. Всичко това се отнася до същество, което не е вкоренено във физическото в цялата си природа и иска да си създаде астрално тяло [като почва за семена]. Това, което човек излъчва, развива в желания и инстинкти, е необходимо за определени същества, така че може да се каже: Тук, в астралното царство, има духовно семе, а там човек развива ясно изразен инстинкт за алчност. Това е духовна почва за определено духовно същество, което е в неговата среда; то намира възможност в нея да расте, така че вие давате възможност на духовните същества да живеят в нея. Всъщност, това е налице.

Например, известно е също, че хората се стремят да излеят болката си чрез сълзи. Никой няма да отрече, че сълзите имат нещо, което облекчава болката. Определен обезболяващ агент са сълзите. Астрално вещество причинява този особен успокояващ ефект, който се крие в сълзите. Това астрално вещество, което се получава, защото болката се излее чрез сълзи, кара определени същности да се въплъщават, да се превъплъщават. Всъщност, човекът, който плаче, привлича духовни същности от околната среда. Те карат болката да намалява все повече и повече.

Сега обаче болката често, когато я изпитваме самите ние, без тя да се излива в сълзи, е значително увеличение на силата, което може да има още по-силен ефект, ако я натрупаме като добро преживяване и не търсим сладострастието на сълзите. Тогава те са източник на мъдрост. Болезнените преживявания са източник на мъдрост. Отново и отново, този, който знае нещо, който вижда нещо в света, с радост ще се откаже от удоволствията си; но той няма с радост да се откаже от болките си, защото болезнените преживявания разкриват какво трябва и какво не трябва да правим. Ако нещо е причинило болка, тогава знаем, че не е жизнеспособно и знаем как да се държим в по-късни времена.

Великите идеалисти в предишни превъплъщения често са били мъченици. От тези болезнени преживявания, които са понасяли с достойнство и хладнокръвие, е възникнало идеално чувство. От това можете да видите, че горчивите преживявания са свързани с мъдростта. Ще трябва също да признаете, че когато човек изплаче

болезнените преживявания, той тогава притъпява и техните последици. Наистина е така. Този, който иска да види висшите светове, трябва преди всичко да разбере как да погребе болката в душата си, как да я превърне в активен фермент и да не я остави да изчезне в сълзи, стичащи се навън. В допълнение към всички фигуративни тълкувания, думата в „Светлина по пътя“ също трябва да се приема буквално като истинска истина:

Преди окото да може да види, то трябва да се отучи от сълзите.

Това не означава нищо против сълзите у хората на определен етап от развитието. Така че виждате как това осигурява благодатна почва за духовни същества, които са постоянно присъстващи, и от които астрални същества поникват като растения от засята почва.

Какво тогава представляват тези астрални микроби? Къде съществуват? Ако си зададете тези въпроси много внимателно, ще разберете много неща в природата, които иначе биха ви били трудни за разбиране. За тези, които се стремят да проумеят света по този начин, нещата в природата не са чисто физически същности, както обикновено се предполага, а са пропити с духовен живот. Цялата природа е жива, наистина жива с духовни същности. Древните са знаели това и го знаят и днес. Парацелз например е казал, че духовните същности почиват навсякъде в растенията и камъните.

Нека сега се опитаме да изследваме природата на такива духовни същности, които са различни от същностите, които ни заобикалят. Първо, трябва да обсъдя някои концепции, които ще ви помогнат да разберете цялата свръхсетивна природа. Някои от вас вече знаят тези неща, но вярвам, че мога да ги поставя в различен контекст. Освен това е добре да ги чуваме от време на време.

Хората познават обкръжението си и действат от съзнанието си. Какво означава това? Когато спят, те не действат от съзнанието си, защото тогава техният действителен висш Аз, тяхното действително висше същество, е отделено от тялото. Тялото е само по себе си. Когато гледате спящ човек, какво всъщност гледате? Човешкото същество се състои от физическо тяло, [което виждате с очите си], след това от етерно тяло, което е устроено по подобен начин и образува един вид модел за физическото тяло, след това от астралното тяло с живота на чувствата, инстинктите, желанията и страстите и накрая от Аз-а, в който Аз съчетавам висшите части.

Когато човек е буден, присъстват следните части: физическо тяло, етерно тяло, астрално тяло и Аз. Физическото тяло е в сетивния свят, етерното тяло, астралното тяло и Азът са в свръхсетивния свят. Така че имаме същество, което има съзнание в свръхсетивния свят и само тялото е на физическия план. По време на сън то изоставя физическото тяло и живее във висшите светове. Това, което човешкото същество представлява тук в състояние на сън, може да се види като постоянно състояние и в другите физически същества, които ви заобикалят. За растенията

може да се каже – и не само преносно – че те спят. Това, което човекът е през нощта – приблизително – това е растението винаги: то е спящо, има спящо съзнание. Важно е да се осъзнае това правилно. Виждате ли, както човекът, когато спи, няма съзнание във физическото тяло, така и растението няма съзнание във физическото тяло и следователно е спящо.
Ето как човекът се различава от растението – човекът има съзнание в тялото си, докато растението има съзнание извън тялото си. Растението не е без съзнание, то просто го има извън тялото си; то го има на ментално ниво. Животното има съзнанието си на астралното ниво, но растението го има на ментално ниво.
Сега стигаме до описанието на външния сетивен свят, на сетивната природа. Ще се опитам да ви го представя схематично. Когато погледнете целия този свят, той идва до вас чрез вашите сетива, чрез вашите очи, уши, чрез усещане и чувство. Наричаме това физически план. Точно както гъбата е пропита от вода, така и този свят е пропитан от астралния свят; той пропива физическия свят. Астралният план обаче няма предмети и същности, които могат да бъдат докоснати и видени с очи. „Материята, която присъства на него, е направена от същото вещество като вашите желания и копнежи.“
Ако имате свещ тук и я запалите, тя ще гори на физически план. Следователно огънят е резултат от физически процес. Но ако прокълнете ближния си, огън ще гори на астралния план. Той изпитва болка и това се вижда на астралния план като вид пламък. Похотта е нещо подобно на астралния план.
Още по-пречистена субстанция е тази, от която са изтъкани мислите ви, ние я наричаме ментална субстанция.
След това има още по-висш план, това е по-висшият ментален план. Субстанцията на този план е същата като тази, от която се състоят мислите, които са напълно свободни от чувственост, най-висшите мисли, които човек изобщо може да има.
Сега на земята имаме следните същества: минерали, растения, животни и човешки същества. Когато човек е буден, неговото съзнание е тук, на физическия план; неговото съзнание обитава във физическото тяло. Съзнанието на животното не е във физическото тяло, а на астралния план. Това означава, че животното не е способно да изрази себе си на физическия план. Липсва му способността да мисли самостоятелно. В животните има така наречена родова душа; тя живее на астралния план. Растението има своето самосъзнание на менталния план. По този начин човекът, животното, растението и накрая минералът са в своята двойственост като форма и съзнание. От това можем да видим какво представляват минералът, растението, животното и човешкото същество. Животното не е способно да схване егото. Няма инструмент, чрез който да може да работи. На астралния план животните са като човешките същества на физическия план; те започват да ви говорят. А на менталния план растенията са като човешките същества на физическия план. Животното е на физическия план и е вкоренено в астралния план

със своето съзнание. Може да бъде и обратното, а именно, съзнанието е на физическия план, а тялото е на астралния план, което след това достига до нашия свят със своето съзнание. Какво би означавало такова същество? Такова същество би се придвижило нагоре в астралния свят, би се разхождало в астралния свят. И точно както ние преживяваме животното тук долу, „животното, което има своето съзнание във физическия свят, се изразява във физическо действие, тоест под формата на привличане“.
Например, физикът има магнит тук и ако доближи нещо желязо до него, то се привлича. Тогава физикът говори за привличане. Разбира се, това е само дума. Каква е истината тук? Истината е това, което описах. Всъщност, магнитната сила, която действа и е видима тук, се основава на астрална същност. Всички природни сили се основават на астрални същности. Силите на природата се основават на астрални същества. Има същества, които ходят по астралния план, и тук те се изразяват като природни сили. Природните сили не са нищо повече от действия на физическия план на същества, които живеят на астралния план!
Следователно, всеки, който се обръща към природата с цялата си чувствителност, ще може да възприеме такива същества от природните сили.
Вземете един силно чувствителен човек, който се доближава до такива сили. Той не само ще може да каже кога желязото е там и е привлечено: магнитна сила е налице тук, но и окото му ще види магнитните сили - и това е същото като съзнанието на животното на астралния план. Тези магнитни сили имат тялото си на астралния план и това може да бъде видяно от въпросния чувствителен човек.
Парче сяра не е само парче сяра, но е и сила, и тази сила съответства на астрално същество на астралния план. Това е същество, организъм на астралния план.
От това можете да видите, че всъщност постоянно си имаме работа със същества, които съществуват на астралния план, както и със силите на природата. Човек може да намери едно растение прекрасно, а друго отблъскващо. Ясновидецът може да види, че причината за това е, че едното растение има сили, които се изразяват в красиво астрално тяло, докато другото има сили, които се изразяват в отвратително астрално тяло. Миризмата, която физическият човек може да усети, астралният човек може да възприеме, вие можете да видите в астрална форма. Когато започнете наистина да развивате силите да виждате това, което не е възприемаемо от физическите сетива, ще бъдете заобиколени от светлинни ефекти в растението. В растението имаме две същества, едното в другото, принадлежащи едно към друго. Растението пониква от земята. То има съзнание на менталния план и физическото си тяло тук долу. В него е поставено друго същество, което има тяло на астралния план и съзнание тук долу.
Следвайте с мен пътя, който животното изминава през живота си. Когато животното е живо, когато се роди, първо възниква астралното тяло на животното, след това етерното тяло и след това те се обличат с физическа материя. Животното получава

физическо тяло, астралното тяло живее във физическото тяло. Сега вземете живота на това животно. То може да съществува само докато има кислород във въздуха. В момента, в който въздухът няма достатъчно кислород, животното умира. В момента, в който погребете животното живо, то също умира, защото няма достатъчно кислород. Така виждате, че самото физическо тяло не може да побере астралното тяло на животното, освен ако не е налице подходящ въздух за живот. Ако покриете цялото животно с пръст, тогава това животно не може да живее.
Можете да направите нещо подобно с астралните същества, за които говорих. Да предположим, че имате астралното тяло на същество, което придружава растение, което му принадлежи; сега се сблъсквате с това същество. Когато се сблъсквате с него, за такова същество често е така, сякаш засаждате боб в земята. Вие му предлагате възможността да се вкорени, да расте и да процъфтява чрез вашия собствен дух. То приема външно видима форма. Това е много важен процес. Заставате пред растение, то започва да бъде обгърнато от огнени искри; формира се същество, което е свързано с растението; тялото на това същество се формира. Сега започвате да мислите за това същество. Когато мислите, то е наистина като вид почва, в която съществото е потънало. Но колкото и полезна да е почвата за растението, когато обгръща част от органите му по правилния начин, тя е толкова пагубна за него, когато покриете цялото растение. И точно както почвата убива растението, когато покриете цялото растение с почва, така и почвата на мисълта действа върху такива същества. Ако ги покриете напълно с мисловен материал, това има убиващ ефект. Липсва им жизненият въздух. Ето защо елементарните духове на природата умират, когато жизненият им въздух бъде отнет от тях чрез мисли.
Това е една от причините, поради които каустичните мислители, хора, които извъртат всичко и искат да обгърнат всичко с мислите си, всъщност убиват деликатните същества, които ни заобикалят. Това ще ви обясни какво означава за такива същества да „умрат“; те всъщност умират многократно в хората. Точно както свлачището заравя всички растения отдолу и ги кара да умрат, така и човешкото мислене, разпространявайки се, убива цяла поредица от природни същества. Митовете и легендите са изразили това красиво на символичен език; можете да го намерите изразено в мита за браунитата: в миналото, когато човекът не е мислил толкова много, те са били там. После дойде времето, когато човекът започна да мисли; тогава природните духове се оттеглиха. Това е изразено символично, но съответства на скрита реалност. Точно както човекът, във физическото си тяло, е предаден на земята, когато умре, така и тези природни духове, в своите елементарни тела, са потопени в менталната земя в горните светове и там умират. Човекът умира във физическата земя, природният дух умира в „земята на духовния свят“! Там те имат своя гроб и той е приготвен за тях от мегаломанското, хитро мислене на хората.

За онези, които все още не са посветени в тези неща, въпросът ще изглежда фантастичен. Този, който се приближава до духовния свят със съмняващи се мисли, няма да намери този духовен свят. Той се държи така, сякаш преминава през рояк комари с огнен пламък, когато преминава през духовния свят. Такъв е случаят с мислител, който няма чувствителност. Много убити [духовни] същества показват следите на такива мислители. Следователно човекът често е унищожител на елементарни духове. Той е нещо, което иска да се развие по-високо, а тези същества, които са в обратно развитие, често биват унищожавани от хората. Ето ви още един практически пример, който прави истинското учение на окултизма да изглежда разбираемо: че вие самите трябва да предложите на духовните същества това, което им позволява да се появят, което им позволява да бъдат там. Оттук и постоянно повтарящото се изискване: човек не трябва да мисли язвително, не трябва да критикува, а трябва всеотдайно да се отдаде на обкръжението си. Тогава светлите духовни елементарни същества излизат от тъмнината си. Всички тези неща са свързани с дълбоките закони на духовното съществуване.
Сега друг пример, от който можете да видите как непосредственият живот става обясним чрез такива прозрения, принадлежащи на скритите светове. Да предположим, че един човек лъже друг. Ако кажа истината, това означава нещо съвсем различно в духовния свят, отколкото ако лъжа. Когато казвам истината, създавам мисъл-форма. Всяка мисъл, която изразявам, е форма в свръхсетивния свят. Сега фактът, че искам да съобщя, също съответства на нещо в духовния свят. Всеки факт във външното, сетивно пространство също съответства на нещо в духовния свят. В момента, в който кажа истината, мисъл-формата, която съм формирал, се свързва с това, което съответства на факта в духовния свят. Но ако кажа или помисля лъжа, която не съответства на факта, тогава моята мисъл-форма веднага ще се отрази на мен, когато се опитам да я обединя с духовния еквивалент, който съответства на факта, и тя ще се залепи за мен. Тези, които имат навика да лъжат, постоянно се сблъскват с отразени лъжи и се обграждат с цяла броня от лъжи. Сега си представете такъв човек, обгърнат в такава броня от лъжи. Силите, които биха могли да го развият, не могат да влязат и резултатът е, че той изостава. Тези, които лъжат, се изключват от силата, която трябва да оставят да тече навътре и навън, и в резултат на това изостават. Следователно, всичко, което е неистинно, което не съответства на фактите, е пречка за развитието. Всяка истина се свързва със самите факти и позволява на човека да влезе в целия поток от факти. Ако вземете това предвид, ще разберете какво означава да бъдеш „честен човек“. Да бъдеш честен човек означава да се направиш способен да напредваш, да вървиш все по-напред и по-напред. Само честните хора ще напредват. На физически план лъжата може би може да бъде скрита, но на астрален план лъжата не може да бъде скрита. Лъжците са обградени от дебели кори на астралния план. Следователно, те не могат да се развиват. Поради тази причина най-голямата пречка в света е

съществуващата лъжа. „Лъжа“ на иврит е „Тофел“. И ако си представите „духа на лъжата“ в света, който иска да си постави за цел да постави колкото се може повече препятствия по пътя на света, тогава това би трябвало да е „дух на лъжата“. Той би трябвало да лъже по такъв начин, че да се образува кора около цялото човечество; той би бил покварителят на човечеството. Покварителят се нарича „Мефиз“ на иврит. Така че можете да наречете такъв дух на лъжата „Мефистофел“, „дух на лъжата“. Името му е избрано, защото е „бащата на всички препятствия“. Гьоте също го нарича така.
И така, ето ви нещо, от което можете да видите, че можете да разберете поета само като го погледнете от гледна точка на окултизма. Ще откриете точно същото при повечето наистина велики поети. Никога няма да откриете, че великите световни поети са създали от произволна фантазия, а от окултните факти, от окултните връзки!
Сега друг пример, който вече беше споменат. Ние сме в петата коренна раса, а в рамките на нея, в петата подраса. Три подраси са имали жреческа култура. В четвъртия културен период са семитските народи. От жреческите култури се е развила култура, която е била съвсем различна, която не е била основана на вдъхновение свише; а именно, жреческата култура е била основана на това. Културата на четвъртата подраса е била основана на хитростта. По този начин появата на гръцката култура означава преодоляване на жреческата мъдрост чрез хитрост. Това ни е представено от гръцки поет и гръцки скулптор. Поетът Омир ни го представя в Одисей, който побеждава троянците чрез хитрост, като прави дървен кон. Скулпторът е смачкал стария троянски жрец Лаокоон от змията, символ на мъдростта и благоразумието. Истинските поети винаги са черпили от окултното. Другите не са поети, защото нищо в тяхната поезия не съответства на реалността. Поезията може да процъфтява само сред духовни хора. Истината се предава на хората по различни начини. Поетите не са били просто забавители на човечеството; Те бяха ясновидци, които искаха да блестят отвъд нашата физическа реалност във висшите светове. Омир следователно е „слепият ясновидец“, защото е създал произведенията си от скритото, а не от света на сетивата. Така че виждате, че истинската велика поезия може да бъде разбрана само ако я разглеждаме въз основа на окултни факти. Животът и сътворението на човека ни стават ясни само когато ги разглеждаме от окултна гледна точка. Помислете какво означава това! Човек може да се бори срещу окултизма и да го разглежда като нещо, което кара хората да фантазират. Но виждате ли: всъщност окултизмът води все по-дълбоко и по-дълбоко в света. Той прави външния контекст на света наистина разбираем. Както Гьоте вече каза, няма външно и няма вътрешно. „Природата няма нито сърцевина, нито обвивка, тя е всичко едновременно.“ Очевидно тайните се разкриват, когато хората отворят умовете си.

Това ме води до нещо, което в началото може да изглежда трудно за вярване, но което е наистина вярно, а именно ползата от наличието на външно екзотерично, теософско движение, наред с окултните школи. Само тези, които искат да живеят окултен живот, трябва да бъдат посветени. „Каква е целта на Теософското общество?“, може да попитате. Тези, които подхождат към този въпрос само с интелектуални знания, едва ли ще намерят задоволителен отговор. Но тези, които се задълбочават в този духовен свят, биха имали по-голям успех. Може да отнеме много време, но това, което се получава от това, е истинско прозрение за света. Хората не седят заедно просто така. В зависимост от тяхната карма, за някои отнема повече време, а за други по-малко. Това, което човек чува там, събужда силите му, водейки го в самия духовен свят, началото на посвещението. Това трябва да се има предвид, ако човек иска да разбере истинската цел и истинската причина за Теософското движение. Истинската причина за Теософското движение е не само да се говори в най-широки кръгове за висшите светове, но и чрез нашите думи да се събуди у хората дарът и способността да живеят в самите висши светове, като им се влива силата на висшите светове. Това е абсолютно необходимо. Наистина, някой, който разбира всичко, който може да схване с чистия си концептуален материал всичко, което може да се каже за висшите светове, и който подхожда към въпроса с безпристрастност, би трябвало само една тънка мембрана да се разкъса и дарът на ясновидството би възникнал без повече шум. Може да има хора, които имат съкратен процес. Винаги трябва да има такива, които се развиват малко по-нататък от останалите. Но на цялото човечество може да се помогне в наше време. Това, което се преподава днес, може безспорно да произведе сили на виждане във времето по следния начин:

Днес хората си мислят, че са ужасно умни в критичните си мисли. На какво дължат това? Да предположим, че седите на събрание. Пред вас стои оратор, който, както се казва, провъзгласява истината. Ако такъв човек им беше говорил в предишното им въплъщение, те нямаше да го разберат. Ни най-малко! Да предположим, че всеки, който седи на такова събрание, е бил на земята преди хиляда и петстотин години или повече. Но тогава техните жреци са им разказвали приказки. Не са били обучавани по начина, по който ние сме днес, по интелектуален начин, а са им разказвали приказки. И тези души се въплъщават отново: силата, с която са приели приказките, сега се проявява в това, че те могат да покажат разбиране за интелектуалната реч. И чрез разбирането, което сега е развито, ще се появи по-висше разбиране. Вече няма да става въпрос за разбиране с интелекта, а за ясновидство.

Така че можете да видите, че теософското движение открива голяма перспектива. То действа по същия начин, както жреците отпреди векове са работили в свръхсетивния свят със своите приказки. Точно както те са вложили нещо в душата, което се появява днес, така и днешното интелектуално образование, в следващото

въплъщение, ще създаде способността да се проникне в света с ясновидски сили. Това е световната мисия на Теософското общество. Това е, което иска да бъде и какво трябва да бъде. Ако го погледнете по този начин, ще осъзнаете, че не можете да имате това в окултистките асоциации. Има много движения, които имат етични или други цели. Но движенията, в които се говори за трансценденталните светове, за да се събуди духовното, духът, не съществуват като популярни движения извън теософското движение днес. Това е причината, поради която подобно течение е породено от теософското движение. Теософското движение не е нещо, което ни учи на скучни теории, а ни води директно в живота, давайки ни насоки да гледаме на света с отворени очи.

По целия свят съществува един вид слепота у онези, които би трябвало да поемат инициативата във външния свят. Миналия четвъртък се опитах да изясня това в социалната сфера. Във всички области, където би трябвало да преобладава познанието за силите, виждаме, че слепотата всъщност е отличителен белег на онези, които би трябвало да се пробуждат. Теософията иска да извади наяве основните сили.

Човекът често е враг на елементарните същества, които постоянно ни заобикалят. Но той става техен приятел, когато ги разпознае, запознае се с тях и действа в техния смисъл. Ние ставаме приятели с тези същества, които винаги ни заобикалят в духовния свят, когато навлезем в скритите страни на природата; тогава те работят с нас, а не срещу нас. Всичко, което се случва в света и възпрепятства прогреса и причинява много кръвопролития в света, има своята причина не в друго, а в пробудените елементарни същества в света. Те са врагове на човека, докато човек иска да работи, без да ги познава. Те се превръщат в приятели, когато той иска да ги опознае, когато иска да се изправи срещу тях с познатост. Външно, физически погледнато, това означава: Човек стои в света, работи и работи, а около него се случват неща, които произтичат от неговите действия. Той не вижда нищо. Не вижда абсолютно нищо. Тогава внезапно революционни движения избухват, защото не е видял нищо, защото не е видял скритите неща, които са били там много преди да изстрелят външната враждебна буря. Ако човекът ги виждаше, той не би бил толкова небрежен към тях, че да ги остави да се изродят в революционни течения. Той би работил с тях. От това можете да видите, че неразпознаването на хода на законите, духовните елементарни същества, разрушенията, смутовете и революциите в света и че колкото повече опознаваме силите около нас, толкова повече ще виждаме това, което наричаме спокойно развитие на хората. По този начин, в голям мащаб, познанието за елементарната природа, познанието за духовния свят около нас, има голяма практическа стойност. То ни позволява да проникнем по-дълбоко в нашата среда и да я разберем.

Следващия път искаме да поговорим за проблем, който може да засегне хората много дълбоко. Вече чухме много за силите, които действат около хората. И затова

искаме да се запитаме: Дали човекът е същество, за което може да се каже, че има свобода или не? Дали е под строга юзда от елементарните същества или не? Това са въпросите, на които искаме да отговорим следващия път.

19. Теософията и концепцията за свободата

В началото може да изглежда, че строгата законност в [...]М[...] е несъвместима. Знаете, че този проблем [...]

Свободен ли е човекът или не? Подчинен ли е на желязна необходимост или действията му са подчинени на неговата воля? Първоначално този въпрос не се задава и много зависи от правилното задаване на въпросите. В днешното си състояние човекът не е нито едното, нито другото, нито свободен, нито обвързан, а едновременно едното и другото. По отношение на определени действия той е свободен; по отношение на други е подчинен на желязна необходимост. Свободата е нещо, към което винаги се приближаваме; ставаме по-свободни, колкото повече се развиваме. В началото сме много ограничени, зависими от всичко, към което инстинктивният ни мат [...] ни е предразположил.

Но колкото повече се развиваме, толкова по-свободни ставаме. Как това се свързва със законите на кармата? Теософията се занимава със закони, които действат в бъдещето. Ако толкова твърдо определим законите, как можем да говорим за развитие към свобода? Ако се задълбочим в определени изследвания на човешката душа в тази област, ще постигнем напредък. Преди всичко трябва да се запитаме: Какво е свободата? Може ли тя да бъде творение от нищото? Дали е специфична природа? Предразположен ли е човекът към свобода на етапа на съществуване, на който се намира сега? - В момента, в който човекът повдига такъв въпрос, той е същество, което се е развило до определена точка.

Фактът, че ръката ми се движи, е резултат от безкрайно сложни закони. Сега не става въпрос дали мога да се отърва от тези закони, а дали мога да взема свободно решение в рамките на тези закони, в които съм се превърнал; дали същество, което е родено според определени [закони] и се движи в рамките на тези закони, може да си припише свобода или не. Тези закони принадлежат на нашето ставане в миналото и се простират в бъдещето. Представете си, че някой иска да бъде обучен като спортист. Той трябва да се тренира в много специфична посока, да следва закони, да се доведе до определена гледна точка; когато е направил това, може да стане спортист. Свободата не се състои в това да променяме законите, по които сме се превърнали, а в това да действаме в рамките на тези закони.

Чували сте, че човекът върви или по левия, или по десния път. Да, така че не зависи от него; той трябва да върви по единия или по другия. Ако има гуру, той трябва да следва закони, да се стреми към цел – може ли да се говори за свобода? Всъщност няма такава цел, към която да се стремим. Окултното развитие няма такава цел, но има целта и намерението да развива способности у хората и да използва закони, за да ги доведе до определено ниво. Когато те достигнат това ниво, тогава те са способни да си поставят цел.

Животното не може да действа свободно, а само според инстинктите; нито един акт на инстинкт или страст не е свободен, той е вътрешно принуден. За да бъде човек свободен, преди всичко трябва да има способността да решава свободно; да не чувства никаква принуда в себе си да прави това или онова.
Това е стъпка, която трябва да се предприеме. И целият окултизъм е свързан с развиването на способностите, от които се нуждаем, за да вземаме свободни решения. Да предположим, че човек придобие способността да вижда в свръхсетивния свят. В началото човекът действа под влияние на инстинктивни импулси. Какъв е вътрешният импулс? Първата задача е да се постави човекът във връзка с външния свят. Инстинктивните импулси първоначално ръководят живота му, правейки го несвободен. Когато човек започне да гледа в свръхсетивния свят, първата стъпка е да види връзката между импулсите и взаимовръзките на света. Той знае как инстинктът действа като причина в света. Той преминава към осъзнаване на връзката между себе си и външния свят. Окултизмът му предоставя насоки за това.
Вие опознавате все по-добре този закономерен механизъм на света и виждате как от него се развива свободата. Фактът, че вие обединявате кислород и водород, е акт на вашата свобода. Ако не знаем нищо за закона, не можем да предвидим какво ще се случи и трябва да се подчиним на принуда. Фактът, че сме разпознали закономерните последици, ни прави свободни. Колкото повече разбираме висшите закони, толкова повече можем да се придържаме към тях, за да постигнем целите си. Това, което се научаваме да разпознаваме, са средствата, чрез които постигаме специфичните цели, които след това си поставяме. Учителят не дава на чела инструкции накъде да се насочи; той трябва да се научи да се движи в посока на целта. Целта се появява пред нас, когато наистина гледаме на света без предразсъдъци. Целта, която човек си поставя от изобилието от световни явления, може да бъде само свободна цел. Тогава той е наистина освободен човек.
Трите най-важни елемента от живота на душата са дейност, мъдрост и воля. Действията трябва да се определят от нашата мъдрост и нашата воля и следователно не са свободни. Мъдростта е отчасти свободна, а отчасти не.
В идеята за моята къща съм свободен; познаването на законите ме води до това да оформя къщата така, както искам. И колкото по-добре ги познавам, толкова по-добре ще мога да реализирам тази идея.
Свободен е този, който е способен да формира мисълта по самотворчески начин. Волята, определена от свободната мисъл, е това, което истински освобождава човека. Така човек престава да бъде определян отзад от миналото и бива определян отпред от целите си.
Перла в черупка като пример.
Човек е несвободен, докато в него откриваме причината да си постави целта; когато законът е в целта, тогава той е свободен, тогава може да се въздържи от

действието. Той действа безкористно в преданост към целта. Противоположността на вътрешната принуда е целеустремеността от обекта, любовта към обекта.
Само богът е истински свободен; но човекът е на пътя към това да стане божествен. Чрез обективизацията, чрез превръщането в знание, това, което преди е било принуда, се трансформира в свобода.
Следователно, човекът е на пътя към свободата, защото е способен да остави настрана това, което живее в него, като цел. Обективацията е пътят към свободата.

20. Познание за висшите светове I

Чували сте за духовете, които се разкриват на човека: „Воля, Мъдрост, Форма“. Бих искал да кажа още няколко неща за тези същности.
Трябва да се запознаете с тях. Тези, които вземат предвид само физическата страна, знаят много малко.
Всички учения се основават на наблюдения с висши органи, които не принадлежат на физическото тяло, които принадлежат на висшите тела и все още не са развити и в обикновения човек. Запознайте се с факта, че се получават висши прозрения.
Имената на [четирите] етапа на възприятие [са]:
1. Материално разпознаване: То е подчинено, използва се само в ежедневието [разпознаване].
2. Имагинативно познание – разпознаване на духовни същества в образи: образите от света на сънищата, бушуващи нагоре и надолу, са хаотични и безредни, без смисъл. Смисълът обаче може да се развие в душата. Имаго образ, с който човек се обгражда. Това е тъканта, от която е съставено знанието [...]
Чрез реалността, която човек разпознава въображаемо, той може да я схване и да я премине.
3. Волюнтаристично - волево - познание: Вече не се занимаваме с образи. Цялото образно знание принадлежи на астралните светове, цялото волево знание принадлежи на менталния свят.
Съществата, които се възприемат, имат същата субстанция като нашата човешка воля. Волеви изрази.
4. Интуиция: Волята е силно развита и чувствителна. Волята оживява. Когато волята стане проницателна, това е най-висшата форма на познание, която човек може да постигне на третото ниво. Най-висшето ниво е интуицията; етапите водят до трите свята, където сме достигнали границата на това, което засяга човешките същества засега.
Интуицията е светът на знанието на ученика, достигнал третата степен.
Третата степен, или лебедова, е степента, която свързва общуването на обикновените хора с господарите - Лоенгрин.
Интуицията позволява на човек да възприема обекти вътре в себе си. Трябва да се научим да разбираме значението на името „аз“. Чрез медитация разграничението на „аз“ от другите имена става ясно. Тогава вие различавате основите на кралската школа по йога.
Има неописуема разлика между „аз“-а и другите имена. Няма нещо, което би имало име, което някой би могъл да му прикрепи, но има име, което всеки знае, което само човек може да си каже, значимото аз. „Аз“-ът трябва да отеква отвътре в човека, тогава човекът навлиза в свръхсетивната сфера и в пътя, по който идва, само отвътре. Там човек първо навлиза в сферата, която няма [празнина в преписа]

Ето защо, в еврейската тайна доктрина, неизречимото име [Яхве], което означава „Аз съм“, е Бог, който се обявява в най-съкровената част на душата, първата от интуицията. Ако сега се научите да разпознавате всички неща по същия начин, ако също така извличате имената на нещата, както правите за себе си, ако се промъквате в нещата чрез самоотричане, чрез разтваряне на себе си, тогава ще научите всички тайни, тогава всеки обект ще каже своето его, тогава всички неща ще станат красноречиви. Всички илюзии за собственото аз тогава ще са изчезнали. Всички неща тогава ще провъзгласят думите в себе си. [...]
Това, което ви казвам сега, е символизация на казаното във всички школи. Говоря ви, вие ме чувате чрез факта, че съм способен да накарам въздуха да вибрира в много специфични форми, които са истинско отражение на моите думи и звуци. Сега знаете, че всички неща във формата на въздух могат да се втечнят. Сега си мислите, че ако някой може да втвърди въздуха в момента, в който изрека нещо, тогава думите ми щяха да паднат като снежни кристали. Ето как човекът, който е погледнал по-дълбоко, правилно си е представил света на първо място. Така някога световната душа е изрекла първичните думи в безкрайно фина субстанция, в Акаша материята. Всичко тук на земята е Акаша материя, която е паднала. Кристалът е кондензираното слово на Първичната душа. Всичко около нас е словото на Първичната душа, което е станало твърдо. Когато човек се издигне до интуитивно познание, той чува думите, които Първичната душа някога е изрекла.
Четирите стъпки на познанието водят до менталния план. Тези четири стъпки се преподават във всички розенкройцерски училища и формират съдържанието на първите седем степени на посвещение. Масонството също е имало тези седем стъпки, преди да се спусне до трите степени на Свети Йоан.
Човек стига до разбиране на висшите светове чрез чувство и чрез спокойно, ясно изследване. Необходимо е доверие и вяра, предизвикани от интуитивното чувство. Човекът е склонен към истината и яснотата; когато окултистът му каже нещо, той открива, че има нещо правилно в това.
Преди всичко ще дам скелет на висшия свят и ще продължа съвсем логично и елементарно. Ако разгледате човешкото развитие, ще осъзнаете четворната природа на човека, такъв какъвто е пред вас.
Първо: физическото тяло има нещо общо с минералното царство. Когато човек застане пред нас, той е смесица от физическото и висшето тяло. Окото е физически апарат без усещане, но е одушевено, надарено с усещане. Навън, в света, царството на неодушевеното е разпространено и човекът го е завладял.
1. Царството на неодушевеното: физическо тяло
2. Царството на растителноподобното: етерно тяло
3. Царството на животинското: астрално тяло 1 Манас Будхи [Атма]

Второ: етерното тяло: Можете да отрежете парче от минералното царство и да го положите, и то ще бъде същото след една година. Различно е с растенията: ако отрежете листо, то ще изсъхне след кратко време.
Трето: астралното тяло или сетивното тяло.
Тези три царства на природата са и в човека. След това е четвъртата връзка, Азът. Азът държи заедно същността на целия свят в човешкото тяло. Шилер го изразява доста теософски в това, което той описва като възглед за природата на Гьоте: „Вие се стремите да познаете природата, но по труден път, като комбинирате и трите царства, за да разберете човешкото същество.“
Ето, стигнахме до мястото, където човекът е днес. Имаме това, което силите на природата са направили от него. Физическото тяло е това, което божествата са създали, то е най-умното. Физическото тяло е изградено мъдро, другите тела са все още несъвършени. Астралното тяло извършва глупости срещу сърцето, то се намесва в мъдрото изграждане по неритмичен и хаотичен начин.
Егото е истинското бебе, то е в самото начало. Чрез тези несъвършенства човекът първо трябва да се развие нагоре. Европеецът знае как да прави разлика между „добро“ и „лошо“, „истинско“ и „лъжливо“. Колкото егото има безупречна истина, толкова манас има в егото. Няма нужда да се гласува за нещо, което е манасично. Колкото и да постигне човек, заедно с всички останали, той трябва сам да разпознае истината.
Да станеш безстрастен. Колкото повече безстрастно чувство има в човек, толкова повече Будхи има в него. С развитието на Аз-а, той също става ритмичен, както физическото тяло. Два свята.
Човекът живее в три сфери, но пред него се открива нов свят, в който той трябва да се научи да живее. Точно както бебешкото „аз“ се е издигнало над животинското царство, така то се издига и в по-висши сфери. Всички религии са се стремели да водят „аз“-а нагоре. С издигането си ние получаваме общ поглед.

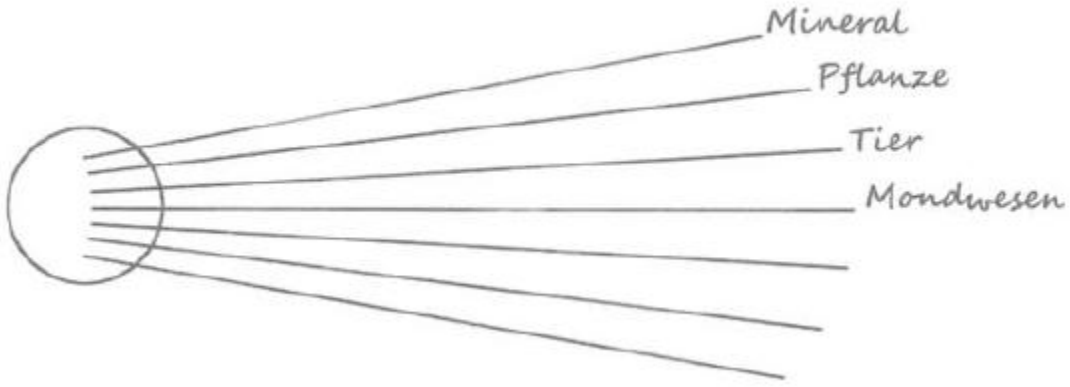

Старата християнска тайна доктрина нарича лунните същества ангели. Асурите са произходът на всякакъв вид егоизъм, иначе нямаше да имаме независимост. Самост, но и егоизъм. Боговете на формата са конструктивните архитектурни. Духовете на формата са работили върху физическото тяло. Йехова е духът на формата. Лунните богове са били особено активни в етерното тяло, поради което Елена Петровна Блаватска нарича Йехова лунния бог. Окултистът се обръща към тези същества и казва, че те не са се развили от нищото.

Допълнение от бележките на Алфред Рийбщайн

Човешкото същество, Азът, е завладяло другите сфери, е образувало от тях екстракт, който сега управлява. Физическото тяло е най-съвършено развито по свой начин; висшите крайници, етерното тяло и астралното тяло, са много по-слабо развити по свой начин и Азът достига по-голямо съвършенство едва на по-късни етапи.

Частта от човека, която е напълно безупречна истина, се нарича: Манас.

Будхи е това, което е напълно независимо от усещанията и страстите. Следните се развиват едновременно с човешкото царство:

- Минерално царство
- Растително царство
- Животинско царство
- Човешко царство – царство на егото
- Ангелско царство, лунни Питри, лунни същества, хора на Луната
- Архангели, огнени духове, слънчеви същества, хора на слънцето
- Архаи, духове на времето, духове на личността; Асури, хора на Сатурн
- Духове на формата, Ексузиаи
- Духове на движението - активността - Динамис
- Духове на мъдростта
- [Трон]
- Херувими
- Серафими

21. Познание за висшите светове II

Днес бих искал да продължим разглеждането на нещата, които започнахме преди осем дни. Неотдавна един от нашите приятели теософи ми показа писмо, написано в отговор на покана от южногермански пастор до приятеля теософ. Нашият приятел смяташе, че би било добра идея да покани въпросния господин на лекцията за мъдростта на християнството, защото вярваше, че господинът всъщност проповядва теософия и че може да се направи връзка между теософията и разбирането на пастора за християнството. Отговорът, даден от въпросния човек, беше интересен. Той отказа да дойде онази вечер. Беше възпрепятстван от външни обстоятелства. Но каза, че е изучавал теософия и се е опитал да прочете някои броеве на „Луцифер - Гносис“ и че от тях може да види, че целта на теософията е да обнови определени стари гностически идеи. Той всъщност не виждаше нищо особено във всички тези усилия, защото предпочиташе да постигне пряка връзка със своя Бог, а не да се задоволява с връзка с божествеността, която е опосредствана от много посреднически същества. Това е много характерен отговор, който споменавам, защото се дава от толкова много хора днес. Много хора казват това и го казвам не като критика към нашите съвременници, а просто като наблюдение, защото феноменът е максимално оправдан. Той произтича изцяло от нашето усещане за времето. Казвам, че този отговор се дава често днес. Хората си мислят, че всъщност правят нещо, което не съответства съвсем на днешното съзнание и чувства, ако приемат, освен сетивния свят, в който живеем, и божествеността, която прониква в света, цяла поредица от междинни същества, да речем богове или духовни същности. В продължение на четири века човечеството е било образовано в тази гледна точка. Затова не е изненадващо, че подобно чувство е станало всеобщо разпространено днес и че хората вярват, че теософията има малко прекалено много общо с всички различни духове и духовни същности, с цяла йерархия от духовни същности между хората, за която човек не може да има съзнание, а само намек. Доктрината за толкова голям брой духовни същества не е нова, а е стара колкото самото човечество. Времето, в което човек вярва, че може да игнорира това чувство за духовното, всъщност е кратко в сравнение с великото време на развитие. Където е имало осъзнаване на истинското значение и дълбочина на духовния свят, никога не е имало широко разпространеното мнение, че човек може да пренебрегне духовните същества и техните знания. Често съм споменавал тук, че теософията като такава не е нищо особено ново, че тя представлява само популяризирането, общо разбираемото провъзгласяване на учения, които винаги са били култивирани в така наречените братства. Само начинът, по който хората са стигали до тези учения, е бил различен през миналите векове, отколкото е днес. Преди петдесет години човек не би могъл да говори за всички неща, за които говорим днес. По онова време всеки, който е искал да знае нещо подобно, е бил длъжен да потърси

прием в така нареченото окултно училище и никой не е бил запознаван с толкова значими и широкообхватни идеи, каквито могат да бъдат намерени днес във всеки малък наръчник по теософия. Трябвало е да се придобие способността да се запознаваш с такива неща бавно и постепенно, трябвало е да се завършва и изучава степен след степен. Всяка нова степен, която човек придобиваше, първо му даваше право да възприеме определени по-висши възгледи. И образованието в рамките на такава степен се състоеше в това човек да получи усещането, че това, което е получил във възходящото развитие на човечеството от учителите на окултните школи, е истинското, правилното и съществено. Това не беше защото беше забранено - никаква критика към окултния учител - а защото човек постепенно се убеждаваше, че би било безсмислено да се критикуват окултните учители, точно както би било абсурдно за дете да критикува таблицата за умножение, преди да може да го направи, или за ученик по геометрия, ако все още не е готов да я разбере. По същия начин, в миналото човек никога не би казал: „Не ми харесва това, не ми отива“ и т.н. Човек го приемаше за даденост, защото беше подготвен за него.

Днес сме длъжни да въведем още един кръг без такава подготовка и да говорим за елементарните учения на окултизма. Често съм обяснявал причините, поради които духовното учение се провъзгласява пред всички хора. Не мислете, че това, което ни е позволено да провъзгласяваме за тези окултни учения, е цялото учение на окултизма. То е самото първо. И времената няма да дойдат скоро, когато по-дълбоките учения ще могат да бъдат съобщени. Но и те ще дойдат, когато ще бъде възможно да се отворят и висши духовни светове. Днес е необходимо само да провъзгласяваме и запознаваме хората с толкова, колкото изисква от нас ходът на времето. Тези, които седят тук, в по-голямата си част са били тук често и поради тази причина тук могат да се правят твърдения и съобщения през цялото време, които изглеждат гротескни и парадоксални за тези отвън, за тези, които идват на публична лекция, фантастични, ако не и безумни. Но по-дълбоките истини, особено тези, които съставляват самия нерв на живота, най-дълбоките закони на световното познание, тези учения изглеждат отначало на онези, които са пленени само от външната чувственост и на това, което иначе им се казва за духовния свят, като илюзорни, като парадоксални. За онези, които проникват все по-дълбоко в днешния свят, именно това, което ни учат сетивата ни в обикновения ни живот и това, което разумът ни може да ни предаде, изглежда като илюзия. Сега, от векове, човечеството е загубило способността наистина да различава духовните неща и това, уважаема публика, е нещо, което Вие считате за съществено във въведението на днешната лекция, че способността на човечеството да разпознава донякъде е намаляла през последните четири века.

Ето защо могат да се правят възражения, както в споменатото писмо. Представете си какво означава подобно възражение. То е абсолютно същото, както ако искате да

предложите на някого да дойде на лекция по ботаника и той ви напише: „Четох малко за ботаниката, четох, че тя прави разлика между различни растения - орхидеи, дъбове, палми и т.н. - но това не ме интересува повече. Не искам да правя разлика между отделни растения, искам да се задоволя с общо, пряко усещане за растителния живот като такъв. Знам, че светът има растения: дъбове, лилии, лалета, тополи - това са растения; но е преувеличен гнозис за мен първо да трябва да различа лилии, ели, лалета, тополи. Доволен съм от факта, че като цяло има нещо духовно, нещо божествено, което прониква в света. За какво говорят хората с такива същества? Такъв човек е в същото положение като този, който възразява срещу разграничението в ботаниката. Човечеството е загубило част от тази проницателност през вековете. Но тази проницателност трябва да бъде събудена отново днес.“ Именно това е целта на теософския мироглед. За този, който познава духовните връзки, наистина не е лесно решение да излезе пред света и да говори за великите връзки между великите духовни същества, защото той знае колко е трудно да се постигне разбиране в това време и как човек може да бъде подведен от подобни дискусии за духовните същества. Но в същото време човек трябва да се вгледа в хода на духовния свят.

Малко е известно, че световните явления се случват в така наречените цикли. Днес, в материалистични времена, редовният, ритмичен ход дори на фатални явления в света се пренебрегва. Но този, който се вгледа в суматохата и суетата на великия човешки духовен живот, вижда нещо, което се приближава, нещо, което се разкрива все повече и повече на човечеството. Това, което ще кажа, също е парадоксално, но ще бъде разпознато твърде ясно едва след известно време, може би в не твърде далечното бъдеще. Това, което предстои на човечеството, трябва да се случи просто заради материализма, който се е подготвял от четири века, а именно известна загуба на духовен живот, обърквane в духовния живот, което със сигурност би се развило в един вид духовна болест, в един вид епидемия, ако учителите на духовния живот не работеха за противодействие на тази духовна епидемия чрез своите учения. Днес щяхме да се сблъскаме с това. То бавно се подготвя. Който няма очи, не вижда, а който няма уши, не чува, дори и да е в психиатрия. Но тези, които могат да наблюдават духовно, знаят опасността, в която се намира човекът. Тази опасност не е нужно да настъпи, но би настъпила, ако човешкият дух не се укрепи отново през живота, тоест, ако не получи истински център. Целта на теософията е да създаде твърд, силен характер в дълбините на душата и да не позволи на каквато и да е духовно колеблива природа да се появи. Този, който се суети със знанията си, прелитайки като блуждаещ огън през външните материални явления на съществуването, днес склонен към този човек, утре към онзи, е изложен на голямата опасност да загуби духовния си център. И не помага, ако пропием това суетене с общи идеи за божественост и духовност. Точно както единственият владетел и безопасен в растителното царство е този, който е

изучавал ботаника, така само този може да бъде сигурен в духовните същества – които все пак са там – който има познания за духовния свят.
В миналото никой никога не е казвал нищо за висши духовни същности. Тези, които са били достатъчно зрели, са ги търсили и са ги намирали. Те са идвали при хора, които са могли да ги посветят, не просто по случайност. Именно великият духовен човешки магнетизъм непременно привлича ученика към учителя. Те може привидно да срещнат невинен човек, в чакалнята или във влака, където може да се наложи да седят с часове. Тогава ще започнете разговор с такъв човек. Изглежда случайно, но в действителност това е необходимост за вас. Може да откриете в такъв човек този, който има най-значително влияние върху вас, който може да е вашият окултен учител. Така се е случило, че този вътрешен психически магнетизъм е намалял до такава степен, че тази сила вече не действа. Вече не ви е толкова лесно да се свържете с истинските духовни учители.
Следователно е станало необходимо окултните учения да се развиват по елементарен начин чрез говоримо слово до по-широките маси от нашите съвременници, така че всеки да може да си каже: „Ето и има център; ако искам, мога да се присъединя“. Всъщност никой не бива да бъде помолен да се присъедини към някое тайно научно течение. Колко далеч ще стигне индивидът трябва да бъде негово абсолютно свободно решение. Човек никога не бива да действа под знака на окултизма, какъвто е днешният възглед. Подобна агитация води до това, което не би трябвало да бъде в тази област. Тези, които се присъединяват, без всъщност да са търсещи, казват: „Харесва ми това и не ми харесва онова – и това не е правилното нещо.“ Всъщност принципът на социалното обединение не е правилният, както е в будизма. Днес той е само заместител, защото хората се обединяват социално за всичко. Правилното в окултизма е групирането.
Нито пък има смисъл да се присъединяваш към общество с цел окултизъм, точно както няма смисъл да се присъединяваш по отношение на геометрията. Можеш да научиш геометрия от някой, който знае геометрия, но не можеш да разпознаеш истината за геометрията в едно общество. Окултното е малък кръг в нашето общество. Теософското общество е административен въпрос. Но окултният живот не може да се култивира по никакъв друг начин освен по този, който се опитах да обясня. Тези, които са се установили в окултния живот, знаят, че голямата сигурност на вътрешния душевен характер може да бъде постигната само ако човек има силата на разпознаване в духовния свят.
Трябваше да предположа това, защото с учения, каквито ще развием сега, ще се сблъскваме със същите противоречия отново и отново.
Сега бих искал да разширя това, което обсъждахме последния път. Вече посочих, че има четири нива на познание. Тези четири стъпки винаги са били култивирани навсякъде, където е имало окултисти. Не произволно, уважаема аудитория, чрез обмисляне, чрез разсъждение, чрез спекулация, човечеството е придобило знания

за висшите духовни светове и техните същества, а чрез формиране на духовните органи, чрез които човек може да придобие опит в тези висши светове.
Нека сега накратко представим тези етапи от висшия живот пред душата си. Обикновеното знание, което е характерно за всички хора по света, се нарича материално знание. Това материално знание е почти единственото нещо, което хората днес знаят. Днес почти няма друга форма на знание освен това материално знание. Търсите го в ежедневието, независимо дали танцувате, готвите или правите нещо друго, и го разпознавате по този начин. Но дори в анатомичната дисекционна зала, в лабораторията и в цялата наука няма нищо друго освен материално знание. То е първата стъпка на познанието. Не е така, че окултистът иска да критикува материалното знание. Материалното знание има пълното си оправдание в живота. Трябва да се каже обаче, че има по-висши нива на знание. Трябва да сте наясно с това материално знание в отделните му части.
В материалното познание участват четири елемента. Сега, моля, следвайте ме внимателно. Какво принадлежи към обикновеното материално познание? Представете си, че трябва да погледнете това цвете от гледна точка на материалното познание. Четири неща са необходими, за да се осъществи това материално познание. Първо, цветето, което е обектът. Второ, образът на обекта. Ако изобщо искате да оцените нещо подобно, трябва да се занимавате с такива фини неща. Трето, концепцията. Това е нещо различно от образа. Концепцията се постига чрез вътрешна духовна работа. Образът остава като отпечатък от обекта върху душата ви. Но концепцията е нещо друго. Ще го направя още по-ясно. Представете си: много хора са гледали звездното небе. Те или са имали образа без понятието, или са имали понятието и образа. Астрономът има понятие за звездното небе и образа; фермерът има негов образ, но няма понятие. Тук можете да видите, че понятието и образът са различни. Да вземем понятието за кръг. Кръгът е линия, която се простира еднакво от центъра.
Четвъртото е Азът, самите вие. Ако вземете предвид тези четири неща, ще видите компонентите на обикновеното материално знание. Това, чрез което се получава образът в материалното познание, се нарича усещане.
Второто ниво на познание, което също съществува, се различава от първото по това, че външният обект отсъства, а с него и усещането. Това, което ви дава стимула за образа, го няма. Всичко, което разпознавате по този начин, че даден обект ви въздейства, не е точно второто ниво на познание. Трябва да си представите, че целият свят е изчезнал. Сега, материалистичният човек казва, че изобщо не е останало нищо. Но това е важното, че все още имате нещо. Всъщност, този, който не претърпява развитие, няма нищо, когато затвори очи. Той има празното, тъмно пространство около себе си. Вторият етап на осъзнаване се развива чрез така наречената медитация. Външният обект е изчезнал. Това, което все още присъства,

е образът, концепцията и азът. Тези три все още са там. Фактът, че няма външен обект, само образът, изкушава мнозина да кажат: това е фантазия.
Може да бъде и винаги ще бъде фантастично, ако не се развива систематично. Да го смятаме за фантастично само защото човек има само образ, би било глупост. Ако някой би могъл да изобрети дирижабъла насън и след това да го осъзнае, няма значение дали е направил откритието, докато е сънувал или е бил буден. Ако можете да се убедите, че това, което ви се явява в сънищата, е истина, тогава е правилно - и за това става въпрос. Обектът, който иначе причинява усещане, трябва да бъде заменен. Това, което се случва, е това, което в окултизма се нарича просветление. И цялото това познание, което отново има четири части - а именно образ, понятие, аз и просветление - сега се нарича имагинативно познание. Това имагинативно познание се тренира чрез медитация. Често съм описвал как се прави това. Човек не може да медитира без ръководството на някой, който има опит в тази област. Медитацията протича по такъв начин, че медитиращият наистина губи от поглед обектите около себе си, че се прави сляп и глух, а след това губи и паметта си, така че душата е напълно празна от външни обекти. Трябва да можете да стреляте с оръдие, без да обръщате внимание, тогава сте постигнали тишината на душата.
След това, чрез практика, трябва да се стимулира просветлението. Можете да разпознаете, че сте постигнали нещо, като забележите, че сънищата ви вече нямат хаотичен характер. Трябва да обърнете внимание на факта, че светът на сънищата е спокоен и стабилен. В случая с обикновените хора, светът на сънищата им обикновено е такъв, в който те имат спомени или в който преживяват настроенията от външния си живот в сънищата си. Така че, когато той медитира, светът на сънищата започва да приема редовен характер. Тогава той опознава неща, които не знае. Сънищата първо говорят със символи. Това трябва да се усети. Но точно там хората обикновено отиват твърде далеч. Те се опитват да тълкуват тези образи от сънищата. Но те не трябва да се тълкуват интелектуално. Легендата за копаенето на съкровище също се отнася до този факт. Тя казва, че когато копаете съкровище, не трябва да говорите, иначе то не може да излезе. Дори да кажете нещо наум, тоест да се заяждате, това вече е опасност. Можете да говорите само с някой, който има точен опит по този въпрос. Но ако се заяждате, тогава интелектът започва да действа като парещ, изгарящ огън върху финия духовен живот.
Човек трябва да преживява сънищата много интимно, да се отнася към тях като към много деликатни неща, на които се отдава с интуиция, а не да тълкува нещата с остри, груби линии на ума. Човек трябва да прави това, защото образите в сънищата, когато се появяват с реалностна стойност, тогава имат толкова богата и всеобхватна реалностна стойност, че обикновените сили на ума не са достатъчни, за да ги схванат. Те разрушават вътрешния си живот, когато се приближават до подобните на паяжина вътрешни структури с външния ум. Така започва този

прекрасен живот, така започват вътрешните прозрения и скоро осъзнавате, че в тях се отваря нов свят. Чрез тях опознавате нещо, което е съвсем различно от този обикновен, материален свят около вас.
Бих искал да разбера как е структурирано от гледна точка на начин на възприемане в рамките на осветлението. Вземете например това цвете. То е жълто и има зелени листа. Нека първо разгледаме цветовете. Тези цветове са разпръснати по повърхността на обекта, така да се каже. Помислете за факта, че обикновено възприемате цвета като разпръснат по повърхността на тялото. Опитайте се да помислите колко рядко се случва да виждате цветове отделно от обектите. Най-много имате това с дъгата. Можете грубо да си представите това, когато видите слънчев лъч да влиза в прашна стая. Имате грубо усещане за цвят. Сега си представете, че жълтото не е прикрепено към обекта, а е свободно като цветни люспи, носещи се през пространството. Сега си представете стая като тази, изпълнена във всички посоки с тези цветни люспи и цветни образувания, и ще имате нещо приблизително наподобяващо това, което ще видите, когато визуализирате света на осветлението от гледна точка на цветовете.
Окултни ученици с по-мека природа от западняците правят много специални упражнения. Западняците са твърде компактни за това. Но поради меката си природа, ориенталците имат възможността да правят тези упражнения. Ориенталският йогин сяда и гледа цвета на такова цвете, насочва цялото си внимание към този цвят, живее в този цвят, така че е способен да отдръпне вниманието си напълно от обекта и да го фиксира само върху цвета, след което придобива способността да задържа цвета, дори когато обектът го няма. Тогава за него става възможно постепенно да доведе този плаващ свят от цветове до съзнанието.
Същото може да се каже и за света на звука и за другите форми на света. Виждате ли: Човекът завладява едно цяло ново поле на възприятие. Този свят и тези цветни люспи са винаги и навсякъде там. Тези цветни люспи не са неправилни, те не са просто облаци, летящи наоколо, а както обектите на физическия земен план не са просто блокове, а и същности, така и същностите се разкриват в този люспест свят от цветове. Те нямат кости и плът, те са въплътени в субстанцията, която току-що описах.
И така, това са телата на определени същности. Формите на същностите, които можете да опознаете, след като сте генерирали осветлението, така че да можете да ги възприемате в това пространство, са предимно телата на духовете на сумрака. Така че можете да ги възприемате като изключителните духове на тази сфера: духовете на сумрака, лунните или лунните Питри. Такива същества, самите хора, някога са били на планетата, предхождаща нашата Земя. Те са постигнали сегашната си форма само чрез своето сгъстяване. Тези същества, които не са

постигнали човешко сгъстяване, които са останали на това ниво, днес стоят в онзи свят като Лунни Питри, като духове на сумрака.
Точно както човек трябва да се запознае с всяка сфера поред, издигайки се от минералната сфера към растителна и животинска, и не бива да смесва и трите сфери заедно, така и сега можем да се издигнем по-нататък до сферата на лунните Питри, които могат да се проявят в тази така наречена елементална сфера. Това е първата елементална сфера - всъщност третата.
Не говорихме с неясни термини, а посочихме път, който води до възприемането на един вид същество, което ще опознаете в планетарното развитие. Тези духове на здрача играят много специална роля в това. Това са съществата, които са най-близо до човека в духовния свят. Следващия път ще споделя нещо за връзката между човека и тези духовни същества. Тези същества присъстват около вас и ви влияят непрекъснато.
На следващото ниво на осъзнаване образът също изчезва. Така остават само концепцията и егото. Това състояние се постига чрез концентрация. То се състои в това, че човек свързва определени части с определени части на организма. Това, което му пречи да фантазира сляпо, да измисля концепции, е нещо подобно на просветлението от предишното ниво и усещането от нивото преди това. Така че имаме усещане, просветление и сега, на третия етап, вдъхновение. Тук обектът и образът отсъстват, а концепцията придобива съдържание чрез възникващото вдъхновение. Така че тук си имате работа с Аз-а, концепцията и вдъхновението. Просветлението има нещо светлоподобно в себе си, поради което се нарича още просветление. Вдъхновението е напълно свободно от всички тези образни изображения. Тук човешкото същество се носи в чисто духовния свят. Ето защо се казва също, че неговите идеи придобиват съдържание, без да е необходимо първо да бъдат образи. Думата „безобразен“ може да се използва за сравнение с това. Ето защо се казва също, че на този етап човек получава вътрешното слово, тоест е способен да открива истини чрез вдъхновение, по начин, в който духовният свят действа в разбирането му по такъв начин, че не образът го засяга, а духът му говори директно. Езикът на самия духовен свят се влива в неговите понятия. Това е вдъхновението. Това е разговорът със съществата на духовния свят. Човекът е тихо затворен в себе си, отхвърля всичко визионерско, всичко образно, мълчи и неподвижно, а духовете му казват истината. Това е нивото на вдъхновението, вътрешното слово. Това ниво на вдъхновение позволява на човек не само да вижда предмети, където и да отиде, но те да му казват нещо навсякъде, така че да може да чува навсякъде какво бръмчи наоколо в ново пространство. Това ниво на познание е това, което Гьоте има предвид, когато изрича думите в началото на пролога на небето: „Слънцето ехти по стария начин в братските сфери на ценностите, пеейки.“ Това не е фраза, това е реалност. Той говори за духовното слънце, което ехти. Целият свят се превръща в ехтящ свят, който ни учи много за вътрешната същност

на нашето същество. В този свят ние се запознаваме с висша група духовни същества, които наричаме слънчеви духове или също така огнени духове. Точно както там опознахме духовете на здрача, така и тук опознаваме духовете на огъня. И така, имаме: минерално царство, растително царство, животинско царство, духове на здрача, духове на огъня. Осъзнаването на това ниво е волево осъзнаване, защото силата, която човек трябва да развие по-специално, е волята. Специално обучение на волята чрез концентрация, чрез вътрешна воля и волево обучение. След това човек се запознава със съществата, които са сила, произвеждаща растеж, сила на размножаване и т.н. Ние опознаваме това по този начин. Това, което съществува навсякъде от тези огнени духове, живее във всички растящи същества. Този, който се издига до вдъхновено осъзнаване, е този, който „чува тревата да расте“. Пословиците често са огромни думи на мъдрост. На това ниво се чува всеки растеж. Това, което кара съществата да растат, е силата, която живее в огнените същества. Накрая, остава още [четвъртият] етап. Концепцията все още липсва. След това остава само Азът. Няма повече разпознаване в концепцията, има разпознаване без концепция, чист живот в духовното. Вие се промъквате в съществата, които искате да разпознаете. Най-грубата форма на разпознаване е в материалното. Помислете колко малко сте способни да проникнете в едно цвете. Трябва да останете отвън. В имагинерното познание имате образите около себе си. В инспирираното познание звуците от външния свят идват до вас. Но сега вие навлизате в съществата. Вие сте всяко същество, което разпознавате. Пространството и времето престават да съществуват. Вие сте там, където разпознавате съответното същество. Вече не сте различни от това същество. Вашето его се е потопило в това същество. И това е осъзнаването чрез интуицията – интуитивното осъзнаване.

Това са четирите етапа на осъзнаване. Чрез това интуитивно осъзнаване, вие опознавате не само външния вид на съществата, но и съществата във вътрешното им същество. Азът се разширява, за да включи цялата среда. Човекът, който е постигнал това по-висше осъзнаване, се нарича „лебед“. Лоенгрин е воден от духовния свят във физическия свят от лебед. Чрез този дар човек постига знание, достъпно само за онези, които имат дара на трансформацията в тези същества. Ако искате да се издигнете до нивото, на което се намира интуитивното разпознаване, трябва да се представите по такъв начин, че интуитивното разпознаване да може да се трансформира във вас. Ето защо Зевс е трябвало да се трансформира в лебед, за да може да бъде хванат. Всички легенди имат тясна връзка с това световно съществуване.

Чрез това интуитивно знание се издигате до нивото на същности, наречени духове на личността или духове на егоизма. Всичко, което живее в нас като принцип, като същност на егоизма, идва от тази духовна сфера, сферата на духовете на егоизма или личността. Духовете на егоизма винаги са действали. Първо физическото тяло се обработва от духовете на егоизма, след това етерното тяло и накрая астралното

тяло. Следователно, като кама-манасично същество, човекът е егоист. Това, което мисли, е независимото, а също и егоистичното. Какво представляват тези същества, може да се разпознае само когато човек стигне до етапа, в който може да се промъкне в съществото, в егото на съществата. Там опознавате духовете на личността.

Така че виждате, че не е просто приказка, когато откриете нещо подобно в моя „Луцифер“ или в книгите на г-жа Безант, дори може би не под същите имена. Духовете не са измислени, а се придобиват чрез етапите на познание. Затова разграничаваме: минерално царство, растително царство, животинско царство, човешко, лунни Питри или духове на здрача, огнени духове или слънчеви Питри, духове на егоизма или духове на личността - Сури и Асури. След това висшите сфери: духове на формата, духове на движението и духове на мъдростта. Ще говорим за тези четири духовни нива следващия път.

Но вече можете да приложите на практика казаното от мен днес, а именно, че ако знаете нещо за тази природа, дори и все още да не сте се издигнали до нивото на пряк опит по този начин, ще придобиете вътрешна сила, ако знаете дори малко. Човекът би загубил напълно центъра си през следващите десетилетия, ако знанието за тези неща не дойде. Тези същности не съществуват в земята на облаците-кукувици, а ни обграждат непрекъснато. Човекът, който стои пред мен, не е просто човешко същество, а взаимосвързани с него са Луният Питри, Слънчевият Питри, духовете на егоизма и т.н. И те са постоянно активни в този човек. Разпознавам нещо непълно, когато имам само външния човек пред себе си. Само си представете колко несигурни бихте станали, ако ослепеете. Ориентацията в новия свят е възможна само чрез нови сетива. По същия начин знанието за света е възможно само чрез знанието за това, което е там. Кара ни да се чувстваме сигурни, че такива неща съществуват, че такива неща са там. Следователно е необходимо човечеството да знае такива неща. През четвърти век, висши духовни същества все още са водили човека, несъзнателно. Това е висшето развитие. Смисълът на материалистичното време е, че духовете са избягали, за да се появят отново в неговото съзнание. Човекът е слязъл в тъмнината, за да се възнесе съзнателно отново към светлината. Това би било най-голямата вреда, ако човекът остане тук долу в тъмнината и не намери пътя си обратно към светлината. Теософската доктрина не е изведена от обикновен каприз, а защото е необходимост за човечеството. Винаги е имало индивиди в тайни общества, които са имали осъзнаването. Но то трябва да стане много по-общо. Ето защо е толкова популярен начинът, по който тези учения се разпространяват в теософията.

22. Познание за висшите светове III

Бих искал накратко да скицирам отново това, което започнахме миналия път, за да го надградим по-нататък. Ще си спомните, че се опитах да ви обясня различните степени на висше виждане и да ги разделя на дейностите, които ни водят нагоре към висшите сфери, към сферите на висшите същества, които трябва да разгледаме, ако наистина искаме да преминем през цялата човешка история на развитие през различните планети. Моля ви да имате предвид, че подобно разглеждане по необходимост трябва да остане доста схематично, че човек трябва да обсъжда много неща, които всъщност е доста трудно да се изразят с обикновени ежедневни термини, защото човек се занимава с неща, за които обикновеният език всъщност не е създаден. Обикновеният език е там, за да опише това, което е реално за сетивата, това, което ни заобикаля. Следователно той е напълно неадекватен за всички неща, за които искаме да предизвикаме идея днес.

В училищата в Европа, където в продължение на векове – или по-точно от четиринадесети век насам – идеи, каквито сега ни е позволено да обсъждаме публично в елементарни термини, са били развивани по един и същи начин, със сигурност не е било така – особено в по-горните класове – че са се изговаряли думите на обикновения език, а по-скоро на така наречения символичен език. Първо се е усвоявал определен език. Първо се е усвоявал определен начин на изразяване, който след това е предлагал възможността за характеризиране по онзи особен начин, необходим, ако човек иска да проникне в такива свръхсетивни сфери.

Нека сега накратко повторя това, което намекнах последния път. Казах ви, че първоначално нашият обикновен, ежедневен начин на гледане на нещата - и това е и този, който нашата наука има - е така нареченото материално познание. То има свой обект извън нас самите. То има свой обект в сетивния свят и след това изгражда знание с помощта на образа, след което преминава от образа към понятието и от понятието към аз-а. Така че в нашето материално познание си имаме работа с: обект, образ, понятие и аз. Тези четири неща трябва да бъдат взети предвид.

Когато сега трябва да преминем към първия етап на висшето познание, обектът трябва да остане далеч, външният сетивен обект трябва да отпадне. Така че от това, което имаме в рамките на обикновеното си познание, остава само образ, понятие, аз. Фактът, че външните обекти вече не ни стимулират, че външните обекти вече не влияят на нашата чувственост, че усещането вече не е там, се заменя с осветление, което формира образи отвътре за нашите обикновени образи, така че те не са видения, не са илюзии, а се превръщат в това, което мистиците от всички времена са наричали въображения. Ако човек иска да си изгради правилна представа за това какво се разбира тук под въображение, тогава той вече трябва да може да вижда, да вижда правилно всичко, което все още изисква връзка с външен обект. Мисля, че

споменах последния път, че това често причинява голямо разочарование на учениците, които трябва да бъдат обучавани в този вид познание. Човекът очаква, че когато му се представи висше познание, което изглежда е така в обикновения живот, то ще се приближи до него отвън. Това беше и грешката на спиритизма. Не искам да кажа нищо против спиритизма. Грешката се криеше само в метода. Грешката е, че спиритуалистът има нещата пред себе си като земен обект, който стимулира сетивата му. Ето защо по принцип не е добра подготовка за по-висше желание за знание, ако човек преминава през спиритизъм, въпреки че знам много добре, че много от най-добрите ни теософи са преминали през спиритизъм. Но във времената преди Теософското общество да популяризира тези висши прозрения в началните им етапи, не е имало училища. Те изобщо не са градили върху спиритуалисткия метод. Те са се стремили директно да превъзпитават хората, така че те да могат наистина да се издигнат в свръхсетивния свят без външни подбуди. Спиритистът се опитва да сведе свръхсетивния свят до обичайната си способност за възприятие. Той си казва: Мога да разпозная, че външните обекти ме стимулират; ако висшият свят трябва да има реалност, тогава същността на един висш свят трябва да ми се явява по същия начин като обикновените неща. Те трябва да се адаптират към моята способност за възприятие. Но окултистът казва: Не, обектите и съществата на един висш свят не слизат тук, не там, където човек вижда с очите и посяга с ръцете си, а човек трябва да се издигне до тях, човек трябва да развие в себе си органите, необходими за виждане във висшия свят. Следователно, за днешното човечество, много по-добра тренировка от всяко външно събитие, за да стигне до висшето виждане, е преминаването - колкото и странно да изглежда на тези, които очакват нещо различно - преминаването през изкуствата. Това, от което човек трябва да се възползва, ако не премине директно през школата на ясновидството, за да стигне отново до по-дълбоко виждане, до въображение, тоест до задълбочаване в това, което изкуството може да му даде, а това е изкуство във всички области.Трябва да сме наясно с ролята, която изкуството е играло от дълго време в развитието на нашето човечество. Чрез такива неща ни стават ясни и много неща, които иначе биха били изключително трудни за разбиране.
Следвайте съвета, за да получите ясна представа за това, което имам да кажа. Последвайте ме в така наречените гръцки мистерии, гръцките мистерии, във времето преди Омир да напише своите поеми. Онези времена, когато този гръцки дух и пророк е изпълнявал дълги първични драми, които най-добрите умове са търсели. Но тъй като не са били способни да погледнат назад ясновидски, не са намерили никаква позитивна наука в това, това, което са постигнали, изглежда по-скоро като предчувствие, отколкото като истинско знание. Но ако се върнем към тези по-ранни времена, в които Ницше например е искал да погледне, когато концептуално е схванал Дионисиевото в контраст с Аполонското, ако се върнем към тези времена, виждаме как учителите са водили своите ученици до скрити културни

места и са ги подготвяли да видят първичната драма там. Какво са видели те там? Те са видели тайната на съществуването и развитието на света. Това, което се опитваме да обясним с много думи, тези ученици са преживели в астрално видение, в реално видение: низходящото божество, което е слязло в материалното, което е слязло в материалното преди началото на времето. И след това трансформацията на това първоначално образуване на материята във формите, които ни заобикалят днес - в минерали, растения и животни. Беше показано как невидимото, свръхсетивно Божество някога е било творческо във вселената и как е образувало и кондензирало онези плодове, от които е произлязло нашето творение, как, така да се каже, физическото се е появило от духовното, като от облачни образувания, и как първоначалните образувания постепенно са се развили в сложното и накрая в микрокосмичното човешко същество. Целият процес на еволюцията на света беше представен на ученика. Това беше наречено „голямата световна трагедия“. Първо, великата жива божественост, която се е спуснала в материята, е била погребана в нея и след това е възкръснала в човека. И сега на ученика беше изяснено: този процес се случва във вас самите, той се е случил във вас и продължава да се случва във вас. Вие вече сте участвали в тези образувания, които са се случили преди началото на времето. В тези образувания вие сте били в началото на ставането и те са се променяли и променяли, докато не се достигне сегашната ви форма. Днес усещате как това, което живее във вас като душа, като дух, се издига отново, как това, което е потънало в материята, божествеността, се издига отново сякаш от гроб, от който божествеността се издига, и че когато тогава кажете „Аз“, божествеността говори във вас. Всичко това беше обяснено с пълна живост. И по този начин бяха обединени неща, които отдавна са изгубени за днешното човечество. Това беше възможно чрез поставянето на тези ученици в съвсем различно състояние на съзнанието от това, в което хората се намират в ежедневието, така че те да бъдат обградени от живите образи на целия процес на формиране на света. Следователно става въпрос за учениците, така да се каже, да усещат как съзнанието блести в тях, правейки предметите от ежедневието видими за тях.Външните обекти минаваха около тях, но това, което се опитваха да им покажат, се появяваше в тях в много по-ярки цветове, отколкото някога биха могли да се представят обектите на природата. Огънят на божеството стоеше пред душата им. И огънят, който се метаморфозираше така, че всичко останало произлизаше от него, беше там по начин, подобен на начина, по който съществуващият има повърхностно познание за съня.

Ако преведете този сън в нещо, което има закономерност и хармония и до голяма степен е това, което ни заобикаля във външния свят, тогава имате слаба представа за това какво се е случвало в душата на такъв ученик на първичната драма. За такъв ученик се е казвало, че е видял света в сумрака. Световното събитие, целият този свят, който се е превърнал, след това е озвучен в тези образи. Видимите изкуства са

отпечатък на такова въображение, на такива образи около нас. Те се отнасят към това въображение, към това видение, както силуетът се отнася към реалния обект. По този начин те са свързани с ясновидското въображение, докато нашето материално виждане няма връзка с ясновидското въображение.
Художественото въображение е сянка на истинското въображение. Това не означава, че смятам, че художественото въображение е по-малко ценно от ясновидството. В онези дни, когато хората все още можеха да събудят своите ясновидски способности, когато можеха да виждат в древността, не е имало изкуство. Това, което се е преживявало, е било едновременно религия, изкуство и наука. Всичко, което е водело хората към висшите светове, се е предлагало в него. По-късно тези три се разделят. Човечеството е трябвало да премине през това състояние. И оттогава изкуството е външен образ-сянка. Външното изкуство е вътрешно въобразаемо видение. Част от процеса на развитие е, че човечеството е загубило това първоначално видение за известно време. Това, което се е събудило в резултат на това, е друго състояние на съзнанието. И в по-късен момент това въвежда изкуството в осезаема, видима форма. Ето защо художественото видение е толкова полезно за въобразаемото видение. Това е първият етап: просветлението. Вторият етап беше този, където образът също изчезва, където имаме работа само с понятия и егото и където се появява вдъхновение [на мястото на образа]. Вдъхновението е налице за човека, когато се случи така наречената непрекъснатост на съзнанието. Непрекъснатостта на съзнанието означава: човекът не само има съзнание по време на ежедневието, но и продължава това съзнание в съня. Както знаете, едно частично просветляване на съня е съновидното съзнание. Обикновеният човек има това съновидно съзнание само по хаотичен начин. При този, който се развива до ясновидство, до просветление, съновидните образи започват да стават редовни, закономерни. Той вижда истини в сънищата, които не би видял, без да развие този съновиден живот до редовност. При такива неразвити хора винаги съществува сънят без сънища като състояние на съзнание. Така че има ясновидски индивиди, които са се развили до степен, в която са запълнили част от съня си с редовни сънища, които разкриват нови светове. Това е началото на този етап на просветляващо ясновидство, на въображение. Тогава виждате и как други хора, при които нямат това, живеят в сънищата си.
Сега човекът, който напътства такъв човек, трябва да го доведе до точката, в която той, ученикът, може да пренесе своите видения от сънищата в ежедневната реалност; тоест, че може да възприема в ежедневието това, което възприема в съня си. Нека бъдем ясни по този въпрос. Обикновеният сънуващ: какво вижда той? Той е преживял нещо през деня. Това му се явява в съня му като спомен. То е ехо от преживяванията от деня. Или той възприема обкръжението си по някакъв начин. Чува влак, който препуска. Събужда се и осъзнава, че символично е възприел тиктакащия часовник до себе си като влак. Или настроенията, в които се намира

човек, също могат да бъдат изразени символично в сън. Например: човек става трескав и сънува вряща печка. Тук ви разказвам факти, които наистина са се случили веднъж. Моля ви да имате предвид, че давам само примери за събития, които наистина са се случили. Сега нека предположим, че човек сънува грозни животни. Тогава хаотизмът спира под ръководството на тайния учител и ученикът възприема неща, които не идват от ежедневието. Разкриват му се неща, които не знае от нашия свят. Едва когато ученикът е способен да пренесе това в ежедневието, тогава ние превръщаме преживяванията му в предмет на окултна мъдрост.

И така, как да регулираме това, което определих като хаотично? Започваме от самото начало. Вие сънуваш например под ръководството на учителя. Упражненията се правят като медитации и имат ефекта, че всъщност виждаш човек, страдащ в сънищата си. Човекът е пред теб в определена ситуация. Много скоро се убеждаваш, че не си сънувала, нито че това не е реално, но се убеждаваш, че си била с приятел, който страда или е страдал. Не си видяла нищо чувствено, но си преживяла душата, истинския душевен живот. След това преживяваш не само един такъв индивидуален душевен живот, но скоро душевен живот в изобилие. Трябва да се запознаеш с разнообразието от истории. Трябва да се научиш да ги схващаш по подреден начин. Това е дълга и търпелива задача, но трябва да я направим. След това сънуваме това в ежедневието си.

След това ще можете да виждате същото нещо в ежедневието с напълно будно съзнание. Няма да виждате чувственото, а духовното. Трябва да си представите, че ще бъдете обградени от душата. Когато вие, като ясновидец, се сблъскате с човек, отначало няма да видите нищо различно от това, което вижда всеки друг човек. Но когато насочите вниманието си към душата му, той става духовно прозрачен за вас. Но правилното състояние на сън трябва да е предшествало това. След това ще последва другото, защото има много ясно определени етапи.

Следващият етап е, където съзнанието вече не избледнява или поне не е необходимо да избледнява, където следователно сте осъзнати по време на сън без сънища, където сте способни да се събудите сутрин, знаейки, че сте имали преживявания, наистина сте живели през цялата нощ. Това преживяване на сън без сънища не е в такива образи. То не може да се сравни със света на образите, които са около нас в сън, изпълнен със сънища. Това, което се случва първо в съня без сънища, е свят от звуци и реч, свят от тонове и думи. Сънят без сънища първо е изпълнен с думи. Виждате ли, в първите етапи на това ясновидско развитие, вие преживявате това доста спорадично и индивидуално. Просто знаете сутринта, че нещо ми е било казано. Спомняте си какво ви е било казано. Знаете много добре, че нещо подобно не би могло да ви бъде казано в настоящия ви живот, в обикновения живот. Това е може би велика истина, която не бихте могли да преживеете в обикновения живот. Това зов и чуване е било нещо духовно. Това се

разпространява все повече и повече, докато накрая целият живот на сън без сънища е непрекъснат разговор с други същества.
Обаче, предпоставка за това да не се отдаваме на илюзии в този свят е човек вече да е постигнал определена по-висока степен на вътрешна безкористност. Някой, който критикува много, който обича да казва много пренебрежителни неща за света и неговите явления, може много често да бъде изложен на най-страшните, подвеждащи идеи на този етап от развитието си. Затова учителят, преди всичко, ще внушава на учениците отново и отново. Той ще казва на ученика: Опитвай се, отново и отново, да задаваш само въпроси и да оставяш отговорите да ти бъдат дадени от това състояние. Това е съвсем различно от това, което човек всъщност прави в обикновения живот. В живота човек бързо се изчерпва с отговор. Опитай се да погледнеш на живота от тази гледна точка. Днес всеки казва: „Мисля, че да“ или „Това е моето мнение“. Това казват хората днес. Но окултистът, който иска да се издигне до това ниво, никога не трябва да говори по този начин. Но когато се е подготвил, той трябва да може да говори различно вътрешно. Той трябва да задава въпроси на света и да се научи да се въздържа напълно от това сам да дава отговор. Това е настроение, което Гьоте, който го е познавал, описва с прости думи. Той казва: Ние не сме създадени да отговаряме на проблема, а да го поставим, да го поставим съвсем ясно и след това да очакваме по-нататъшното му развитие с благоговение. Създаването на това настроение е изключително важно за ученика на този етап от развитието. Следователно е много полезно на това ниво, ако той има самоконтрол и безкористност да си постави много важна задача и да се въздържи от формиране на каквото и да е мнение. В края на краищата, това, което той може да каже, обикновено е само това, което съответства на обикновеното му ниво на интелигентност. Той вече има тази гледна точка. Но той иска да отиде отвъд това и затова трябва напълно да се въздържи от отговор и да изчака да му бъде даден отговорът. В това състояние на сън без сънища, той ще му бъде прошепнат. От това състояние възниква все по-дълбок и по-дълбок свят, който е свят на разговори.
Бих искал да насоча вниманието към един подобен пасаж, към дълбоките думи на един от нашите изящни умове, Гьоте. Тези, които са чели или чували приказките на Гьоте, ще си спомнят пасаж, който гласи:
„Какво е по-славно от злато?“ попитал царят. „Светлина“ отвърнала змията.
„Какво е по-освежаващо от светлината?“ попитал царят. „Разговор“ отвърнала змията.
В този момент Гьоте посочва, че е знаел всичко, което обсъдихме тук. Той има предвид този разговор, който е за светлината. След това човек пренася преживяното по този начин в състояние без сънища в ежедневието си. Някои ще се изкушат да повярват, че ясновидецът вече не спи без сънища, а вижда през цялото време. Това не е непременно така. Не зависи от това каква част от нощта е изпълнена с такива преживявания. Между тях може да има дълги периоди на сън без сънища.

Вярно е – мисля, че вече го намекнах: всеки, който може да преживее нещо в безсънния сън по този начин, чува всички предмети около себе си. Той чува чашата вода, чува всяко малко нещо, което му нашепва нещо. Това е третият етап на познанието, вдъхновението.
По този начин са създадени писанията, които се наричат вдъхновени. Днес теолози и учени спорят за метода на вдъхновение в писанията на посветените. Представете си какво е писано за това дали евангелието е вдъхновено или не – от учители, които нямат представа, че съществува такова нещо като откровение. Вдъхновените писания са за онези, които един ден ще бъдат накарани да изчезнат възможно най-безболезнено. Най-големите части от трите синоптични евангелия и евангелието на Йоан са написани в състояние на ясновидство. Те са вдъхновени. Не си имаме работа с чудо, не с диктовка от бог, а с това състояние. Следователно, само тези, които знаят нещо за това как истините идват в такива състояния, могат да ги разберат.
Следващият етап е интуицията. Тя се изразява ясно пред вас чрез чувството: сега сте вътре в нещата, а не извън тях. Сега се промъквате във всяко нещо. Това е състоянието на интуицията. Обикновеният човек има състояние на интуиция само с егото си. Когато човек е достатъчно развит, той е вътре във всяко нещо.
Човекът възприема духовете на здрача на първо ниво, на нивото на въображението. На нивото на вдъхновението човекът възприема духовете на огъня или на огнената мъглявина. На нивото на интуицията той възприема духовете на личността, духовете, които лежат скрити навсякъде като основата на света-Иче. Когато достигне тази точка, той може наистина да се потопи в дълбините.
Но има и едно издигане над това състояние. То се състои във факта, че човекът вече не просто възприема, а участва в човечеството. Това е дори нещо, при което самото разбиране лесно завършва с онези, които все още стигат до нивото на интуицията. Те вече няма да се справят толкова лесно оттам нататък. Само чрез сравнение човек може да се доближи до това, което казвам сега.
Това е и пасивно състояние в интуицията. Човек се потапя, но в известен смисъл остава пасивен. Той започва да става вътрешно активен едва когато се издигне по-високо вътрешно. Сега той участва в света. Състоянието, което сега описвам, може да бъде достигнато само ако човек вече е достигнал състоянието на интуицията. Когато някой е достигнал точката, в която може напълно да се потопи в обекта, където чувства, че това е самият той, и където се чувства сякаш е влязъл в тялото на куче или лале, така че не само да го чуе, но и да усети какво е то вътре в себе си, тогава той може да премине към нещо друго. Той може първо да се издигне до животинското царство. Когато направи това, той първоначално има задачата безкористно да наблюдава животинския свят около себе си и трябва да съсредоточи вниманието си върху различните животински видове. След това, докато е бил в отделните животни чрез интуицията, за него ще възникне етап, в който той отново

излиза от отделното животно, но остава в самото животинско същество. Да кажем например, че е наблюдавал куче. Чрез интуицията той е способен напълно да се потопи в кучето, да изпита всички негови усещания и да съчувства на цялото удоволствие и болка, които то изпитва.
Сега има по-високо ниво. Тук човекът отива отвъд нещата, без да губи всичко това. Но специалното съществуване се губи в процеса. Той се издига над индивидуалното същество, но в животинската природа остава в нея. Той губи интерес към индивидуалното същество, специалните характеристики на това индивидуално същество изчезват. Докато постепенно се издига над него, но същността на това същество остава налице, в ума му се появяват форми, които не е виждал преди. Първо той схваща егото на индивидуалното същество и след това изважда това его от същността като екстракт. То приема форма и се оформя и сега той получава това, което Платон нарича „идеи“. Това са идеите на Платон. Вече нямате нито едно куче, а имате духовна, жива форма пред себе си. Това ви дава повече от индивидуалното същество. Имате модел за всички тези същества. Имате това, което се нарича душа на вида, и не като абстрактно понятие, а като жива реалност. Вие сте заобиколени от душите на животинските видове. Сега живеете с тях, както преди сте живели с просто чувствените животни. Пространството около вас не е празно. Но съществата, които виждате там, не приличат на съществата, които се разхождат около нас. Те са напълно нови същества и не се вписват в отделното същество, в отделното куче, но се вписват в един и същи вид. Това е нещо много по-абстрактно и много по-живо от физическото. Това, което виждате там, са духовете на формата. Те принадлежат към по-висш духовен свят. Един от тези духове на формата е бил Йехова. Той е бил духът на формата, който е съставлявал родовата душа на човечеството. Родовият архетип на човечеството е бил богът Йехова. Именно на това ниво на духовния свят човек може да го достигне, да се издигне до това, което в еврейското мистериозно учение се нарича Йехова, до духа на човешката форма.
Друг дух трябваше да се присъедини към този дух на човешката форма, ако искаше да се развие нов, различен. Този дух на човешката форма само беше направил човека такъв, че той да е като душата на вида. Индивидуалният живот не би се появил. Индивидуалният живот се е появил, когато човекът се е борил да разпознае доброто и злото. Това е силно и впечатляващо изобразено в Падението на човека. Йехова не искаше да отиде по-далеч от формата. Дотогава той ръководеше човека. Във връзка с други същности, човекът след това пое неговото ръководство чрез принципа на Йехова. Така че виждате как той потъва с човешката арогантност над животинския свят в това, което се нарича свят на формите.
Когато човекът достигне точката, в която започва да усеща тази същност, тогава може да се издигне на следващото ниво. Това се състои в това, че сега той се учи да разпознава в тези същества това, което се е научил да вижда и разпознава на по-

ниско ниво, в природните същества, когато отива отвъд формата към живота. Първото нещо, което възприемате и защо трябва да го наричам така, е, че първо виждате тази родова душа във формата. Но трябва да се издигнете на по-високо ниво на прозрение, ако искате да видите този свят от форми в движение, в действие. Не можете да направите това, като просто се потопите в животинския свят. Този дар ще ви бъде даден само когато се потопите в растителния свят с преданост и направите с него същото, както описах с животинския свят. Когато се потопите в растителния свят с интуиция, но не губите същността на растението, така че същността на растението да остане и да знаете как да се слеете с цялата природа на растението, когато успеете да изпитате страданието и радостта на великия природен свят чрез растителния свят.

Когато тези неща се говорят на един съвременен човек – и колкото по-научен е той, толкова повече – той ти се смее. Но въпреки това е вярно, че в растителния свят радостта и страданието могат да бъдат възприети от онези, които могат да живеят с растителния свят, не като просто сравнение, не като символ, а по такъв начин, че знаят как да възприемат израза на вътрешното чувство, точно както човек възприема чувство, когато от окото му потече сълза. Следователно съществува реално ниво на възприятие, където капките роса върху растението ти известяват истински живот, живот като този в сълза, бликаща от око. Когато си способен да видиш в сока, изтичащ от дървото, когато го отрежеш, проява на живота в природата, точно както се порязваш и знаеш, че тогава боли, тогава си там, където можеш да се издигнеш в света на дейността, в света на движението. Тогава можеш да възприемеш, че съществата, които преди си виждал само във форма, са живи вътре. Тогава съществата започват да говорят. Родовите души ти казват нещо.

Следващият етап се достига, когато човек е способен да чувства същото към минералното царство, както казах за растенията, към неживата природа. Кант е казал: две неща го изпълват с чувство на страхопочитание, звездното небе над него и моралният закон в него. Но това остава абстрактно, докато абстрактното небе ни изпълва със страхопочитание, така че все още ни е достатъчно неживото звездно небе да ни говори. Но материалистичният възглед вече ни показва, че мъртвият кристал не е просто мъртъв и ням, но че ни говори и тайните на природата. Тези тайни могат да бъдат достигнати, като с любов се потопим в природата.

Всеки, който е правил това, което описах, който е страдал и се е радвал заедно с растителния свят, ще разбере лесно и скучния език на неживата природа – макар че и там има пропаст. Сравнително по-лесно е да се разбере езикът на растенията, отколкото езикът на камъните. Дори на тези по-високи нива остава вярно, че ние разбираме най-добре това, което е сродно на нас. Ние сме сродни на човешкото чувство, човешката болка и човешката радост. Въпреки че радостта и болката, които се появяват в растителния свят, са много различни от човешката радост и...

човешката болка, те все още имат нещо слабо свързано с тях, което не разпознаваме в немия свят на камъка. Но новото нещо, което разпознаваме в немия свят на камъка, е точно това, което би ни издигнало толкова високо [над] това, което ни прави толкова слаби. Немият каменен свят няма повече желания. Светът на желанието е безмълвен там, той спира, преди да преминем от растителния свят към каменния свят. Растителният и животинският свят свършват тук. Растенията все още имат нещо аналогично на желанието, което се увеличава при животните и е силно очевидно при хората. Това е, което ги прави нецеломни, докато камъкът е целомъдрен. Тези, които разбират камъка, опознават същества, които са целомъдрени и без желания. Човек опознава живот без желание или копнеж в каменното царство. Когато можем да усетим и възприемем нещо подобно в каменното царство, както описах в растителния свят, ние започваме да разпознаваме какво означава да си същество, което е целомъдрено по природа. Целомъдреният, ням свят на камъка, за който вече не казваме, че както с капката роса, както с капещата смола на дървото, той изразява радост и болка, а трябва да кажем, че той, в дискретно, напълно сдържано мълчание, вярно се запазва в себе си и не, ако мога да се изразя тривиално, парадира с това, което преживява вътрешно. Това е огромното нещо, което разпознаваме във вътрешността на каменния свят. Каменният свят е достигнал съвършенство преди толкова много години. Всъщност каменният свят е най-великият. Това, което виждаме днес като планински кристал, някога е преминало през своя период на нецеломъдреност, когато погледнем милиарди години назад. Най-голямата мъдрост на природата ни се явява, когато я изследваме в беззвучния свят на звездите, камъните и кристалите.

Стадият на формата ни води до духа на формата. Вторият етап, който започва от растителния свят, ни води до духовете на движението и дейността, а същият етап на наблюдение ни води до духовете на мъдростта. Ние не ги достигаме, докато не съживим в себе си нямата, целомъдрена, самодоволна същност, живото същество на каменното царство.

Ако желаете кратко описание на това, което се случва в човек, може да се каже следното. Човекът първо трябва да позволи на външната светлина около него да изчезне; първо трябва да застане пред неживата природа и да пренебрегне всичко, което му казват сетивата му. Тогава в началото настъпва тъмнина. Когато той сега се издигне до съзерцанието, което описах, тогава всички същества блестят отвътре. Вътрешна светлина проблясва и излъчва през всички тези същества и излъчва от тях. И това е светлината на мъдростта. Това са етапите на съзерцание, които ни водят до това, което описах като духове на мъдростта.

Както знаете, в самото начало на развитието на Сатурн се намират духовете на волята. Ако искате да се научите да ги разпознавате, не е нужно да се обръщате към животни, растения и минерали като цяло. По-скоро, за да схванете духовете на волята, трябва да притежавате нещо много специално. Колкото и фантастично да

смятате това, което ще кажа, надявам се, че няма да е така. Ако искате да се издигнете още по-високо - след като сте усвоили горе-долу другите нива - трябва да се обърнете към нещо - изглежда парадоксално - като мравуняк, в който не само животни от един и същи вид са обединени, но и живеят в мъдра връзка, и да се потопите в духовното взаимодействие на тези малки същества. Рационалният учен не прави това. Но ясновидецът живее с мъжете, жените и работниците, всички организирани по свой собствен начин, и те взаимодействат по един прекрасен начин, така че той е вътрешно идентичен с тях.
Това е методът за опознаване на волята. Шопенхауер е писал много за волята. Но той би могъл да напише тази глава, ако като ясновидец беше пъхнал главата си в мравуняк. Там се научаваш да разпознаваш какво представлява волята по самата ѝ природа. Там се научаваш да разпознаваш какво означава, когато самият ти произнасяш думата „Аз ще“. Тази дума живее дълбоко във твоята собствена природа. Много неща от твоята собствена природа се събират там. Но ти възприемаш само резултата. Природонаучният учен ти дава съвсем различна гледна точка. Това, което ти описвам, е взето от живота. Ако, от друга страна, избереш кошер вместо мравуняк, правиш нещо съвсем погрешно. Това, което живее в кошера, е съвсем различно от това, което живее в мравуняка.
Говорихме за духовете на волята, на мъдростта, на формата, на движението, на личността, на огъня, на здрача, а след това на хората, животните, растенията и минералите. Тези същности не са извадени от нищото, не са изобретения, не са спекулации, които ви се представят в елементарния окултизъм, който се представя за теософия, а са неща, които се придобиват чрез опит.
Мога само да дам предположения как се случва нещо подобно, това, което се нарича елементарна теософия или елементарен окултизъм. По този начин човек придобива висши способности, които му дават прозрение за висшите светове. Виждате ли, това е нещо, което трябва да се възроди в бъдеще. Днес около нас наистина има много неща, които могат да предизвикат безпокойство, и аз вярвам, че това, което наистина може да тревожи някой, който е ентусиазиран от реалния човешки прогрес, е и фактът, че мнозина не държат очите си отворени. Човекът трябва да бъде пионер в това да държи очите си отворени. Важното не е отделните хора да се наричат теософи, а да намерим средствата и начините във великото развитие на човечеството, за да дадем нова основа на това, което иначе наистина би трябвало да се срине.
Нека завърша размислите за старата година с това споменаване, което вече направих. Около нас се извършват много разрушения, много неща, които биха могли да подскажат на внимателния наблюдател, дори и да не е ясновидец, че сме в началото на едно голямо дело на разрушение по отношение на външните материални неща, което се е развило през последния век, защото материалното развитие стига само дотук.

Допълнение от бележки с неизвестен автор

Но най-тревожното е, че толкова много от нашите събратя не държат очите си отворени за това, от което човечеството се нуждае. Теософът обаче трябва да бъде пионер в тази работа по поддържане на очите си отворени. Не е важно отделните хора да седят и да се развиват, а да работят заедно в голямото развитие на човечеството, да намерят начини и средства да придадат ново съдържание на това, което иначе наистина би трябвало да се срине. Днес около нас се извършват много разрушения. Много неща, които ще предупредят внимателния наблюдател за факта, че сме в началото на дело на разрушение, на материалната култура на деветнадесети век; защото това не е съпроводено със съответно духовно развитие. Ние сме способни на безжична телеграфия; сега си представете тази способност на човека, развита само малко по-нататък, така че тук, в Берлин, да можете да вземете такси и да шофирате по Фридрихщрасе с генератор на вълни, за да разрушите целия Лувър в Париж посредством съответните вълнови възбуждания. Никой не би могъл да докаже убиеца в такъв случай. Всички наши правни понятия ще бъдат напълно безсилни във време, което лесно може да си представим; Ще дойде време, когато чисто материалната култура като цяло ще се доведе до абсурд, където ще има разрушителен и опустошителен ефект.

Само чрез вътрешната душевна култура, която сега се движи нагоре, така че хората вече да не зависят от външното, и въпреки че най-лошото е направено, се случва само правилното нещо, само това може да помогне. Пътят на развитие на днешното човечество вече показва първите начала. Само пътят на вътрешното, духовно развитие може да доведе отново навън, а теософията е необходимо ново начало на културна посока, към която, така да се каже, може да се намери необходимият вътрешен морал, за да се противодейства на преобладаващата външна култура, която може да доведе само навън, защото човек има душа, дух, в допълнение към материалното. Ето защо обновените духовни движения днес са толкова необходими, за да могат силите, които иначе биха изчезнали, да бъдат отново практикувани и култивирани.

23. Апокалипсисът на Йоан I

С Апокалипсиса навлизаме в най-дълбоките дълбини на християнския мироглед. Всяка велика религия е имала своите тайни учители, така е и с християнството. Преди всичко трябва да сме наясно с природата на тайното учение. Апокалипсисът не е нищо друго освен християнското тайно учение. Трябва само да разберем ключовите думи: „Блажени, които не са видели и са повярвали.“ Това е ядрото на християнството. Вярата и виждането са две противоположности. Християнството трябва да донесе блаженство и на онези, които вярват, дори и да не виждат. Великата мистерия на Голгота е имала своите предвестници в по-ранните човешки раси. Дори в древните мистерии, докато нашата коренна раса е на земята, нещо се е празнувало в тайни храмове, нещо се е показвало на хората, което не е било нищо друго освен мистерията на Божиите дела в света.

Ние придружаваме нашите предци до местата, които са били най-свещени за тях. Там им е било показано как самият Бог слиза на Земята, как се слива с материалното съществуване. Това се нарича разпъване на божеството в земното. Изобразявано е по такъв начин, че човешка форма е поставена в своеобразен ковчег; това означава, че божеството влиза в материята. След това е било показано, че човешкото същество трябва да се усъвършенства; тогава то ще намери Бог в себе си. Това е същата сила, която е разпната в материята и следователно може да се прероди от материята.

Всичко, което се е превърнало в религия, изкуство и наука, е произлязло от мистериите. Мистериите са били картинно представяне на това, което по-късно се е случило на Голгота. Драмата на Бог се е развивала все повече и повече в своите детайли. Ако човек можеше да проследи какво е казал храмовият свещеник на храмовия ученик, би чул приблизително същото, което е написано в Евангелието от Йоан. То се е кондензирало в канон. Християнските евангелия са древни храмови записи. Учението е взето от дълбините на храмовете. Не е нищо ново. Това е загатнато в евангелията, особено в Йоан. Това, което ученикът е видял в храма, е имало за цел да изобрази случилото се в света. Това е било изобразено в този единствен завет. Това, което е било изобразено на мястото на храма, е изразено от Йоан:

В началото бе Словото; и Словото беше у Бога; и Словото беше Бог. То беше в началото у Бога; и всичко чрез Него стана; и без Него нищо от това, което е станало, не е станало. В Него беше животът; и животът беше светлината на човеците. Светлината свети в тъмнината, и тъмнината я не обзе.

Ученикът, допуснат до мистериите, можел да види в тях образ на великата мистерия на света. Това, което било представено в мистериите, всъщност се е случило в Палестина. Християнството е изпълнение. То се е появило на историческата сцена; храмовите документи са били пазени в тайна. Тези, които са били допуснати до мистериите, е трябвало да положат свещена клетва да не разкриват нищо от тях на

непосветените. Днес всяка наука може да си присвои знание, но древните са казвали: Само чисто сърце може да знае, в нечисто сърце знанието се превръща в зла сила. Само онези, които са могли да предадат словото на знанието от достойно сърце и чувство на другите, са били допускани да знаят. Само словото на знанието, което е било затопляно от добро, чисто и благородно чувство, е било уважавано. Храмовите записи са били тайното откровение за учениците на мистериите.
Сега Христос наистина се разкри. Чрез това християнството беше изведено от храмовете на световната сцена за целия свят. Тези, които вярваха, без да гледат в храмовете, също щяха да бъдат благословени. В продължение на хиляди години в храмовете се провъзгласяваше тайно учение; то беше разкрито чрез явяването на Христос.
Посветените е трябвало да работят по такъв начин, че хората да бъдат подготвени за бъдещето. Пророците са били посветени в мистериите. Всяко съдържание на посвещението се разкрива по-късно. В същия този момент се дава ново съдържание за ново бъдеще. Самият Христос е извършил такова посвещение в чудото на Лазар. Евангелието е било разкрито чрез християнството, то се е превърнало в послание. Ново тайно учение, което сега се е развило в ранното християнство. Отвън е било провъзгласено съдържанието на Евангелията, страданието, възкресението. Но в мистериите са били представени събития от бъдещето. Дори днес все още има християнски мистерии. Те изобразяват какво ще се случи в далечното бъдеще.
Христос е това, което в теософията се нарича втората същност на божествената Троица. Тя се състои от трите същности: Бог Отец, Словото и Светият Дух. Отецът е това, към което всичко се стреми, същността, към която се движи цялата непозната вселена. Словото е водачът към Отца. Във всички светове то е било разглеждано като това, което води към Отца. „Веда“ означава „Словото“. Най-древните записи на индийците са били наричани „Ведите“. Индиецът е знаел, че неговите Риши - неговите учители - са били вдъхновени; те са предали „Ведите“, „Словото“, което е било вдъхновено от Божеството, Словото, от което произлиза светът. В древна Индия Словото не е било нещо външно. То е отразявало същността на обекта. Древните германци са имали руническа писменост; в древността, когато човек е произнасял името на нещо, е знаел, че то е произлязло от думата. Ето защо срещаме непроизносимото име на Бог сред евреите, защото то е било самата същност. Ето защо истинското име на Бог - Яхве - се е използвало само при най-тържествени поводи и за най-тържествени действия.
Древните народи са си казвали: Светът е създаден от словото, Логоса. Словото някога е възбуждало световни вибрации, ритмични движения, от които е възникнал светът. Третата божествена същност е това, което словото може да схване, което дава сила да се стремим към Отца. Словото, божествената сила на сътворението, втората връзка в божествената троица, е приело човешки облик.

И Словото стана плът и живя между нас (и видяхме славата Му, слава като на Единородния от Отца), пълно с благодат и истина.

Човекът няма винаги да се появява в тази груба материална форма; развитието на човека в плът е четвъртият кръг или цикъл. Преди това човекът е бил в по-свободна материална форма и е пребивавал в съвсем различен вид съществуване в продължение на три цикъла. Но способностите, които сега има, той е могъл да придобие само в плът. Сега той трябва да се развие отново нагоре чрез по-фини материали.

Шестият цикъл ще бъде специален. Тогава той ще бъде в по-фина материя. Днес можем да въплъщаваме словото само във физически въздушни вибрации. Само доколкото изразявам битието си в словото, то стига до друго. Но в шестия цикъл ще се състоим от по-фина субстанция, така че ще възпроизведем цялото си същество външно във вибрации и ще разкрием цялото си същество на всички хора. Днес човешкото същество може да скрие много чрез грубата материалност. Но тогава, в шестия кръг, ще бъдем изцяло вибрационни, изцяло звукови същества, които общуват с околната среда в ритмични или неритмични вълни. Тогава словото, името на човешкото същество, е външна физичност. Сега човешкото същество не може да съобщи цялото си същество на външния свят. Но винаги е имало същества, които са свръхчовешки, като самото слово; те могат да бъдат в плът в четвъртия цикъл, а другите ще бъдат в шестия цикъл. Словото вече е станало плът в Христос. Това, което може да се случи за човешките същества в шестия цикъл, е реализирано в четвъртия цикъл чрез Христос в човечеството. Това е мистерията на Въплъщението на Логоса.

Целта на човека е: Да се развиеш до такава степен, че да можеш да обърнеш цялото си същество навън. Това е следването на Христос. В шестия цикъл човекът трябва да стане това, което Христос е илюстрирал в четвъртия цикъл. Климент Александрийски, Ориген са били християнски посветени и са били пропити с пълното значение на целта, че трябва да настъпи хилядолетие, цикъл, когато човекът ще има възможността да бъде външен печат на Христос, живеещ в плът. По този начин в човека е скрит спящ Христов принцип. За да се прояви това, човешкото същество трябва да премине през различни състояния. Това е представено в първите християнски мистерии. Намираме го в първите глави на Апокалипсиса. „Първородният от мъртвите“ означава, че той е бил модел в четвъртия кръг за това какво означава да се живее цялото слово по такъв начин, че то да бъде разкрито.

Човешкото развитие е много по-старо от историята. Нашата настояща коренна раса - [арийската] пета - се е развила в своята първа подраса в днешна Индия. Индийските религиозни книги са написани едва в много по-късни времена. В началото нищо външно за развитието на човечеството не е било поверено на човека. Това е било водено от старите Риши към религиозна вяра, която е била

чудесно монотеистична. Втората подраса - персите - е развила религия, основана на принципа на дуалността; това обаче е било записано едва много по-късно. В третата подраса е било признато тричастно божество, особено в Египет. Това е оказало влияние върху предходните раси. Едва сега Ведите са били записани. Мистериите са били показвани в египетските пирамидални храмове, а евангелията са били взети оттам. Бягството в Египет показва това.
Третата подраса е последвана от четвъртата, гръко-римската подраса, в която се е развило християнството; след това научният мироглед се е развил на мястото на религиозния; културата на интелекта се е развила от единадесети, дванадесети и тринадесети век. Като лебедова песен, нещо от стария мироглед все още се крие в това време, с което новият мироглед е бил свързан по това време.
Издигането на най-съкровената същност на човека пред другите хора е това, което трябва да стане Христовото кредо. Тези, които могат напълно да разберат, че Христос принадлежи на света, ще бъдат двадесет и четиримата старейшини, които се покланят на Агнето, Христос. В бъдеще, в шестата коренна раса, някои ще могат да се покланят на Агнето в цялото му значение. Тогава човекът ще може да се смеси с онези, които се покланят на Агнето. Това е представено от символа на четирите звяра – лъв, крава, човек и орел – които се покланят сред старейшините.
В допълнение към физическото тяло, човек има и астрално тяло. То не е толкова развито, колкото физическото тяло. По отношение на физическото тяло човекът е подобен на Бог; човешката раса само ще става по-красива. По-нататъшното усъвършенстване ще бъде, че той ще усъвършенства астралното тяло. Усещането, чувството и други подобни ще станат по-съвършени. Това се случва в петия цикъл. Все още сме изправени пред този цикъл. Сега астралното тяло на човешкото същество все още не е толкова развито. Сега е развито само физическото тяло. В астралното тяло той става човешко същество едва в петия цикъл. Там, където човешкото същество лежи пред Агнето, обожавайки го, то все още не стои като завършено човешко същество. Там то има една от формите на животинска природа. То е придобило тази астрална форма на човек чрез по-ранни етапи на развитие. Някои качества на животинска природа се изразяват в расите. Смелостта е представена от лъва, чувствената креативност от вола, кравата; човекът представлява нисшия човек, човека Кама-Манас, който се издига над земното. Те все още не са богоподобни. Хората се смесват с богоподобните и са символизирани от четирите животни; това е моментът, в който човекът ще е достигнал до шестата коренна раса, след като унищожението отново е обхванало земята.
Сега Йоан описва по-далечни, по-късни условия. Посланията са изпратени до седемте църкви. Расите не само живеят една след друга, но и една до друга. Всички те имат и водещи личности, за които историята не разказва нищо.
Различните школи, които са изпълнили задачата си и сега все още твърдо и консервативно се придържат към нея, но които трябва да предадат мисията си на

човечеството, са седемте общности. Те получават седемте букви. Апокалиптицизмът първо премахва старите тайни учения, за да направи път за новото тайно учение. Посланието към седемте църкви е: Вече не можете да бъдете водачи, сега трябва да дойде ново откровение, нова църква.
Апокалипсисът описва и трите последващи кръга. Тези кръгове не могат да бъдат видени с астрално ясновидство, а само когато човек влезе в света на Девачан, менталния свят. Когато човек достигне този етап, той вижда в духа. Когато човек влезе в този свят на Девачан, той не вижда, а чува. Там той е ясночуващ. „Ясночуващ“ е терминът, който използваме за духовния свят. Там той чува музиката на сферите, за която се е говорило в школите на питагорейците. Гьоте също намеква за звуците, когато говори за духа. „Слънцето ехти“, казва Гьоте. Това показва чуваемото състояние, каквото е в Девачан. „Гледката му дава сила на ангелите.“ Ангелите са духовните същества, които управляват планетите. Ако искате да видите как се развива един цикъл, трябва да разпознаете в света това, което ехти; апокалиптикът посочва тези световни цикли в тръбите на ангелите.
В шестия кръг цялото същество ще бъде ясно разкрито пред всички. Но още преди началото на шестия кръг, човек може да развие Христовия принцип от себе си. Това, което преди е било външно, се е превърнало в способност у човека чрез интернализация, инволюция. Екстернализацията, еволюцията във великите световни закони, и интернализацията, инволюцията, са свързани помежду си като издишване и вдишване. Докато човек преминава през расите, той усвоява това, което живее около него. Всички са преминали през древноиндийския период, след това през всички останали подраси и така ще живеят във времето, когато ще лежат в обожание в краката на Агнето. Седемте печата ще бъдат счупени, когато човекът стигне до познанието за себе си, до поклонението пред Христос. Тогава книгата ще бъде разпечатана. Тъй като Йоан посочва, че това е все още преди седмата раса, той първо отваря шест печата; едва по-късно седмия печат, когато човекът е напреднал още повече в своето развитие.

24. Относно книгата Битие

Първоначално хората са се запознавали със своята религия чрез писанията, които са разбирали буквално. Днес се смята, че просветеното поколение е надраснало религиозните документи. Относно Стария завет винаги се е казвало, че е невъзможно да се съгласуват библейските понятия с просветено съзнание. Хората са започнали да разбират писанията фигуративно; те все още са се придържали към символите. Това разбиране на библейския символизъм е довело до това хората все още да приемат библейския дух с известна сериозност. Но дори теолозите днес едва ли могат да се решат на нещо друго, освен да приемат първите глави на Стария завет само като фигуративно представяне. От това може да възникне доста уютен възглед, но с напредването на човека той не може да остане с този възглед. Това е един вид път на развитие: първо да се отдалечим от ортодоксалния възглед, след това от фигуративния възглед и да преминем към друг, отново в известен смисъл буквален възглед.

Но за това трябва да се научим да разбираме езика на старите мъдри учения и да осъзнаем, че старите учители не са измисляли истории, не са създавали фантазии, а са имали различна представа за истината от тази, която имаме днес. Те са записали вечната истина в своите учения. Тя не може да бъде донесена директно до всеки човек, докато чувствената истина може да бъде донесена до всеки.

Великите учители от древността сами са претърпели вътрешно развитие. Тяхното виждане е било духовно. Те са знаели, че това, което виждат в духа, не може да бъде видяно от всички около тях. Народите все още са били детински във възприятието си. Съответно, великите истини е трябвало да им бъдат дадени в специална форма, подходяща за тяхното разбиране. Сега всички велики учители са подхождали към хората със съзнанието, че душата е безсмъртна. Тя трябва да бъде развита към истината. Мойсей например е знаел, че когато се свързва с идеите на хората, той засажда нещо трайно в душата, в причинното тяло. Материалистичният мислител вярва, че душата загива при смъртта. Но Мойсей си е казал: Ако днес съобщя истината на човека в определена форма, тя ще има ефект в душата му. По-късно той ще узрее, за да разпознае истината в истинската ѝ форма. Мойсей е знаел, че по-късно ще дойдат други, които ще тълкуват това, което е учил. Той е подготвил формата. Това, което е подготвил, е преминало през въплъщенията на душите. Той не е смятал за правилно да казва на хората окончателната форма на истината веднага.

Той самият е имал истината на заден план. Той я е изразил в седемте дни на сътворението. Той е привел истината във формата, която е съответствала на детското разбиране на хората по онова време. Ако беше говорил за „кръглите“ дни, нямаше да бъде разбран. Затова е говорил за дни, както в древна Индия се говори за дните и нощите на Брахма.

На Луната човекът е имал подобно на сън съзнание. Там той е развил сънното съзнание до най-високото му ниво. Всеки от нас е дошъл там в един вид зародишно състояние; там е възприемал по подобен на сън начин, поглъщал го е и го е развил в зародиш. Тези зародиши са преспали от Луната на Земята. Духовен зародиш е бил човешкото същество, което е дошло на Земята. То е преспало [пралая] в земното състояние.

Сега неговата съдба е да достигне ясно съзнание. Той трябва да премине през дълга поредица от състояния. В първите три кръга се повтаря това, през което е преминал на по-ранни планети. Мойсей говори за кръговете. По време на първия кръг човекът е в първата елементарна сфера. Състоянието на съня плавно преминава в състояние, което човекът вече е достигнал. Лунният човек не е правил разлика между себе си и другите обекти. За него е съществувала подобна на сън картинна реалност по начина, по който външният свят е там за нас в съня. Той не е възприемал чрез сетивата. Контрастът между себе си и неговия свят е трябвало да бъде развит от човека в първия кръг на земята. Мойсей го нарича разликата между небето и земята. Той е трябвало да разпознае себе си като земен човек до небето. Това се случва в първия цикъл на развитие.

В началото Бог създаде небето и земята. Земята беше безформена и пуста; и тъмнина имаше над бездната.

Човекът не правеше разлика между себе си и отделните обекти. Всичко беше все още хаос. След първия кръг човекът отново премина през междинно състояние и след това стигна до втория кръг. Там обектите вече получиха по-ясни граници. Той вече можеше да различи какво е около него. Вече не е пусто и объркано. Той можеше да различи кое е духовно от кое е външен обект. Преди това беше мрак по лицето на бездната; Божият Дух се носеше над водите. Всичко, което беше човешко, беше вода. Човешките зародиши заедно образуваха водите. Божият Дух се носеше над човешките зародиши, които Той призова във форми. Имаше светлина.

Веднага щом видим външния свят, когато същностите се изправят пред нас, едва тогава те могат да ни се разкрият. Имаше светлина.

Бог раздели светлината от тъмнината; направи деня и нощта. [Битие 1:5]

Човекът възприе предметите. И стана вечерта, и стана утрото, денят беше първият. След това последвал Рупичният кръг, формиращият кръг, в който човек можел да възприеме съществуването. Ще има разлика между водите; всяка трябва да има своя собствена Кама. Всяко човешко същество било отделено от Бог, като поставил граница и разделил водите над и под небесния свод. Той вложил в отделния човешки зародиш способността да прави разлика между духовното и физическото. В човешкото същество били заложени двете души; душата, която гледа нагоре, и душата, която гледа в земното, която живее в земното.

В третия кръг човекът навлиза в третото елементарно царство. Индивидуалните астрални тела на човешките същества стават все по-отличителни. Сега човекът става

независим. Той излиза от майчината почва. Той достига растителното съществуване. Това не са нашите настоящи растения. Човекът самият е бил в растителното съществуване. Всички отделени астрални тела са придобили способността да създават астрални същества като растението. По време на третия кръг човекът е бил призован към животинското съществуване, но в растителна природа, защото животното все още не е развило тялото на страстта. То все още няма топла кръв. Тя се е образувала в третия кръг на третото елементарно царство. Осеменяването показва, че оплождането все още не е станало.

Бог каза: Нека се съберат водите под небето на едно място и нека се яви сушата.

В началото астралното тяло не е било видимо. Сега то става отчетливо. Сушата е само специалната, по-твърда форма, която образува граница около себе си. Събирането на водите означава общия астрален свят в неговата цялост.

И Бог каза: „Да произрасти земята трева и зеле.“ [Битие 1:11]

Това беше човек. Древните германци също вярвали, че човекът произлиза от ясен и бряст, а древните перси също вярвали, че човекът произлиза от дърво.

И да има своето потомство със себе си [...] [Битие 1:11]

означава, че всеки вид е носил свои собствени семена в себе си и че не е имало полово размножаване.

Четвъртият кръг е този, в който физическото човешко същество се подготвя такова, каквото е сега. Човекът навлиза в минералното царство, той приема тяло, подчинено на химични и физични закони. В следващия кръг той вече няма да има такова, но ще контролира астралното си тяло, точно както сега контролира физическото си тяло. Тогава ще има астрални органи, ще може сам да развива органите си, когато има нужда от тях, когато астралното тяло ще контролира всичко физическо. Но сега, в четвъртия кръг, човек може да действа само според законите на минералния свят. Във физическото, минерално тяло ние сме затворени като в къща. Само чрез нашето физическо превръщане целият свят става физически. Преди това той е получавал знания за света около себе си чрез един вид ясновидство. С четвъртия кръг около него се е появил целият свят на сетивните обекти. Следователно Мойсей е могъл да каже:

Има светлини на небесния свод, които разделят деня от нощта и дават знаци, времена, дни и години. [Битие 1:14]

Кант казва, че пространството и времето идват от самия човек. Мойсей е казал това още тогава. Всичко, което може да се възприеме чрез сетивата, е възникнало едва когато човекът е станал физически, минерален. Чрез физическия кръг ние правим минералното тяло все по-съвършено и развиваме и астралното си тяло. В следващия кръг то ще бъде развито по същия начин, както е физическото тяло днес. Тогава човекът ще се носи сякаш във въздушно царство. Тогава човекът ще се е превърнал в свободно същество, тогава той наистина ще се е превърнал в животинско същество. Едва тогава животинската природа ще се изрази в човека.

Астралното тяло на човека се има предвид тук в образа на животните, защото астралният човек се движи свободно в астралния свят, като китовете във водата, птиците във въздуха и така нататък. - Това е петият кръг или петият ден.
В шестия кръг се формира човешкото тяло Кама-Манас, нисшето тяло на ума, което сега носим скрито във физическата обвивка. В шестия кръг човекът ще застане като човешко същество в истинския смисъл на думата, вече не затворен в обвивка. В същото време с човека се формират и висшите животни. Тогава тялото Кама-Манас достига по-висшето ниво на животински живот.
Бог каза: „Нека създадем човечество.“ [Битие 1:26]
Само тогава човек ще стане това, което е предопределен да бъде.
Той ги създаде мъж и жена. [Битие 1:27]
Чрез сексуалността човешкото същество се развива в същество, което ще бъде мъж и жена. Оригиналният текст гласи: Той създаде човека мъж-жена. Едва сега човекът наистина придобива господство над животните. Той придобива сила, магия, едва когато действителното човешко същество бъде освободено на шестия ден. - На седмия ден човекът е станал богоподобен. В седмия кръг човекът отново е в състояние на аупа; той самият е станал творчески, превърнал се е в самия Бог, затова се казва:
Бог си почина на седмия ден. [Битие 2:2]
Четвъртият кръг е най-важен за човешкия живот. Човекът е бил по-малко плътен. Моисей казва:
Той взе твърдите вещества на земята. [съответства на Битие 2:7]
Той беше заобиколен от прах. Той възприе минералните закони. Той беше образуван от земния прах и в него се оформи живата душа. Когато човешкото същество в лемурийската раса придоби твърди форми - скелет - възникна и сексуалността. Втвърдяването вървеше ръка за ръка с разделянето на половете. Във втора глава Мойсей описва човешкото същество, което по-късно се появи в лемурийската раса, в двуполовостта. Това се преподаваше във всички мистерии. Едва в четвъртия кръг се появиха растителните и животинските форми, каквито са днес. По време на развитието на човека растенията и животните се отделиха от него. По-нисшите животни са възникнали преди това. Топлокръвните животни са възникнали едва с хората. Животните са се развили в резултат на отделянето на изостаналите хора. Животните са декадентската човешка природа. Те вече не се вписват в днешните условия. Те са същества, които са останали на по-ранни етапи. Първоначалните животински форми се отделиха, едва след това са възникнали двата пола на хората.
В началото човекът е използвал цялата си производителна сила външно. В началото човекът се е възпроизвеждал отвътре. Когато е загубил способността си да прониква в плътната материя, той е използвал половината от производителната си сила като мислещ орган.

От една страна, човекът се е превърнал в полово същество, докато от друга страна, е развил вътрешно половината от продуктивната си сила в мислещ орган. Сега той е придобил способността да обработва духа с мозъка си. Духът го е оплодил. Едновременно с разделянето на два пола се е появил и мислещият човек. Той е разпознавал доброто и злото. През този период са се развили и гръбначният мозък, и главният мозък.
Това е змията, която произхожда от самия човек. Той е преминал през стадия на земноводно. Това същество е било негов собствен съблазнител. То е започнало да се развива с началото на преминаването си през сексуалността. Гръбначният мозък и мозъкът са се развили първо при земноводните, а при човека - в земноводно състояние.

25. За значението на католическата литургия в смисъл на мистицизъм

Всеки, който иска да знае произхода на католическата литургия, трябва да я проследи исторически до мистериите. Мистериите са места за поклонение, в които не само се преподават и придобиват висши знания, но и се демонстрират въпросните явления. Мистериите са придобили особено популярна форма в теченията на поклонение, дошли от Персия и Египет. Именно от тях е произлязла литургията.

Всеки, който искал да придобие знания за висши светове преди появата на Христос, трябвало да бъде приет за ученик в тайно училище. Първо трябвало да научи как са се появили светът и човекът. Той бил въведен в изследване на произхода на света и значението на човека в него. Учили го как божественият световен дух се е оформил навсякъде. Минералите, растенията, животните и т.н. били разглеждани като образувания на световния дух. Човекът е сливане на всичко, което е в света. Парацелз някога е казал: Всички същества на света са букви, а човекът е думата, в която се намират всички те. Човекът е микрокосмосът в макрокосмоса.

Ученикът е бил учен как Божественото Същество се разделя на много детайли, само за да се съедини отново в човека. На ученика е било позволено да преживее това разделяне на Божественото и завръщането му към човека.

Човекът е донесъл в света низши желания, страсти и инстинкти. Низшите животински форми са декадентски продукти на човека. Всичко, което се изразява в животните чрез низши страсти, е донесено в света от човека. Първоначалното състояние на света е било такова, каквото го виждаме сега, реализирано в минералния свят. Скъпоценният камък няма желание, няма копнеж, няма желание; скъпоценният камък е целомъдрен и неизискващ. Ако си представите другите същества със същата целомъдрена и неизискваща природа, ще получите идеала за тайния ученик. Той е трябвало да събуди в себе си чувството: Трябва да станеш отново като чисто, безжелателно творение, което е излязло толкова целомъдрено от ръката на Създателя. Той е пожертвал всичко низше - това е бил „катарзисът“, пречистването на инстинктите, желанията, страстите - това съответства на „жертвата“ или „oblatio“ в литургията, втората част на литургията.

Първата част е провъзгласяването или „Евангелието“, където се предава посланието за разтварянето на световния дух в природата, интелектуалното прозрение за това как е възникнал светът. Следва втората част, жертвоприношението. Тайният ученик е трябвало да има волята да се върне по пътя към първоначалната целомъдрена форма на творение. Когато е бил готов за това, е бил допускан до същинските мистерии. В египетските мистерии той е трябвало да прекара три дни сам в заключена стая и е бил поставян в състояние на съзнание, в което е могъл да има по-висши видове възприятие. Сега той е преживявал слизането на бога в света и

разпределението му в света на душите или астралния свят, след като самият той е бил готов да се пожертва по подобен начин.
Първоначално той преживя образ, който му беше ясен чрез сигурно осъзнаване: Това някога беше ти, във времето, когато все още беше без влечения и страсти, когато все още беше без желания. Той видя собствения си образ в далечното минало, човешки образ на по-високо ниво. Второто беше, че видя как този човешки образ на по-високо ниво даде началото на мъжки човешки образ, чието лице сияеше като слънцето. Това беше Озирис. Той видя появата на Озирис от първобитния човек, обграден от сияйна аура. От втория образ след това беше създадена настоящата форма, след като се отдели второ същество - Изида - и се роди Хор, настоящото човешко същество. Сега той беше пробудена душа.
В настоящия човек, когато той спи, първо има физическо тяло, след това етерно тяло и накрая действителната аура, която се издига от спящия. Човекът е в своята аура; тогава той е напуснал физическото си тяло. В дълбините на храмовите мистерии тайният ученик съзнателно е преживявал описаните състояния в астралното тяло. Тогава той е бил „преобразен“, „посветен“. Този, който е преобразен по този начин, възприема светлинните явления на нисшите същества. Този процес беше третата стъпка от мистериите, ‹трансформацията› на човека в неговата астрална форма. Тогава тайният ученик осъзна: Точно както си видял Озирис, и ти някога си бил такъв; бил си астрален и след това си станал физически; втори път трябва да планираш да се въплътиш. По свободно решение душата трябва да се върне във физическото тяло. Когато отново излезе от мистериите, той трябва съзнателно да носи физическото тяло със себе си. Сега той получи и ново име. Той почувства, че това е неговото вечно име. Всеки от нас има такова име, което носи във всичките си превъплъщения. Посветеният носеше това вечно име. Той доброволно се беше въплътил в тялото си. Човешкото същество сега говори „аз“ на собственото си тяло. Но посветеният знаеше, че не е същият като тялото си. Той носи тялото си на гръб. Такъв човек е разпнат в тялото си; той е този, който е разпнат в материята. Сега той излиза и съзнателно прави всички неща, които преди е правил несъзнателно. Това съединение с тялото се наричаше „причастие“, четвъртият процес в мистериите. Този, който е преобразен по този начин и се съедини отново с тялото си, е истински посветен.
Сега Христос се яви на земята. Тази поява на Христос на земята означаваше, че това, което преди се е случвало в мистериите, сега се е случвало пред света във физическото пространство. В миналото отделни хора са преминавали през мистериите. Всичко това сега се е превърнало в историческо събитие, истинско историческо събитие в жертвената смърт на Христос Исус. Сега Христос Исус е установил паметник в памет на тези мистерии. Тези, които са се присъединили към Христос, вече не е трябвало да гледат. Да гледаш означава да „гледаш в мистерия“. Тези, които са стигнали до вътрешно познание, вече не е трябвало да се учат да

гледат през мистериите. Те са могли да останат с външния знак. Този външен знак има по-дълбоко значение.
Трите най-висши члена на човешкото същество са Атма, Будхи и Манас. В миналото, когато се говореше за „човек“, се говореше за Атма, Будхи и Манас. По онова време всички вярваха, че всеки живот е само един в дълга поредица сред многото и че е заслужен живот. Човекът беше потопен в това. В същото време имаше нещо в личния живот, отвъд което човекът по същество гледаше. Той не му отдаваше голяма стойност.
Задачата на първите две хилядолетия след Христос е била да се образова човечеството за висшия Аз чрез КамаМанас. Личният живот трябва да се приема сериозно и с величие. Човекът прекарва около две хилядолетия в Девачан. През този период цялото човечество ще премине през въплъщение, в което се отдава значение на личното.
Христос отишъл с Петър, Яков и Йоан на планината - тоест, в светилището. Това било въведението към деваканското видение. Там те видели Моисей и Илия до Исус. „Ел“ - в „Илия“ - означава „пътят“, Моисей е наречен „истината“ - моралната истина - а Исус е „животът“. Исус казва на учениците си: „Илия се яви отново. Йоан беше този Илия.“ Той им казал още: „Но не казвайте, докато не се появя отново. Не трябва да говорят за доктрината за прераждането, докато той не се върне в нов световен цикъл. В продължение на две хилядолетия светът трябва да опознае стойността на личното. Това, което преминава от едно въплъщение на човека в друго, е по-фината материя на човека, водата, духовното. Това е споменато и в: „Божият Дух се носеше над водите“, водите - хората. Безличният човек е символизиран от водата.
Виното е символ на личния човек. Христос превръща водата във вино. Той превръща безличната религия в религия на личността. Точно както водата се превръща във вино, така и безличната природа на човека се превръща в лична. Този, който може да схване учението за прераждането и иска да се издигне над личността, трябва да се въздържа от вино. Този, който се наслаждава на вино, никога няма да стигне до разбиране за това какво е безлично в човека.
Долната част на тялото трябва да бъде облагородена и прославена, поради което християнството трябва да живее без доктрината за прераждането в продължение на две хилядолетия. Христос се е явил, за да освети личността. Като знак, че Христос е поел върху себе си цялата жертва, която се е извършвала в мистериите, Христос е установил жертвоприношението на литургията. В него мистериалният акт се е повтарял с външен знак.
Външното действие на литургията е следното: свещеникът отива до олтара с олтарното момче. Първо има подготвителен акт, „щафетната молитва“ и „Kyrie Eleison“. По-дълбоката литургия се състои от четири части: „Евангелие“, „Жертва“ - Oblatio, „Преображение“ и „Причастие“.

По време на „Евангелието“ се чете пасаж от Евангелията. Това се случва от дясната страна на олтара. Самият олтар е построен така, че да е обърнат на изток. Свещеникът стои от северната страна. Тук той чете посланието. Това се отнася до факта, че човешкото същество в първата коренна раса, полярната, също е било на север, откъдето е слизало все повече и повече в материята.
Втората част от литургията е „приношението“ или „жертвоприношението“. Свещеникът жертва това, което представлява висшия човек, точно както човекът е жертвал себе си. Чашата е външният символ на човешкото сърце. Това, което имаме в сърцата си, представлява нещо бъдещо; сега е по-слабо развито, но съдържа духовното. Когато човекът вече не мисли в материята, а в духовното, тогава сърцето ще бъде органът на мисълта. Днес сърцето е все още лично. Виното в чашата представлява личното. Нафората символизира мозъка. Хлябът и виното сега се трансформират във висшата природа, в самия Христос.
Жертвоприношението води до преобразяването на човека. Този акт се произнася тихо, така че само самият свещеник да може да го чуе. Това е алегоричен знак, че истински божественото в човека е нещо, което той говори само на себе си. Всяко човешко същество може да каже „аз“ само на себе си. Ето защо еврейската тайна доктрина е могла да позволи името да се произнася само с особена срамежливост, името Яхве, което е действителното „аз“ вътре. Ето защо думите в приношението се произнасят наполовина в тишина и наполовина шепнат. Ето защо третата част, освещаването, е жертвоприношението на литургията.
Всичко това показва, че нещо във външната природа стои като символ на това, което е самата божественост. В по-грубата материя и във фината материя божествеността е представена. Хлябът и виното, тялото и кръвта. В момента, когато съзнанието е напълно пробудено, че си имаме работа с преобразена материя, тогава на олтара имаме в гостията материя, каквато е в мозъка ни, а във виното материя, каквато е в сърцето ни - в кръвта.
Свещеникът разчупва хостията по определен начин, на определен брой парчета, а именно девет:

1. Corporatio = въплъщение
2. Nativitas = раждане
3. Circumeisio = обрязване
4. Apparitio = външен вид
5. Passio = страдание
6. Mors = смърт
8. Gloria = слава
9. Regnum = царство

Тези девет части представляват трансформирания човек, който участва във висшето. Това са деветте части на човешкото същество. Частите, които човешкото същество преживява в рамките на своята личност, са от 1 до 7, а 8 и 9 се простират отвъд личността, поради което са поставени до нея.
Така, в причастието, човекът се съединява със своята седемчастна природа и се стреми към 8 и 9: „Слава“ и „Царство“. Това е съпроводено с молитвата „Отче наш“. Първо, „Отче наш“ се отнася до съществуващия Бог на небето, след това до „Твоето име“, името на Бога, Логоса, който стана плът в Христос, и накрая до „Твоето царство“. Цялото нещо е притча за съществуващия свят. Човекът трябва да разбере своето общение със съществуващия свят. Само човешкото същество, което е излязло от мистериите, е разбрало света. Това е изразено в „Отче наш“.
При особено празнични случаи шествието включва и „Sanctissimum“, т.е. осветената дароносица, съдържаща Светото Тяло. На върха на дароносицата има слънцеподобна кръгла форма с лъчи, като кръглата форма е поставена в капак с форма на полумесец. Така са били изобразявани и Озирис и Изида. Съюзът на Изида и Озирис е представен с думите „Sanctissimum“ над олтара, символ на времето, когато слънцето все още е обгръщало луната.

Никой свещеник, който не е ръкоположен или упълномощен да носи штола, не може да чете жертвоприношението на литургията. Штолата е действителното свещеническо облекло. Свещеникът първо облича пола, след това „алба“, дреха, подобна на риза с колан, след това символична дреха, накрая штолата, която е кръстосана през гърдите, и над нея казул.
Штолата е действителният символ на свещеническото достойнство. Следователно, когато носи штолата, той се чувства като служител на църквата. Вече не му е позволено да провъзгласява собственото си мнение. Той пази личното си мнение за себе си; казва си, че може да е погрешно и провъзгласява това, в което се вярва от хиляди години.
Новата ера пренася всичко духовно в материалното през четиринадесети, петнадесети и шестнадесети век. Хората се научават да съдят за света според материалните условия. След Галилей и Коперник цялото внимание е насочено към физическия план. Всичко е обусловено от карма. Като по-късна религия, протестантството вече няма разбиране за жертвоприношението на литургията. Когато виждаме и чуваме литургията, отслужвана с пълно разбиране, пред нас е последното отражение на освещаването, извършено в древните египетски пирамиди.
Физическият човек произлиза от слънчевия човек Озирис; той отново ще стане слънчев човек. Той несъзнателно е слязъл от височината на слънцето; съзнателно ще се възнесе отново до него. Слънчевите герои са тези, които вървят с такава увереност по духовния си път, каквато слънцето върви по своята орбита. Тези слънчеви герои са достигнали шестата степен на посвещение. Степените на посвещение за персите са били: първа - гарван, втора - таен, трета - воин, четвърта - лъв, пета - персиец, шеста - слънчев герой - слънчев бегач -, седма - баща.

26. Върху планетарната еволюция

Преди всичко, човек трябва да вземе предвид различните състояния на съзнанието, през които човекът е преминал. Сега той е в състояние на ярко дневно съзнание. Преди това е преминал през три други състояния на съзнание. Първото съзнание е било един вид притъпено всесъзнание, каквото има камъкът, който живее в космоса днес, но мърмори в притъпено състояние на съзнание. Това състояние все още може да бъде причинено патологично. В дълбок транс хората често започват да рисуват световни системи; но те нямат контрол над съзнанието си.

Във второто състояние на съзнанието, това на съня без сънища, човек може да възприема всичко живо. Всяка нощ човек преминава в това състояние. Тогава той е в един вид растителен транс; през това време той изпълнява [вегетативните] функции доста добре. Състоянието на съзнанието е това на съня насън, което е много по-леко от предишното; но дори тогава човек не получава никакви сетивни впечатления, както в будно състояние. Тогава хората не са виждали нещата, но в тях е възниквал образ на душата.

Сега се намираме в четвъртото състояние на съзнанието. Предишните състояния на съзнанието бяха свързани с други планети, точно както нашето будно съзнание е свързано със Земята. Човекът е продукт, роден от обстоятелствата, в които се движи. Езотерично, първата планета е Сатурн, втората Слънцето, третата Луната и четвъртата е Земята. На Сатурн човекът вече е преминал през различните състояния на формата. В средата на първия кръг - тоест на първата елементарна сфера - Сатурн става физически. При Сатурн това зависи от първия кръг. Следващите шест кръга на Сатурн нямат особено значение за хората. Други същества от по-ранни световни цикли са завършили своето развитие там. По време на седмия кръг на Сатурн хората са достигнали точката на физическо развитие, но са имали тяло, което е било просто с овална форма, сферично. Това състояние не е било подвластно нито на раждане, нито на смърт. Това физическо тяло е преминало през цялото развитие на Сатурн.

Човек може да си представи, че целият Сатурн е съставен от отделни човешки сфери, черница; етап морула беше Сатурн. Цялото нещо е спало от една пралая до друга манвантара, слънчевото състояние. Там човешкото същество е било в един вид растителен транс. Едва по време на втория кръг на слънцето човекът е постигнал новото. Там съзнанието му се е развило до един вид човешки растителен транс. Там човекът вече не е имал безсмъртно физическо тяло. Цялото е било всеобхватен живот, жив организъм, който е отделял от себе си нови човешки сфери. Третият до седмия кръг на слънцето не са важни за хората, а само за другите същества. На слънцето, наред с човешкото царство, се оформя второ царство, а именно специално минерално царство. Минералите там все още растат, те са все

още по-растителни. Те все още са толкова подобни на човешкото царство и все още не са толкова отделни, колкото са сега.
След пралая започва лунната манвантара. Тогава се развива образното съзнание на съня. В третия лунен кръг се развива този действителен лунен етап. Тогава човек става същество, осъзнаващо образите, външно подобно на животинско състояние. В първия кръг на Луната той е повторил Сатурн; във втория кръг - слънцето. В третия кръг на Луната той развива новолунието, действителното луно състояние. Четвъртият до седмия кръг на Луната не са от голямо значение за него. Те са спускане на Луната.
Сега започва развитието на Земята. В първия кръг има повторение на състоянието на Сатурн, във втория кръг - повторение на състоянието на слънцето, а в третия кръг - повторение на състоянието на луната. В четвъртия кръг настъпва действителното земно състояние, състоянието на будно съзнание. В четвъртия кръг човешкото същество преминава през състоянието на непроявената форма, след това през астралното състояние и накрая през физическото. Сега, в първия кръг на Земята, то е преминало през етапа на Сатурн, минералното царство; във втория кръг - етапа на слънцето, растителното царство; в третия кръг - етапа на луната, животинското царство. В четвъртия кръг се появява истинският човек.
Външните разлики между четирите етапа са следните: На Сатурн има тихо, тъмно съществуване. Човек не би видял нищо по това време, дори ясновидски. На слънцето всичко започва да свети. Там започва духовното отзвучаване. Това отзвучаване на слънцето се предава на човешкото същество в слънчевия кръг - втория кръг на земята. Във втория кръг човешкото същество е отзвучаващо същество. Всеки получава свой собствен тон. Всеки човек има свой собствен специален тон, който го означава в света. Те все още имат този тон, той отзвучава вътре.
На Луната той беше физически светещо същество. Това, което е днес, само че в астралното пространство, това беше физическото състояние на човека тогава, а именно светещо. Той беше звезда, светещо същество на Луната. Това състояние се повтори на Земята в третия кръг. В четвъртия кръг на Земята беше добавено новото. След като премина през състоянието арупа, рупа-менталното състояние и астралното състояние, в четвъртия кръг човекът стана физически. Едва в най-фината физическа етерна материя човекът се разви, в полярната раса, в началото на нашето физическо развитие. Полярните хора бяха етерни хора. Те повториха етапа на Сатурн още веднъж. Те бяха сфери в началото на физическото формиране на земята и безсмъртни. Безсмъртна раса обитаваше полюса по това време. След това човекът премина в етапа на слънцето. Преди това всичко все още беше разтворено, ефирно. Тогава човекът се отдели като въздушно същество в хиперборейския период. Той образува един вид сфера, която звучеше, вибрираше, трепереше и реагираше на удар и натиск вътрешно. Така той възприемаше промените във

външния свят. Слънчевият етап на хиперборейския период приключва, когато най-финитe вещества се оттеглят, оставяйки само по-груби вещества, които започват да светят.
В началото на Хиперборейската епоха, сегашното физическо слънце се е появило от земята. Това е причинило огромна катастрофа на земята. Целият живот е бил унищожен.
Сега човекът започва да се размножава два пола. В началото на Лемурийския период, тоест по време на третата коренна раса, от земята се отделят по-грубите вещества, които земята вече не може да използва. Това е физическата луна, която тогава се отделя от земята. Отново на земята се случва голяма катастрофа. Сега всички същества имат своя собствена топлина. Дотогава всички хора са в един вид светло състояние. В Лемурийския период четвъртият етап е този на присъщата топлина.
Човекът е бил звучащо същество на слънцето, светещо същество на луната и е станал вътрешно топло същество на земята. Всички животни, които имат вътрешна топлина, са се отделили от хората едва след това. Само чрез вътрешна топлина Кама е могла да се премести в хората. Само хората и животните със собствена топлина имат Кама. Рибата все още е спяща, безстрастна. От средата на лемурийския период самият човек става вътрешно топъл, камичен, страстен. В миналото съзряването на човека е ставало отвън. По това време общата топлина е инкубирала човека, топлината, която е обгръщала земята. След това човекът е погълнал тази топлина в себе си.
Това е, което сочи митът за Прометей. Топлината била донесена в човека от небето. Човекът станал огнено същество. По този начин той придобил страст; преди това той нямал страст, нямал своя вътрешна топлина. Ето защо за по-ранното време се казва: „Духът Божий се носеше над водите - човешките души.“ Това била топлината, която довежда всичко до зрялост.
Сега, от друга страна, човекът е същество със собствена топлина. Тези условия не са съществували преди. Човекът е усвоил по-ранните условия на по-ранни планети. Той е усвоил това ново условие на Земята. Сега Земята е била оставена на произвола на съдбата, след като е придобила собствена топлина.
Но е имало велики водачи, които са могли да дадат тласък на човечеството. Такива същества са изучавали условията, които са били отвъд условията на Земята. Това са били Ману, водачи, божествени същества. Те са трябвало да изучават планета, от която човек може да научи от какво все още се нуждае Земята. Планетата е била Марс. Марс изглежда за ясновидеца сякаш хората вече са живели на него. Изхвърлените черупки Кама могат да бъдат намерени на Марс. Тези черупки Кама изглеждат като вид змийска кожа, която е била изоставена. Именно Кама е способна да бъде оплодена с духа. Такъв етап е трябвало да бъде изучаван на друга

планета, където съществата току-що са достигнали точката, в която са оставили този етап зад гърба си.
Друг етап е открит от Манусите на Меркурий; етапът Кама-Манас. Това е било необходимо за Земята. Етапът Кама на Марс е трябвало да бъде оплоден със етапа Манас на Меркурий. Повторения за Земята са били етапите Сатурн, Слънце и Луна. Етапите Марс и Меркурий са били добавени. Притокът на сили на Меркурий е представен от змийския жезъл на Меркурий. Жезълът на Хермес представлява въздействието на монадата на духа.
Ясновидецът не брои самата Земя в планетарното развитие. Той казва, че това са Марс и Меркурий заедно. Земята все още има три кръга, през които да премине. Те са важни за следващите планетарни етапи. В петия кръг тя навлиза в растителното царство. След това живее в един вид рай, в Едемската градина. Там най-ниското царство ще бъде растителното царство. Всичко, което човек произвежда там, ще бъде растение. По този начин човекът подготвя това, което ще бъде на следващата планета. Тази следваща планета езотерично се нарича Юпитер. Именно Юпитер ще възникне от Земята. Шестият кръг, животинското царство, е подготовка за шестата планета, Венера - наречена така заради приликата си с Венера. На седмата планета, Вулкан, следва завършването. Никой обикновен физически мозък не може да си представи състоянието на последната планета. Само за ясновидеца възниква възможността да знае нещо за Вулкан.
Великите мъдреци са записали това планетарно развитие и всеки може да го разчете в дните от седмицата. Започвате със събота: събота, неделя, понеделник, ден на Марс, ден на Меркурий, ден на Юпитер, ден на Венера и отново събота - Вулкан. Денят на Марс и денят на Меркурий представляват заедно земята. Марс съответства на бог Тин, а Меркурий на Вотан на германците - вижте „Германия“ на Тацит. Във всички народи дните от седмицата имат имена, които отразяват окултното развитие. Четвъртък, денят на Юпитер, представлява бъдещето; следователно е особено свещен за окултистите. За окултиста следващата събота винаги би била денят на Вулкан, който съвпада със съботата. Периодите от време, които се преминават по планетите, обхващат много милиони години. На Земята всичко, което вече се е случило, се повтаря. Всяка идея е повторение, всяко произведение на изкуството е повторение. Външното, светло съзнание на деня е повтарящо се. На следващата планета настъпва психическо състояние на съзнанието. То се различава от настоящото състояние по това, че човешкото същество навлиза в светещо състояние от състоянието на собствената си топлина, развивайки собствената си светлина. Там то съзнателно се превръща в светещо същество. Там той може съзнателно да създава светещи цветове. Там той може да трансформира светлината в светещо въображение.
В петия кръг на петата планета човешкото същество ще се е превърнало в светеща форма, в привидение. Днес ясновидецът може да създава светещи форми в

астралното царство; правейки това, той предвижда състоянието на петия кръг на петата планета. Но той трябва да работи със земни сили. [...]
На шестата планета се заражда свръхфизическо съзнание. Това е магическо. Създаденото същество от светлина остава. Там човешкото същество има магическо съзнание. На Вулкан то ще е достигнало съзнанието на седмия етап; то ще бъде духовно. Това може да се изрази само на символичен език, но не и на обикновен език. От Земята нататък последните кръгове са подготовка за следващите планети. По-дълбоката същност в човека преминава през цялото това развитие. В сферичното същество на Сатурн човекът вече е присъствал като точка. Нишка преминава през всички състояния на съзнанието. Човекът преминава през всички етапи.
От марсианския етап, тъй като човекът има топла кръв, своя собствена топлина, възниква и конфликт. Преди това той е бил мирно същество, нямал е страст. При по-нисшите животински видове със студена кръв няма конфликт - Кеслер, руски натуралист, е потвърдил това. Нишката, която вече е била открита на Сатурн и която се простира до Вулкан, се нарича съществото на Питри.
Най-малкото изразява най-голямото. Когато човекът получил кръв, астралното му тяло започнало да приема формата, която има сега. То се развило през пет раси в Лемурийския период, след това през седем в Атлантския период и накрая през пет в Арийския период. В расите има повторение на по-ранните условия. Религиозното съзнание на древния индийски народ разпознавало Единия Бог; това е зародишът на всички по-късни религии. Това било повторение на полярния етап на Земята. В персийската раса откриваме повторение на хиперборейския етап, а в халдейците и египтяните - троицата, повторение на Лемурийското време с въздействието на Кама в четвъртата подраса на четвъртия етап на Земята. Кама-Манас се присъединява към тях.

27. Апокалипсисът на Йоан II

Това, в което християнството се превърна в света, беше дълго подготвено. Основната поговорка на християнството е „Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога“.

В най-древните времена всичко е било пропито с религиозна атмосфера. Онези, които е трябвало да узнаят нещо за тайните на света, са били подготвяни за своето божествено призвание в мистерийни школи. Там те са били посветени в загадките на битието. Тайните школи на Египет също са служили за тази цел. Преди всичко, онези, които е трябвало да бъдат посветени, е трябвало да са достигнали определена зрялост в живота. След това човек е трябвало да премине през много специфични упражнения, които са подготвяли човека да се освободи от чувственото, да пречисти страстите, така че човекът вече да не се придържа към възгледите, идващи през портите на сетивата. Той е трябвало да се освободи от това и да достигне определена зрялост. В мистерийните школи човек е получавал научно, окултно обучение. В него на ученика е било изяснено как се е развил духът. Те са си представяли спящ бог в камъка, след това бог, който има малко повече съзнание в растението и така нататък. Тогава световният дух се е събуждал напълно в човека. Всички науки са били пропити с тези възгледи. Те са знаели как човекът се е развивал през световете. Гьоте също е изобразил това в развитието на хомункулуса. Всичко, което е разпространено в природата, е, така да се каже, един разтегнат човек. Всяка една брънка в човешкото същество е свързана с нещо там, в света.

Лекарят в смисъла на Парацелз е разпознал връзката между лекарството и човешкия организъм; че човекът е бил свързан с всичко в природата. Той е видял божеството, разпространено в природата и отново обобщено в човека. Когато човекът е постигнал това знание, след като е преминал през определени упражнения, той е бил отведен в напълно затворена стая в различно състояние на съзнанието. Там човекът е претърпял много специфичен процес, който е продължил три дни и половина. Сега той е преживял в реалност в стаята на душата това, което е научил в час, а именно появата на Хор от Изида и Озирис. Богът наистина е слязъл на земята и слизайки, е бил разпространен в природните сфери.

Тогава човекът се научил да разбира себе си като духовно същество. Ученикът преживял погребение, възкресение и възнесение във всички религиозни мистерии. Дълбоките митове, които са символични представяния на велики истини на света, не са изкуствени.

Германските митове също показват подробно, по чудесно ярък начин, какво преживява ученикът в школата на мистериите. Това, което се е разказвало за Вотан и т.н., са били символични преживявания в мистериите. В астралния свят ученикът в школата на мистериите е преживявал слизането на бога, разпространението на

бога, погребението, възкресението и възнесението. Всичко това винаги се случва в астралния свят. Това е познато преживяване в астралния свят. Това, което посветените са могли да видят в древността, хората в християнството е трябвало да вярват, дори и да не са го виждали. Християнството е било мистичен факт.
Това, което се случи в астралния свят за ученика в школата на мистериите, се случи на физически план като въплъщение на Христос. Ученикът в школата на мистериите беше предвидил всичко това. Физическото е само кондензация на това, което се случва в сферата на душата.
Всяко външно действие, което се случва във физическия свят, е само кондензация на често повтарящо се действие в астралното царство. Там предварително се случват ритмични повторения на това, което трябва да се случи физически. Нищо не се случва във физическото, което да не е било повторено многократно в астралното царство. Физическото е излизане на физическия план на това, което се е случило в астралното царство. Въплъщението на Христос е физическата реализация на астрално преживяване.
Павел е първият, който преживява въплъщението на Бог в себе си, преживява го вътрешно. За него убеждението е извлечено единствено от пътя до Дамаск. След въплъщението на Христос човек може да стане мистик на природата на физически план, за разлика от мистика на душата от древността. Фактът, че Христос е бил там, е довел до нещо, което не е било там преди. Мистици като тези на християнството не са били там преди. Будхи, благодатта или гносисът, втората способност на висшата троица, може да бъде постигната само чрез мистериите. Христос може да оживее вътре в себе си само чрез въплътения Логос в плът.
Изследователите на мистериите в древността са били наричани пророци. Те разказвали за преживяванията си в астралното царство, които се случвали там многократно, преди да станат физически. Всичко, което е мистерия днес, ще стане реалност в бъдеще. Всичко тайно един ден ще бъде разкрито. Изпълнението на старата мистерия е въплъщението на Христос. Това дало възможност да се разкаже нещо ново, което ще се случи в бъдеще, когато времето се изпълни.
Човечеството се е развило през няколко коренни раси в този кръг и сега сме в петата коренна раса. В тази коренна раса ще се осъществи развитието на интелекта. Предишната коренна раса е била атлантската, която е живяла на изгубения континент Атлантида. Те все още не са имали нашия мислещ ум, те все още са имали [интуитивна] визуална способност.
Духовният живот вътре в нас, в смисъла на материалната епоха, се нарича „запечатана книга“ на окултния език. Имате възможността да скриете вътрешното си „аз“. Лъв или риба ще покажат открито характера си, но хората не правят това сега. Тъй като е обработвал външни впечатления със страстите си, той е запечатана книга. Това започва с петата коренна раса. Първо, започва в индийската култура. Във Ведите все още имаме слабо отражение на тази древна индийска култура.

Втората култура е персийската, третата египетско-вавилонско-асирийската, но особено древните семити. Юдаизмът е един от основните ѝ изрази. Четвъртата култура започва около осемстотин години пр.н.е. и е свързана с друидската и келтската култура. Християнството е основано в рамките на четвъртата подраса. Завладяването на третата подраса от четвъртата е изразено в оживен мит в Троянската война. Омир е бил мистик, „сляп гледач“ - това е постоянният израз на мистиците, чрез които е бил обозначен гледачът. Троянската война е външният, символичен израз на заместването на третата подраса от четвъртата подраса, заместването на жреческата култура от царете. Едва в четвъртата подраса обединяващият интелект се е развил напълно. Средството, чрез което човекът от четвъртата подраса е преодолял третата подраса, е обединяващият ум, хитростта на Одисей. Конят е символ на ума. Той е и символ на всяка подраса в рамките на петата коренна раса.
Това, което е било запечатано в първите четири подраси, е умът в най-разнообразните му форми. Чрез християнството умът се интернализира и одухотворява. Мисията на християнството ще бъде изпълнена едва в шестата подраса. Тази мисия е предсказана и в шестата подраса хората ще са се развили по такъв начин, че това, което сега е скрито в човека, ще бъде разпечатано. Печатите постепенно ще бъдат разчупени от Мистичния Агнец пред Божия трон. По време на шестата подраса ще бъдат разчупени шест печата. Това показва как интелектът постепенно ще се появи.
Първият печат: появява се бял кон. Това се случи с първата подраса, която излезе да засели райони на Азия, с първата светска култура. Разгадаването на втория печат означава цялата култура на втората коренна раса, която е основана на войната. Окултизмът не вижда тези условия като отминали. Днес, наред с другите култури, все още имаме културата на втората подраса, червения кон. Това също е завоалирана интелектуална гледна точка.
При третия печат се появява черният кон, символът на третата подраса - в която се изразява законът, справедливостта. Павел пише за този закон в контраст с благодатта. Богът на третата подраса е бил бог на справедливостта. Ездачът на черния кон държи везните в ръката си като символ на това.
Четвъртият кон, блед кон, символизира умирането за нисшата природа, осъзнаването на това какво е висшият живот. При петия печат започва висшият живот. Отново няма кон. Бялата роба на душите е външната дреха, която те получават, когато вътрешното се пробуди. Шестият печат е последният, който може да бъде отворен.
В петата атлантска подраса, именно протосемитите са тръгнали да основават подрасата на петата коренна раса. Всички подраси на петата коренна раса съдържат част от тези протосемити. В седмата подраса човекът не само ще усети Христос мистично, но и ще Го разпознае. Това осъзнаване е представено чрез

духовни звуци. Духовният човек тогава ще може да чуе вътрешното слово чрез посвещение, което е предчувствие за ясночуване. Това се изразява чрез тръбите. Седемте подраси на шестата коренна раса са обозначени чрез озвучаването в света чрез тръбите на ангелите. Шестата коренна раса е контраобраз на лемурийската коренна раса. В нея индивидуалната карма отново спира. Настъпва по-висше състояние. Тогава човек съзнателно постига това, през което е преминал преди това в състояние, подобно на сън. В шестата коренна раса идва решението. Едната се обединява напълно с материалното, другата - напълно с духовното. Ангелът на бездната дърпа надолу човека, който се обременява с родство с материята. Човекът е направил родството с материалното толкова силно, че е дърпан надолу от него. Диференциацията на слънцето, земята и луната се развива в обратен ред в шестата подраса. Слънцето и луната са изобразени като двата свидетели на земното развитие.
Със седмата коренна раса земята навлиза в астрално състояние. Това е описано в Апокалипсиса. Всичко се ражда в астралния свят. Тогава всичко на земята ще блести и ще живее своята душа. Тогава душата на слънцето и луната се откроява. Това е жената, облечена в слънцето и луната в краката си. Тя носи в тялото си състоянието, през което ще премине земята.
Астралното тяло се развива от човешкото животно. Звярът със седем глави е това, което е останало от седемте раси. Седемте части са седемте части на човека, а трите са скритите висши части, логосите.
Двурогият звяр: Рогът винаги представлява кълбо. Седемте кълба са седем рога. Земята представлява две такива кълба за окултиста. Марс и Меркурий заедно образуват Земята за него. Земята е двурогият звяр в астралния свят на Марс и Меркурий.
Окултистът поставя глобусите на стотиците места. На местата на единиците той поставя подрасите, на местата на десетиците - коренните раси, а на местата на стоте - глобуса. На шестата подраса на шестата коренна раса на менталния глобус, шестият, Йоханес спира. Той казва къде е стигнал човекът, а именно до мъдростта, числото 666.
Това, което сега се развива чрез Манвантара, апокалиптикът нарича нова земя, нов Йерусалим. Той нарича старата Вавилон. Това е основното нещо в целия кръг: Кама-Манас, характеристиката на целия четвърти кръг на земята. Вавилон е победен в петия кръг, след това Кама е победена.
В петия кръг може да се види резултатът от кармата. Хората ще носят на лицата си това, което се е развило в тях. Повечето хора тогава ще са достигнали точка в своето развитие, където са уредили кармата си; но тези, които са придобили висше знание за егоистични цели, ще бъдат елиминирани от развитието. Те ще отидат в осмата сфера. Тези, които се елиминират от егоизъм, ще отидат там.

По време на петия кръг елиминирането все още не може да се осъществи напълно. Разпознаващият елемент се появява от манихейския. Но творческото и трайното може да се появи само от елемента Будхи. По време на петия кръг се решава какво ще бъде отделено. Но по време на шестия кръг се извършва пълното разделяне. Това се случва само в Будхичното развитие на шестия кръг. Изгонването на злото от Земята е описано в глава 17, стих 10 на Апокалипсиса. Петима са паднали, един е – шестият кръг – и един ще дойде – седмият кръг. Звярът, който беше, е отишъл в разруха; това е изгонването на злото в осмата сфера.

28. Роман в проза на Новалис, „Хайнрих фон Офтердинген“

Нека да разгледаме краткия живот на Фридрих фон Харденберг, известен като Новалис. Новалис е по-скоро спомен за минал живот, отколкото сам по себе си живот, една прекрасна личност, индивидуалност, която от самото начало е имала най-дълбоката духовност като наклонност в себе си. Човек винаги е изумен как Новалис съчетава най-висшата интелектуалност, най-острото мислене с прекрасна духовност.

Той беше обучен минен инженер, владеещ напълно математиката и физическите науки, съчетаващ математическото мислене с фина, деликатна и същевременно огнена, ефирна духовност, живял това хармонично по начин, може би несравним в живота. Трябва да можете да съчувствате на това, което се съдържа в изказванията и фрагментите на Новалис, за да осъзнаете колко дълбоко е проникнал той във вътрешната структура на света. Трябва също така да можете да съчувствате на неговия ентусиазъм към математиката. За него това е велико стихотворение, което ни въвежда в тайните на света. Човек размишлява върху връзките между пространството и времето. Ако може да поеме хармонията на звездите, които се въртят около слънцето според вечни закони, с формиращите сили, които действат в земята в рудните жилки, кристалните образувания и т.н., тогава може да усети живата същност на света.

Новалис е изпълнен с истински ентусиазъм по отношение на математиката. Той нарича математиката, която може да покаже такива пътища на разбиране, възвишена религия. Чудесно е как той е способен да прегърне тази привидно суха наука с пламенна преданост. За него сетивният свят съществува само като отражение на вечно живи духовни факти, които се разкриват на земното възприятие в природните закони.

Новалис се влюбил дълбоко в тринадесетгодишно момиче, което починало скоро след годежа им. Шокът, който преживял, бил огромен. Той му отворил вратите към духовния свят. Новалис говорил с починалата като с жив човек; той нарекъл собствения си по-нататъшен живот „нейният след смъртта“. Тя винаги присъствала при него. Приятелството, което по-късно го свързало с друго момиче, може да се нарече свръхсетивно. Тя е като емблема на духовното същество, което се носи горе и с което той напълно ще се слее.

В него имаше сила на духовност, която е несравнима в съвременната епоха.

В по-ранни животи Новалис е преминал през дълбоки посвещения. Така той е влязъл в този живот с предразположение към истинско, реално разбиране на световните събития. Той се е появил в духовното небе като метеор, разпръсквайки дух навсякъде по начин, рядко срещан в израженията на по-новите духове.

Свежата, младежка природа на Новалис се характеризираше с два полюса: голяма интелектуалност и дълбока духовност. Цялото богатство на многообразното му творческо мислене се сливаше в него във всеобхватно чувство за цялостност, чийто източник на живот беше божествен източник. Той усещаше източника навсякъде като дух. Новалис наричаше това съзнание „магия“. Творческото въображение, чувството на душата беше за него възпроизвеждане на великото космическо чувство; то се превърна за него в „магически идеализъм“. Той преживяваше своето его като свързано с егото на всички останали същества и чувстваше, че всички същества са свързани помежду си. Така Новалис се сля с духовното тъкане и живота на природата.
В „Чираците на Саис“ ще откриете историята на младия мъж „Хиацинт“, който има интимна връзка с природните създания. Той и момичето „Розенблуте“ са свързани от топло приятелство. Горските животни и полските цветя са негови спътници в тайните му. Разказва се как той среща мъж с дълга брада, който има книга, от която Хиацинт научава много. Сега той е подтикнат да търси какво представлява най-съкровеното същество на човека. Това, което човекът трябва да търси, Новалис нарича „синьото цвете“. Това е търсенето на висшето аз в човека.
Този важен символ откриваме и в ориенталския мистицизъм като лотосовия цвят. Той е символ на висшия аз, на целомъдреното, пречистено човечество, в което азът може да се разгърне. Той все още е обгърнат сякаш от венчелистчета – по-късно ще даде плодове и семена. Новалис е донесъл такива знания със себе си от предишните си превъплъщения.
Сега ни се разказва как Хиацинт се скита в страната на тайните, непрекъснато търсейки, докато не открива забулена фигура. Когато сваля завесата, вижда малки розички.
В „Химни за нощта“ на Новалис преживяването на космическо-човешко единство е изразено лирично. Това е така и в „Духовни песни“, този мъчителен документ за сливането с Христос.
Всичко, което е искал да каже на света, Новалис е изложил в романа „Хайнрих фон Офтердинген“. Но той умира, преди да успее да го завърши. Нека си припомним какво е възнамерявал да постигне.
Пренасяме се назад във времето на Вартбургския певчески конкурс, когато Хайнрих е бил млад. Но ходът на събитията ни отвежда от света на настоящето в един приказен свят. Трябва да се пренесем назад във времето, когато районът на Атлантическия океан все още е бил суша. Някога там е имало оживен живот, хора, чиито дейности наистина биха изглеждали като приказка за съвременните хора. Това е била земя, където дъждът и слънцето не са били разпределени така, както са сега. Слънцето е било скрито от мъгла, въздухът е бил воден. Неслучайно скандинавските саги наричат Атлантида „Нифлхайм“, тоест Мистхайм. Нямало разлика между дъжд и слънце, а само постепенен преход от вода към въздух. Там

дъга не би била възможна. Събитията от онези древни времена са запазени в легендите за потопа, ковчега, дъгата и човек се изумява от безкрайно дълбоките истини, съдържащи се в древните религиозни записи. На пръв поглед библейският разказ за дъгата изглежда алегоричен. Но тук сме изправени пред факт: дъга не би била възможна в древна Атлантида. Това е един от онези свещени моменти, които обземат окултния изследовател, когато се пренесе назад във времето, в тези по-стари времена.

Пророческото око на Новалис надникна в това древно царство, за което наистина може да се говори като за царство на приказките. Тогава човекът все още не е имал разсъждаващ ум; той е живял живот с природата. Той е построил къщата си така, че да расте от скалите и растенията. Тогава не е имало митове. Какви са митовете, които нашите народи си разказват? Дарбата да оформят светове в поезията е характерна само за нашата постатлантическа раса; атлантите не са я притежавали. Но атлантите все още са имали дара да трансформират растения, дори животни и хора. Метаморфните сили на Цирцея в „Одисея“ сочат към такива метаморфни сили на хората. Всичко, което хората изваждат отвътре като мит, хората от Атлантида са преживели и видели със собствените си очи. Великите поети на нашето време са запазили образите на своята поезия от това, което са видели на самата Атлантида. Новалис преплита собствените си спомени с историята на „Хайнрих фон Офтердинген“ и съживява древната Атлантида в своите разкази. След това ни отвежда в по-близки времена, в периода на основаването на градовете. Това време носи със себе си появата на буржоазията и материалната култура. Възходът на буржоазията е свързан с външната, материалната култура. Това, което преди е било поезия, се превръща в нещо друго.

Произходът на нашата поезия сочи към мистериите. Трябва да се върнем към времето, когато свещените мистерии са били източник на вдъхновение за поезията на Омир или Есхил и Софокъл, когато древната култура е положила основата за това, което е действало като духовна сила у Омир и Есхил. Едва след дълги изпитания пречистените са били допускани до висшите мистерии, първичните мистерии, които са се случвали в свръхсетивното, в астралния свят. Но е имало отражение на това и в по-късни времена, например в Елевзинските мистерии. Там се е разигравала така наречената първична драма. Тя е била изобразявана като Бог, душата на света, слиза в материята и как слизащият, страдащ и възкръсващ Бог показва пътя на изкуплението. Именно хорът, като в ехо, е изразявал езика на космическите събития в древногръцката мистериална драма.

В Есхил преживяваме прехода на древната свещена първична драма в светската драма. Тя разцъфтява от клон, израснал от мистериозното същество. Другият клон е философията, а третият – религията.

В мистериалните центрове древните са притежавали единството на религията, поезията и науката. Там науката е била ярко демонстрирана. Като три клона от един

корен, тези области са действали рамо до рамо и една в друга. Едва по-късно те са се разпръснали. Това разделяне на трите области е било необходимо, за да може всяка да стане съвършена по свой собствен начин. Така че те са трябвало да вървят по отделни пътища за известно време. Великите умове се стремят да обединят отново това, което е трябвало да се раздели по този начин. Затова откриваме стремежа към обединение на изкуствата в такива явления, като например в музикалната драма на Байройт. Целта е да се създаде цялостно произведение на изкуството, което обхваща трите области на интелектуалния живот на земята.
Поезията е възникнала от истината. Първоначално поезията не е била нищо друго освен дреха на истината. Новалис се връща към първобитните времена, когато поетите са се стремели да изразят най-висшата истина в своите произведения. Ако обърнем поглед към първичните стихотворения на човечеството, наистина откриваме този израз в тях. В Атлантида човекът все още е бил в едно цяло с природата, със своя Бог, а мистериите са представяли картина на реалността, такава каквато е била преживявана. По-късно спомените за тези времена са били възродени в митовете. Тези спомени са били нещо свещено и реално за Новалис. Той си е казал: В бъдеще това, което хората все още носят скрито в себе си като спомени, ще стане отново реалност. Това, което създаваме от въображението си като поети и по този начин внасяме в съзнанието, един ден ще стане факт. Настоящият свят расте в нова духовна реалност. Докато хората носят семената на поезията в материалния живот, нещо много специално също израства от материалния живот. Водачът по пътя към този нов свят е София, мъдростта.
Новалис поставя събитията от своята история във времето на възхода на градската култура, във времето, когато външният живот започва да става материален, когато преминава в гражданския елемент на физическия план. За него носителите на бъдещето са поетите. Семето на поезията е положено в материалната култура.
Новалис позволява на Хайнрих фон Офтердинген да бъде един вид гледач. Той сънува синьото цвете, сънища, които не са като другите сънища, а са отражение на духовната реалност. Той му позволява да преживее различни неща: легенди и исторически събития оживяват, например, времето на кръстоносните походи проблясва, духовното, което се е вляло от Ориента в Европа, в описанието на затворниците в замъка.
Най-важното за Хенри е срещата му с миньор, прекарал почти целия си живот под земята. Описано е какво може да се почувства човек, работещ в шахтите под земята. Звездите на небето светят към него като бъдещето. В дълбините на земята той открива своето минало, така да се каже. Металите са по чуден начин свързани с човека. Това, което се е развивало там долу през хилядолетията, тайната на божествения световен ред, е извадена наяве от миньора, насочва се към него. Безкористността в работата ни се долавя, когато се описва как златото се изважда на повърхността. Миньорът се интересува само от това как златото излиза от

земята: в това той разпознава творческата божественост. Това е красиво, морално описание на безкористния интерес към това, което иначе би разпалило егоизма на хората. Миньорът, който винаги работи в тъмното, има правилната представа само за великолепието на светлината.
След това Хайнрих среща стария отшелник в пещерата. Отшелникът има богат житейски опит зад гърба си и го записва в книга. Той говори за това как само онзи, който вижда във всичко смъртно притча за безсмъртното, е истински историк. Тази среща отново задълбочава преживяванията на Хайнрих.
След това, в Аугсбург, Хайнрих среща майстор Клингзор, който е ясновидец. В една приказка научаваме от него какво ще бъде бъдещето за цялото човечество: от този свят ще се роди един по-висш свят. В историята за любовта на младия мъж към Матилда, която по-късно се оказва отново Циана, има поетична магия – препратка към факта, че ефимерното е символ на вечното. Той знае, че от това, което сега е твърда, каменна реалност, в бъдеще ще израсне друг свят.
След това е описано потапянето в астралния свят: земята на Астралис символизира еволюцията, развитието. Поезията се превръща в магическа сила, която трансформира хората. Новалис вярва в магическата сила на въображението, където то не тече разпуснато, а се поставя под ръководството на София и пронизва целия свят със силата на творческия Ерос.
Може би ще видим прероден питагореец в Новалис.

29. Йога и Мистичен съюз

Йога означава стремеж към единение с източника на божествената истина. Този, който се стреми към това, е йогин. Йогинът трябва да води определен начин на живот; правейки това, той се стреми да отвори източника на истината в себе си. Някои неща, към които йогинът трябва да се стреми, не могат да бъдат осъществени в нашия [западен] живот. Но това не ги прави по-малко верни. Понякога е по-добре да се отречеш, отколкото да не се отречеш по отношение на развитието. Например, всяко убийство връща човек назад в развитието. Индусът стриктно се придържа към това. Той не би убил вредители например. Но в рамките на нашия западен начин на живот човек не може да се придържа към такова правило, дори ако то остава вярно. Човек постига единение с първоизточника на божествената истина, като все повече и повече пречиства трите си тела.

В християнската мистерия мистикът си казва: „Трябва да постигна единение – unio – със Светия Дух, Словото или Сина и Отца.“ Това се постига чрез пречистване на астралното тяло, етерното тяло и физическото тяло.

Когато астралното тяло е пречистено, тогава човек може да се съедини със Светия Дух. Ако искаме да формираме мисли за света, тогава в него трябва да има мисли. Целият свят трябва да носи в себе си плана, който човек впоследствие мисли. [Творческата] световна мисъл е наричана „Великият архитект“ от масоните и „Светият Дух“ от християните.

Ако погледнете света, ще намерите мъдрост. Целият свят, до последния детайл, е изграден от тази мъдрост. Например, една кост е толкова мъдро [изградена] от безкрайно фини греди, че никой инженер не би могъл дори да си я представи. Накъдето и да погледнете, ще намерите мъдростта на света, която извличаме в ежедневното си мислене и в науката. Обикновеният човек не се замисля как да организира действията си, така че да се впишат в плана на света. Ученикът по йога трансформира своите импулси; той съзнателно следва законите на логиката. Така астралното му тяло вече не работи срещу егото му, а егото му осветява астралното му тяло. По този начин той постига катарзис. Тогава той става едно цяло с божествената мъдрост; това е единението с божествения дух. Нашето астрално тяло тогава се обединява с духа на света. Това може да се постигне само на етапи, чрез преминаване през определени медитации. Той се опитва да живее в себе си, като се посвещава по определен начин на упражнения според инструкциите на опитни хора.

Религиите се стремят да изпълнят човека с мисли, независими от пространството и времето. Нашите ежедневни мисли до голяма степен се произвеждат от средата в пространството и времето. Само помислете колко много от нашите мисли са възникнали от факта, че живеем в определено време, при определени обстоятелства, на определено място, в определена среда.

Единението със Светия Дух или Господаря на Световното Дърво е първата стъпка от йога, която трансформира животинската ни природа в живот на добродетел. След това човек отпечатва вечното в света чрез своите действия, ако редовно, дори само по няколко минути на ден, се занимава с мисли за вечността. Дори действията на медитиращия и немедитиращия да изглеждат еднакви отвън, всичко, което идва от медитиращия, има съвсем различен ефект, защото нещо от общия световен дух се влива в неговите действия.

Етерното тяло също трябва да бъде трансформирано. Върху него се работи успоредно с трансформацията на астралното тяло. Астралното тяло може да бъде трансформирано чрез велики, идеални чувства, чрез потапяне във велики истини; но това не отива отвъд душата. Но работата върху етерното тяло отива отвъд душата. За да постигне това, човек трябва да изучава онези неща, които са свързани с външната им природа, например темпераментите. Обикновено един от темпераментите преобладава в човека. Меланхоликът позволява малко да му влияе отвън, но е много привързан към тези ефекти. Флегматикът също позволява малко да му влияе, но не е много привързан към тези ефекти. При холерика има силно влияние [отвън], а също и силно последващо действие. При сангвиника също се виждат силни впечатления, но няма последващи ефекти.

Само когато се опознаем добре по този начин, можем да започнем да образоваме темперамента си. Йогинът трябва да внесе хармония в четирите темперамента. Това вече достига до етерното тяло. Много е постигнато от човека, който например е способен да обуздае вниманието си чрез самообразование. Много е постигнато от човека, който от раздразнителен човек е станал уравновесен човек. (Обикновено човек се отказва от темперамента, с който се е родил, дори при смъртта си). Човек трябва да се задълбочи в начина, по който работят темпераментите. Йогинът ги изучава и също така ги прилага. Той непрекъснато се стреми да образова липсващите аспекти на своето същество. Ако сте успели да промените темперамента си, сте постигнали много. Ако човек с избухлив темперамент стане хармоничен в рамките на един живот, това е много по-значимо, отколкото ако човек е бил хармоничен през целия си живот. С всяка промяна в начина на живот човек придобива частица жизненост. Някои хора не понасят „работата върху темперамента си“. Но ако може да го издържи, той придобива жизненост и едновременно с това се подмладява. Това важи и за физическото, когато човек промени начина си на живот. Ако може да го издържи, ако може успешно да направи такава фундаментална промяна в себе си няколко пъти, тогава той също ще остарее с години, тогава ще се подмлади. Тази намеса във вътрешното същество е истински процес на подмладяване.

Етерното тяло е носител на живота [и когато човешкият дух работи в това етерно тяло, той го снабдява с духовни сили, подмладяващи сили].

Йогинът трябва да регулира телесните си функции; той трябва да прави това, което еволюцията изисква. Всеки, който иска да разбере как да се храни като йогин, трябва да вземе предвид връзките с природата. [Той също трябва да вземе предвид връзката между човешкото тяло и природата в диетата си.]
Можем да наблюдаваме различни течения в историческото развитие на човечеството. В периода от Августин до Калвин, вътрешният живот на християнството достига голяма дълбочина в мистицизма. Външната наука, от друга страна, е спряла. Това е инволюция на науката и еволюция на мистичния живот. След това, започвайки с Коперник, започва инволюция на мистичния живот и еволюция на науката. Сега еволюцията на мистичния живот е започнала отново. Така животът се люлее напред-назад. Човекът е преминал през такива струпвания и движения напред в своята еволюция. Първото голямо струпване се е случило, когато човекът е навлязъл в сатурновото съществуване. Той е произлязъл от различно развитие. Той би могъл да претърпи едностранчиво високо развитие без това, но не би могъл да достигне Земята. Слънчевото съществуване тогава е прогрес на развитието; лунното съществуване е струпване. Земното съществуване е равновесие.
На Сатурн човекът е бил минерално същество; това е било струпване. На слънцето е бил растителен; това е било развитие. На Луната е имало друго струпване, а на Земята - равновесие. Там човекът трябва сам да избере дали иска да остане в струпването или иска да се развива по-нататък в нови етапи на съществуване. Всичко животинско, което е възникнало от лунната вълна, означава регресия. Всичко, което е на слънцето, насърчава прогреса. Ето защо консумацията на растения има благоприятен ефект. За разлика от това, животинската храна съдържа инхибираща лунна сила. Ето как човек се връща обратно.
Първоначално, с развитието на Земята, хората първо са повторили по-ранните условия на Земята. Има голяма разлика между това, което е топлокръвно, и това, което е студенокръвно в животинското царство. Топлокръвните животни са създадени от Кама, действаща отвътре. Страстта, или Кама, произвежда топла кръв. При рибите, от друга страна, Кама действа отвън като Световната Кама. Рибната яйцеклетка се излюпва от слънцето. Това е така при всички студенокръвни животни. Топлокръвните животни са най-близко свързани с хората. За тези, които се стремят да пречистят своята Кама, е добро упражнение да се въздържат от всички топлокръвни животни. Ако изядат парче месо, те изяждат цялото животно. Кама на животното е неразделна във всяко едно парче месо.
Преди човекът да е достигнал етапа на топлокръвен, той е затоплял тялото си отвън. При по-нисшите животни кама също действа отвън. Рибата е израз на цялата световна кама. Когато ядете риба, вие ядете цялата световна кама заедно с нея. Тогава той [човекът] по същество работи срещу еволюцията, защото се асоциира с блокажите отвън. Той се сближава с нещо, което е изключително възпрепятстващо.

Подобно е и с консумацията на яйца. Те се оформят от общата Кама. С тях човек абсорбира общата Кама.
Благоприятно за йогина, от друга страна, е всичко, което расте директно на слънце: зърнени храни, плодове и т.н. По-неблагоприятно е това, което вирее в мухлясалата земя, под земята, включително всичко, подобно на лук и чесън. Картофите също не са сред полезните неща. Картофът е стъбло, трансплантирано в земята, издънка от по-старо растение, което е израснало над земята. То е мигрирало в земята едва с по-късното развитие на земята. Растенията, подобни на праз, са израснали на Луната, здраво вкоренени в живите същества вътре. Имелът също е вредно растение, паразит. Някои растения са също толкова вредни, колкото и по-нисшите животни, охлювите и т.н.
[Мистел, който и до днес паразитира върху живи същества, е остатък от Луната; също така гъби, които виреят върху почва, която все още съдържа живи същества.]
В човека има две природи, нисша и висша.
[Така е писал Гьоте:]
Две души, уви! живеят в гърдите ми:
Едната иска да се отдели от другата:
Едната, в грубата си любов към удоволствието,
се вкопчва с прилепнали органи в света,
другата насила се издига от праха
към царството на висшите предци.
Всичко, което принадлежи към образуването на топла кръв, плът, мускули и кости, е от по-нисша природа. Плътта, мускулите и костите са нещо, което се е втвърдило от развитието на Луната. Развитието на Земята трябва да бъде възходящо развитие. Следователно човек трябва да се наслаждава само на това, което е свързано с него. Всичко в животното, което е свързано със самия живот, което принадлежи към жизнения процес на животното, е благотворно, например млякото и всичко, което се приготвя от него. От окултна гледна точка млякото, сиренето и т.н. имат благотворно действие, защото принадлежат към благотворния жизнен процес на животното.
[Следователно млякото е полезно, също и защото животните доброволно се отказват от него. Някои търсят заместител на месото, особено тези, които живеят като вегетарианци, защото не искат да убиват. Те ядат растения, които съдържат вещества, подобни на тези, които се срещат в животните: ядат бобови растения. Те обаче са вредни за окултното развитие. Произхождат от Луната, тъй като са вградени в черупка. Това ги отделя от слънчевата енергия и те са склонни към втвърдяване. Следователно, те не са благоприятни за окултно развитие. Консумацията им често има тежки последици. Те правят съновидния живот нечист, той става пуст и оборкан. Това често може да се наблюдава при вегетарианците. Но виденето за висшите светове трябва да започне с виденето в сънищата. Затова е

желателно това видение да позволява възникването само на чисти, красиви образи.]
Корените също са склонни към втвърдяване. За разлика от това, всичко, което е обляно от слънчева светлина, е полезно: цветя, листа, плодове.
От минералното царство, всичко, което се отделя от минералните разтвори като утайка, е вредно, например всички соли. Те трябва да се избягват, ако е възможно.
Виното съществува едва от земния цикъл. По-рано би било невъзможно. Всичко, което има състав на алкохол, изчезва отново в бъдещето. Преди две хиляди и шестстотин години виното е било голяма рядкост. Осемстотин години преди Христос започва консумацията на вино. В миналото то е било нещо изключително рядко. Осемстотин години преди Христос започва нов световен цикъл, четвъртата подраса на петата коренна раса. В предишните раси консумацията на спиртни напитки е играла второстепенна роля. В първите раси е било напълно изключено да пият вино. Те са знаели, че тези, които консумират вино, не могат да надхвърлят четирите принципа, които природата им е дала. Той не може да пречисти астралното тяло до такава степен, че да се развие манасичното. Древните индийци са знаели това; само по-късните перси са знаели нещо за удоволствието от виното. Насладата от виното е въведена наистина едва в четвъртата подраса. В тази раса човекът е трябвало да се въздържа от висшите принципи. [Неговата земна личност е трябвало да се появи и да бъде пречистена чрез собствената работа на човека.] Той трябва да пречисти земната си личност. Това беше образованието в Кама-Манас, възкресението на плътското, личното в Кама-Манас [- Ной - Мелхиседек -]. В християнството образованието на човека е трябвало да наблегне на личността, единствения живот между раждането и смъртта. Все още е било естествено египетският роб да се завърне един ден. Учението за прераждането и кармата е трябвало да бъде изключено за известно време, за да може ценната част от личността, на Кама Манас, да излезе наяве. Това се постига физически чрез пиене на вино. В християнството пиенето на вино е разрешено.
Водата е наистина напитката на този, който иска да погледне нагоре към висшите светове, виното е напитката на този, който не иска да погледне нагоре към висшите светове. Йогинът следователно трябва да се въздържа от пиене на вино, защото само тогава може наистина да схване висшите светове. Когато човек започне да работи върху етерното си тяло, той трябва да се вземе в ръце по този начин.
Работата върху астралното тяло се извършва, така да се каже, вътре в душата.
Работата върху етерното тяло се извършва чрез въздействие върху темперамента и пречистване на физическото тяло. Когато човек подчинява етерното тяло на властта на своето его, тогава човек става такъв, че абсорбира в себе си това, което действа като [духовна] субстанция в световния план.
[Част от правилното мислене е способността да се разсъждава логично. Кафето има същия ефект върху храносмилателния тракт и върху мисленето [...]. То предизвиква

логически подредено мислене, но по зависим начин [...]. Ако човек иска да мисли самостоятелно, той трябва да се освободи от желанието за кафе.]
Нестабилното и нестабилно мислене е свързано с чая. Той има разсейващ ефект върху горните нива.
Въпросът е какъв човек трябва да станем. Органите, които имаме общи с хищниците, трябва да изчезнат; органите, необходими на растенията, трябва да се развият. Човекът трябва да яде храна, която разбира смисъла на своето създание. Не твърде много, но и не твърде малко протеин. Бобовите растения съдържат твърде много протеин. Тези, които ги ядат, са обзети от по-нисш начин на мислене. Вегетарианецът трябва едновременно да придобие и духовен начин на мислене. Разберете природата в нейното създание! [...]
Значението на Господната вечеря: да се премине от хранене с мъртви животни към хранене с мъртви растения. Това трябва да бъде заменено с хранене, което не убива живота в растенията [...]. В края на петата културна епоха вече няма да се консумират животински продукти. Чрез Христос физическото тяло бива убито в цялата човешка раса. В средата на шестата коренна раса вече няма да има физически тела. Тогава човешкото същество ще бъде ефирно. Тогава човешкото същество ще произвежда минерално хранене в лабораторията.
В края на Атлантската ера всичко, което поражда егоизъм, ще бъде свършено. В шестата културна епоха на петата коренна раса, Азът отново ще достигне по-висше развитие. Медитация:
Сломявам гордостта на филистимците
и откъсвам кървавата плът от устата им
и мерзостите от зъбите им.
Непременно твоят Цар ще влезе с теб.
Той е праведен, пълен с победа и смирение
и язди на магаре
. Върху младо жребче на магарицата.
—Осиана [...]
Господ ще му помогне.
Като скъпоценни камъни ще
се издигнат те на неговата земя.
Защото какви добри неща имат
и каква красота имат:
Зърно, което кара младите мъже [...]
И мъст [...]
Която кара девиците да цъфтят.
—[Сах 9,6-17]
Кръв от растения, която задържа растителна кръв и мляко. ([Сома] е била опияняваща напитка сред индийците, приготвена от ориз).
Мисълта е субстанцията, която се влива в нас чрез превръщането ѝ в слово. [Чрез словото един човек може да съобщи на друг това, което живее съществено във

всеки от тях като мисъл.] Въздушната вълна е само формата за тази субстанция. Представете си това, приложено към света. Отначало всичко там е във външни форми: минерали, растения и животни. Божественото слово съответства на външния свят. Това божествено Слово отеква в света и възникват формите на нещата.
В божествената душа почива скритата мисъл на Отца. Тогава тя се излива като божественото Слово [вторият Логос]; тогава божественото Слово става форми на нещата. Ние разбираме духа като форма на нещата; но самото Слово е във формите. [То е и в човешката форма.] Единението със Словото, към което йогинът се стреми, се осъществява по време на трансформацията на етерното тяло. [Йогинът се стреми да преживее Словото на творческото божество в живите течения на своето етерно тяло.] Тогава той става чела. Тогава той чува Логоса да отеква във всички неща с неговото етерно тяло. Това е единението със Сина.
Третият етап е единението с Отца. Това е етапът на майсторство. [След това човек може сам да продължи да гради върху физическото си тяло.]
Великият принцип, който йогинът има предвид, е един: единението с Отца. Той си казва: Доколкото ставаш подобен на Божеството, ти се приближаваш до Божеството.
[Това се случва първо чрез пречистването на астралното тяло. Чрез това той постига unio mystica, единението с божественото си аз. След това се стреми по-нататък. Той преживява единение със Сина, като преживява световното мислене и световното чувство чрез своето трансформирано етерно тяло. И накрая, последното нещо е, че човекът преживява единение с Отца и по този начин съзнателно работи върху физическото си тяло. Това е великата перспектива, делото на човешкото същество за бъдещето на човешката раса.]

Допълнение от преписа на Камила Уондри

По този начин, йога е пътят към висше знание, а също и към участие във висшите светове като цяло. Йога означава единение с божествения източник на съществуване, с духовните източници на света. Йогинът развива силите в себе си, за да проникне в тези светове на произход. Той търси източниците на знание, които идват от самия духовен живот. Всеки, който иска да стане йогин, трябва непременно да придобие вяра във висшето развитие на човешката раса. Това не е сляпа вяра, а активна вяра, че е възможно да се отиде отвъд сегашното състояние на човешката раса, че могат да се развият сили в човешката природа, които все още не са изразени и чакат да бъдат развити. Йога е път, който се състои до голяма степен от въздържание и изисква търпение и издръжливост. В днешния културен живот наистина е трудно да се постигне йога. Ето защо теософското движение е било необходимо.
Човек може да попита колко време отнема постигането на йога. Това зависи от човека, който се стреми към йога. Може да отнеме превъплъщения, може да отнеме

седемдесет години, седем години; има хора, които я постигат за седем месеца, седем седмици, дори за седем часа. Зависи от етапа на съществуване, на който се намира човек. Често той може да е по-напреднал, отколкото осъзнава. Може би вече е вътрешно способен да упражнява силата на волята и умствените си сили във висши светове. Възможно е също така някой в предишно превъплъщение да е бил много по-напреднал, отколкото е стигнал днес. В този живот това може да не се е проявило чрез условията на физическия живот, които вече са били в него. Придобитите преди това сили трябва да бъдат извадени отново чрез силите на настоящия живот. Например, някой може да е бил мъдър жрец с магическа воля и това сега би трябвало да бъде извадено в по-късно превъплъщение. Но може би развитието на мозъка в по-късното превъплъщение не е толкова напреднало, че да направи това възможно. Може би липсват и други сили. Може би липсват любов и доброта. Тогава по-ранните сили не могат да бъдат извадени отново и отнема повече време за някои хора и по-малко време за други, докато се постигне йога. Преди всичко е необходимо да развием възможно най-интимен вътрешен живот, за да изследваме какво е вътре в нас. Трябва все повече да дистанцираме концепцията за йога от това, което е външно бурно. Йога трябва да се случва изцяло в уединението на вътрешния живот.

Висшите духовни качества никога не трябва да се развиват, без едновременно да се укрепва характерът. Точно както синята и жълтата течност, когато се смесят, произвеждат зелена течност, така се обединяват духовните и физическите сили на човека. Когато духовното се изведе наяве, физическата природа остава, така да се каже, като утайка. Много зависи от това дали те остават правилно смесени. Именно чрез това човек става конкретен човек, че тази висша природа се свързва с нисшата природа. В йогина висшата природа се оттегля и всички онези качества, които са лоши в човека, тогава излизат на преден план, ако абсолютното развитие на характера не върви ръка за ръка с нея. Ако се стремите към йога, винаги трябва да сте готови да се изправите пред най-странните неща в живота. Такива са били например изкушенията на Свети Антоний. Когато сериозно започнете да правите йога упражнения, трябва да сте готови нисшата природа да излезе наяве. Някои хора, които до този момент са били честни, започват да лъжат, да мамят, да стават ненадеждни. Това се случва, ако от ученика по йога не се изисква в най-строгия смисъл постоянно да укрепва характера си. Ето защо в старите, истински йога школи се набляга най-много на развитието на морала. Ани Безант казва: духовното обучение без морал може да доведе само до злодеяния.

Обучението по йога се състои в това да се осъзнаят определени неща, които човек иначе би правил несъзнателно. По този начин ученикът осъзнава несъзнателния процес на дишане. Обучението по хатха йога поставя най-голям акцент върху този процес от самото начало. Той обаче води само до определена точка в развитието. Той се прекъсва при осъзнаването на астралното. Ето защо човек не трябва да

следва пътя на хатха йога, а този на раджа йога. Това води ученика, ако се следва правилно и със сериозност, постоянство и преданост, към най-висшите духовни светове. В школата по раджа йога процес като дихателния процес се разглежда като част от цялото. Много други неща, които правим несъзнателно, трябва да бъдат осъзнати.
Мисловният процес до голяма степен се игнорира. Трябва да се научим да следваме вътрешния процес на мислене с внимание. Това е възможно само чрез пълно спокойствие спрямо външния свят. Никаква мисъл от външния свят не трябва да бъде в душата. И тогава ние самите трябва да внесем мисли в това спокойствие и да съсредоточим цялото си внимание върху конкретна мисъл.
Най-добре е да се посветите на мисъл, която съдържа сила. Да се посветите съзнателно на такава мисъл в пълно външно уединение, да се потопите изцяло в нея, това е медитация. Ученикът трябва многократно да живее интимно с такива мисли, почивайки изцяло върху тях в пълна тишина. За един културен европейски човек е трудно да се потопи в подобна концепция за дълго време. Но йогинът трябва да го направи. По този начин той развива сили в душата си, които преди не са били там. Тези сили възникват от несъзнателните дълбини на душата, когато ние почиваме толкова тихо в себе си в една мисъл. Мислите от обикновения живот призовават душата за различни емоции. Но човек трябва да се научи да не се води от силите на душата, а да ги ръководи. Човек трябва да се научи да сдържа възникващия изблик на гняв. Трябва да поддържаме пълен контрол и владеене над вътрешното си „аз“. Това се постига чрез тази мълчалива отдаденост на мисли, които съдържат сили.
Всяко упражнение изисква контраупражнение, за да се предотврати едностранното свръхразвиване, водещо до деформация – както е в гимнастиката. Така наречените вторични упражнения са много важни.
За медитация е необходимо:
1. Да фиксираш силна мисъл в душата - концентрация.
2. Да се отъждествиш с мисълта.
3. Да останеш в нея за известно време в пълно спокойствие.

Регулирането на дихателния процес е свързано с подобно трениране на мисълта. Ако се прилага самостоятелно, това е Хатха Йога; ако е част от другото трениране, това е Раджа Йога. Седемте степени на персийското посвещение са базирани на това: Гарван, Окултист, Воин, Лъв, Персиец, Слънчев бегач, Баща.
Слънчевите бегачи са били тези, които са направили живота си много ритмичен. По този начин човекът е интегрирал мисленето, чувствата и душевния си живот в естествения процес. Всичко в природата живее в ритъм: слънцето, луната, странстващите звезди отиват или идват в определен ритъм. Растенията и животните са свързани със сезоните по много специфичен начин. Всичко, което живее навън, живее в ритъм; животът се основава на ритъм. В случая с човешките същества обаче

всичко е станало произволно, произволът на астралното тяло. Това прави живота неритмичен. Човекът трябва да го направи отново ритмичен, защото ритъмът генерира сила и живот. Следователно, йогинът трябва да медитира всеки ден в определен час.
Ако медитира в седем часа днес, а утре в единадесет, а после още един ден изобщо не медитира, ритъмът е нарушен. Но ако решите да казвате молитва всеки ден в седем часа, после една в дванадесет часа и още една преди лягане, тогава това са фиксирани точки, които внасят ритъм в живота ви. Част от ритмизацията на живота е ритмизацията на дихателния процес. Това е свързано с дълбоките неща, които съществуват между човек и цялата вселена.
В известен смисъл растенията и хората принадлежат едно на друго. Хората вдишват кислород и издишват въглероден диоксид. При растенията е обратното. Те отделят кислород и от въглеродния диоксид, който хората издишват, формират телата си, като задържат въглерода. Ябълковите дървета, например, се нуждаят от деца, които да играят около тях. Съществува връзка между растенията и човешката природа. Растението расте ритмично, според природните закони. То е целомъдрено отвътре, тъй като все още няма астрален живот в себе си. По този начин, от една страна, то е по-висше от човека, но от друга страна е по-нисше. То стои като идеал пред йогина. Той трябва да стане подобен на него, като ритмизира дихателния процес.
Йогинът знае, че един ден човешкото същество ще може да абсорбира растителното съществуване в себе си, да осъществи в себе си процеса, който сега оставя на растението. Това означава, че той ще задържи въглерода в себе си и съзнателно ще изгради тялото си с него. Човекът ще развие в себе си орган, чрез който ще си приготвя кислород, така че да не е необходимо да го приема от растенията. Той комбинира този кислород с въглерод, за да образува въглеродна киселина, и след това отново съхранява въглерода в себе си. По този начин по-късно ще изгради собствената си телесна структура, както правят растенията днес. Тялото му ще се състои от прозрачен, чист, мек въглерод. По този начин той превръща тялото си във „философския камък“. Това е бъдеща перспектива, която йогинът вече предвижда днес чрез ритмичния си дихателен процес, който извършва според инструкциите на своя учител. Той диша ритмично и задържа дъха си за по-дълго. По този начин човек развива въглерод в себе си – и по този начин се доближава до природата на растенията, като го използва за изграждане на тялото си. Йогинът постепенно се обединява с божествения източник на съществуване, превръщайки се в съ-създател на света. Той преживява нови светове.
Когато спим, не можем да чуем най-красивата музика. Тя е там; ние не я възприемаме. По този начин човешкото същество е заспило по отношение на висшите светове. И точно както се пробуждаме от мелодиите на този свят, така се пробуждаме и в духовния свят чрез ритмичния процес на дишане.

Когато съзнателно инвестирате целия си душевен живот в процеса на дишане, тогава започва въображаемото познание. Обикновеният живот ни носи материално познание чрез сетивата на физическото тяло. Въображаемото познание се състои в това, че сме способни да събудим образи в душата, които не са просто видения, а са основани на източника на съществуване. Външният свят също стимулира само образи в душата ни, идеи, които му съответстват. Образите, които възникват чрез процеса на йога, стимулират вътрешното същество по правилния начин. По правилния начин, тоест: истинно. Те съответстват на истината, която прониква в света и е мъдрост. Но за да направи това, човек трябва да бъде истински отвътре. Това е трудността в обучението по йога. Докато човек има лични желания, той не може да различи истината от неистината във висшия свят. Ето защо има постоянна нужда да станем безкористни, да се отречем от всичко лично.
На питагорейския ученик било казано: Само когато човек вече не се тревожи дали е все още жив или не, може да научи нещо за живота след смъртта. Всички лични желания трябва да бъдат елиминирани. Когато личното желание бъде елиминирано вътре в себе си, мъдростта се изразява и мъдростта, която прониква в света, може да заблести. Тогава човекът достига до въображаемо знание.
Третият етап е този на рационалната воля; а четвъртият етап е този на [интуицията]. Третият етап включва пълното ограничаване на това, което е в нас като желание, импулс, копнеж, страст, чрез засилената воля. Докато човек не овладее напълно това, той само прави истината илюзорна.
Човек трябва да развие абсолютно вътрешно спокойствие, търпение, издръжливост, непоколебимост. Никога не бива да губи незаменимата хармония с обкръжението си. Ако най-мъдрият човек заспи тук, той не би могъл да получи нищо там с мъдростта си. Ще бъде смятан за луд. Всяка лудост е липса на хармония с обкръжението си. Тогава човек не може да напредва, когато това се случи. Човек не трябва да става пиян, а трезвен, казва Платон, и това важи за човека, който се стреми към йога. Той не трябва да пренебрегва ежедневните си задължения по никакъв начин. Това е абсолютно необходимо за практикуването на йога. И в това е важно да се развие скромност. Само под влиянието на най-висшата скромност човек може да говори за висшите светове по правилния начин. Вътрешна висока степен на смирение трябва да върви ръка за ръка с обучението по йога.
Ориенталският ученик се справя по-лесно с уважението и почитта на другите хора; западният ученик се справя по-трудно. Но много зависи от това. Необходимо е също така да има най-дълбоко доверие в учителя. Това е необходимо, защото човек трябва да има фиксирана точка. В известен смисъл, ученикът по йога напуска целия останал свят. Връзката му със света се променя, обръща се, така да се каже. Всички неща придобиват ново значение. Той се отчуждава от заобикалящата го среда, всички неща се променят; в него се случва определена духовна алхимия. Сега той трябва да прави всичко, което физическият свят изисква от него, от определено

вътрешно чувство за дълг. Той трябва да намери напълно нова гледна точка към него. Ако йогинът не развие пълна сила на характера си в това, тогава той лесно може да загуби връзка със заобикалящата го среда. Ето защо учителят е фиксираната точка за него. На Изток гуруто гледа на учителя като на въплъщение на божественото в човека. В действителност божествените същества наистина присъстват и са активни във висшата човешка природа, която учителят трябва да е развил. За ориенталския човек изглежда очевидно, че в гуруто има висше същество. Това не е така на Запад. Когато някой на Запад премине обучение по йога, той също намира възможността да постигне целта си чрез вътрешното си доверие в учителя.

30. Нагорната проповед

Нагорната проповед обикновено не се оценява в пълната ѝ дълбочина, защото много хора я разбират като проповед, за която се казва, че Господ е проповядвал на хората. Но в действителност тя не е адресирана до хората, а е „изречена на планината“. Това означава: в интимното светилище, където се споделят тайните на религията.

С хората Исус говори с притчи, но когато е сам с учениците си, им обяснява много неща. „На планината означава в мистерията“. Най-важното учение „на планината е това, което се нарича „преображение“. Там Исус говори на учениците си за прераждането. Той им казва: Йоан Кръстител е Илия, те просто не го познаха. Там, на планината на преображението, времето и пространството бяха победени за учениците Яков, Петър и Йоан; те видяха същества, които вече не бяха въплътени: Моисей и Илия. „Ев означава целта, пътят“. Моисей означава истината; по средата е Христос - животът. Така учениците видяха пред себе си: пътя, истината и живота.

Когато четем тази сцена, откриваме, че учениците казват важна дума. В пътя на ученичеството се разграничават три етапа. Първият етап е този на бездомния човек, вторият етап е този, върху който човекът строи „колиби“ в духовния свят. Учениците бяха на този етап по това време, затова казаха: „Ето, нека построим колиби.“

Исус беше взел със Себе Си в мистерията тримата ученици, които бяха на второ ниво на общение. Всичко, което е казано „на планината“, означава, че имаме работа с интимно откровение към учениците. То казва:

Когато Исус видя тълпите, той се качи на планината и учениците му дойдоха при него. [Матей 5:1]

Дори ако разбираме това изречение само буквално, можем да видим, че то не е проповед към хората. Той си тръгна с учениците си. Следователно, ние си имаме работа с интимно учение, което трябва да се изповядва само пред познатите ученици. Те от своя страна ще учат останалите, които са отвън.

Нагорната проповед говори за два свята. От това можем да научим как сетивното и свръхсетивното се свързват едно с друго. Човекът първо трябва бавно и внимателно да свикне да преценява нещата, когато навлиза в други светове. В астралния свят всичко се появява като огледален образ, дори с числата. Например, 364 е 463 в астралния свят. Това, което се случва в определена посока тук, в света, се появява в астралния свят като огледален образ. Хората, които развиват ясновидство чрез патологични състояния, разказват за ужасни животни, които се нахвърлят върху тях. Това са низшите страсти на човека; те се появяват в астралния свят в огледален образ. Това, което идва от човека, се връща при него в астралния свят. Страстите идват към него като фигури отвън. Това е пример за това как вътрешният Аз се появява в огледалния образ, когато го възприемаме във висшия свят. Всяко нещо, всичко тук, в сетивния свят, има истински огледален образ в свръхсетивния свят.

Още първото изречение на Нагорната проповед посочва това. Трябва да имаме предвид, че езикът е по-духовен, отколкото си мислим.
Думата „блажен“ е свързана с думата „душа“. Това е така и в гръцки език. „Да бъдеш благословен“ означава да доведеш душата до пълно развитие. Точно както „свят“ е свързано с думите „цял“, „здрав“ и „чист“. Светият Дух е здравият Дух, който е напълно чист. Блажен е онзи, който е развил душата си, който се е възнесъл до свръхсетивното. Малко по малко Господ обяснява на учениците си как те стават блажени, как се възнасят.
Първото блаженство казва:
Блажени са онези, които скърбят, плачат и се очистват; те ще имат радост от Бога. [Матей 5:3]
Това означава, че Царството Небесно е в самите тях. Това е дълбоката връзка между материалния и свръхсетивния свят. Тези, които копнеят за духа, ще намерят отражението на своя стремеж в себе си, Небесните царства. Това е естествената връзка между нашия стремеж и отражението, Небесните царства. Нищо не може да се случи в сетивния свят, което да няма своя еквивалент в свръхсетивния свят. Ако презираме духа, духът бяга. Ако се стремим към духа, отражението тече към нас. Така Христос винаги обяснява връзките на своите ученици.
Блажени са скърбящите, защото те ще се утешат [Матей 5:4]
Блажени кротките, защото те ще наследят земята [Матей 5:5]
Тези, които не са развили в себе си това, което се нарича кротост, които са раздразнителни, не могат да имат необходимия контраобраз, а именно земното царство, за себе си. Човек не бива да се опитва да влезе в небесното царство, без първо да е изкупил земното царство и след това да го донесе със себе си в небесното царство. Ние сме тук на земята, за да изкупим и обожествим всичко, което е на земята. Точно както пчелата лети над полетата, събира мед от цветята и го носи в кошера, така и душата лети над света, за да събере преживявания и да ги донесе в небесното царство. Трябва да се научим да позволяваме на света да дойде при нас и да му позволим да работи в нас. Ако поемем всичко, ако проявим нежност и пълно плодородие към земята, тя също ще ни донесе нещо.
Блажени са онези, които жадуват за правда, защото те ще намерят удовлетворение в себе си. [Блажени милостивите, защото те ще бъдат помилвани. [Матей 5:7]]
Точно както северният и южният полюс задължително принадлежат заедно, така и едната връзка на сетивния свят и другата в свръхсетивния свят задължително принадлежат заедно.
Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога.
Бог се разкрива само на чисти сърца. Човек, който е неспособен да пречисти сърцето си от всички впечатления, които му идват от сетивния свят, не може да изпита контраобраза в сърцето си. Когато сърцето е чисто от чувствен и споменен материал, тогава то може да види Бога. Но това, което е пълно с чувствен и

споменен материал, изключва Божеството. Има образ и контраобраз: чистото сърце – Божеството.

Блажени миротворците, защото те сами ще бъдат Божии чада.

Когато Исус искал да обясни това на учениците си, той казал: Има Божии деца и човешки деца. Божиите деца искат да останат Божии деца; човешките деца искат да станат Божии деца. Божиите деца се наричат още потомци на Авел, а човешките деца – потомци на Каин. Потомците на Авел не са се спуснали до най-големия човешки труд и мъка; те приемат това, което идва от Бога, дори кръв, и я принасят на Бога като жертва.

Човешките деца са се спуснали по-ниско. Те трябва да жертват от това, което самите са спечелили чрез труда си. В това се крие дълбок контраст в духовния живот на човека. Децата на Авел обикновено са били свещеници, които искат да черпят от подобното на транс вдъхновение, което взема това, което Бог дава, и му го жертва. Бог е запалил в нас подобното на транс, несъзнателно вдъхновение. От друга страна, има напълно съзнателна мъдрост, която човек придобива по време на пътуването си на тази земя. Децата на Каин са хората, които завладяват тази мъдрост. Ако хората бяха останали деца на Авел, те щяха да бъдат водени от ръката на божествената естественост; но Бог искаше да ги остави да бъдат свободни. Те трябва да станат деца на Каин. Това първоначално доведе до липса на мир. Това доведе до убийството на брат му Каин. Децата на Каин трябва отново да развият миролюбие в себе си и тогава отново ще станат деца на Бога чрез себе си. Това е изречение, което преди всичко опровергава основния възглед на онези, които вярваха, че старият принцип на Авел трябва да бъде възроден. Те казват: Хората не са предназначени да могат да станат отново деца на Авел, след като са били деца на Каин. Ето защо йезуитският орден иска да държи човечеството в неговата тъпота с божествеността. Той иска да се бори със злото, като не дава на хората възможност да станат свободни. Йезуитският орден почти противоречи на това твърдение, че хората могат да станат отново деца на Бог чрез себе си, и вярва обаче, че действат в духа на Исус. Игнатий Лойола е казал: Не искаме да позволим на хората да паднат толкова ниско. Доброто трябва да се запази за сметка на светлината.

Блажени са преследваните заради правдата, защото тяхно е небесното царство.

Тук виждаме обратното на казаното в първото изречение. Молбата за духа идва от самия човек. Тук откриваме това, което действа отвън; там се формира огледален образ отвътре, който работи срещу него. Става ни все по-ясно, че тази основна тенденция се крие в Нагорната проповед. По този начин ние получаваме по-дълбоко разбиране за това, което Христос дава на учениците си „на планината, в тайната“.

Ако погледнем на пръв поглед радикалните изречения от тази гледна точка, можем да разберем следното. В сетивния свят ние сме отделени един от друг. В момента, в който се чувстваме в свръхсетивния свят, ние сме едно цяло. Само в сетивния свят

ние сме много. Вярваме, че физическата ни кожа е граница. Обаче, ние не сме отделени един от друг чрез нея. Това е илюзия. Ние отиваме отвъд това и сме свързани помежду си. Всъщност ние сме преплетени. Когато интуитивно схванем това на емоционално ниво, ще стигнем до различно разбиране за нашите събратя. Ще усетим кога нашият събрат насочва гнева си към нас, когато всъщност ние самите насочваме гнева към нас. Ако си представим връзка между душа и душа, чувстваме, че разделението престава да съществува и чувстваме, че нямаме право да възприемаме намерението на друг човек, сякаш не ни принадлежи.
Исус искал да изясни на учениците си, че външната справедливост не е това, което има значение, а съпричастността към душата на другия човек. Той казва:
Чули сте, че е било казано: „Око за око и зъб за зъб.“ Но Аз ви казвам: Не се съпротивлявайте на злодея. [Матей 5:38-39]
Но Аз ви казвам: Обичайте враговете си, за да познаете, че сте едно. [Матей 5:44-45]
Така че не бива да бъде „око за око, зъб за зъб“, а трябва да се чувствам отговорен за това, което прави другият човек. Тук е мястото, където мисленето в свръхсетивния свят трябва да влезе в действие.
Ако някой поиска палтото ми и аз се чувствам едно с него, няма да се поколебая да му дам всичко. Ако палтото ми е негово палто, тогава и наметалото ми е негово наметало. Няма да измина една миля с него, а две. Че аз съм този, който живее изцяло в другия, това е, което Христос изразява тук. Трябва да мислим свръхестествено, напълно свободни от чувствеността.
Но ако дясното ти око те съблазнява, извади го и го хвърли от себе си. [Матей 5:29]
Човек има желания; той може да ги задоволи само чрез физическите органи. Възможността за задоволяване на тези желания зависи от физическите органи. Камалока произтича от факта, че когато човек умре, той все още има желания за това, което само физическите органи могат да му предложат. Първо трябва да свикне да не използва повече сетивни органи. Трябва да използваме сетивата си тук, в този свят, по такъв начин, че да извличаме духовното от нещата с помощта на сетивата си. Докато съзерцаваме сетивното, трябва непрекъснато да се издигаме до духовното. До същата степен се подготвяме за девачан. Това има предвид Христос, когато казва:
И ако дясното ти око те съблазнява, извади го и го хвърли от себе си; защото е по-добре за теб да погине една от частите ти, отколкото цялото ти тяло да бъде хвърлено в ада. [Матей 5:29-30]
Ако дясното око те изкушава да останеш в чувственото, тогава се освободи от това, към което окото се е прилепило. Разбира се, това не означава физически да го изтръгнеш.
Всяко изречение от Нагорната проповед внушава дълбока тайнствена мъдрост за това как сетивното и свръхсетивното са свързани. Тук Исус обяснява същността на Камалока на своите ученици и допълнително ги учи: Човекът никога не трябва да злоупотребява със свръхсетивното за сетивни цели. Божеството никога не трябва да

бъде принуждавано да прави нещо, което не е в рамките на самите космически закони. Не трябва да сваляме свръхсетивната сфера, а да се издигаме до свръхсетивния свят. Съществува голямо изкушение, например в спиритизма, да искаме да виждаме проявленията на духовния свят. Човекът иска да сваля духовния свят, вместо да се развива нагоре. Истината на спиритизма не може да бъде отречена, но методът е атакуван. Не искаме да се намесваме в трансценденталната сфера чрез нашата сетивна сфера.

Христос подчертава пагубността на клетвата, защото човек не бива да се намесва в трансценденталното; човек не бива да сваля небето, за да потвърждава земни дела.

Не се кълнете никак, нито в небето, защото то е престолът на Бога; нито в земята, защото тя е Неговото подножие.

Ако искаш да имаш свръхестественото, трябва да се издигнеш до свръхестественото. Никой не бива да докосва свръхестествените закони. Не моята воля, а твоята да бъде.

Не бива да имаме правата, които имат бирниците. Трябва да знаем, че цари великото единство между „моето“ и „твоето“.

Защото, ако обичате онези, които обичат вас, каква награда ще имате? Нима дори бирниците [...]? [Матей 5:46]

Ще бъдете съвършени, както е съвършен вашият небесен Отец.

Ще действаш съзнателно, извън свръхсетивния свят.

Заключението на речта съдържа и дълбоки окултни аспекти. Мнозина вярват, че са стигнали до истината чрез всякакви изкуства. Не става въпрос обаче само за придобиване на висши сили, но и за поставянето им в служба на човечеството. Не е толкова лесно да се запази това, което трябва да се запази, когато човек се издигне до висши сили. Могат да се направят много категорични наблюдения в случая с хора, които развиват висшите си сили и едновременно с това не издигат характера си до по-високи нива. Тогава те лесно стават по-несъвършени от преди.

Да предположим, че човек има разтвор от две вещества, например червена и синя течност, смесени заедно; това би бил смесен цвят. По същия начин, в ежедневието човек е смес от своята нисша и висша природа. Както обикновено е човекът, висшата природа предотвратява нисшата му природа да стигне до зли, радикални крайности. Чрез преплитането на висшата и нисшата душа, ние сме защитени от такива радикални крайности в обикновения живот.

По-висшето развитие означава отдръпване на висшата душа от по-нисшата. Така се разкрива висшата душа; но по-нисшата душа е оставена на произвола на съдбата. В окултното висше развитие имаме висшата природа, но също и по-нисшата природа – всяка сама по себе си. Ето защо по-нисшата природа се проявява напълно в хората, които се развиват окултно. Следователно е необходимо да се развива характер, морал и пълен самоконтрол, наред с окултното развитие. Моралът,

преобладаващ на земята, е твърдият скален под, върху който трябва да почиваме. Ако не градим върху него, градим върху пясък. Исус казва:

Мнозина ще ми кажат: „Господи, Господи, не придобихме ли по-висшата способност да пророкуваме?“ [Матей 7:22]

Би било странно, ако Христос искаше да нарече всички, които са придобили тази способност, „злодеи“. Тук Той говори за онези, които, наред с по-висши способности, не са придобили и по-висок морал.

Който чуе думите ми...

– с това той има предвид ученията си, които им е дал; човек трябва да ги усвои със свръхсетивното съзнание – накрая се казва:

Хората бяха ужасени от неговото учение.

Когато Иисус завършил учението си, в най-вътрешната част на храма, в Светая Светих, се чула суматоха, сигнализираща, че сред хората отвън е избухнал бунт. Това се случило извън храма. Хората не били чули Нагорната проповед; последното изречение няма връзка с останалите. Христос-Иисус произнесъл Нагорната проповед само за своите ученици, за да изрази целия характер на свръхсетивния свят пред учениците си. Те трябвало да станат негови апостоли чрез това, че Той им съобщил най-съкровените си намерения в Светая Светих. Чрез това знание думите им, които те изговорили пред света, били вдъхновени.

31. Върху понятието за Бог

Когато бъде попитан за концепцията за Бог, един индиец е изправен пред съвсем различна ситуация от един европеец. Той определя Върховния като „Брахман“ или изобщо не говори за него. През вековете ние сме култивирали по-малко мистичен опит, а повече абстрактно мислене.

Днешното човечество е толкова малко свикнало да мисли за междинните етапи между хората и върховния Бог, че съвременният човек не може лесно да си представи тези междинни етапи. Мистиците са разпознавали междинни същества между хората и върховното божество: серафими, херувими, престоли, мъдрости, сили, власти, началства, архангели и ангели. В миналото хората са се опитвали да разпознаят такива същества. Преди всичко са искали да опознаят съществата, които са над хората.

Дори на земята ние влизаме във взаимоотношения със същества, които не живеят на физически план, а на астрален или ментален план. Човекът живее на тези три плана; но има същества, които не се спускат на физически план, а има и други, които дори не се спускат на астрален план, а само обитават на ментален план, като например девите, боговете на индийците. Мистикът, който е получил прозрение за тези същества, няма да се задоволи с идеята за върховния и единствен Бог, ако тя не се основава на постепенно издигане. Съвременният европеец вече не е запознат с тази концепция.

Каква е връзката между Бог и човек? Как така божеството е създало човека, а светът се е развивал само малко по малко? Такива въпроси занимават европейската мисъл. На тези въпроси е изключително трудно да се отговори. За да може човек да хвърли известна светлина върху тях, са необходими поне известни познания за това, което се нарича йога: вътрешно развитие. В древните мистерии за тази цел е трябвало да се премине през катарзис. На ученика е било казано: Можеш да се образоваш за безсмъртието на душата само когато вече нямаш никакво желание за безсмъртие. Това се е учело в древните мистерии.

Човекът трябва да се изправи пред тези въпроси, както се изправя пред математическите въпроси. При това страстта и чувството не се намесват; ето защо човекът прави много обективно разграничение. Трябва да култивираме безпристрастност към всички въпроси, дори и към най-висшите. Ако желанието нямаше думата по тези въпроси, тогава щеше да има съгласие, дори по въпроси като понятието за Бог. Питагореецът изискваше ученикът му първо да премине през катарзис. Това беше и случаят с гностицизма. Гностиците наричаха учението си по тези въпроси „матезис“. Гностичното учение по тези въпроси се наричаше матезис, защото беше безпристрастно като математиката.

Колкото повече страстта трябва да избледнее, толкова по-спокойна трябва да стане душата, за да може правилно да отговори на тези въпроси. Тогава, преди всичко, човекът пита: Каква е връзката между божественото и самия свят?
Ако се върнем назад във времето, от наша гледна точка, искаме да видим дали ще срещнем божествени същества. Пред нас са възникнали три царства: минералното, растителното и животинското. Човекът притежава всички свойства на тези три царства в себе си. Той притежава законите на минералното царство; той е физико-химична лаборатория; това е неговата минерална природа. Той има живот и силата да се размножава. Освен това, той има животинска природа, защото има сетива. Той може например да усети външно въздействие в себе си. Как е стигнал човекът дотам, че да включи четирите царства в себе си? Той се е развил до сегашното си положение за сметка на другите царства.
Преди човекът да стане човек, той е имал в себе си трите други сфери. Всички минерали, всички растения, всички животни са били дори по-съвършени, отколкото са днес. Можем да илюстрираме това с пример: течност, съставена от четири различни течности, има определени свойства в резултат на това; сега ние извличаме течност като есенция. По този начин човешкото същество е извлечено от другите сфери като есенция. Неговото издигане се купува за сметка на потъването на другите сфери.
Ако се върнем още по-назад, животинското царство все още не е извлечено, но минералното и растителното царства са дори по-съвършени, отколкото по-късно. Животинското царство все още не е било извлечено като есенция; то се е развило само за сметка на минералното и растителното царство. То се връща още по-назад във времето до момента, когато минералното царство все още е съдържало растителното, животинското и човешкото царство като минерално царство. Човек трябва да осъзнае това и емоционално, само тогава разбира състраданието към всички същества. Теософът си казва: Оставих това животно по моя собствен път, за да мога да се развивам; развих се за сметка на други същества, така че състраданието трябва да произтича от такива прозрения.
Същото важи и за човешкия свят. Ако свещеното трябва да се развива, тогава толкова много хора трябва да бъдат изтласкани в упадък. За всеки светец има няколко престъпници в света. Ако имаше само едно междинно състояние, нямаше да има развитие. Развитието е извличане на по-финитe елементи от предишното състояние.
Настоящото ни развитие се състои в това, че човекът обработва света с ума си. Всичко, което прави, служи за обработка на минералното царство, независимо дали чрез машиностроене или чрез копаене на мина и т.н. Постоянно се откриват нови сили, които работят с минералното царство. Художникът влага духа в минералното царство. Той обединява това, което живее в минералното царство, за да образува нови структури. Все още не можем да вдъхнем живот на никое същество чрез духа,

но човекът работи в минералното царство чрез своя дух. Преди той отхвърляше минералното царство, за да има по-късно материал, с който да работи. Сега той пронизва цялото минерално царство със своя дух; по този начин ще го изкупи. По този начин той поправя грешките си в миналото. Постепенно цялото минерално царство ще се разтвори в духа, ще се обработи. Ще се осъществи поглъщане на минералното царство от духа.
Така, в първия цикъл, едно царство се отхвърля, което ще бъде преработено отново в четвъртия цикъл: минералното царство. Във втория цикъл се отхвърля растителното царство, което ще бъде преработено в петия цикъл. Животинското царство е отхвърлено в третия цикъл и ще бъде възприето отново в шестия цикъл. В седмия цикъл човешкото същество ще изкупи човешкото царство. По този начин развитието се осъществява и в по-малък мащаб.
Когато един светец се развива, другите хора биват избутвани надолу. Но като бърза напред, той може по-късно да помогне на останалите да наваксат пропуснатото, да ги изкупи. Така се раждат животът и развитието.
Това осъзнаване трябва да изпълни хората с всеобхватно състрадание към света. Те никога не трябва да искат да постигнат по-високо ниво на развитие, без да искат да помогнат на другите в процеса. Трябва да изкупим подчинените същества. Длъжни сме да живеем, за да изкупим тези същества, защото сме постигнали цялото си развитие за сметка на останалия свят. Всичко е възникнало, отблъснато от друго, за да може другото да се развие по-високо.
Ако се върнем назад в развитието, преди различните сфери да са били отблъснати, ще открием духовни същности. Минералното царство, каквото е било в началото, преди от него да се развият растителното, животинското и човешкото царство, също е било отблъснато от нещо друго преди това. Така имаме противопоставяне между физическия и духовния свят, който, развивайки се по-високо, е избутал минералното царство. Духовните същности са избутали минералното, растителното, животинското и човешкото царство, за да могат да се развият по-високо. След това те са станали наши водачи и творчески духове. Това е арупичното противопоставяне между физическия и духовния свят, или между земния и божествения свят.
Ако се върнем още по-назад, стигаме до един Бог, който е бил всесъвършен. Ние тук, в Европа, се питаме: Защо това божество е създало света, е отделило нещо от себе си? Ако ние трябваше да вземем решение да направим всяка отделна мисъл толкова съвършена, колкото сме ние, това би означавало, че вземаме първо свободно решение, а именно: да пренесем нашето съвършенство върху всяка наша мисъл. Началото на работата на Божеството беше подобно. Божеството взе решение да направи всеки член съвършен в собственото му съдържание, какъвто е самото то. То може да направи това само като даде възможност на някои от членовете за развитие. Те могат да станат съвършени само като постепенно се направят толкова

съвършени, колкото е самото Божество. Но това задължително изисква някои да се развиват за сметка на други членове. Ако един единствен член на Божеството направи себе си толкова съвършен, колкото е самото Божество, тогава този член би изпълнил цялото Божество. Ако това се случи внезапно, в един миг, то би могло да се постигне само за сметка на унищожаването на всички останали членове. Само бавното развитие прави възможно отделният член постепенно да се издигне до съвършенство.
Това може да се наблюдава и в живота на душата. Когато схванем една мисъл, всички останали мисли се отдръпват в сферата на несъзнаваното. Истинското развитие е възможно само с течение на времето. Когато една връзка се е появила от лоното на Божеството, друга е трябвало да се отдръпне и да стане по-малко съвършена, отколкото е била в лоното на самото Божество. Така се е появила разликата между добро и зло. Не е възможно доброто да възникне, без да възникне и неговата противоположност, злото. Доброто се е развило за сметка на злото. Една част от Божеството е трябвало да се развие до съвършенство, затова друга част е трябвало да бъде отблъсната. Напредналите трябва непрекъснато да подтикват изостаналите да ги настигнат. Първоначално се е случило появата на индивиди и съответно отблъскването на другите, които след това е трябвало да ги настигнат. Над човечеството са били висши духовни същности, които са се развили за сметка на другите. Тези същности, които са по-висши, настигат същностите, които са по-нисши. Така злото е дошло на света, което е именно това, което ни дава възможност да постигнем по-висше съвършенство. Като трансформираме злото в добро, ние създаваме развитие.
Няма друг начин да направим всяка една връзка на Божеството подобна на самото Божество. Не бива да ни хрумва, с каквато и да е сила, която имаме сега, да искаме да прегърнем Божеството. Човешкият ни ум не е най-висшето нещо в нас; той е елиминиран, за да могат да се развият други, по-висши способности. Той е елиминиран отгоре и трябва да бъде заменен от други способности. Той ще се издига отново и отново.
Ние живеем в Божеството и се развиваме в Божеството. Съществата непрекъснато биват заменяни и водени към по-високи нива. Не искаме да схванем божествеността с ума си. Нашето мнение за божествеността трябва да се развие във все по-красиво мнение. Истината не може да бъде схваната като ограничена концепция. Истината е жива. Аз живея в божествеността, но мога да схвана божествеността само дотолкова, доколкото достигат моите преживявания. Мога да разпозная божествеността само дотолкова, доколкото мога да я възприема, а не отвъд това, което възприемам.
Развитието трябва да се случи, защото Бог, в безкрайната си любов, е искал да направи всички свои отделни членове толкова съвършени, колкото е самият той. Това е било свободно решение, а не необходимост. Това е било жертва. В резултат

на това имаме развитие на отделните членове на Божеството към богоподобие. Чрез тяхната работа излиза наяве това, което се крие като възможност за съвършенство в тях.

32. За живота на духовния търсач

За да водим правилния духовен живот, трябва да вземем предвид два аспекта: собственото си усъвършенстване и работата си в служба на човечеството. Може да изглежда, че собственото ни усъвършенстване насърчава егоизма. До известна степен е така. Но теософът трябва постоянно да се опитва да помага на своите ближни. Неслучайно се казва: „Когато розата украсява себе си, тя украсява и градината.“ - Самоусъвършенстването не трябва да се предприема в егоистичен смисъл. Нашето мото трябва да бъде: „Не вземай нищо, без да имаш воля да дадеш за него.“ Ще получиш толкова повече от света, колкото повече си готов да дадеш на света. - Хората, които искат да напреднат в живота, може да открият, че постигат най-голям напредък, като живеят според тези думи. Обикновено човек вярва, че може да напредне само чрез учене. Но човек напредва с най-малкия акт на състрадание. Когато хората могат да се накарат да направят доброта, тогава това, което преди са търсили напразно чрез учене, идва при тях. Трябва да превърнете живота в урок.

Хората формират своите принципи въз основа на преценки. Човек обаче трябва да се отучи от възгледите, които са се формирали от харесвания и нехаресвания. Човек трябва да формира преценката си въз основа на опит. Един донякъде напреднал окултист систематично се отървава от своите симпатии и антипатии. С всеки нов човек той позволява да му се казва какво вижда в него. Теософът ще изразява възможно най-малко мнения, но ще позволи на фактите да говорят, които е преживял на физически план или на други планове. Все повече и повече той ще се отучва да има мнения и ще се учи да има опит. Когато напредваме в познанието по този начин, цялото ни същество се трансформира. Духовният търсач се опитва да тренира мисленето си така, че животът да му говори от него. Той не си казва: „Това е престъпник, това е светец“ или „Това е добро дело, това е лошо дело“. По-скоро, когато мисли за престъпника, той обмисля как престъпникът може да е стигнал до деянието си, дали самият той може да е отчасти виновен. Престъпникът може да е бил свързан с него в минал живот, например, може да е бил негов ученик, когото той не е възпитал както трябва.

Неразвитият човек използва мисловните си способности, за да критикува, докато развитият човек търси различни гледни точки. Той търси връзките между причина и следствие.

„Обърнете специално внимание на символа на змията!“ е предписанието, дадено на окултните ученици. Човек трябва да гледа на целия свят от гледна точка на кармата и прераждането. Това е змията, която се увива и захапва собствената си опашка. Когато човек гледа на света от гледна точка на кармата и прераждането, този символ става факт за нас. Когато човек създаде такъв център за себе си, той ще действа справедливо спрямо целия свят. Той позволява на всичко да стои на своето

място. Ние постигаме напредък в поведението си в живота, когато не съдим самия човек, а го оставяме такъв, какъвто е, и го разбираме. По този начин ние премахваме воал от себе си. Съдът образува воал пред очите ни. Това е раната, за която се говори в „Светлина по пътя“:

Преди господарите да могат да проговорят, раната трябва да се отучи.

По този начин ние не само създаваме възможността да се държим съвсем обективно, но и изграждаме твърдо ядро за себе си. Човек, който не ми съчувства, за него аз губя себе си. Ако потисна чувството си на антипатия, му позволявам да отстоява своята гледна точка и да остане при моята. По този начин човек получава абсолютно твърда опора. Ако се поддадеш на своите харесвания и нехаресвания, ставаш нелюбящ именно заради това; но не чрез обективната връзка – тогава самонаблюдението може да започне по плодотворен начин. Тогава можем да научим огромно много от света, ако оставим нещата да си стоят на мястото. Дори най-мъдрите могат да научат много от едно дете, ако нещата се оставят на мястото им. Обикновено този, който иска да стане по-съвършен, казва за някои неща: „Не мога да направя това, защото човек трябва да направи перфектното нещо“. Не винаги е правилно да следваш своето съвършенство като първи принцип, например, не и ако това силно вреди на другите. Примирението също е част от стремежа към съвършенство, например, всяко убийство възпрепятства окултното развитие. Но по отношение на нашата настояща култура, човек често трябва да се откаже от известна степен на съвършенство. Като се изолира, човек може да стане по-съвършен, но може би в процеса причинява страдание на другите. Това е доста опасен начин да гледаме на собственото си съвършенство само в абстрактен смисъл. Трябва да работим в културната среда, в която живеем, и да не изпадаме от нашата култура. Ние печелим вътрешна свобода само като вървим по света със спокойствие, като ставаме обективни. Трябва да се стремим към духовен прогрес, съчетан с примирението по правилния начин. Печелите много умствена сила, например, като не питате за нещо, което бихте искали да знаете. Тогава трябва твърдо да решите да не питате. По същия начин можете да потиснете желанието за общуване или да се откажете от навик. Обърнете внимание на най-малките детайли в живота, защото в съзерцанието на малките неща се крие правилният начин за развитие. Никога не трябва да безпокоим света само заради себе си, а само заради другите. Колкото повече слушате другите, толкова по-свободни ставате. Способността да си формирате първа преценка е свързана с това. Човек не трябва просто да позволява на предишните си преживявания да определят какво ще се случи след това. Това е „вярата“ в теософските писания, която проправя пътя за обективно действие във външния свят. Човек трябва, така да се каже, да се усъвършенства между линиите на живота. Това, което най-много допринася за развитието на човешкото същество, е това, за което другият човек е най-малко наясно.

33. Старите скандинавски саги за боговете

Няма нищо в изучаването на митовете, което да води толкова дълбоко в теософското мислене, колкото скандинавската сага поезия. Ако европеецът може да се докосне до нея чрез размисъл, той може да намери пътя си и оттам и да проникне все по-дълбоко в езотеричните сфери. Разбирането на тези саги на скандинавската митология може да се постигне само в напреднали етапи от живота. Северните митове са били по същество предмет на скандинавските мистерии.
Прави се разлика между западноевропейски и северноевропейски мистерии. В Скандинавия и Русия е имало Дротенмистериен, в Англия и на Запад - друидските мистерии. И двете мистерии са изчезнали. „Друид означава „дъб“. Жрецът или мъдрецът в скандинавския свят се е наричал „дъбът“.
Замяната на скандинавската вяра в боговете ни е съобщена чрез една красива мистерия. В завладяването на дъба от Бонифаций виждаме борбата на християнството с друидската мистерия. Основният тон на скандинавските мистерии е трагичен. Има нещо трагично във всички митове на Централна Европа и Севера. „Здрачът на боговете“ представлява падението на скандинавския свят на боговете. След тяхното падение, нов бог на слънцето, нов Балдур, трябва да се утвърди. В другите, не-скандинавски мистерии, винаги има елемент на надежда и увереност. Това, което е било преживяно предварително в мистериите, е трябвало да се изпълни. Апокалипсисът предсказва бъдеще, в което християнството ще се осъществи. В скандинавския мит е било предсказано нещо различно. Там падението на скандинавските богове е преживяно чрез християнството. Именно от тази гледна точка, през четирите етапа, трябва да се разбере новата мистерия.
Първата стъпка е тази на първата нордическа подраса на петата коренна раса. В Централна Европа християнството се е разпространило сред петата подраса на петата коренна раса. Четири подраси са предшествали това. Тайната на четирите подраси е, че те показват как християнството е трябвало да замени това, което го е предшествало в петата подраса.
Сега се връщаме в едно тъмно минало, към първата подраса на петата коренна раса на северна земя. По това време на север е имало посвещенията на Дротен. В примитивни храмове, наполовина природа, наполовина сгради, е била издигната свещена шатра, в която са били изобразявани две божества, управляващи света: Ху и Керидвен. Ху е Озирис, Керидвен е Изида, човекът е Хор. Имало е три степени на посвещение: първа, [Евбатен]; втора, бардове; трета, друиди. Посветените в трите степени са претърпели такава трансформация, че чрез пробуждане на висшите си способности са се превърнали в бог Балдур. Мистикът е трябвало да си каже: „Трябва да станеш възкръсналият Балдур, който е бил убит от бог Локи.“ След това му е била подадена посветителната медовина и е бил даден посветителният пръстен. Медовината е аналогична на индийската напитка Сома.

В скандинавското посвещение, посветеният първо е бил запознат с развитието на Земята и условията, които са го предшествали на по-ранните планети. На Земята ние трябва да се учим, докато не преминем отвъд възможността за грешка. Тогава животът ни ще се трансформира в един вид ритъм, свързан само с много ярка умствена дейност.
Логическото мислене се е появило само постепенно в резултат на процес на развитие. По-късно, както логическото мислене се развива сега, ще се развие общочовешко чувство за морал.
Това, което е грешка на една планета, е болест на следващата. Това, което остава грешка на Земята днес, ще бъде болест на следващата планета, дотолкова, доколкото съществата, способни на грешка, са били изоставени. Нямаше да имаме хармоничния организъм днес, ако тази хармония не беше се развила от хаоса на Луната. Дължим прекрасната организация на нашето тяло на развитието на Луната. Болестите, които все още съществуват в наше време, са това, което е останало от грешката, присъстваща на Луната. Това е, което не е достигнало съвършенство в развитието на Луната. Това е било виждането на друидските мистерии. За това, което е останало, е било взето растение като потомък на развитието на Луната. Нашите растения растат от минералната земя. Цялата Луна е била живо същество. Растенията са се развили върху това живо същество. Нямало е действително минерално царство, а само каменно растително царство и животинско царство, което се намира някъде между днешното растително и животинско царство. Имелът е бил символ на това, което е останало от Луната. Той черпи храна от живите същества. Той е символ на всички същества и продукти, които възпрепятстват или вредят на земята. Локи, който все още управлявал земята от Луната, е донесъл на земята това, което е трябвало да намери действителната си фаза на развитие на Луната.
Балдур е богът на слънцето, носителят на целия живот, активните сили на слънцето. Локи е неговият необходим противник. Балдур е бил уплашен от тежки сънища, които е трябвало да се сбъднат впоследствие. Всички същества се заклеват да не наранят Балдур, с изключение на имела; никой не може да го убие, само вредният в развитието на земята. Ето защо имелът е хвърлян от Хьодур върху Балдур. Хьодур е сляпата, механична необходимост, която трябва да използва това, което е било оставено по-рано, за да победи Балдур. Това е едната част от мистерията. Другата част е, че сляпата, механична необходимост е била преодоляна чрез въвеждането на хармония чрез Христовото преживяване. В Христос трябва да се въздигне нов Балдур.
Имало е общество от дванадесет велики посветени. Тринадесетият бил техен водач. По това време той все още не бил пред другите дванадесет. Тези посветени се наричали Сиге или Сиг. Когато достигнал определена възраст, той успял да предаде своята индивидуалност на по-висша индивидуалност, да приеме по-висша

индивидуалност в себе си. Това е една от най-висшите мистерии - в случая с Христос Исус, слизането на гълъба. Индивидуалността на Сиг била заменена от индивидуалността на Один или Вотан. Това е същият, който вече е живял като велик посветен по времето на атлантите. По време на падението на атлантската раса, тогавашна тропическа Европа постепенно се превърнала в студено, мъгливо царство. Останките на атлантите се появили от ледената земя. Появата на Вотан е представена по такъв начин, че първоначално ледените маси са там. От това, което идва от атлантския свят, се спасява. Кравата Аудумбла ближе ледените маси. Вотан преминава през две инкарнации, през Бури и Бьор. След това той става Вотан, заради индивидуалността на чела Сиг. Всичко, което е било в чела Сиг, се превръща в това, което се свързва с името Сиг. В първата подраса Вотан е този, който е изправен пред Хьонир или Уайл и Локи или Ве.

Вотан трябвало да премине през трудно изпитание, след като се въплътил. В продължение на девет дни, след като бил ранен от страната, където се намира сърцето, той трябвало да виси на бесилката. Тогава дошъл Мимир и го научил на руническото писмо - модел на факта на Христос. След това дошло неговото възкресение. Това било посвещението на първата подраса на петата коренна раса. Вотан сега представи произхода на човечеството в самата мистерия. Първо беше създадена нашата земя, но без минерали и растения. Всичко се съдържаше във велика индивидуалност, гигантът Имир. Той беше победен от Вотан, Хитростта и Ние. От него - Адам Кадмон - беше създадена цялата земя. От черепа му направиха небесния свод и така нататък. Това беше макрокосмическият човек. От него боговете образуват земните структури. Джуджетата също излизат от тялото на гиганта и живеят вътре в земята.

От растителните хора трите богове намират, от Аск и Ембла - от ясен и бряст - те оформят физическия човек. Трите богове изграждат черупките на хората:

Вотан или Один - Sthula sharira
Wile или Hönir - Linga sharira
We или Loki - Kama/Karana sharira

Вотан-Один даде духа, Хьонир-Уайл даде живот и законността, Локи-Ние даде топлина и цвят, Кама.

Ето как са били изградени човешките обвивки на боговете. Джуджето е малкото човешко същество, което всъщност е духовното същество. Това е искрата, дошла да оплоди човешкото същество от средата на Лемурийския период, което ще се развие в Манас, Будхи и Атма. Човешкото его първо трябва да се развие в дълбините, в противен случай то веднага би се превърнало в твърд минерал от слънчевата светлина.

Посвещението за втората подраса е било следното: Твърди се, че Вотан притежава отварата на мъдростта, а втората подраса се развива бавно до същия етап. Мъдростта се формира от гиганта Сутунг. Той пази отварата на мъдростта. Дъщерята

на гиганта е Гунльод. Вотан не може да стигне до отварата на мъдростта. Затова той се превръща в змия и влиза в светилището на Гунльод. Там остава три дни. Змията е азът, надарен с мъдрост.
Това, което се случи в лемурийския период, сега се повтаря. Тримата богове намират джуджето Андвари за син на Хрейдмар, Пайк и Видра. Видрата има формата на видра. Тя е убита от Локи. Бащата трябва да получи кожата на Видрата, украсена отвътре и отвън със злато. Това символизира проникването на човека със златото на мъдростта. Преди това са се образували стхула шарира, линга шарира и карана шарира. Локи убива това, което е било на земята преди това, видрата, и внася мъдростта, златото.
Освен другото злато, имаше и златен пръстен. Преди да влезе в сегашното ни земно развитие, човекът е бил в съвсем различни обстоятелства. По това време той не е получавал впечатленията през портите на сетивата. Пръстенът символизира заключване в усещанията на сетивата, които правят човека специално същество – пръстенът на Нибелунгите.
В третата подраса Вотан и онези, които принадлежали към него, били отново посветени. Той бил донесъл Чашата на Мъдростта в дома на боговете. Там отварата или чашата на мъдростта била пазена от Мимир. Той притежавал мъдростта, която ни водила напред. При прехода от лемурийската раса човекът имал само едно око, през което все още не бил затворен от външния свят. С него можел да възприема кое е полезно или вредно за него. Когато човек се затворил през пръстена на чувствеността, това око се отдръпвало. Дарът, който сега получавал, трябвало да бъде купен чрез жертвоприношение. Вотан трябвало да купи новия дар, като пожертва циклопското око – не едно от другите две очи.
Велсунгите и техните потомци от Вотан, Зигмунд, Сигурд, Зигфрид, това е расата на посветените в рамките на четвъртата подраса. В Зигфрид се случва последното от посвещенията. Той побеждава дракона, тоест нисшата природа. Сега той става неуязвим за всичко нисше. Той се пречиства чрез катарзис, чрез съзнанието за висшето. Той трябва да премине през огъня на страстта. По този начин той придобива Брунхилда. Той остава уязвим само в точката, където човек носи кръста. Казвали са, че следващият посветен няма да бъде уязвим там.
В старонорвежката митология, крал Атли – Атланти – произлиза от атлантската епоха. Той е великият атлантски посветен. Той се отдръпва само от представителя на християнския посветен, папата.

34. Йога

Цялото знание, което се доставя на хората в теософската литература, естествено идва от един източник. На въпроса „Как го получавате?“, отговорът трябва да бъде: Йога е пътят към висше знание и към участие във висшите светове като цяло. „Йога“ означава единение с божествения източник на съществуване, с духовните източници на света. Този, който практикува йога, се нарича йогин, тоест човек, който се стреми да развие в себе си способностите и силите да проникне в духовните светове.

Има голяма разлика между човека, който е схванал идеята за Йога, и този, който се стреми да придобие знания днес. Последният се стреми да внесе колкото е възможно повече от външния свят в собствения си ум. Йогинът, от друга страна, търси всички източници на знание, които идват от самия духовен живот. Той започва от факта, че има развитие, че развитието на човека, каквото е сега, е етап и че в него дреме сили и способности, които все още трябва да излязат наяве, и че ако ги извадим, можем наистина да навлезем в по-висши светове. Ако искате да станете йогин, трябва да придобиете безусловна вяра във възходящото развитие на човешкото същество, не сляпа вяра, а активна вяра, че можете да се движите нагоре, че можете да развиете сили, които все още не са изразени. Но това не може да се случи за една нощ. Йога е път, който се състои от много начини на отричане и трябва да се търси с търпение и постоянство. Много е трудно за хората в днешния културен живот да постигнат йога. Ето защо теософското движение е било необходимо. Когато Субба Рао бил попитан колко време е необходимо, за да се постигне посвещение, той отговорил: „Може да отнеме седемдесет прераждания, понякога само седем, за някои са необходими седемдесет години, за други седем години, а може да има хора, които го постигат за седем дни, а някои дори за седем часа.“

Разбира се, това зависи от нивото на зрялост на човек. Човек може да е по-напреднал, отколкото осъзнава. Вътрешно човек вече може да бъде овластен да упражнява волята и ума си в духовния свят. Възможно е някой в предишно въплъщение да е бил много по-напреднал, отколкото е стигнал днес. Може би в това въплъщение, поради условията на физическото тяло, това, което вече е било в него, не е могло да излезе наяве; сега постигнатите преди това сили трябва да бъдат извадени чрез силите на настоящия живот. Например, някой може да е бил мъдър жрец с магически способности. Това сега би трябвало да бъде извадено наяве в по-късното въплъщение чрез силите на това въплъщение. Може би развитието на мозъка в по-късното въплъщение не е толкова напреднало, че да направи това възможно. Възможно е също така да липсват други сили, може би любов и доброта; тогава по-ранните сили не могат да бъдат извадени отново. Ето защо е необходимо по-малко време за един човек и повече време за друг, за да достигне посвещение.

Въпросът е да изследваме това, което вече е в нас, като създадем възможно най-интимния вътрешен живот.
Концепцията за йога трябва да се отдалечава все повече и повече от всичко външно и бурно и трябва да се осъзнае, че йога ще се случи в уединението на най-съкровения живот. Преди всичко трябва да се има предвид, че висшите духовни качества никога не трябва да се развиват, без едновременно да се укрепи характерът. Представете си жълта и синя течност, смесени заедно, тогава ще се получи зелена течност. Точно както жълтата и синята течност, когато се смесят, произвеждат зелена, така и духовните и физическите сили на човека се обединяват. Когато духовната природа се извлече, физическата природа остава, така да се каже, като утайка. Много зависи от това двете природи да бъдат смесени [правилно]. Именно защото висшата природа е свързана с низшата природа, човекът е особен човек. В йога тренировките висшата природа се извлича и всички онези качества, които са лоши в човека, излизат на преден план, ако абсолютното развитие на характера не върви ръка за ръка с него. Ако се стремите към йога, трябва да сте готови за най-странните неща, които ще се случат в живота ви. Това са изкушенията на Свети Антоний. Ако сериозно започнете с йога упражнения, тогава трябва да сте готови за всякакви неща, които ще произлязат от по-нисшата природа. Някои хора, които преди са били честни, започват да лъжат, да мамят, да стават ненадеждни по характер. Това се случва, когато от учениците не се изисква най-строгото чувство за йога обучение постоянно да укрепват характера си. Тогава възможности за злодеяния възникват сякаш по магия. Ето защо всички истински йога школи първо обръщат внимание на развитието на морала. Ани Безант многократно казва на западняците: духовното обучение без морално издигане на характера може да доведе само до грешни пътища.
Йога се състои в това да се издигнат в съзнание определени неща, които човек иначе прави несъзнателно. Човек обикновено извършва дихателния процес несъзнателно; йогинът го издига от подсъзнанието в съзнание. Йога обучението, което поставя най-голям акцент върху дихателния процес от самото начало, обучението по Хатха йога, води само до определена точка на развитие; след това се прекъсва. То не отива по-далеч от осъзнаването на астралното. От самото начало човек не трябва да следва пътя на Хатха йога, а пътя на Раджа йога. Този път разглежда процес като дихателния процес като част от по-голямо цяло. Той включва и извеждане в съзнание на нещата, които преди това сме извършвали несъзнателно. Не обръщаме внимание на голяма част от нашите мисловни процеси. Трябва да се научим да следваме вътрешния си мисловен процес с внимание. Можем да направим това, като постигнем пълно спокойствие в себе си по отношение на външния свят. След това трябва самите ние да внесем мисли в това спокойствие и да съсредоточим вниманието си върху определена...

мисъл. Най-добре е да се посветим на мисли, които съдържат сила. Това съзнателно потапяне в мисъл се нарича медитация. Важното е да живеем интимно с мисълта. Можете да медитирате с конкретно ценно мисловно съдържание. Трябва да се отпуснете напълно върху него в пълна тишина. Можете да го направите и с ежедневна мисъл, например с мисълта „маса“ и да осъзнаете какво е това. Повечето хора не осъзнават какво е маса, а именно, че тежестта е разпределена върху няколко крака. Можете да потърсите информация, за да разберете концепцията за масата по съзерцателен начин.
Разгледайте някои картини на велики художници [...]. При някои от тях се чувствате удовлетворени, когато видите плаващи фигури, но при други изобщо не изпитвате удовлетворение. При някои картини чувствате, че художникът буквално е живял във фигурите, докато при други чувствате, че ги е виждал само отвън.
Един европейски човек на културата ще се затрудни много да се потопи в подобна концепция за дълго време. Но истинският йогин трябва да се потопи все повече и повече в концепцията. Докато живеем навътре, в душата ни се развиват сили, които преди не са били там. Когато почиваме в една концепция с душата, тогава тези сили излизат навън. Трябва да държите юздите в ръка и да гледате на душевния си живот по такъв начин, че винаги да държите юздите в ръка. Добра подготовка за това е това тихо почиване в мисълта. Мислите за живота призовават вътрешната душа към най-разнообразни афекти. Трябва да се научите да не се водите от душевните сили, а да ги водите. Трябва да се научите да укрепвате все повече и повече вътрешното си „аз“, за да можете да сдържате изблик на гняв, за да можете да сдържате омразата. Трябва да овладеем всичките си афекти и страсти, така че нищо да не ни излезе извън контрол. Трябва да постигнем пълно овладяване и обуздаване на вътрешното си „аз“. Това се постига чрез тиха отдаденост на мисълта.
За да медитирате, е необходимо: първо, да фиксирате мисълта в себе си; второ, да се идентифицирате с мисълта; трето, да останете в нея за известно време. Трябва да навлезете в мисълта, например, в концепцията за масата, и да идентифицирате волята с нея. Тогава настъпва Самадхи, което е потапяне в обекта.
Регулирането на дихателния процес е свързано с такова трениране на мисълта. Ако само това се третира от самото начало, това е Хатха йога. Ако е част от другото обучение, това е Раджа йога. Йогинът трябва да спазва определени времена за дишане и след това навлиза в ритмичен живот. Седемте степени на персийското посвещение се основават на това: Гарвани, Окултни, Борци, Лъвове, Перси, Слънчеви бегачи, Бащи. Тези, които са стигнали дотам, че да направят живота си напълно ритмичен, са били наричани Слънчеви бегачи. По този начин човешкото същество се интегрира в целия ритъм на природата. Слънцето се връща в една и съща точка всяка година. Всичко се случва ритмично с него. Всичко в живота се основава на ритми. Ако човек иска да постигне нещо, той трябва да внесе ритъм в живота си. Растенията и животните са свързани със сезоните по много специфичен

начин. В човешкото същество всичко първоначално е подчинено на произвола на астралното тяло и това прави живота му неритмичен. Това внася безредие в живота му. Сега той трябва да го направи отново ритмичен.
Ако медитирам всеки ден в определен час, например в седем часа сутринта, внасям ритъм в живота си. Но ако медитирам в десет часа или по друго време вместо в седем часа, тогава ритъмът се нарушава. Дори ако човек реши да казва молитва всеки ден в седем часа сутринта, отново по обяд и преди лягане, тогава това са три фиксирани точки, които внасят ритъм в живота ни. Част от ритмизацията на живота е и ритмизацията на дихателния процес. Това е свързано с много дълбоки неща, които съществуват между човека и вселената. Растенията и хората принадлежат заедно по определен начин. Човекът вдишва кислород и издишва въглероден диоксид; растението го прави обратното. В хода на еволюцията съществува връзка между природата на растенията и тази на човешките същества. Растението расте ритмично според природните закони. То е все още напълно целомъдрено, защото все още няма астрален живот в себе си. От една страна, то е по-високо от човешкото същество, но от друга страна, е по-ниско. Като идеал то стои пред човека. Човекът трябва да стане подобен на него, като ритмизира дихателния процес. Когато човек вдишва и задържа дъха си по-дълго, той развива в себе си въглена киселина и по този начин се доближава до природата на растенията. Когато йогинът постепенно започне съзнателно да живее в това, което преди е правил несъзнателно, тогава около него се отварят нови светове. Тогава той преживява нови светове. Ако бяхме заспали, нямаше да чуем най-славната музика. Така че, в началото човек е спящ по отношение на духовните светове. И точно както събуждането е като събуждане от мелодии, има събуждане в духовния свят чрез процеса на дишане. Когато съзнателно навлезете в процеса на дишане, започва въображаемото познание. Обикновеното виждане е материално познание. Въображаемото познание се състои в способността ни да извикваме образи, които не са просто видения, а са основани на самата основа на съществуването. Дори когато гледате обикновения свят, вие по същество имате само образи. Всичко във външния свят е образ. Образите на външния свят съответстват на материалното знание. Образите, които възникват чрез процеса на йога, се стимулират вътрешно, стимулират се по правилния начин.
Важното в целия този свят, който след това възниква в нас, е той да е вътрешно истинен. Това е трудността в йога обучението. Докато човек има лични желания, той не може лесно да различи истината от неистината в този свят. Оттук и необходимостта да стане безкористен. В питагорейските школи хората са били карани да разбират: Можете да научите за живота след смъртта само когато сте напълно безразлични към това дали живеете след смъртта или не. Всички лични стремежи са елиминирани във връзка с този единствен въпрос. Когато личното

желание е елиминирано, където е необходимо въображение, тогава истината се изразява във въображението.
Третият етап е етапът на рационалната воля. Тук също така научавате как се създава истината, волята, чрез която нещо се желае. Четвъртият етап е етапът на интуицията. Обучението по йога е свързано с обуздаване на всичко, което е в нас: желание, порив, копнеж и страст. Докато не контролираме това, истината ни прави илюзорни. Преди всичко, в практиката на йога са необходими абсолютно вътрешно спокойствие, търпение, издръжливост и непоколебимост.
Някои черти на характера са от съществено значение. Никога не трябва да губим хармонията си с обкръжението си, в противен случай напредъкът ни ще приключи. Ако най-умният човек заспи и след това се събуди на Марс, той няма да може да използва способностите си на Марс. Там ще бъде смятан за луд. Всяка лудост е липса на хармония с околната среда; тогава не можете да напреднете, ако това се случи. Не трябва да се пиете, както казва Платон, а да сте трезвен човек и по никакъв начин да не пренебрегвате ежедневните си задължения. Това е абсолютно необходимо за практикуването на йога.
След това е важно да се развие смирение. Само под влияние на най-висшето смирение човек може да говори правилно за преживяванията във висшите светове. Много висока степен на смирение трябва да върви ръка за ръка с обучението по йога. Ориенталският ученик може лесно да придобие чувство на уважение и признателност към учителя. В този случай това е много важно. Най-дълбокото доверие в учителя е необходимо за обучението по йога, защото човек трябва да има фиксирана точка. В известен смисъл, ученикът по йога напуска целия останал свят. Връзката му със света се променя. Всички неща тогава придобиват нов смисъл. Той става чужд на заобикалящата го среда. Трябва да трансформира всички неща. С него се случва някаква духовна алхимия. Сега той трябва да прави всичко от вътрешно чувство за дълг. Той се отнася към всичко от нова гледна точка. Начинът, по който се отнася към нещата, се променя напълно. В известен смисъл човекът се отчуждава от заобикалящата го среда. Ако не развие пълна сила на характера си, лесно може да загуби връзка с нея.
Фиксираната точка за ученика по йога винаги е бил учителят, който е бил за него отправна точка, когото той нарича свой гуру, когото той счита за въплъщение на божеството в човека. В действителност, божествени същества съществуват във висши човешки натури. За ориенталския човек изглежда очевидно, че висше същество живее в гуруто. Това не е така на Запад. Ако някой търси обучение по йога на Запад, тогава той също ще намери възможност да постигне целта си на Запад. Най-голямото зло в йога тренировките би било нетърпението. Но го преодолявате, когато разпознаете прераждането и кармата като реалности. Трябва да живеем с чувството, че всъщност виждаме настоящия живот между раждането и смъртта като един сред многото.

В препис от Анна Ребман е приложена следната таблица:

Материално познание	Обект (Усещане)	Изображение	Концепция	Аз	1-ви етап
Въображаема реализация	Осветление	Изображение	Концепция	Аз	2-ри етап
Волево осъзнаване	Вдъхновение		Концепция	Аз	3-ти етап
Интуиция				Аз	4-ти етап Лебед

35. Дните на седмицата - Сибилина мъдрост

В ежедневните неща се крие и дълбока мъдрост. Имената на дните от седмицата също имат дълбок смисъл. Те отразяват дългото развитие, което нашата земя е претърпяла, откакто е била в разтопено състояние. Тя е преминала през различни етапи, в рамките на които човекът се е развил до сегашната си организация и форма.

Ние принадлежим към петата коренна раса на нашата Земя. Първите племена са били атлантите, които са дошли, които някога са живели на Атлантида, потопения континент. Традицията за големия потоп, унищожил Атлантида, е запазена в историята за Потопа в легендите на всички религии. Това, което отличава нашата раса най-много от атлантите, е дарът на интелекта. Атлантите все още не са имали ум. Те едва са развили паметта и езика си. Третата раса, лемурийците, също е нямала език. Телата на атлантите все още не са били напълно оформени. Липсвал им е предният мозък, който все още се е развивал. Те не са можели да разсъждават или да правят заключения, но са владеели отлично нисшите сили на природата, чрез които са могли да упражняват силно влияние върху хората и животните. Лемурийците, третата раса, са обитавали континент между днешна Азия, Африка и Австралия. Вулканични катастрофи са разрушили тази част на света. Лемурийците все още нямали памет. Последните останки от тази раса, в които тези факти могат да се наблюдават, все още се срещат в Австралия. Езикът им се е състоял само от звуци, които не са служили като средство за комуникация, а са били използвани като магически заклинания. Думите са имали магическа сила. Телата на тези хора са били все още меки. Те са имали способността да разтягат крайниците си посредством силата на волята си, точно както по-нисшите животни могат да разтягат и прибират пипала днес. — В средата на лемурийския период те развиват самосъзнание, което е това, което отличава хората от животните. Животните имат общо с хората физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло; само чувството за себе си прави хората човешки. Значението на егото е уникално в своята дълбочина. „Аз“ е неизразимото, божественото. Никой не може да каже „Аз“ на другия. И то е едновременно поверително и интимно. Мога да кажа „Аз“ само на себе си. Това е единствената дума, която не може да се приложи към никой друг.

Човекът е притежавал трите нисши принципа, стхула шарира, линга шарира и астралното тяло, от Луната. Този висш принцип, новото аз, е бил донесен от света на Марс от водачите на човечеството. Преди това астралното тяло е можело да функционира само чрез внушението на посветените; човекът първо е трябвало да вижда духовно, за да може да чувства. Марс е предшественик на Земята. Там астралните тела вече са били по-развити, отколкото на Земята. Сега се е случило влияние, което можем да наречем марсиански етап.

В средата на атлантската раса, в петата подраса, Урсемитите, е добавено мисленето. Но те все още не са можели да комбинират, това е била работа с паметта. Мисленето е дошло чрез въздействието на Меркурий, което е дало на човека способността да се развива допълнително. От тази пета подраса на четвъртата коренна раса по-късно се е развила петата коренна раса. В езотеричните учения „Земя“ се отнася до Марс и Меркурий.
Преди лемурийската раса телата са били с форма на въздух, а още по-рано са били ефирни върху астрално тяло, което след това се е кондензирало в ефирно-земното. Първите земни форми са били повторения на по-ранни състояния и кръгове. На луната, голямата, все още неотделена от слънцето, са живели хиперборейската и полярната раса. Едва през лемурийската епоха луната се е отделила. По времето на хиперборейците и полярните хора слънцето и луната са били все още обединени. Озирис, слънцето, и Изида, луната, са дали живот на Хор, земята, а също и на човешката душа. И дори по-рано вселената вече е претърпяла други метаморфози чрез цяла пралая. Преди лемурийската епоха слънцето, луната и земята все още са образували едно цяло. Там се е формирало астралното тяло. Развила се е възможността за похот и страдание. Минералите и растенията все още са били много сходни. Минералите са растели, подобно на растенията. Човекът е живял върху блатиста земя. Земята все още не е приела твърдата си форма. Растенията са се появили от минералното царство. Минералът също е живял. Всичко е живяло, живото е растело върху живото. Виждаме остатък от тази епоха в паразитните животни и растения. Имелът е паразит, който може да живее само върху други растения. Той е пример за изостанало същество, което не е надхвърлило лунното състояние. Играе важна роля в скандинавската митология: злият Локи убива Балдур с имел. Само този паразит от луната би могъл да има смъртоносна власт над Балдур, бога на слънцето, защото е бил преди слънцето. Има и по-нисши животни, които не са завършили лунния цикъл и затова се обграждат с черупка, за да се предпазят от външния свят; в противен случай не биха могли да издържат на земните влияния. Слънчевата епоха предшества лунната епоха. Тялото на слънцето е било дом на всички нас, ние сме деца на слънцето. Нашата пранична жизнена сила идва оттам. Преди това човекът е имал само физическо тяло. Там е получавал етерното тяло. Преди Слънцето е имало Сатурн. Като планета, той е бил физически. Тази физическа материя е била произходът на минералното царство. Тя е образувала човешкото тяло. Другите тела все още са почивали в Бога.
Не бива да мислим за прехода от Сатурн към Слънцето, от Слънцето към Луната, като за скок, а по-скоро за нещо подобно: Сатурн е обхващал цялата област на по-късната слънчева система. Слънцето се е отделило от излишните части, от които човешките същества не са се нуждаели за формирането на физическото си тяло. Това се нарича „отделяне“.

Човешкото етерно тяло се е образувало на слънцето, което вече е включвало и луната и земята, чрез получаване на праничната жизнена сила. Когато слънцето се е отделило, голямата луна, включително земята, се е движила около слънцето, но без да се върти около себе си. Тя все още не е била достатъчно подвижна за това, защото астралното тяло се е развило едва на луната. И едва когато тази жизнена сила е била абсорбирана от хората и земята, луната се е отделила от излишната материя, шлаката, и е образувала земния спътник, какъвто го познаваме. На земята манасът е бил добавен към четирите нисши принципа и неговата задача е да развие човека до етапа будхи.
В средата на лемурийската раса се е случило въздействието на Марс. От него ние сме получили самосъзнание. Меркурий е източникът на принципа Будхи. Етапът Будхи обхваща ясновидството, непрекъснатостта на съзнанието, която след това вече не се прекъсва от сън и смърт. След това съзнанието се простира в девачан и към планетите. Това е развитието от манас до будхи. Това е за достигане на съвършенство в шестата и седмата раса.
Далеч отвъд това е развитието на Юпитер и Венера. Вулкан все още не е видим; може да бъде възприет само от посветените.
Състоянието на Юпитер е такова, че ако обикновен човек можеше да бъде пренесен там, той би полудял, защото нямаше да има никакви средства да разбере какво се случва и изобщо нямаше да може да се разбере с обитателите там. Комуникацията там се осъществява само чрез мисли, които предизвикват светлинен ефект. Светещите фигури, които се предизвикват, са само привидни, докато на Венера мисловните форми са не само обективни, но и реални същности. Силата на мисълта там е толкова голяма, че създава реални същества. Вулкан не може да бъде помислен от същества, надарени с мозък. За да поддържат тези седем етапа на планетарно развитие постоянно в съзнанието на хората, великите мъдреци, пазителите и водачите на човечеството, дали имената на звездите на седемте дни от седмицата. Оригиналните имена не са запазени на всички езици, но могат да бъдат проследени в много съвременни езици.

Немски	**английски**	**Холандски**	**Италиански**
Събота	Самстаг	Зонабенд	Сабато
Неделя	Неделя	Зондаг	Доменика
понеделник	понеделник	понеделник	понеделник
Вторник - Зиу	вторник	вторник	вторник

Немски	английски	Холандски	Италиански
сряда	сряда	Вонсдаг	Мерколеди
четвъртък	четвъртък	Дондердаг	Джоведи
петък	петък	петък	петък

Броенето на дните е започвало при древните в събота, денят преди да се почита слънцето. Седемте дни от седмицата трябва да бъдат постоянно напомняне на човека, че е израснал извън космоса.
Когато човечеството се обедини в държави, управлявани от закони, когато се появиха парламентите, каквито ги имаме днес, те забравиха произхода на тези закони. Преди беше различно. Хората бяха добре запознати с великите духовни закони. Те знаеха единствената истина и знаеха, че може да има само една истина. Петата коренна раса се е развила от примитивните арийци. Можем да я разделим на седем културни епохи. Първата, примитивната индийска, е била водена от седемте мъдри Риши. Тя е била насочена изцяло към свръхестественото, всеобхватното божествено. Примитивните мидийци и перси са имали система с два бога. Те са виждали светлина и сянка и са ги наричали Ормузд и Ариман, добрият и злият принцип. Сред вавилонците и египтяните култът към боговете е придобил по-нататъшна форма и облик. Във всички тези култури единствено жреците са притежавали мъдростта и са управлявали народите, които самите те все още не са били интелектуално развити. Развитието на държавите и управлението на жреците са съществували едно до друго дълго време, сливайки се едно в друго.
Нека сега разгледаме схематично епохите, които са отминали. Преди седем до осем хиляди години, когато атлантската култура е преминавала към следатлантската култура, мъдреците са осъзнали, че всяка култура трябва да премине през седем фази.
1-ва фаза: Великото божествено въздействие се определя от закони.
2-ра фаза: Любовта ще управлява всичко.
3-та фаза: Последиците от страстите.
4-та фаза: Кама-Манас - изкуства и науки.
5-та, 6-та и 7-ма фаза: Принципите Манас, Будхи и Атма влизат в сила. Този общ преглед за бъдеща културна епоха, този седемчастен план е заложен в книгите на Сибила. Така мъдреците не са действали въз основа на просто далновидност, а по-скоро са градили върху много ясен план, подреден от висши божествени същества според вечните закони.
Много неща от праисторически времена са ни предадени в митове и легенди. Троянската война, например, илюстрира борбата между третата и четвъртата

подраса. Троя и нейните богове са надхитрени от хитростта на Одисей. Неговата хитрост, въплътена в дървения кон, срина Троя. Групата „Лаокоон“ също ни дава картина на борбата на интелекта със силата на жреческата мъдрост; или, по-добре казано, жреческата култура е победена от хитростта.
Еней, синът на Анхиз и Афродита, става прародител на римляните. Седемте римски царе трябва да се разглеждат митично, както вече се прави от историците. Ромул символизира трайната космическа субстанция на физическото тяло; Нума Помпилий - цялата сила на живота, войнствения елемент, самочувствието и поклонението. Завладяването на Албалонга се е състояло при Тул Хостилий. Алба лонга е била одеждата на жреците. Завладяването от римляните означава, че висшият закон на Будхите ще вземе надмощие над управлението на жреците, при което отделният човек получава знания за висшите закони само чрез жреците, докато той постепенно трябва да се стреми към най-висшето в самосъзнанието и самоотговорността. Появата на плебейската класа съвпада с този период на развитие на нисшия манас. Анк Марций: разширяване на държавата и града. Основаване на пристанищния град Остия. Римският гражданин като временен носител на егото. Тарквиний Приск, петият римски цар, етруският, който идва отвън. Той представлява частта от Манас, духовното „аз“, която свързва трите долни крайника с трите висши. Сервий Тулий: Разделяне на класи според богатството, преброяване на населението, издигане на плебеите, влияние на Будхи. Тарквиний Суперб, Възвишеният: най-висше образование на абсолютната царска власт, цел: Атман, духовният човек.
Теософията също внася ред в хаоса на историческите изследвания. Държавите също се изграждат според много определени закони. Винаги откриваме седмократното деление, според което всичко се развива. Тайните и оборкванията, които иначе ни изглеждат неразрешими, се разрешават чрез тази нишка.

Отговаряне на въпроси

Г-н Хубе зададе въпрос относно развитието на сетивата. Д-р Щайнер отговори: Сетивните органи на Луната са били доста различни от тези, които по-късно са се развили на Земята. Например, солта е можела да се възприема, но не и да се вижда в днешния смисъл на думата. Само чрез това, което се вижда, възниква образът в астралното пространство. Съществуват четири вида етер: топлинен етер, светлинен етер, химичен етер и жизнен етер. Жизненият етер или прана има два полюса: електричество и живот.
Лемурийците първоначално са имали студена кръв; самата земя им е давала необходимата топлина; този процес е подходящо описан с думите: „Духът се носеше над водите“ - материята. Само астралното тяло е можело да генерира топлина в човека.
Усещането за светлина възниква постепенно едва когато слънцето се отделя от земята. В началото е имало само усещане за светлина и тъмнина; постепенно се е

развил зрителен орган, който днес вече не съществува, но е запазен в мита за едното око на циклопа. С развитието на очите, които са могли да се появят само когато слънцето е давало светлина на земята, човекът е загубил способността да възприема душата в заобикалящата го среда. Душата все повече се е превръщала в огледало на външния свят.
Етерният прародител на човека е бил по същество един-единствен орган на слуха; ухото се е развило едва по-късно. Чувството за допир е останало при човека; то е разпределено по цялото тяло, което го кара да усеща.
Значението на Луната в сегашното ѝ състояние
То все още има определени ефекти върху астралното тяло, а също така влияе върху размножаването, приливите и отливите, както и върху общото опложданe.
Когато го попитали за каналите на Марс, д-р Щайнер казал:
че дори науката описва това откритие като грешка. Развитието на марсианците е много по-високо от нашето; то не може да се измери по нашите стандарти.
Дните от седмицата на немски, шведски и френски език:

Немски	**шведски**	**френски**
Събота	Льордаг	Самеди
Зонтаг	Сондаг	Диманче
Монтаг	Понеделник	Лунди
вторник	Тисдаг	Марди
сряда	Вторник	Мерекреди
четвъртък	Торсдаг	Джеуди
петък	Фредаг	Вендреди

36. Духовното развитие на човека

Вчера обсъждахме състава на човешкото тяло до развитието на егото, а днес стигаме до развитието на духовния човек. Тук ни се представят перспективи за по-нататъшно развитие, които не можем да пренебрегнем и напълно да разберем в крайната им цел в сегашното ни съзнание.

Човешкото его е претърпяло дълбоки промени с течение на времето, промени, които са в съответствие със също толкова дълбоки промени на нашата земя. Би било грешка да се мисли, че хората в по-ранни времена са изглеждали по абсолютно същия начин или са били на абсолютно същия етап от духовното си развитие като хората днес. Същество, което днес едва бихме нарекли човек, е населявало ранната земя. Едва с края на Атлантида човешкото его се е развило до такава степен, че може да се говори за съзнателно его. Познаваме мястото, близо до днешна Ирландия, където човешкото его се е издигнало до такава степен, че може да се говори за съзнателно его, за съзнателна душа.

Едва от този момент нататък физическите условия на Земята се развили до такава степен, че можело да се говори за разделяне на въздуха и водата. Само тези древни ирландци са могли да виждат слънцето така, както го виждаме ние.

Преди това време, по време на Атлантическия и Лемурийския период, хората са живели в един вид океан въздух-вода, смес от въздух и вода, която най-добре може да се сравни с мъгла, през която слънцето е светело само като вид студен диск, както го виждаме в много мъгливи дни. Нямало е слънце или дъжд. Нашата стара германска сага говори за това време като за „Нифелхайм“.

Душата по това време все още не се беше развила навън. Тя не виждаше обекта като такъв, а го усещаше повече и всъщност го преживяваше само вътрешно. Ако по това време срещнехме неприятен човек, ние не го виждахме като човешко същество, а изпитвахме цветна проява, която ни докосваше неприятно. Най-добре можем да сравним това с чувството за болка; ние също не виждаме болката, ние само я усещаме.

Въпреки че е бил примитивен, езикът вече е съществувал по това време и ни е позволявал да изразяваме чувствата си. Човекът е имал интелект, но този интелект не е бил отразено съзнание; човешката душа се е развила само в интелектуална душа.

В древна Лемурия, по-ранният период на нашата Земя, човекът е имал само вътрешно чувство, без език. Той е имал само разумна душа. Състоянието на нашия земен свят е било дори по-флуидно от това. Човекът все още не е имал крака за придвижване; той не би могъл да ги използва в околните стихии. Движението му е било по-скоро като плуване; в онези дни човекът е дишал през хриле, точно както рибите днес. Той нямал бели дробове, за балансиране е използвал въздушен мехур.

Но дори през тези периоди човекът е развил своята сетивна душа, своята интелектуална душа и своята съзнателна душа до животинското ниво. Едва тогава егото пониква в душата, чрез непрекъсната трансформация, непрекъснато обединяване на астралното тяло, което непрекъснато се снабдява с човека от космическите сили на неговото развитие.
Едва в края на Атлантическия период човекът може да започне да се развива съзнателно. Едва сега работата започва отвътре навън, докато преди това е било въпрос само на развиване на сила отвън навътре. Трябва да осъзнаем, че трите етапа, обсъдени по-рано, не представляват продукт на трансформация, нито действително развитие на човешкото его, а по-скоро отделяне на чувствителната, интелектуалната и съзнателната душа като части от човешката душа. Само със съзнание животното в астралното тяло се трансформира и преобразява. Резултатът от съзнателната работа на егото върху неговото астрално тяло е духовното аз или манас.
На този етап човекът е имал само морални понятия, логика - накратко, чиста интелектуална работа - той е имал възможността да трансформира своето его, но само по отношение на астралното си тяло.
Религията и изкуството, чистата радост от красотата, имаха по-силен ефект от моралните понятия; те генерираха духа на живота или Будхи. Тук виждаме директно одухотворяване на етерното тяло, а не на астралното.
Чела, ученик, съзнателно трансформира тялото си; той иска да трансформира всичко, да одухотвори всичко, чак до жизненото тяло. Той е завършил обучението си, когато жизненото му тяло се е превърнало в жизнен дух. Човекът контролира моралните си понятия, може да се учи от опит, но може да мисли за трансформиране и одухотворяване на онези качества, които се намират в етерното му тяло - темперамент, навици, характер, памет - само на високо развит етап. Но той се учи на това изключително бавно.
За да разберем това, нека го сравним с нашето детство. Научихме много много бързо за това, което вече знаехме преди десет години, но променихме характера си много малко. Темпераментните импулси, които имахме като деца, до голяма степен са останали с нас и в напреднала възраст; дори почеркът ни е останал по същество същият.
Задачата на чела е да ускори тази промяна, тази трансформация на жизненото тяло, с една дума: да стане друг човек, да преразвие основните сили на етерното тяло, така да се каже, да го постави под контрол на съзнанието.
Тази трансформация на физическото тяло в духовно тяло е още по-трудна. Всички функции на нашето физическо тяло протичат напълно несъзнателно на настоящия ни етап от развитието. Знаем например, че пулсът ни се забавя доста значително от детството до зрялата възраст, но това забавяне се случва напълно несъзнателно.

Ние нямаме контрол над него. Всичко в тялото ни претърпява промяна без наше знание, без нашата воля.
От прогресивното развитие зависи да осъзнаем тези промени в жизнените си функции. По този начин е възможно, по-специално, напредналият човек съзнателно да промени дишането си и т.н. Съществува съзнателен съюз с космическата сила, която е изградила нашето физическо тяло. Атман или духовният човек възниква. На такова ниво на развитие чела отдавна е изпълнил задачата си. Учителят е създал това ниво.
Но всички тези промени предполагат егото, както дишането на белите дробове трябва да се разглежда само като външен израз на появата на егото, [...] така и постигането на пълен контрол над физическите функции е външен израз на появата на духовния човек.
Преглеждайки казаното назад, виждаме как структурата на човешкото тяло първоначално се формира несъзнателно чрез природните сили, как се осъществява развитието и формирането на егото и как след това съзнателното его, чрез активните сили на чела и учителя, води до съзнателно пречистване и трансформация на тялото, пълно одухотворяване. Резултатът е отварянето на нови светове. Два пъти се повтаря чувството за ново раждане. Чувството, когато жизненото тяло се трансформира в жизнен дух, а физическото тяло - в духовен живот, съответства на чувството, когато детето напуска утробата на майката.
Всички основни религии се основават на това тристранно разделение на духовния човек на Атман, Будхи и Манас. В християнската религия Атман съответства на Отца, Будхи на Сина – Словото, а Манас на Светия Дух.

37. Върху немската митология

Легендите за боговете и героите на скандинавските народи се основават на дълбоки окултни факти. Дори в Европа в древността е имало окултни ложи на бялото братство. От Шотландия до Северна Русия. Те са били наричани „Тротенски ложи“ или „Друидски ложи“. Развитието на духовния живот на древните народи е било поверено на тези ложи. Друидът произлиза от Друс [...]. Легендата, че Бонифаций е отсякъл дъба, когато е донесъл християнството, е красива притча за факта, че старата силно религиозна религия на друидите е била победена от християнството. Шест до седемстотин години преди раждането на Христос старата религия започва да упадне. Последната част се премества на юг. Древните труски, от които по-късно произлизат етруските, се заселват в Италия; по-на изток друг клон се премества в Древна Гърция. Ако разгледаме въпроса за северното население като цяло, откриваме дълбока връзка в духовната сфера, между запада и изтока.

Нека да разгледаме будизма. Тази високо духовна религия едва ли е намерила трайно място в родината си Индия; скоро е била погълната от брахманизма; от друга страна, тя се е вкоренила сред народите, произлизащи от атлантите, монголите.

Древните германци също произхождат от Атлантида. Сходството на религиите е видно от имената. Северният бог „Вотан“ е еквивалентен на „Буда“. Древната религия произлиза от Атлантида. Тя е била добре запозната с изгубения континент. Последните отгласи от старата друидска религия заглъхват по време на управлението на кралица Елизабет; последните друидски ложи са премахнати.

Старото учение познавало две традиции. На юг била жива традицията на лемурийската раса, загинала в огъня, а на север – споменът за Атлантида, загинала във водата. Първата била символизирана в сагата от „Муспелхайм“, топлата слънчева земя, а втората от „Нифелхайм“, земята на мъглата. Много интересно е също да се проследи връзката между древните египтяни и скандинавските народи. Можем да я проследим в религиите. Озирис е разчленен от брат си и парчетата са разпръснати, от които след това се издига земята. В Египет се намират много гробове на Озирис, където, така да се каже, са погребани парчетата от тялото на Озирис. В Книгата на мъртвите Озирис – висшият аз – е обръщен директно: „Озирис и т.н. Задачата на жречеството била да събуди мъртвия Озирис в човека.“

На север имаме гиганта Имир. Той е убит и от неговите части е създадена земята. Косата му прави горите, костите му - скалите, кръвта му - реките и така нататък, всичките му крайници са разделени. Признаваме, че този мит е извлечен от същия източник като почитането на Озирис.

Еда е ехо от имиграцията на Атлантида. „Еда“ и „Веда“ са една и съща дума. По този начин ние разпознаваме връзката между всички древни и стари религии.

Цялата история на Европа е запазена в героичните саги. Всички саги могат да бъдат проследени до великия нордически посветен „Сиг“, който е бил посветен за Европа. Зигфрид, Зиглинда, Сигурд са все имена, които сочат към него. По отношение на дълбочината си, нордическата традиция надминава дори тази, която идва от Индия. Това, което ни поразява във всички саги, е пророческият и трагичен елемент, който преминава през всичко. Всичко сочи към това, което предстои. Виждаме това в „Здрачът на боговете“. Известно е било, че боговете, на които са се покланяли, няма да намерят трайно поклонение. Те им казали: „Вие сте там за севера, но след вас ще дойде друг, който е по-висш от вас.“
Историята на Зигфрид ясно показва какво се разбира под посвещение. Той убил линдхормона, окъпал се в кръвта му, станал неуязвим – все неща, които символизират посвещението. Посветеният е неуязвим – само едно място между лопатките било уязвимо и това е мястото, където Христос носел кръста си и по този начин направил и това място неуязвимо. Зигфрид трябвало да бъде заменен от Христос. Това е изобразено в „Нибелунгите“. Виждаме прехода на двете течения през Средновековието, които най-накрая се сливат: старото езическо течение и новото християнско течение. Старото езическо течение води директно обратно към падението на Атлантида. То е заменено от франките и е поведено в християнското течение. Нибелунгите идват от Земята на мъглите, земята, заобиколена от вода и мъгла. Съкровището на Нибелунгите е потънало в Рейн. За народите Рейн е принадлежал на великите води, които са погълнали Атлантида със златния град и всичките му съкровища.
След това виждаме Кръглата маса на крал Артур. Тя представлява „Бялата ложа на древното езичество“. Контрастите през Средновековието стават все по-изразени, под формата на „гибелините“ = нибелунгите - имперската партия - и „вибелунгите“ = велфите, партията на папата, на християнството.
Това, което дойде в Европа от християнството, не дойде само от християнски монаси, но и от ориенталски братства. Великото духовно братство на „Бялата ложа“, „Ложата на Граала“, донесе най-дълбоката част от християнството. Барбароса иска да се добере до Граала. Той не достига целта си, а се дави по пътя. Той е бил много по-напред от времето си и затова все още не е могъл да изпълни задачата си. Сега той чака в Кифхойзера, докато духът на неговия народ се развие толкова далеч, че да може да ги поведе по-нататък. Развитието все още не е достигнало най-ниската си точка. Има такива, които не могат да слязат толкова дълбоко, те трябва да чакат, докато другите стигнат през дълбините до тяхната гледна точка, след което могат да продължат с тях. Така че Барбароса седи и чака. Гарваните трябва да му донесат вест, когато му дойде времето. Гарваните са посветените от първа степен; те са разузнавачи, носят вести от света на духа.
Императорът – воините – не са намерили посвещението. Кой е подходящ да го търси? Този тип е представен от велик, благороден, насочен навътре ум. Чистият

глупак: Парсифал. Светият Граал наистина е дошъл в страната по времето на Барбароса, но е бил усещан само в тъпота. Парсифал го вижда, но поради невежество, поради неразбиране на забраната за задаване на въпроси, той пропуска въпроса. Сега той трябва да премине през всички степени на посвещение. Той трябва да се докаже като дете на своето време, в светското рицарство. Той преминава през съмнение: [„Съмнението раждане на сърцата ли е?“] Накрая, след като премина през всичко, той стига до Граала. Там цялото посвещение е символично представено. Неговият наследник беше Лоенгрин.
В историята на Средновековието сме свидетели на разцвета на едно голямо културно движение. Появяват се процъфтяващи градове, а в тях – креативната, трудолюбива, но по-самостоятелна буржоазия. От Шотландия до Новгород се появява кръг от процъфтяващи градове. Това представлява голяма крачка напред в развитието на света. Това развитие на буржоазията съответства на женската страна на човека. Мъжкото търси своето във външния свят, представено от [празнина в преписа].
Вътрешното същество на човека е женско и трябва да бъде оплодено от великата „Бяла ложа“. Това ни е представено в сагата за Лоенгрин. Разцъфтяващото градско същество е представено от Елза от Брабант. Тя призовава Лоенгрин, рицаря на Светия Граал, за своя защита, омъжва се за него и го губи отново, защото пита за произхода му. Сред посветените има свещен закон, че човек не трябва да пита за физическия си произход.
Пратеникът на Лоенгрин е лебедът. Това е третата степен на чела, която се обозначава по следния начин: Те знаят името на всички неща.
Волфрам фон Ешенбах, починал през 1225 г. и на когото дължим сагата за Парцифал, не е можел нито да чете, нито да пише. И Якоб Бьоме, бедният обущар, също не би се занимавал с четене на книги; но това не е причина да не ни е оставил такава духовна истина и мъдрост. Валтер фон дер Фогелвайде се е хвалил, че е нещо много специално, защото може да чете и пише [...]; през Средновековието това е било много рядко умение.
Всички тези северни саги за богове и герои съдържат основата на окултизма, провъзгласена от великия посветен Сиг. „Вотан“ претърпял четири посвещения, за да подготви петата подраса на петата коренна раса, която имала за задача да слее гръцката и келтската раса. Четвъртата подраса намерила своето величие на юг. Тук, на север, била предприета съответна контрамярка. Първо трябвало да се преминат четири етапа, докато високата култура вече се развивала на юг. От юг дошло християнството. На север били преминати четири елементарни класа на „Вотан“, за да може човек да приеме християнството.
„Вотан“, „Вилле“, „Ние“ – троицата.
Творческа сила, воля и ние – развита беше силата на ума, трагичната черта, която преминава през всичко.

Какво са научили древните германци от друидите? Един пример: представете си, че сте на Луната. Там, по-нисшите три царства не са били това, което са сега на Земята. Минералното царство все още не се е втвърдило, то е било все още живо, подвижно, най-добре сравнимо със спаначена маса или по-скоро с торф, отколкото със скала. Тогава не е имало камъни. Животът все още не е избягал от него. Същото важи и за растителното царство. Растенията от онова време са можели да растат само върху живи същества. Така че живите същества са растат върху живи същества. Сега някои същества не са постигнали целта, която е била поставена на Луната. Все още има растения, които не са в състояние да поддържат живота си от мъртва почва; те могат да растат само върху живи същества; те се наричат растения паразити. Те включват, наред с други, имел, който може да расте само по дървета; той е лунно растение. Сокът от имел е антагонистичен на земята, поради което се използва или е бил използван като отрова в медицината.
От гореизложеното виждаме, че на Луната трите царства все още не са били напълно отделени едно от друго. Минералното царство е било растителноподобно, а растителното царство е било между растителното и животинското царство. Когато някои растения са били докосвани, те са издавали звуци.
Земното слънце е „Балдур“. Това, което все още има природата на луната, е символизирано от „Локи“, който е враг на Балдур. Локи иска да убие Балдур. Какво използва, за да го убие? Нищо, което е било на земята, не може да му навреди, затова той използва слепия Хьодур, който е само в смътно съзнание, и убива Балдур с имел.
Всички тези неща могат да бъдат разпознати само от онези, които са запознати с условията на земята. По времето на древните друиди тези неща са ни били разказвани като приказки от друидските жреци. Така сме били подготвени да разбираме теософията днес.
Посветените говорят с душите, а не със съответните хора.
Така днешната теософия ни подготвя отново за реалността на по-късните епохи.

Разни неща, вероятно от въпрос и отговор [с коментари от преписвача]

Рихард Вагнер интуитивно схвана великите реалности и ги отрази в своите велики опери. Духовните течения са правили различни опити да донесат тези реалности до вниманието на човечеството днес. Точно както Рихард Вагнер е бил вдъхновен като художник, така е направен и опит истината да бъде изяснена за съзнанието на ума. Ницше е избран като инструмент за това. Мозъкът му не е издържал. Той е трябвало да изкупи опита си със смърт. [...] Европейската раса е била твърде дебелокожа. Нищо от това не е било от полза, докато Елена Петровна Блаватска не го е преживяла. - Имахме работа с Кали Юга, тъмната епоха. Ние сме в средата на петата коренна раса и сме преминали ниската точка. Исус Христос: Когато се е

появило християнството, Исус от Назарет е бил високо развит чела, трета степен, лебедът. За него целият свят е това, което човешкото его е за обикновения човек, тоест той познава истинското божествено във всяко нещо. Той познава целия свят навътре. Всяко нещо му казва истинското си име.
[В отговор на молба за допълнително разяснение, д-р Щайнер се опита да ни го изясни:] Докато ви говоря, аз движа въздуха, звуковите вълни достигат до ухото ви и вие попивате думите в душата си. Въздухът е в постоянно движение, слуховите нерви улавят звука. Сега си представете въздуха с неговите различни вибрации, защото всяка дума произвежда различни вибрации [...]. Сега си представете, че от самото начало, когато едно нещо е било създадено, за всяко нещо е била изречена дума и че въздушните вълни, които са образували тази дума, са били направени твърди, вкоравяли се. Представете си, че моите думи са били направени твърди, тогава те биха паднали видимо на пода тук. Това наистина е било така със сътворението.
Христос може да бъде намерен в астралния свят. Учителят Исус учи как да намерим Христос. Христос ще дойде отново като духовен човек, когато ще се въплъти отново в шестата коренна раса.
Той ще има предвестник, Йоан Кръстител. Слънцето е било в Овен през пролетта по времето на Христос, следователно Христос = Агнецът. Но то бавно се движи напред. Преди е било в знака на Телец, откъдето идва и службата на Телец; още по-рано в Близнаци, Перс - Ормузд и Ариман. Слънчевият период трае две хиляди и шестстотин години. Сега той идва в Риби. През Средновековието се е споменавала Ерата на Рибите. Трябвало е да дойде стихия, море от духовен живот. По-късно идва Водолей, след две хиляди и шестстотин години. Тамплиерите са учили, че Йоан ще се завърне - Йоан Кръстител

38. Преходното и вечното

Нашите мисли, чувства и желания се движат в две посоки и ни водят до две идеи за това, което е постоянно около нас, преходното, и за това, за което човек копнее, вечното, за което се надява на просветление, което се стреми да разгадае, защото му се явява като загадката на живота.

Истината, която човекът търси, е била една и съща през всички времена; но хората не винаги са едни и същи; и затова, през всички времена, в зависимост от развитието на човечеството, отговорите на въпросите за истината са били давани по различен начин. Училището на мисълта, което иска да ни даде отговора на въпроса за вечното по начин, подходящ днес, се нарича теософско. То се е оформило през последните четири десетилетия. „Теософията буквално означава „мъдрост Божия“. Днешното движение обаче не означава, че искаме да получим мъдрост от Бога; божествеността, която търсим, е и за теософа това, към което той иска да се приближава непрекъснато, но което не може да схване с понятия; защото ще дойде време, когато ще имаме напълно различни, много по-висши прозрения за понятието за Бога, за това, към което гледаме. Следователно би било самонадеяно да искаме да разберем Божеството с днешните си способности. Нито пък можем да кажем за бъдещето, че ще го направи. Да разпространява Божията мъдрост, това е, което теософията иска; тя иска да въведе различен вид знание. Това, което човек може да възприеме със сетивата си и да комбинира с ума си, той нарича знание. Но нека сега помислим колко все още присъства в душата, ако игнорираме всичко, което преживяваме на дадено място – Лугано – и в даден момент – днес – в течение на един ден. Бихме се чувствали съвсем различно, ако бяхме в Москва вместо в Лугано, или преди сто години вместо днес. Затова нека се откажем от връзките си с...“ място и време и вижте колко остава в душата.

Това, което хората обикновено разбират под знание, е свързано с мястото и времето; и този, който приема това, е тленното човешко същество. Но по-дълбоката сърцевина на човешката природа не разпознава чрез сетивата. Тя разпознава това, което има валидност навсякъде и по всяко време. Религиите искат да дадат на хората знание за това, което не е обвързано с мястото и времето. А целта на религията е да установи връзката между човешкото и вечното. Теософията е осъзнаването на този вътрешен човек, на неговата същностна сърцевина.

Теософията не е осъзнаването на нещо различно от това, което е около нас, а само на друга част от него. Да предположим, че един сляп човек е бил щастливо опериран в тази стая. Същите предмети са все още там, както преди, но сега с напълно различни откровения за него. По подобен начин, чрез теософията, човек научава за същите неща, както преди - за хора, растения, животни и минерали - но научава различни характеристики за тях. Точно както операцията е там, за да направи същия обект видим за окото на слепия, така и теософията е там, за да

посочи различен аспект на нещата, да му покаже нови духовни и психологически характеристики на нещата. Те му се явяват в други, по-интимни отношения с хората и с целия останал свят. По този начин човешкото същество се извисява и предметите придобиват ново значение за него. Теософията е познание за безсмъртната част в човека. Каква е безсмъртната същност на човека, каква е същността на Богочовека, можем да разберем от думите на Гьоте:

Ако окото не беше подобно на слънцето,
как би могло слънцето да го съзре?
Ако силата Божия не беше в нас,
как бихме могли да бъдем пленени от Божественото?

Окото трябва да срещне слънчевия лъч; по същия начин вътрешната сила на душата трябва да срещне течащата сила на Божеството. Мистиците са изразили това по свой начин; например Ангелус Силезий, с думите:

Ако Христос се роди хиляда пъти във Витлеем, а не в теб, ти пак ще останеш вечно изгубен.

Осъзнаването чрез вечната сърцевина на нашето същество е различен вид знание от това, придобито чрез сетивата и ума ни. Следователно ние разграничаваме различни видове човешка природа, в зависимост от това дали човешкото същество е вечно или нетрайно. Обикновено човекът се възприема като много единно същество. Можете да видите човешкото същество с очите си, то е възприемаемо за сетивата ви като минерал. Но дори ако анатомът разрязва трупа, той преживява само това, което може да види с очите си и да докосне с ръцете си. Човекът, когото наблюдава, не се различава от неживата природа отвън. В тялото му също протичат физични и химични процеси. Този човек е същият като минералите; малко по-сложен, но същият като останалия физически свят сам по себе си.

Но това не е целият човек, а само първата му част. По този начин има разлика между другите физически тела и човешкото тяло. Ако копираме човешко същество и отрежем ръката на тази имитация, тя си остава ръка; ако я отрежем от истинския човек, тя изсъхва; ръката ми има възможност да съществува само с мен. Без мен тя вече не е ръка. Лекарят ще възрази: „Това е съвсем естествено, защото в нея вече не циркулира кръв.“ Но въпросът е: Защо моята ръка се нуждае от кръв, а другата не?

И така стигаме до втората връзка на човешкото същество; цялото тяло е живо същество, за разлика от кристала. Такива същества, от които е взето парче и въпреки това остава същото, се наричат „живи същества“. Ние, хората, също имаме това жизнено тяло, което държи отделните части заедно; и ние наричаме това жизнено тяло етерно тяло. За теософа то е също толкова реално, колкото и физическото тяло. И както имаме физическото тяло общо с всички минерали, така имаме етерното тяло общо с всички растения. Човекът е растение; той расте и се размножава, защото тези качества зависят от етерното тяло.

Още по-съществена от това е третата връзка. В същото пространство като физическото тяло и етерното тяло, съществува сбор от удоволствие и болка - сбор от инстинкти и импулси, мисли и възприятия, които могат да бъдат прерязани също толкова лесно, колкото физическото и етерното тяло. В продължение на векове това трето тяло се нарича астрално тяло. То е общо с всички животни. Човекът е същество, което обединява в себе си и трите царства на природата - минерали, растения, животни. Гьоте е разпознал това, а Шилер го е документирал с най-красивите думи в първото си писмо до Гьоте:

Отдавна, макар и от значително разстояние, наблюдавам хода на ума ви и отбелязвам пътя, който сте начертали, с постоянно обновяващо се възхищение. Вие търсите необходимото в природата, но го търсите по най-трудния начин, от който всяка по-слаба сила ще се предпази. Вие вземате цялата природа заедно, за да осветлите индивида; в съвкупността от нейните проявления вие търсите обяснителната основа за индивида. [Писмо от 23 август 1794 г.]

Един натуралист от началото на деветнадесети век, Лоренц Окен, нарича човека екстракт, хармонизиран от всички свойства на животинското царство. Парацелз, великият лекар от Средновековието, казва: Това, което е разпространено в отделни букви, е обединено в човека; човек трябва да изпише цялата природа, тогава може да се сглоби като човек.

Така имаме минерали, растения, животни във физическото тяло, етерно тяло и астрално тяло в човека, според неговата тройна природа.

Финитe натури разпознават и четвърта; така казва Жан Пол за себе си: Като малко момче веднъж стоях пред плевня. Тогава изведнъж ме осени съвсем нова мисъл: Ти си аз и сякаш бях погледнал в миналото на своето същество.

Когато назоваваме нещата, откриваме, че всяко нещо има свое специално име, като маса, стол, пейка, име, с което всеки може да идентифицира субекта. Само хората имат име, което могат да произнесат само за себе си; могат да си го дадат. Дълбоките духове на религията винаги развиват това чувство. Ето защо евреите са наричали непроизносимото име на Бог, Яхве, Аз. Аз не мога да схвана моя Аз отвън, само от най-дълбокото вътрешно същество. Във вътрешното ми същество Бог се обявява в душата ми. Този Аз държи всичко останало заедно, а работата на Аза върху другите три тела е световното развитие. Азът доминира над цялата животинска природа в себе си и я облагородява.

Когато Дарвин веднъж пристигнал в район, където живели човекоядци, той им казал, че не е добре да се ядат хора. В отговор му било казано откъде може да знае това. Тъй като никога не бил опитвал човешка плът, не можел да прецени дали е добра или лоша. Под „добро“ и „лошо“ дивакът разбирал само приятното и неприятното. Знанието, че яденето на хора е неправилно, се е развило чрез работата на Аза върху астралното тяло. В началото желанията са сурови, но Азът ги пречиства, като разорава астралното тяло - тялото на желанията - по такъв начин, че то се превръща в създание на собствения си Аз. Тогава аз вече не следвам

инстинктите си, а това, което моят Аз - моите задължения - ми предписват. Такова астрално тяло, което е напълно трансформирано, наричаме петото звено Манас. Днешният човек е достигнал частично този етап. Когато е преработил цялото астрално тяло, той узрява да работи и чрез етерното си тяло. Ако успее да направи това, той е достигнал шестия етап, Будхи, и най-накрая може да работи върху физическото тяло от плана на Будхи. Когато е овладял физическото тяло, цялото му същество – Атма – се пробужда в него.
Така имаме човешкото същество в неговата седмочленна природа: четири долни крайника и накрая три висши, които човекът развива сам. Астралното тяло също е отчасти резултат от работата на егото.
Какво се случва, когато човек умре? Тук имаме физическото тяло пред нас. Смъртта и сънят са били сравнени; но сънят е нещо друго, състояние, в което човек временно изобщо не е това, което е всъщност. Какво прави спящия човек различен от обикновения? Физическите и химичните процеси - храносмилането и другите жизнени процеси - протичат точно както когато сме будни; удоволствието и болката са забравени. Ако убодем спящия човек, той не го усеща, докато не се събуди. При спящия човек физическото и етерното тяло - или жизненото тяло - са пред вас. Астралното тяло, тялото на желанието, не присъства, иначе спящият би изпитвал и удоволствие и страдание. Азът с астралното тяло го няма. Следователно сънят е освобождаване на астралното тяло - тялото на желанието. Сънят първоначално се прекъсва от сънища. Но сънищата не са като преживяванията в будно състояние. Разграничаваме три вида сънища:
Първо: спомени от ежедневието, реминисценции. Второ: възприятия от околната среда, но по специален начин. Може да виждаме лампата, но не и как е поставена. Тиктакането на часовник до леглото ни може да звучи като тропота на коне в съня - изразено символично. Второ, сънят е създател на символи. Например, жена на фермер сънува, че върви от село към град, влиза в църквата, за да слуша проповедта. Пасторът на амвона вдига ръце. Ръцете му се превръщат в крила. Изведнъж, вместо да говори, той започва да кукурига, точно както е пропял петелът отвън. Това е фигуративният начин, по който сънищата работят и творят. Астралното тяло е великият символизатор, то превръща кукуригането на петела в символичен образ.
Трето, природата на сънищата се характеризира с остатъци от преживяванията на астралното тяло, когато то се освобождава от физическото тяло и пребивава в друг свят - астралния. Сънищата могат да бъдат развивани, вместо да бъдат хаотични, те могат да бъдат предизвиквани с голяма редовност.
Смърт: Когато човек умре, се случва нещо друго; не само астралното тяло се отделя, но и отнася етерното тяло със себе си. Спящият човек е жив, но мъртвият вече не е жив, защото е загубил етерното тяло - жизненото тяло. След известно време етерното тяло се предава на останалата част от етерния свят. Тогава остава само

астралното тяло с егото. То се състои от две части: това, което не е преработено, и това, което човекът вече е преработил в него. Всичко, което е заето отвън, трябва да бъде изоставено след смъртта; а животинското се изоставя в периода Камалока - астралния свят. В този свят задачата е да се отхвърли покривалото, което човек не е култивирал; тогава човек все още притежава това, което е чисто преработил от егото си.
След Камалока следва Девачан, мястото, където живее всичко божествено, а именно егото и това, което то е обожествило от астралното си тяло. Там човешкото същество узрява, за да се завърне отново на тази земя, и това, от което се нуждае тук, трябва да приеме в новия живот. В новия живот той облагородява все повече и повече астралното си тяло. Той може да направи това само ако получи ново етерно тяло. Това повторно приемане на долните крайници води до прераждане. Това, което човек е вложил в астралното си тяло, е вечно; това, което трябва да изхвърли, е преходно, а именно това, което все още не е преработил. Когато е преработил цялото си астрално тяло, той трябва - на по-високо ниво - да преработи и етерното си тяло. Такъв човек наричаме чела.
Учението на Мъдростта прави разлика между обикновения културен човек и чела. В Древна Гърция е имало училища, където не само се е преподавала великата култура, но и са се формирали чела - посветени. От такъв човек се е изисквало да е преминал през катарзис - пречистване, очистване. Едва тогава се пробуждат Будхи и Христос. Разликата между цивилизования човек и чела е следната при смъртта: Когато един чела умре, етерното му тяло вече не се разтваря в световния етер, а остава толкова от него, колкото Азът е вложил в него. След това чела ще намери отново етерното си тяло, за да го заеме при повторното си въплъщение; докато цивилизованият човек получава ново.
Това, което религиите предписват например, има ефект върху етерното тяло: истинско благочестие. Позволяването на вътрешната мъдрост да действа запазва етерното тяло. Книгите, които предлагат вътрешна мъдрост, включват: [„Книгата на Божествената утеха“]; изречения от „Подражание на Христос“; в „Новия завет“ Евангелието от Йоан съдържа пробуждащи изречения от тринадесета глава нататък, които събуждат вътрешното същество, вечната сила в човека. В „Светлина по пътя“ – написана от Мейбъл Колинс – всяко изречение е пробуждащо. Следните четири изречения особено укрепват етерната сила:
Преди окото да може да види, то трябва да се отучи от сълзите.
Преди ухото да може да чуе, чувствителността му трябва да отслабне.
Преди гласът да може да говори пред господарите, то трябва да се отучи от раните.
И преди душата да може да застане пред тях, кръвта на сърцето му трябва да намокри краката му.
Друго средство е търсенето на светски истини. Знанието и мъдростта имат ефект върху астралното тяло. - Задълбочаване в произведенията на красотата - Мадоните

на Рафаел. Позволяването на красотата да се влее в човек има ефект върху астралното тяло. Чела трансформира тази работа в съзнателна. Когато чела е работил чрез етерното си тяло, той трябва да работи върху това да постави физическото си тяло под свой контрол.
Като работя върху астралното си тяло, аз ставам по-благороден човек - по-мъдър и по-добър - и като такъв мога да подтиквам другите да се облагородят. Това е ефект от човек на човек; добрият и мъдър човек ще упражнява по-благотворно влияние от обратното. Етерното тяло има своите способности не само във физическия свят, но и в света на мисълта. Чрез въображението, чрез мислите, човек може да влияе на другите. Мога да изпращам мислите на душата си към другите. Говоренето и увещаването работят във физическия свят. По същия начин, ефекти могат да се практикуват в свръхсетивния свят до степен, в която етерното тяло се обработва и спящите сили се събуждат. Като преследва мислите в инструмента, човек прави силите на физическото тяло свръхземни. Този идеал е Атма - или както казва християнинът: общение с Отца.
Тези, които работят върху себе си по този начин, достигат до вечното. Камъкът се разпада и се абсорбира от земята; растението също отдава физическото си тяло на земята, а етерното си тяло - на космическия етер. Подобно на минерала, човекът отдава физическото си тяло на физическата материя и подобно на растението, той отдава етерното си тяло на космическия етер.
Астралното тяло постепенно се разтваря в Камалока, но не и това, което е било преработено. Нещо остава. Човек прави себе си безсмъртен чрез това, което е преработил в тялото си; той създава ядрото на своето същество.
Физическото тяло е по-широко от астралното тяло; то няма такава част, която да е лоша. Вземете например бедрената кост. Тя не е компактна маса, а - когато се гледа под микроскоп - прекрасна рамка, която никой инженер не би могъл да построи. Никоя греда не е по-здрава, отколкото е необходимо. Никой архитект не би могъл да построи нещо подобно - то е изградено в космоса. Човешкото сърце, с всичките му влакна, цялото физическо тяло, е такъв продукт на божествения ред.
Астралното тяло постоянно атакува физическото тяло. Сърцето е добро. Сега астралното тяло – тялото на желанието – идва заедно с вино, чай и други стимуланти и нарушава нормалния му ритъм. Отнема много време, докато астралното тяло стане толкова мъдро, колкото физическото тяло. Но тогава то може да работи върху етерното си тяло. Когато етерното тяло също е мъдро, върху физическото тяло се работи; в бъдеще то ще укрепи физическото тяло. Но кой работи във физическото тяло днес? Божеството; то работи върху крайниците на човешката природа, върху които човекът все още не работи самият. Нека се върнем към примера с отрязаната ръка. Ръката може да съществува само върху тялото; отстранена от него, тя вехне. По същия начин, ако бъда издигнат само на няколко мили над земята, щях да вехна като отрязаната ръка. От това следва, че като

физическо човешко същество съм обвързан с мястото, където съм поставен. Точно както не мога да разглеждам ръката сама по себе си, не мога да разглеждам човешкото същество без земята. Човекът не е тяло само по себе си, а част от целия земен организъм. Той може да съществува само с качествата, които земята предлага. Например, той не би могъл да съществува при температура от двеста градуса по Целзий. Точно както нашият организъм е оживен от душата, така и целият земен организъм е оживен от земната душа.
„Духът на земята“ във „Фауст“ на Гьоте не е фраза, а истина. Тези, които събудят етерното тяло в себе си, могат да се свържат с висши духове, като Гьоте, на когото се разкрива земният дух:

В потоците на живота, в бурята на действието
аз се нося нагоре-надолу,
люлеейки се напред-назад!
Раждане и гроб,
вечно море,
променяща се тъкан,
сияен живот,
така създавам на въртящия се стан на времето
и изработвам живата дреха на божествеността.

Физическото тяло е звено в планетарния организъм. Етерното тяло е звено в планетарния етер. В етерния дух живее духът, който се нарича Будхи или, по християнски език, „син“; във физическото тяло живее „духът баща“. Чрез астралното тяло, чрез етерното тяло и физическото тяло ние стигаме до Бога. „Духът“ е астрален, който, когато е добре пречистен, наричаме „Светият Дух“. В етерното тяло имаме съюз със Сина. Във физическото тяло намираме Духа-Отец, Духа на планетарния живот.
Всички религии са основани на такива истини. Теософията иска да събуди тези истини. Теософският светоглед иска да даде на търсещите души опорни точки. Човекът е възникнал от вечното. Ако не може да направи нищо за мозъчните молекули, може да направи много за мислите си; и ние побеждаваме нисшите природи, като ги доближаваме до божественото.
Човекът трябва да развива различни способности в поредицата от епохи. В древна Индия това, към което само чела може да погледне назад, е заключено в поезията на „Ведата“. В европейските региони, подобно на Ведата, свещеното знание е било установено от друидите - свети мъже, велики учители. „Еда“ е същото като Веда.
В Буда същите мъдри учения се появяват по различен начин. Буда става Вотан в германската митология: „Бода“ става „Вота“, „Вота“ става „Вотан“. Така имаме един и същ ключ към германската митология. В еврейската тайна доктрина имаме „Аз“ - „Джао“ - „Йехова“. В християнството - Христос.
Вечността се преподава от Духовете на Мъдростта.

По-късно дойде време, когато физическият свят беше завладян [...]. Това завладяване на физическия свят доведе до отстъпление на духовния свят. Ето защо теософията сега се намесва, за да замени необуздания материализъм с нещо духовно. В миналото различните религии са проповядвали според нуждите на отделните народи. Днес материализмът е обхванал целия свят; следователно, духовното също трябва да обхване целия свят. Човечеството на земята трябва да се превърне в духовно цяло. Това е целта на теософията. Точно както хората се разбират навсякъде в материалния свят, точно както чекът преминава през целия свят като обща валута, истината и мъдростта трябва да станат общи валути навсякъде. Да се научат хората навсякъде да се разбират и да обменят мислите си, както чекът се обменя за пари, това е нашата цел – и затова призивът за братство между хората е първият, който Теософското общество отправя. Последните няколко века завладяха временните блага. Културата добави слоеве към земната кора, които свидетелстват за нейния еволюционен процес. Само в най-горните слоеве откриваме човешки останки. Милиони години по-нататък, всичко, върху което работим сега, също ще образува слой около земното кълбо и ще осигури единна културна история. Теософията работи за бъдещето, в което не само материалното, но и вечното, безсмъртното, ще обхване цялата вселена. Ето защо тя отдава толкова голямо значение на ядрото на братството.
По същия начин, както хората се разбират в материален план, те ще се разбират и в духовен план в бъдеще, когато събудят вечното, защото вечното се разкрива в душата. Чрез вечното, което е в нас, първо се разкрива вечното – и от преходното към вечното, това е пътят, предписан ни от теософията.